22. ZÁKLADNÍ ŠKOLA PLZEŇ, NA DLOUHÝCH 49, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE, 312 09 PLZEŇ

„Radost z vědění, radost ze života“

KONTAKTY:
22. základní škola
Na Dlouhých 49
312 09 Plzeň
☏**: 378 028 731**

skola@zs22.plzen-edu.cz
www.22zsplzen.cz

OBSAH ŠVP

	OBSAH	STRANA
	OBSAH	**3 – 6**
1	**IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE**	**7 – 9**
1.1	Název ŠVP ZV	**7**
1.2	Údaje o škole	**7**
1.3	Zřizovatel	**8**
1.4	Platnost dokumentu	**8**
1.5	Další údaje	**9**
2	**CHARAKTERISTIKA ŠKOLY**	**10 – 12**
2.1	Úplnost a velikost školy	**10**
2.2	Charakteristika pedagogického sboru	**10**
2.3	Charakteristika žáků	**10**
2.4	Dlouhodobé projekty	**10**
2.5	Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty	**11**
2.6	Vlastní hodnocení školy	**11**
2.6.1	Cíle vlastního hodnocení školy	**11**
2.6.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	**11**
2.6.3	Nástroje a podklady vlastního hodnocení školy	**12**
2.6.4	Autoevaluace učitelů	**12**
2.6.5	Časové rozvržení evaluačních činností	**12**
3	**CHARAKTERISTIKA ŠVP**	**13 – 23**
3.1	Zaměření školy	**13**
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	**13**
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	**16**
3.3.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	**16**
3.3.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	**17**
3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	**18**
3.4.1	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP žáků nadaných a mimořádně nadaných	**18**

3.4.2	Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP žáků nadaných a mimořádně nadaných	**18**
3.5	Začlenění průřezových témat	**20**
4	**UČEBNÍ PLÁN**	**24 – 29**
4.1	Tabulace učebního plánu pro I. stupeň	**24**
4.1.1	Tabulace učebního plánu pro I. stupeň – běžná třída	**24**
4.1.1.1	Poznámky k učebnímu plánu	**24**
4.1.2	Tabulace učebního plánu pro I. stupeň – rozšířená výuka cizích jazyků	**25**
4.1.2.1	Poznámky k učebnímu plánu	**25**
4.2	Tabulace učebního plánu pro II. stupeň	**26**
4.2.1	Tabulace učebního plánu pro II. stupeň – běžná třída	**26**
4.2.1.1	Poznámky k učebnímu plánu	**26**
4.2.2	Tabulace učebního plánu pro II. stupeň – rozšiřující výuka informatiky	**27**
4.2.2.1	Poznámky k učebnímu plánu	**27**
4.2.3	Tabulace učebního plánu pro II. stupeň – rozšiřující výuka cizích jazyků	**28**
4.2.3.1	Poznámky k učebnímu plánu	**28**
4.2.4	Tabulace učebního plánu pro II. stupeň – rozšiřující výuka tělesné výchovy	**29**
4.2.4.1	Poznámky k učebnímu plánu	**29**
5.	**UČEBNÍ OSNOVY**	**30 – 353**
5.1	**Jazyk a jazyková komunikace**	**32**
5.1.1	Český jazyk a literatura	**32**
5.1.2	Anglický jazyk	**66**
5.1.3	Německý jazyk	**96**
5.1.4	Ruský jazyk	**112**
5.1.5	Konverzace v anglickém jazyce	**120**
5.1.6	Anglický jazyk a informatika	**123**
5.2	**Matematika a její aplikace**	**126**
5.2.1	Matematika	**126**
5.3	**Informační a komunikační technologie**	**151**
5.3.1	Informatika	**151**
5.4	**Člověk a jeho svět**	**166**
5.4.1	Člověk a svět	**168**

5.5	**Člověk a společnost**	**184**
5.5.1	Dějepis	**184**
5.5.2	Občanská výchova	**195**
5.6	**Člověk a příroda**	**205**
5.6.1	Fyzika	**206**
5.6.2	Chemie	**220**
5.6.3	Přírodopis	**229**
5.6.4	Zeměpis	**243**
5.7	**Umění a kultura**	**253**
5.7.1	Hudební výchova	**254**
5.7.2	Výtvarná výchova	**266**
5.8	**Člověk a zdraví**	**283**
5.8.1	Výchova ke zdraví	**283**
5.8.2	Tělesná výchova	**291**
5.8.3	Zdravotní tělesná výchova	**305**
5.9	**Člověk a svět práce**	**308**
5.9.1	Praktické činnosti	**308**
5.10	**Doplňující vzdělávací obory**	**318**
5.10.1	Sportovní a pohybové hry	**318**
5.10.2	UVU	**322**
5.10.3	Seminář z matematiky	**326**
5.10.4	Seminář z českého jazyka	**335**
5.10.5	Technické činnosti	**351**
5.10.6	Přírodovědný seminář	**343**
5.10.7	Společenskovědný seminář	**350**
5.10.8	Dramatická a literární výchova	**351**
6	**HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ**	**354**
6.1	**Pravidla hodnocení žáků**	**354**
6.1.1	Cíle hodnocení	**354**
6.1.2	Způsoby hodnocení	**354**
6.1.3	Pravidla pro hodnocení a klasifikaci prospěchu	**355**

6.1.4	Stupně hodnocení prospěchu	**356**
6.1.5	Kritéria hodnocení	**356**
6.1.6	Zásady pro používání slovního hodnocení	**357**
6.1.7	Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	**357**
6.1.8	Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a LMP	**358**
6.1.8.1	Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	**358**
6.1.8.2	Hodnocení a klasifikace žáků s lehkým mentálním postižením	**359**
6.1.9	Hodnocení a klasifikace žáků nadaných a mimořádně nadaných	**359**
6.1.10	Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků	**359**
Příloha č. 1	Multikulturní výchova - projekt	**360**
Příloha č. 2	Čtenářská dovednost	**363**
Příloha č. 3	Metody a formy práce - přehled	**365**
Příloha č. 4	Časové rozvržení evaluačních činností	**367**
Příloha č. 5	Nepovinné předměty	**370**
Příloha č. 6	Finanční gramotnost	**371**
Příloha č. 7	Dopravní výchova	**376**
Příloha č. 8	Přehled použité a doporučené literatury	**388**
Příloha č. 9	Školní vzdělávací program přípravné třídy	**389**
Příloha č. 10	Úprava očekávaných výstupů předmětu tělesná výchova	**425**
Dodatek č. 1	Mimořádné opatření 2020	**426**
Dodatek č. 2	Francouzský jazyk	**427**
Dodatek č. 3	Úprava učebního plánu – 1. stupeň, od 1. 9. 2021	**434**

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP ZV:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání 22. základní školy Plzeň, Na Dlouhých 49, příspěvkové organizace, 312 09 Plzeň

1.2 Údaje o škole:

název školy	**22. základní škola Plzeň, Na Dlouhých 49, příspěvková organizace**
adresa školy	**Na Dlouhých 49, 312 09 Plzeň**
jméno ředitele	**Mgr. & Mgr.. Božena Světlíková**
telefon	**378 028 731**
fax	**378 028 730**
e-mail	**skola@zs22.plzen-edu.cz**
www stránky	**www.22zsplzen.cz**

1.3 Zřizovatel:

název	**Statutární město Plzeň**
adresa	**náměstí Republiky 1, Plzeň**
telefon	**378 033 100 (vedoucí odboru mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Plzně)**
fax	**378 033 142**
e-mail	**skubalova@plzen.eu**
www stránky	**www.plzen-city.cz**

1.4 Platnost dokumentu od:

datum	**1.9. 2016**
podpis ředitele	_____

razítko

1.5 Další údaje:

motivační název ŠVP	**Radost z vědění, radost ze života**
číslo jednací	**22ZS/788/2016**
IČO	**708 37 813**
IZO	**102 228 345**
REDIZO	**600 069 729**
koordinátor	**Mgr. Jaroslava Honsová**

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

22. základní škola Plzeň, Na Dlouhých 49 je úplná základní škola s 1. až 9. postupným ročníkem. Škola má nejvyšší povolený počet žáků ve škole 750 – na prvním i druhém stupni jsou zpravidla tři třídy v každém ročníku. Od školního roku 2015/2016 je zřizována také přípravná třída pro žáky s odkladem povinné školní docházky. V průměru je v jedné třídě 24 žáků. Školní družina má od školního roku 2016/2017 jedenáct oddělení pro 330 žáků. Školní jídelna má nejvyšší počet stravovaných stanovený na 850.
Vývoj vybraných ukazatelů:

školní rok	počet žáků	počet tříd	počet oddělení ŠD	přepočtený počet PP
2013/2014	624	25	8	55,07
2014/2015	683	28	10	59,81
2015/2016	718	30	10	62,51

Škola se nachází ve východní části Plzně v městské čtvrti Doubravka, v blízkosti Špitálského lesa. Škola je tvořena čtyřmi pavilony – pavilon 1. stupně, pavilon 2. stupně, pavilon s tělocvičnou a dílnami a pavilon školní družiny a jídelny. Dopravní obslužnost školy je velmi dobrá, před školou je zastávka trolejbusu č. 13.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

V současné době ve škole pracuje 55 pedagogických pracovníků, z toho 11 vychovatelek školní družiny a 7 asistentů pedagoga. Kvalifikovanost pedagogických pracovníků je 97%. Ve škole působí výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, metodik pro environmentální výchovu a metodik ICT. Většina pedagogických pracovníků absolvovala zdravotnický kurz. V pedagogickém sboru působí jak zkušení, tak i mladí učitelé.

2.3 Charakteristika žáků

Do školy docházejí převážně žáci z okolního sídliště. Narůstá počet žáků – cizinců. Ve spolupráci s PPP a SPC jsou do výuky zapojováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami a žáci nadaní, kteří pracují podle individuálního vzdělávacího plánu. Ve škole pracuje žákovský parlament, který je tvořen zástupci tříd od 4. ročníku. Prostřednictvím parlamentu mohou žáci dávat připomínky a podněty k činnostem a k organizaci školy, organizovat vlastní aktivity.

2.4 Dlouhodobé projekty

Škola hledá partnerské školy v zahraničí, dlouhodobě spolupracujeme se Spojenou školou v Popradu. Díky získaným grantům probíhá ve škole dlouhodobý ekologický projekt „Třídění odpadů“, byla vybavena školní dílna a rekonstruována školní zahrada, street-ballové hřiště, hřiště na míčové hry. V roce 2008 se uskutečnila rekonstrukce

školního hřiště. Škola sponzoruje želvu ostruhatou v plzeňské zoologické zahradě. Finance jsou získávány sběrem pomerančové kůry. Každoročně je ke Dni Země organizován pěší výlet do okolí Plzně. Škola je zapojena do projektu Rozumíme penězům. Je členem Tvořivé školy a využívá metody této výuky v praxi školy. Každoročně jsou realizovány tematické projekty, které vyučující připravují pro žáky všech ročníků. Ve škole je vydáván školní časopis „Dvaadvacítka“. Redakční radu tvoří žáci vyšších ročníků. Časopis informuje o významných aktivitách ve škole. Škola také přispívá na charitativní akce – část výtěžku z velikonočního jarmarku posíláme na konto projektu Pomozte dětem, účastníme se sbírkové akce Český den proti rakovině.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Škola spolupracuje se Školskou radou. Při škole pracuje spolek Sdružení rodičů z.s., jehož cílem je podpora aktivit školy a organizace některých kroužků. Sdružení Centrum sportu organizuje sportovní aktivity a kroužky pro žáky školy i další zájemce. Třikrát za školní rok je pro rodiče a zákonné zástupce připravován třídní aktiv. Mimo něj se mohou zákonní zástupci informovat na své děti v rámci pravidelných konzultačních hodin – čas konzultačních hodin jednotlivých vyučujících je zveřejněn na webových stránkách školy. Rodiče si mohou také získat informace telefonicky nebo na internetu – škola ON-LINE. Jednou za rok je připraven Den otevřených dveří, při kterém se mohou zájemci účastnit výuky. Škola spolupracuje s okolními mateřskými školami, pro předškoláky připravuje návštěvu v prvních třídách, pořádá setkání vyučujících 1. tříd s učitelkami mateřských škol. Žáci s učiteli připravují pro zákonné zástupce žáků a veřejnost besídky, sportovní den, pro budoucí prvňáčky Hrajeme si na školu a další aktivity. Škola spolupracuje s ÚMO Plzeň 4 – Doubravka a s obvodní knihovnou Doubravka. Pěvecký sbor Žabáčci pořádá veřejná vystoupení.

2.6 Vlastní hodnocení školy

Východiskem pro vlastní hodnocení školy je vyhláška č. 15/2004 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení.

2.6.1 Cíle vlastního hodnocení školy

Cílem vlastního hodnocení školy je zjištění a zhodnocení informací o tom, jak funguje školní vzdělávací program, škola a jaké je ve škole prostředí, v němž probíhá výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba pro vedení školy, na základě které jsou pak vyvozovány kroky vedoucí ke zvyšování efektivity školního vzdělávacího programu.

2.6.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Vyhodnocovány budou zejména tyto oblasti:

- výsledky vzdělávání žáků, spokojenost žáků
- soulad výuky se školním vzdělávacím programem
- vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků
- efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků
- spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jejich spokojenost se vzděláváním žáků
- klima školy a spokojenost pedagogů

- vnímání školy okolím a prezentace školy na veřejnosti
- materiálně-technické podmínky vzdělávání
- efektivita projektové práce

2.6.3 Nástroje a podklady vlastního hodnocení školy

- rozbor dokumentace školy:
  - matrika školy
  - třídní knihy
  - školní řád
  - záznamy z pedagogických rad, provozních porad metodických schůzek
  - protokoly a záznamy o provedených kontrolách
  - personální a mzdová dokumentace
- naplňování školního vzdělávacího programu školy
- žákovské testy (interní a externí)
- srovnávací prověrky a evaluační dotazníky pro žáky 3., 5., a 9. ročníku
- statistika klasifikace všech tříd ve všech předmětech v pololetí a na konci školního roku
- dotazníky pro rodiče, žáky, učitele
- rozhovory s učiteli a zákonnými zástupci žáků
- hospitace
- výroční zprávy
- jiné hodnotící zprávy (např. inspekční zprávy ČŠI)

2.6.4 Autoevaluace učitelů

Součástí vlastního hodnocení školy je i autoevaluace učitelů, kteří výuku řídí, organizují a tím také nejvíce ovlivňují. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o to, jak učitel výuku plánuje, jaké si stanovuje cíle, jak vyhodnocuje jejich naplnění a jak žáky v průběhu vzdělávání vede.
Jedním z prvků autoevaluace učitele je vytváření portfolia obsahujícího např. práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích, záznamy z jednání s rodiči žáků, záznamy ze vzájemných hospitací, záznamy z jednání pedagogů ročníku, osvědčení z dalšího vzdělávání atd.

2.6.5 Časové rozvržení evaluačních činností

V měsíci červnu je každoročně zpracována shrnující evaluační zpráva, která slouží k vyhodnocení procesu realizace školního vzdělávacího programu a vést k jeho případným úpravám. Evaluační zpráva je součástí výroční zprávy o činnosti školy za školní rok a jejím zpracováním je pověřen evaluační tým. Vedoucí tohoto týmu (člen pedagogického sboru) je ředitelkou školy jmenován vždy v září na období jednoho školního roku. Plán evaluačních činností se stanovením kritérií, nástrojů a časového rozvržení zpracuje po dohodě s vedením školy vedoucí evaluačního týmu.

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP

Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, z dlouhodobé koncepce školy, z vnitřní analýzy školy a z požadavků zákonných zástupců žáků. Zároveň navazuje na tradici školy. Základní vzdělávání se stává službou, která vychází z požadavků společnosti, očekávání zákonných zástupců žáků a individuálních potřeb žáků. Na 1. stupni základní školy klademe důraz na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Převažuje činnostní a praktický charakter vyučování. Jsou voleny metody, které motivují k učení, k aktivitě a k poznávání. Na 2. stupni základní školy klademe důraz na získávání vědomostí, dovedností a návyků, které umožní samostatné učení, utváření hodnot a postojů. Vedeme žáky k uvážlivému chování, zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností. Naší snahou je vytvořit ve škole takové prostředí, ve kterém je žákům s různými vzdělávacími potřebami věnována kvalitní, odborná a profesionální péče, vstřícná a přátelská atmosféra a kde se žáci budou cítit bezpečně.

3.1 Zaměření školy

Cílem našeho ŠVP je žák, který:

- se umí učit a je motivován pro celoživotní vzdělávání
- tvořivě myslí, logicky uvažuje a je schopen řešit problémy
- všestranně komunikuje
- spolupracuje, respektuje práci a úspěchy vlastní i druhých
- je svébytnou, svobodnou a zodpovědnou osobností
- uplatňuje svá práva a plní své povinnosti
- projevuje pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- je citlivý k ostatním lidem, zvířatům a celé přírodě
- rozvíjí a chrání své fyzické, duševní a sociální zdraví a zdraví ostatních, je za ně odpovědný
- je tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, k jejich kulturním a duchovním hodnotám
- je čestný a spravedlivý
- umí žít společně s ostatními lidmi
- váží si kulturního odkazu svých předků
- rozvíjí vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi
- na základě získaných vědomostí a dovedností rozhoduje o vlastní životní a profesní orientaci

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

- slouží ke splnění stanovených cílů
- umožňují rozvoj klíčových kompetencí
- jsou nástrojem k položení základu všestranného vzdělávání
- ke splnění našich cílů využíváme tyto cesty:

- integrované vyučování
- kladnou motivaci
- projektovou výuku
- problémové učení
- samostatnou práci
- práci ve dvojicích
- svobodnou tvůrčí práci
- vyučování v blocích a tematických celcích
- kooperativní vyučování
- diskuzní kruh
- prvky dramatické výchovy
- didaktické hry
- modelové situace
- projektové dny
- mezinárodní projekty
- třídnické hodiny
- další aktivity (viz kapitola 2.5 – Charakteristika školy)

KOMPETENCE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
1. KOMPETENCE K UČENÍ – (umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání)	✓ vedeme žáky k hledání klíčových slov, tvoření osnovy, reprodukci textu – žák čte s porozuměním ✓ učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací – žák se je učí vyhledávat, třídit, zpracovávat, hodnotit a propojovat – vytvářet „závěry“ o práce s textem přiměřeným jeho věku o práce s literaturou o práce s multimediální technikou ✓ zadáváme žákům samostatné práce a domácí úkoly – žák je připravuje, realizuje a prezentuje ✓ využíváme sebekontrolu a sebekritiku žáků – žák argumentuje, přijímá kritiku, je schopen přehodnotit své názory, kriticky hodnotí výsledky své práce, umí posoudit vlastní pokrok ✓ učíme žáky pozorovat, pojmenovávat, hledat vztahy a souvislosti – žák experimentuje, na základě toho vytváří „další výstupy“, sumarizuje ✓ žáky vhodně motivujeme, poskytujeme jim možnost výběru způsobu práce – žák umí rozlišit podstatné od nepodstatného, je samostatný, umí si vybrat způsob učení, který mu vyhovuje ✓ učitel podporuje žáky při vlastním tvořivém zpracovávání učiva – žák je tvořivý, uplatňuje svoji fantazii, poznává smysl a cíl učení, má k němu pozitivní vztah

- ✓ vedeme žáky k používání obecně známých termínů a symbolů

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

– (podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)

- ✓ vytváříme pro žáky modelové problémové situace – žák problém rozpozná, pojmenuje ho, hledá příčiny, hledá cesty k jeho řešení, využívá své znalosti, dovednosti a zkušenosti
- ✓ nabízíme žákům úkoly, při kterých je nutné řešit praktické problémy – žák vyhledává informace k řešení problému z různých zdrojů, dává je do souvislosti, vytváří závěry, obhajuje je
- ✓ zařazujeme do výuky modelové situace - žák se umí rozhodnout (při několika variantách řešení), nese zodpovědnost za svá rozhodnutí
- ✓ využíváme výuku ve skupinách a týmech – žák se zapojuje do soutěží
- ✓ škola organizuje školy v přírodě, exkurze, sportovní soutěže – žák řeší problémy běžného školního života
- ✓ umožňujeme žákům pozorovat jevy, provádět pokusy – žák řeší ve vhodných případech netradiční úlohy, získané poznatky aplikuje v praktickém životě

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

– (vést žáky k všestranné a účinné komunikaci)

- ✓ umožňujeme žákům používat různé formy práce dle nabídky – žák rozumí různým typům textů, záznamům, prakticky je používá
- ✓ vytváříme dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru, učíme žáky respektovat názor druhých – žák naslouchá názorům ostatních, objektivně je hodnotí, vyjadřuje se přesně a výstižně, dokáže formulovat své myšlenky, dokáže je obhájit
- ✓ seznamujeme žáky s výhodami neverbální komunikace – žák volí vhodný způsob komunikace (verbální i neverbální)
- ✓ učíme žáky využívat informační technologii pro získávání informací – žák používá dostupné komunikační prostředky a technologie, dokáže kriticky hodnotit informace – vlastní úsudek, vlastní názor
- ✓ umožňujeme žákům pracovat ve skupinách a týmech – žák spolupracuje ve skupině, využívá získané dovednosti k vytváření mezilidských vztahů

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

– (rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých)

- ✓ volíme formy práce, které umožňují práci ve skupině – žák pracuje ve skupině, střídá role ve skupině, spolupracuje, diskutuje, argumentuje
- ✓ nabízíme žákům možnost vytvářet si pravidla ve třídě – žák respektuje společně dohodnutá pravidla chování, na jejichž formulaci se sám podílí, rozpoznává společensky nepřijatelné chování a odmítá jej
- ✓ tvoříme společně se žáky školní řád, vyžadujeme od nich jeho dodržování – žák se podílí na vytváření pozitivní atmosféry školy
- ✓ zdůrazňujeme pravidla spolupráce a vzájemné pomoci – žák je tolerantní, respektuje názory ostatních, je schopný empatie, je zdravě sebevědomý
- ✓ ve výuce nabízíme situace z každodenního života – žák čerpá ze zkušeností druhých lidí, pomáhá spolužákům

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ

– (připravovat žáky k tomu, aby se

- ✓ požadujeme od žáků, aby se účastnili vytváření pravidel, hodnotili vlastní chování i chování spolužáků – žák se podílí na

projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti)

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ

- (pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci)

vytváření pravidel kolektivu třídy, dodržuje pravidla slušného chování, zná svá práva a povinnosti, povinnosti plní

- ✓ připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti – žák jedná zodpovědně a uvědoměle nejen ve škole, ale i mimo školu, chová se ekologicky, poznává kulturní a historické tradice své země, váží si jich
- ✓ seznamujeme žáky s kulturou jiných zemí – žák respektuje kulturní a náboženské rozdíly
- ✓ pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci – žák dokáže posoudit své reálné možnosti při výběru své budoucí profese
- ✓ zdůrazňujeme důležitost sebehodnocení žáků
- ✓ umožňujeme žákům využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech pro rozvoj vlastní osobnosti a v přípravě na své budoucí povolání – žák si umí osvojit základní pracovní dovednosti a návyky, aktivně se účastní na projektech důležitých pro volbu povolání
- ✓ vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce druhých – žák využívá znalosti a zkušenosti získané z různých oborů pro svůj vývoj, při práci dodržuje zásady bezpečnosti
- ✓ nabízíme žákům zájmovou činnost – žák se zapojuje do zájmových aktivit

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)jsou integrováni v běžných třídách. Podpůrná opatření pro tyto žáky jsou zařazena podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory pedagogické péče. Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením v rámci plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Při vzdělávání těchto žáků jsou využívány kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod. Školní poradenské pracoviště tvoří: výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog a logopedický asistent.
V případě doporučení školského poradenského zařízení k úpravě výstupů vzdělávání a vytvoření IVP pro žáka s LMP vycházíme při tvorbě IVP z doporučené minimální úrovně výstupů v upraveném RVP ZV s přihlédnutím ke SVP žáka a využíváme při tom metodického průvodce www.rvp.cz/pruvodce, ve kterém bude vypracována metodická podpora pro stanovení obsahů očekávaných výstupů pro každý ročník (v ŠVP nemáme rozpracované minimální ročníkové výstupy).

3.3.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola volí podpůrná opatření 1. stupně v případě, že žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit změnami v metodách a výukových postupech, v organizaci výuky, úpravami v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy, případně poskytnutí pomůcek. Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce a speciálního pedagoga. PLPP má písemnou podobu, obsahuje popis obtíží, pedagogickou podporu, cíle podpory a způsob vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změní PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení.

Před zpracováním PLPP budou probíhat konzultace s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími, případně metodikem prevence se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy a žákem samotným. Hodnocení žáka bude v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

3.3.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z jeho obsahu stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny neprodleně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení, a je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Vyhotovuje ho třídní učitel za pomoci výchovného poradce, speciálního pedagoga a ostatních vyučujících na základě podpůrných opatření 2. až 5. stupně přiznaných školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu, obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravě očekávaných výstupů ze vzdělávání žáka. Před jeho zpracováním probíhají konzultace s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovit metody práce se žákem, způsob kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy IVP a organizuje schůzky se speciálním pedagogem, vyučujícími, se zákonnými zástupci, žákem, případně metodikem prevence, vedením školy. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.
V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP pro 3., 5. a 9. ročník a bude na základě doporučení školského poradenského zařízení.Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě ostatních žáků.
Škola ve spolupráce se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně sleduje a nejméně jedenkrát ročně vyhodnotí naplňování IVP. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Hodnocení žáka bude v souladu s Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mohou být v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména

- v oblasti metod výuky
  - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
  - metody a formy práce, které umožňují častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
  - důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
  - respektování pracovního tempa žáka
  - poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- v oblasti organizace výuky
  - střídání forem a činností během výuky
  - využívání skupinové výuky
  - v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

- zařazení předmětu speciálně pedagogické péče – vzdělávací obsah těchto předmětů bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými opatřeními v rámci IVP
  - logopedická intervence
  - ergoterapie
  - práce s počítačem

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo sociálních dovednostech nebo jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních nebo sociálních dovednostech.

Zásady práce s nadaným a mimořádně nadaným žákem

- umožnit pracovat rychlejším tempem
- méně procvičovat, umožnit postup dopředu
- náročnější výuka
- nezávislost
- kreativní myšlení
- kontakt s intelektovými vrstevníky
- zkušenostní učení

3.4.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory žáků nadaných a mimořádně nadaných

Plán pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka, učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu, obsahuje pedagogickou podporu, její cíle a způsob vyhodnocování. Školní poradenské pracoviště PLPP aktualizuje a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou ke stanoveným cílům, v opačném případě změní PLPP nebo doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být PLPP prováděn. Výchovný poradce po podpisu PLPP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle PLPP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.4.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při sestavování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí

IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.
Individuální vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školním poradenským zařízením. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci žáka. Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získáním písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky. Při vyhotovení a realizace IVP škola postupuje podle doporučení školského poradenského zařízení.

Jako podpůrná opatření pro žáky nadané a mimořádně nadané mohou být v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména

- předčasný nástup žáka ke školní docházce
- vzdělávání skupiny nadaných a mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětech ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů

3.5 Začlenění průřezových témat

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – I. stupeň

TEMATICKÉ OKRUHY	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSOBNOSTNÍ ROZVOJ, SOCIÁLNÍ ROZVOJ, MORÁLNÍ ROZVOJ)					
Rozvoj schopností poznávání	M,Čs,Čj,Hv,AI,	M,Čs,Čj,Hv,AI,	M,Čs,I,Čj,Hv,	M,I,Čj,Hv,Tv,	M,I,Čj,Hv,Tv,
Sebepoznání a sebepojetí	Čs,Vv,Tv,	Čs,Čj,Vv,Tv,	Čs,Čj,Vv,Tv,Aj	Čs,Čj,Tv,Aj,Vv	ČsČj,Tv,j,Vv,Aj,
Seberegulace a sebeorganizace	Tv,	Čj,Tv,	Tv,Čj,	Tv,	Tv
Psychohygiena	Čs,Hv,	Čs,Hv,	Čs,Hv,	Hv,Tv,	Čs,Hv,Tv,
Kreativita	M,Pč,Hv,Vv,	M,Pč,Hv,Vv,	M,Pč,Hv,Vv,	M,Pč,I,Čj,Hv,Vv,	M,Pč,I,Čj,Hv,Aj,Vv,
Poznávání lidí	Čs,Čj,	Čs,			
Mezilidské vztahy	Čs,Hv,Tv,	M,Čs,Čj,Hv,Tv,	M,Čs,Hv,Tv,	M,Čs,Čj,Hv,Tv,	M,Čs,Čj,Hv,Tv,
Komunikace	M,Čs,Čj,Hv,Tv,AI,Pč,	Čj,Hv,AI,Pč,M,Tv,Čs,	Čj,Hv,Aj, Pč,M,Tv,Čs,	Čs,Čj,Hv,Tv,Aj,Pč,M,	Čs,Čj,Hv,Tv,Aj Pč,M,
Kooperace a kompetice	M,Pč,	M,Čs,Pč,Čj,	M,Čs,Pč,Aj	M,Čs,Pč,Aj	M,Čs,Pč,Aj
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M,Tv,	M,Čj,Tv,	M,I,Tv,	M,I,Tv,	M,I,Tv,
Hodnoty, postoje, praktická etika	Hv,	Čj,Hv,	I,Čj,Hv,	I,Čj,Hv,Tv,	I,Čj,Hv,Tv,
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Občanská společnost a škola	Čs,Čj,Hv,	Čs,Čj,	Čs,Čj,Hv,	Čs,Čj,Hv,	Čs,Čj,Hv,
Občan, občanská společnost a stát	Vv,	Vv,	Vv,	Čs,Vv,	Čs,Vv,
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Čs,				Čs,
EGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
Evropa a svět nás zajímá	Čs,Vv,	Vv,	Čs,Vv,Aj	Čs,Aj,Vv	Aj,Vv

Objevujeme Evropu a svět	Vv,	Vv,	I,Vv,	I,Čs,Vv,	I,Čs,Vv,
Jsme Evropané				Čj,	
MKV – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – viz příloha (forma projektu)					
Kulturní diference	Čs,Tv,AI,	Čs,Tv,AI,	Čj,Tv,	Čj,	Čj,Aj
Lidské vztahy	Čs,Čj,Tv,AI,	Čj,Tv,AI,	Čj,Tv,		Čs,
Etnický původ	Vv,	Vv,	Vv,	Vv,	Vv,
Multikulturalita	Vv,	Čj,Vv,	Vv,	I,Vv,	I,Vv,
Princip sociálního smíru a solidarity	Tv,	Tv,	Čs,Tv,Aj	Aj	
EVMV – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
Ekosystémy		Čs,	Čs,	Čs,	
Základní podmínky života			ČS,	sS,Tv,	Čs,Tv,
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čs,Vv,	Vv,	Vv,	Vv,	Čs,Vv,
Vztah člověka k prostředí	Čs,Pč,Tv,	Čs,Pč,Tv,	Čs,Pč,Tv,	M,Čs,Pč,Tv,	M,Čs,Pč,Tv,
MV – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (RECEPRIVNÍ A PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI)					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj,	Čj,	Čj,	Čj,	Čj,
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					
Stavba mediálních sdělení					
Vnímání autora mediálních sdělení				Tv,	Tv,
Fungování a vliv médií na společnost				I,	I,
Tvorba mediálního sdělení				I,	I,
Práce v realizačním týmu					

PŘEHLED TEMATICKÝCH OKRUHŮ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT – II. stupeň

TEMATICKÉ OKRUHY	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSOBNOSTNÍ ROZVOJ, SOCIÁLNÍ ROZVOJ, MORÁLNÍ ROZVOJ)				
Rozvoj schopností poznávání	M,I, Čj,Př,Tv,	M,I,Čj,Př,Tv,	M,I,Ch, Čj,Př,Tv,	M,I, Čj,Př,Tv,
Sebepoznání a sebepojetí	Čj,	Čj,	Vz, Čj, Vv,	Čj, Vv,
Seberegulace a sebeorganizace	Čj,Aj, Nj,Tv,Rj,KAj	Čj,Aj, Nj,Tv, Rj,KAj	Aj, Nj,Tv,Vz,Rj,KAj	Ch,Čj,Aj, Nj,Tv,Rj,KAj
Psychohygiena	Hv,Tv,	Hv,Tv,	Hv,Vz,Tv,	Hv,Tv,
Kreativita	M,I,Pč, Čj,Vv,Aj, Nj, Hv,F, Rj,KAj	M,I,Pč, Čj, Vv,Aj, Nj,Hv,Z ,F,Rj,KAj	M,I,Pč, Čj,Vv,Aj, Nj,F,Rj, KAj	M,I,Pč,Ch, Čj, Vv,Aj, Nj,F, RJ,KAj
Poznávání lidí	Čj,	Čj,	Čj,	Čj,
Mezilidské vztahy	Pč, Vv,Čj,Tv,	Pč, Čj, Vv,Z,Tv,	Pč,Vz,Ch, Čj, Vv,Tv,	Pč,Čj,Tv,
Komunikace	M, Čj, Vv,Aj, Nj,F,Tv,Rj, KAj	M, Čj, Vv,Aj, Nj,F,Tv,Rj, KAj	M,Vz, Čj, Vv,Aj, Nj,F,Tv,Rj, KAj	M, Čj,Aj, Nj,F,Tv,Rj,KAj
Kooperace a kompetice	M,Pč, Čj, Vv,Aj,Př, Nj,Rj, KAj	M,Pč, Čj, Vv,Aj,,Př, Nj,Rj, KAj	M,Pč,Vz, Čj,Aj,,Př,Nj,Rj, KAj	M,Pč,Čj,Aj,Př, Nj,Rj,KAj
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M,I, Čj,F,	M,I, Čj,F,	M,I,Ch, Čj,F,	M,I, Čj,F,
Hodnoty, postoje, praktická etika	M,I, Čj,Tv,	M,I, Čj,Tv,	M,I,Vz, Čj,Tv,	M,I,Ch,Čj,Tv,
VDO – VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Občanská společnost a škola	Čj, Vv,Ov,Hv,	Hv, Čj,	Hv, Čj,	Hv, Čj, Vv,
Občan, občanská společnost a stát	D,Ov,	Ov,	Ov,	Ch,
Formy participace občanů v politickém životě			Ov,	Ov,
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu			Ov,	Ov,
EGS – VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Evropa a svět nás zajímá	Čj,Aj, Nj, Hv,Z,Rj,KAj	D, Čj,Aj, Nj, Hv,Rj,KAj	Čj,Aj, Nj,Hv,Z,Rj,KAj	Čj,Aj, Nj, Hv,Z,Rj,KAj
Objevujeme Evropu a svět	M,I,Čj,F,	M,I, Čj,F,Z,	M,I,Čj,Z,	M,I, Čj,Aj, Nj,
Jsme Evropané	D, Čj,	Čj, Vv,Aj, Nj,Z,Rj,KAj	D, Čj,Aj, Nj,Z,Rj,KAj	D, Čj, Vv,Aj, Nj, Ov,Rj,KAj

MKV – MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – viz příloha (forma projektu)				
Kulturní diference	Čj,Aj, Nj,Rj,KAj	Čj,Aj, Nj,Rj,KAj	Čj,Aj, Nj,Rj,KAj	Čj,Aj, Nj,Rj,KAj
Lidské vztahy	I, Čj,	Čj,	Vz,Čj,	Čj,Ov
Etnický původ	Čj, Vv,	Čj,	Čj,	D,Čj,
Multikulturalita	I, Čj,	I, Čj,Ov	I, Čj,	I, Čj,
Princip sociálního smíru a solidarity		Ov,		
EVMV – ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Ekosystémy	Vv,Př,	Vv,Př,	Ch,	Ch, Vv,
Základní podmínky života	Pč,Př,Z,	Pč,Př,	Pč,Ch,	Pč,Ch,Vv,Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	I,Pč, Vv,	I,Pč, Vv,Z,	I,Pč,Ch,Z,	I,Pč,Ch,Ov,
Vztah člověka k prostředí	M,D, Vv,F,	M, Vv,F,	M,Př,F,	M,Ch,Ov,F,Z,
MV – MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (RECEPRIVNÍ A PRODUKTIVNÍ ČINNOSTI)				
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj,Z,	Čj,Z,	Čj,Z,	Čj,
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čj,	Čj,	Čj, Vv,	Čj,
Stavba mediálních sdělení	Čj,	Čj,	Vv,	
Vnímání autora mediálních sdělení	Tv,Pč,	Čj,Tv,Pč,	Čj,Tv,Pč,	Čj,Tv,Pč,
Fungování a vliv médií na společnost	I, Čj,Aj, Nj,Rj,KAj	I, Čj,Aj, Nj,Rj,KAj	I,Aj, Nj,Rj,KAj	I,D,Aj, Nj,Rj,KAj
Tvorba mediálního sdělení	I,Hv, Čj,	I,Hv, Čj,	I,Hv, Čj,Aj, Nj,Rj,KAj	I,Hv, Čj, Vv,Aj, Nj,Rj,KAj
Práce v realizačním týmu	Čj,	Čj,	Čj,	Čj,

4 UČEBNÍ PLÁN 22. ZÁKLADNÍ ŠKOLY

4.1 Tabulace učebního plánu pro I. stupeň

4.1.1 Tabulace učebního plánu pro I. stupeň – běžná třída

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	I.st.	1.	2.	3.	4.	5.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	9	9	8	7	7	33	7	40
	Anglický jazyk	9			3	3	3	9		9
	Anglický jazyk a informatika		1	1					2	2
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	4	4,5	5	5	20	2,5	22,5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			0,5	0,5	0,5	1	0,5	1,5
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	12	2	2	2	3	3	12		12
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5		5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7		7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví									
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	5	1	1	1	1	1	5		5
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	16		1	1	1	1		4	4
Počet hodin týdně		**118**	**21**	**22**	**24**	**25,5**	**25,5**	**102**	**16**	**118**

4.1.1.1 Poznámky k učebnímu plánu:

- výuka Informatiky probíhá ve 3., 4. a 5. ročníku jednu hodinu jednou za 14 dní (sudé a liché týdny), ve 3. ročníku se střídá s matematikou
- volitelný předmět je nabízen od 2. ročníku 1 hodinu týdně a je realizován takto:
  - 2. ročník – celá třída
  - 3., 4. a 5. ročník – skupina, která nemá rozšířenou výuku cizích jazyků

4.1.2 Tabulace učebního plánu pro I. stupeň – rozšířená výuka cizích jazyků

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	I.st.	1.	2.	3.	4.	5.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	9	9	8	7	7	33	7	40
	Anglický jazyk	9			4	4	4	9	3	12
	Aj + IVT		1	1					2	2
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	4	4,5	5	5	20	2,5	22,5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			0,5	0,5	0,5	1	0,5	1,5
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	12	2	2	2	3	3	12		12
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5		5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7		7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví									
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	5	1	1	1	1	1	5		5
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	16		1					1	1
Počet hodin týdně		**118**	**21**	**22**	**24**	**25,5**	**25,5**	**102**	**16**	**118**

4.1.2.1 Poznámky k učebnímu plánu

- výuka Informatiky probíhá ve 3., 4. a 5. ročníku jednu hodinu jednou za 14 dní (sudé a liché týdny), ve 3. ročníku se střídá s matematikou
- volitelný předmět je nabízen ve 2. ročníku 1 hodinu týdně
- ve 3. – 5. ročníku je počet hodin výuky anglického jazyka zvýšen na 4 hodiny týdně (z disponibilní časové dotace)

Poznámka ke všem učebním plánům

- tematický okruh Zdravotní tělesná výchova je realizován jako povinný předmět Zdravotní tělesná výchova pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení, je vyučován 2 hodiny týdně napříč všemi ročníky

4.2 Tabulace učebního plánu pro II.stupeň

4.2.1 Tabulace učebního plánu pro II. stupeň – běžná třída

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	II.st.	6.	7.	8.	9.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	5	4	4	4	15	2	17
	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12		12
	Další cizí jazyk	6		2	2	2	6		6
Matematika a její aplikace	Matematika	15	4	4	4	4	15	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	1	1	3	4
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	8		8
	Občanská výchova		1			2	3		3
Člověk a příroda	Fyzika	21	1	2	2	2	5	2	7
	Chemie				2	2	4		4
	Přírodopis		2	2	2	1	6	1	7
	Zeměpis		2	2	2	1	6	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	4		4
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6		6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	3	3	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví				1			1	1
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	3	1	1	1	1	3	1	4
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	18	2	1	1	2		6	6
Počet hodin týdně		**122**	**30**	**30**	**31**	**31**	**104**	**18**	**122**

4.2.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

- další cizí jazyk je zařazen od 7. ročníku 2 hodiny týdně – časová dotace může být upravena, popřípadě může být celý vzdělávací obsah tohoto vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s přiznanými podpůrnými opatřeními dle § 16 odst. 2 písm. b)
- žáci si mohou volit z těchto jazyků
  - německý jazyk nebo ruský jazyk
  - konverzace z anglického jazyka – procvičení a upevnění anglického jazyka
- volitelný předmět je zařazen v 6. a 9. ročníku 2 hodiny týdně a v 7. a 8. ročníku 1 hodinu týdně

4.2.2 Tabulace učebního plánu pro II.stupeň – rozšířená výuka informatiky

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	II.st.	6.	7.	8.	9.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	5	4	4	4	15	2	17
	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12		12
	Další cizí jazyk	6		2	2	2	6		6
Matematika a její aplikace	Matematika	15	4	4	4	4	15	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	3	2	2	3	1	9	10
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	8		8
	Občanská výchova		1			2	3		3
Člověk a příroda	Fyzika	21	1	2	2	2	5	2	7
	Chemie				2	2	4		4
	Přírodopis		2	2	2	1	6	1	7
	Zeměpis		2	2	2	1	6	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	4		4
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6		6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	3	3	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví				1			1	1
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	3	1	1	1	1	3	1	4
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	18							
Počet hodin týdně		**122**	**30**	**30**	**31**	**31**	**104**	**18**	**122**

4.2.2.1 Poznámky k učebnímu plánu

- další cizí jazyk je zařazen od 7. ročníku 2 hodiny týdně – časová dotace může být upravena, popřípadě může být celý vzdělávací obsah tohoto vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s přiznanými podpůrnými opatřeními dle § 16 odst. 2 písm. b)
- žáci si mohou volit z těchto jazyků
  - německý jazyk nebo ruský jazyk
  - konverzace z anglického jazyka – procvičení a upevnění anglického jazyka

4.2.3 Tabulace učebního plánu pro II.stupeň – rozšířená výuka cizích jazyků

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	II.st.	6.	7.	8.	9.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	5	4	4	4	15	2	17
	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12		12
	Německý jazyk		3	3	3	3	6	6	12
Matematika a její aplikace	Matematika	15	4	4	4	4	15	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	1	1	3	4
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	8		8
	Občanská výchova		1	0	0	2	3		3
Člověk a příroda	Fyzika	21	1	2	2	2	5	2	7
	Chemie				2	2	4		4
	Přírodopis		2	2	2	1	6	1	7
	Zeměpis		2	2	2	1	6	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	4		4
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6		6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	3	2	3	10		10
	Výchova ke zdraví				1			1	1
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	3	1	1	1	1	3	1	4
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	18							
Počet hodin týdně		**122**	**30**	**30**	**31**	**31**	**104**	**18**	**122**

4.2.3.1 Poznámky k učebnímu plánu:

- další cizí jazyk – německý jazyk je zařazen od 6. do 9. ročníku 3 hodiny týdně

4.2.4 Tabulace učebního plánu pro II.stupeň – rozšířená výuka tělesné výchovy

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	II.st.	6.	7.	8.	9.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	5	4	4	4	15	2	17
	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12		12
	Další cizí jazyk	6		2	2	2	6		6
Matematika a její aplikace	Matematika	15	4	4	4	4	15	1	16
Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	1	1	3	4
Člověk a společnost	Dějepis	11	2	2	2	2	8		8
	Občanská výchova		1	0	0	2	3		3
Člověk a příroda	Fyzika	21	1	2	2	2	5	2	7
	Chemie				2	2	4		4
	Přírodopis		2	2	2	1	6	1	7
	Zeměpis		2	2	2	1	6	1	7
Umění a kultura	Hudební výchova	10	1	1	1	1	4		4
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	6		6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	5	4	3	4	10	6	16
	Výchova ke zdraví				1			1	1
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	3	1	1	1	1	3	1	4
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	18							
Počet hodin týdně		**122**	**30**	**30**	**31**	**31**	**104**	**18**	**122**

4.2.4.1 Poznámky k učebnímu plánu:

- další cizí jazyk je zařazen od 7. ročníku 2 hodiny týdně – časová dotace může být upravena, popřípadě může být celý vzdělávací obsah tohoto vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s přiznanými podpůrnými opatřeními dle § 16 odst. 2 písm. b)
- žáci si mohou volit z těchto jazyků
  - německý jazyk nebo ruský jazyk
  - konverzace z anglického jazyka – procvičení a upevnění anglického jazyka

5 UČEBNÍ OSNOVY

	VZDĚLÁVACÍ OBLAST		VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT	ZKRATKA VYUČOVCÍHO PŘEDMĚTU	STRANA
5.1	Jazyka a jazyková komunikace	5.1.1	Český jazyk a literatura	Čj	32
		5.1.2	Anglický jazyk	Aj	65
		5.1.3	Německý jazyk	Nj	96
		5.1.4	Ruský jazyk	Rj	112
		5.1.5	Konverzace v anglickém jazyce	KAj	119
		5.1.6	Anglický jazyk a informatika	AI	123
5.2	Matematika a její aplikace	5.2.1	Matematika	M	126
5.3	Informační a komunikační technologie	5.3.1	Informatika	I	151
5.4	Člověka jeho svět	5.4.1	Člověk a svět	ČS	166
5.5	Člověk a společnost	5.5.1	Dějepis	D	184
		5.5.2	Občanská výchova	Ov	195
5.6	Člověk a příroda	5.6.1	Fyzika	F	206
		5.6.2	Chemie	Ch	220
		5.6.3	Přírodopis	Př	229
		5.6.4	Zeměpis	Z	243
5.7	Umění a kultura	5.7.1	Hudební výchova	Hv	254

		5.7.2	**Výtvarná výchova**	**Vv**	**266**
5.8	**Člověk a zdraví**	**5.8.1**	**Výchova ke zdraví**	**VZ**	**283**
		5.8.2	**Tělesná výchova**	**Tv**	**291**
		5.8.3	**Zdravotní tělesná výchova**	**ZdrTv**	**305**
5.9	**Člověk a svět práce**	**5.9.1**	**Praktické činnosti**	**Pč**	**308**
5.10	**Povinně volitelné předměty**	**5.10.1**	**Sportovní a pohybové hry**	**Sh**	**318**
		5.10.2	**UVU**	**UVU**	**322**
		5.10.3	**Seminář z matematiky**	**SM**	**326**
		5.10.4	**Seminář z českého jazyka**	**SČj**	**335**
		5.10.5	**Technické činnosti**	**Tč**	**341**
		5.10.6	**Přírodovědný seminář**	**PS**	**343**
		5.10.7	**Společenskovědní seminář**	**SVS**	**350**
		5.10.8	**Dramatická a literární výchova**	**Dl**	**351**

5.1 Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Jazyk a jazyková komunikace

- aktivně podporuje rozvoj verbální komunikace v mateřském i cizím jazyce
- rozvíjí vyjadřovací schopnosti jako základ vzdělávání i v dalších oborech
- pomáhá porozumět jazykovým sdělením, psaným i mluveným – schopnost reprodukce textu
- na základě jazykových schopností umožňuje žákovi poznávat vlastní i cizí kultury
- přispívá k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a sebeuplatnění v praktickém životě
- učí žáka adekvátně využívat znalosti jazykových rovin a prostředků s ohledem na komunikační prostředí a situace v praxi

Tato vzdělávací oblast aktivně podporuje verbální komunikaci v mateřském a cizím jazyce. Je realizována v povinných vyučovacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk. Všechny tyto vyučovací obory a předměty mají za úkol rozvíjení vyjadřovacích schopností jako základu vzdělávání i v dalších mimojazykových oblastech. Učí žáky porozumět jazykovým sdělením psaným i mluveným tak, aby byli schopni text rovněž reprodukovat. Na základě jazykových a komunikačních dovedností umožňuje žákovi poznávat vlastní i cizí kultury s přihlédnutím k jejich literárnímu odkazu. Přispívá též k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji a sebeuplatnění v praktickém životě. Připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků s ohledem na komunikační prostředí a situace v praxi.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- **Český jazyk a literatura (Čj)**
- **Cizí jazyk (Aj, Nj, Rj)**
- **Anglický jazyk + informatika (AI)**

5.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	9	9	8	7	7	5	4	4	4

Zahrnuje očekávané výstupy daného oboru stanovené RVP a také výstupy obsažené v oblasti průřezových témat. Podporuje rozvoj dorozumívání, schopnost vyjadřování a porozumění jazykovým sdělením. Stává se předmětem poznávání.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura má v 1. ročníku komplexní charakter. Od 2. do 9. ročníku je členěn do tří složek:

- **Komunikační a slohová výchova -** žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, třídit je a kriticky posuzovat jejich obsah. V této složce předmětu se učí žáci vytvářet vlastní texty, jsou vedeni k analýze textů a jejich hodnocení
- **Jazyková výchova –** prohlubuje osvojování spisovné podoby českého jazyka; připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení a ke srozumitelnému vyjadřování
- **Literární výchova** – učí žáka rozlišovat základní literární druhy na základě četby, získávat a rozvíjet čtenářské návyky a formulovat vlastní názor o přečteném díle. Literární výchova ovlivňuje žákovy postoje a hodnoty. Komunikace verbální i nonverbální může být též rozvíjena pomocí prvků dramatické výchovy.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Ve vyučovacím předmětu český jazyk jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu český jazyk a literatura jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používat osvojených dovedností v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy

- stanovíme pravidla pro práci ve skupině i pro práci samostatnou a dbáme na jejich dodržování
- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporujeme v žácích schopnost pomoc poskytnout i o ni požádat
- seznamujeme žáky s naším kulturním dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení i psaní, k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

ČESKÝ JAZYK – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Komunikační a slohová výchova: - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- mluví srozumitelně - orientuje se v textu Slabikáře - provádí přípravná cvičení sluchová a zraková - skládá a rozkládá slova podle sluchu - pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám - rozlišuje písmo tiskací a psací - skládá a čte všechny druhy slov - pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost - plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem - čte správně dlouhé a krátké samohlásky - používá znaménka ve slovech i větách - rozpozná členění textu - naslouchá ostatním pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řeči	**čtení** - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) - rozvoj znělého hlasu, artikulování - písmena malá, velká, tiskací, psací - slova, uspořádání slov ve větě - hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací - interpunkční znaménka - délka samohlásek **naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) - porozumění přečteným větám - poslech	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění **poznávání lidí** - učí se poznávat druhé a porozumět jim **komunikace** - získává základní dovednosti dobré komunikace **VDO** **občanská společnost a škola** - získává informace o každodenním životě školy **MKV** **lidské vztahy** - učí se žít a komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin **MV**

🕮 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 🕮 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 🕮 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním 🕮 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev 🕮 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	▪ učí se správnému dýchání ▪ vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky ▪ umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz ▪ uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní ▪ píše čárky, oblouky, zátrhy, vlnovky ▪ rozlišuje písmo psací a tiskací ▪ dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova ▪ dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky ▪ píše podle diktátu písmena a krátká slova ▪ opíše krátký text ▪ dbá na úpravu sešitu	**mluvený projev** ➢ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ➢ vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba ➢ vyprávění, dramatizace, recitace **písemný projev** ➢ základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) ➢ příprava na psaní ➢ písmo psací a tiskací ➢ psaní – písmeno, slovo ➢ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)	**kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozvíjí citlivost vůči zábavním a reklamním sdělením
Jazyková výchova: 🕮 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 🕮 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	▪ vyjadřuje se spisovně z hlediska správnosti a kultury mluveného projevu ▪ rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ▪ uvědoměle čte ▪ rozlišuje hlásku a písmeno, písmeno malé a velké, tištěné a psané ▪ umí určit hlásku na začátku a na konci slova ▪ přiřazuje obrázky ke slovům ▪ utváří si správné čtecí návyky ▪ uvědoměle čte text	**zvuková stránka jazyka** ➢ sluchové rozlišení hlásek ➢ výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin ➢ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov** ➢ slova a pojmy ➢ poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám ➢ význam slov	

Literární výchova: 🕮 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 🕮 vyjadřuje své pocity z přečteného textu 🕮 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 🕮 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ naslouchá pohádkám, příběhům ▪ vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje ▪ recituje básničku, zná říkadla, rozpočitadla ▪ orientuje se v textech známých knih ▪ všímá si ilustrací ▪ nakreslí ilustraci k příběhu ▪ vypravuje krátký příběh nebo reprodukuje čtený text ▪ hodnotí charakterové vlastnosti literárních postav ▪ rozlišuje pojmy básnička, říkadlo, pohádka, spisovatel, kniha, časopis, ▪ zná pojmy loutkové a maňáskové divadlo	**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** **tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ➢ poslech literárních textů pro děti **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka; spisovatel ➢ básník, kniha, čtenář; divadelní představení herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 🕮 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 🕮 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 🕮 pečlivě vyslovuje, opravuje svou	▪ plynule přečte jednoduchý text ▪ užívá správný slovní přízvuk ▪ čte s porozuměním nahlas i potichu ▪ orientuje se v textu ▪ soustředěně naslouchá čtenému textu ▪ spojuje obsah textu s ilustrací	**čtení** ➢ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) ➢ věcné čtení (čtení jako zdroj informací) ➢ čtení hlasité a tiché ➢ slovní přízvuk **naslouchání**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění **sebepoznávání a sebepojetí** - uvědomuje si vlastní identitu a vztah k druhým **seberegulace a sebeorganizace** - získává sociální dovednosti

nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 🕮 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 🕮 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 🕮 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 🕮 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 🕮 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 🕮 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	▪ učí se pozorně naslouchat ▪ zaznamenává slyšené kresbou ▪ reaguje vhodnými poznámkami ▪ jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými ▪ zvládá základní komunikační žánry – pozdravit, omluvit se, poděkovat ▪ dodržuje základní společenská pravidla chování v prostorách školy ▪ dodržuje základní hygienické návyky ▪ píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti ▪ píše písmena podle tvarových skupin ▪ dodržuje sklon písma ▪ správně spojuje písmena a slabiky ▪ používá znaménka ve slovech i větách ▪ popisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě	➢ praktické naslouchání (zdvořilé,vyjádření kontaktu s partnerem) ➢ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné ➢ aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ➢ soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy **mluvený projev** ➢ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ➢ vyjadřování závislé na komunikační situaci ➢ komunikační žánry ➢ dialog na základě obrazového materiálu ➢ základní komunikační pravidla ➢ mimojazykové prostředky řeči **písemný projev** ➢ základní hygienické návyky ➢ technika psaní ➢ tvary písmen abecedy ➢ spojování písmen, slabik ➢ umísťování diakritických znamének ➢ žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin ➢ jednoduchý popis ➢ vypravování	- zvládá vlastní chování **mezilidské vztahy** - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **komunikace** - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace **kooperace a kompetice** - rozeznává výhody spolupráce a pomoci **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - získává dovednosti pro řešení různých situací **hodnoty, postoje, praktická etika** - vytváří si postoje tolerance k odlišným sociokulturám **VDO** **občanská společnost a škola** - poznává hodnoty – spravedlnost, tolerance, odpovědnost, respektování **MKV** **lidské vztahy** - učí se vnímat mezilidské vztahy ve škole **multikulturalita** - učí se naslouchat ostatním **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích - k tradičním evropským hodnotám
Jazyková výchova: 🕮 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky,odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	▪ vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké projevy, píše jednoduché věty	**zvuková stránka jazyka** ➢ sluchové rozlišení hlásek ➢ výslovnost samohlásek, souhlásek i souhláskových skupin ➢ modulace souvislé řeči (tempo,	

🕮 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 🕮 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost 🕮 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 🕮 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 🕮 odůvodňuje a píše správně : i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 🕮 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 🕮 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	▪ člení věty na slova, slova na slabiky a hlásky ▪ dělí slova na konci řádku ▪ rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací ▪ řadí věty podle děje ▪ určuje nadřazenost a podřazenost slov ▪ řadí slova ve větě podle smyslu ▪ rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách ▪ vyjmenuje řadu písmen po sobě jdoucích, řadí slova dle abecedy ▪ zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov: b-p, d-t, ď-ť, z-s, ž-š, v-f, h-ch ▪ dělí slova na konci řádku podle stavby slova ▪ používá v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ▪ rozlišuje obecná a vlastní jména osob a zvířat	intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov** ➢ slova a pojmy ➢ slova jednoznačná, mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma ➢ význam slov **tvarosloví** ➢ tvary slov ➢ věta jednoduchá, souvětí ➢ druhy vět ➢ pořadí vět v textu ➢ slova nadřazená a podřazená ➢ pořádek slov ve větě ➢ slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek ➢ abeceda ➢ znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov ➢ význam slabiky pro dělení slov ➢ písmeno ě ve slovech ➢ poznávání a rozlišování slovních druhů **pravopis** ➢ lexikální ➢ vlastní jména osob a zvířat	
Literární výchova: 🕮 čte a přednáší zpaměti ve		**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání**	

vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 🕮 vyjadřuje své pocity z přečteného textu 🕮 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy ▪ recituje básně ▪ čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich ▪ dramatizuje pohádku ▪ vypravuje pomocí obrázkové osnovy ▪ seznamuje se s pojmy – knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel	**tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace ➢ vlastní výtvarný doprovod **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka ➢ spisovatel, básník ➢ kniha, čtenář ➢ divadelní představení, herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 🕮 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 🕮 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 🕮 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 🕮 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 🕮 volí vhodné verbální i nonverbální	▪ čte plynule věty a souvětí, člení text ▪ čte rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářských dovedností ▪ zvládá správnou intonaci, člení text, frázuje ▪ používá četbu jako zdroj informací ▪ snaží se naslouchat pozorně, soustředěně ▪ jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými	**čtení** ➢ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) ➢ věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání** ➢ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ➢ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev** ➢ základy techniky mluveného projevu	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění **sebepoznávání a sebepojetí** - zdůvodní své „já“ jako zdroj informací o sobě **seberegulace a sebeorganizace** - cvičí sebekontrolu a sebeovládání **komunikace** - poznává řeč těla, zvuků a slov **hodnoty, postoje, praktická etika** - učí se dovednosti rozhodování se **VDO**

prostředky řeči v běžných situacích 📖 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 📖 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním 📖 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev 📖 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 📖 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	▪ vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému ▪ orientuje se v textu dětských knih ▪ charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize ▪ ovládá základní pravidla vedení telefonického rozhovoru ▪ píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle ▪ provádí kontrolu vlastního písemného projevu ▪ napíše krátký dopis, adresu ▪ pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby ▪ dodržuje hygienické návyky při psaní a čtení	(dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ➢ vyjadřování závislé na komunikační situaci ➢ komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva ➢ dialog na základě obrazového materiálu ➢ základní komunikační pravidla ➢ mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) **písemný projev** ➢ základní hygienické návyky ➢ technika psaní ➢ tvary písmen, úprava zápisu ➢ žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, dopis ➢ vypravování	**občanská společnost a škola** - učí s vnímat školu jako model demokratické společnosti **MKV** **kulturní diference** - vnímá jedinečnost každého člověka **lidské vztahy** - objasní právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - učí se využívat potenciál médií jako zdroj informací
Jazyková výchova: 📖 rozlišuje zvukovou grafickou podobu slova,čtení slova na hlásky,odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 📖 porovnává významy slov,slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná 📖 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj,věc,okolnost,vlastnost 📖 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	▪ rozlišuje pojmy – slabika, hláska, písmeno ▪ určí počet slabik ve slově ▪ třídí slova podle významu ▪ vyhledává slova souznačná a protikladná ▪ rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik ▪ vyslovuje slova se správným přízvukem ▪ seznámí se se slovními druhy	**zvuková stránka jazyka** ➢ sluchové rozlišení hlásek ➢ výslovnost samohlásek, souhlásek i souhláskových skupin ➢ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov** ➢ nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, antonyma, slova příbuzná **tvarosloví** ➢ poznávání a rozlišování slovních	

🕮 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen,přídavných jmen a sloves 🕮 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 🕮 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 🕮 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě,tě,ně,ú/ů,bě,pě,vě mě-mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▪ určí ve větě podstatné jméno a sloveso ▪ rozlišuje slovní druhy ▪ skloňuje podstatná jména ▪ pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen ▪ správně píše obvyklá vlastní jména ▪ určuje osobu, číslo a čas u sloves, rozlišuje slova ohebná od slov neohebných ▪ odlišuje větu od souvětí, všímá si významů slov ▪ vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních ▪ vysvětlí rozdíl pravopisu u sloves stejně znějících (být-bít, mýt-mít, výr-vír, atd.)	druhů ➢ skloňování podstatných jmen ➢ rozlišování jednotného, množného čísla, rodu středního, ženského a mužského **pravopis** ➢ vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z ➢ výcvik pravopisu vlastních jmen ➢ vlastní jména měst, vesnic, hor a řek ➢ určování slovesné osoby, čísla a času ➢ časování sloves v přítomném, budoucím i minulém čase	
Literární výchova: 🕮 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku 🕮 vyjadřuje své pocity z přečteného textu 🕮 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 🕮 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ umí naslouchat čtenému textu ▪ využívá základních čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů ▪ recituje básnický text ▪ orientuje se v textu knihy určené dětem ▪ umí se orientovat v knihovně ▪ rozeznává různé typy vyjadřování autorů píšících pro děti ▪ domýšlí příběhy ▪ vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu	**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** ➢ pověsti místní, regionální ➢ hledání podstaty příběhů a jejich smyslu ➢ seznamování se s dětskou literaturou **tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ dramatizace ➢ vlastní výtvarný doprovod ➢ charakteristika literární postavy	

	▪ chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě ▪ dokáže plnit úkoly k vyslechnutému literárnímu textu ▪ seznamuje se s literárními druhy a žánry – poezie, próza, pověst, povídka, pohádka, bajka	➢ líčení atmosféry příběhu **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 🕮 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 🕮 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 🕮 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta 🕮 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 🕮 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 🕮 rozlišuje spisovnou a nespisovnou	▪ čte s porozuměním, správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje ▪ používá správný přízvuk slovní a větný ▪ člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu ▪ čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů ▪ naslouchá pozorně a soustředěně ostatním ▪ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ▪ vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky ▪ volí vhodné verbální prostředky při	**čtení** ➢ praktické čtení – tiché čtení s porozuměním ➢ věcné čtení – čtení textů uměleckých a populárně naučných **naslouchání** ➢ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ➢ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev** ➢ techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ➢ vyjadřování závislé na komunikační	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění **sebepoznávání a sebepojetí** - umožňuje uvědomění si vlastní identity - napomáhá zaujmout postoj k druhým **kreativita** - využívá tvořivé činnosti **mezilidské vztahy** - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **komunikace** - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace **hodnoty, postoje, praktická etika**

výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 📖 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 📖 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	řešení situací ve škole i mimo školu ▪ respektuje pravidla rozhovoru, neskáče do řeči druhému ▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení ▪ dokáže zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržuje základní hygienické a pracovní návyky ▪ píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře ▪ zvládá vyplňování tiskopisů ▪ (poštovní poukázka, průvodka) ▪ sestaví osnovu vyprávění a vytvoří krátký projev	situaci, ➢ komunikační žánry: omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) **psaní** ➢ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ➢ žánry písemného projevu: omluvenka, zpráva, inzerát, popis, jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování	- rozpozná hodnoty různých lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **VDO** **občanská společnost a škola** - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - rozumí smyslu práv a povinností **EGS** **jsme Evropané** - zaujímá pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám **MKV** **kulturní diferenciace** - respektuje jedinečnost každého člověka a jeho individuálních zvláštností. **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích
Jazyková výchova: 📖 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 📖 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 📖 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 📖 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 📖 odlišuje větu jednoduchou a souvětí 📖 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 📖 píše správně i/y ve slovech po	▪ užívá různé podoby slova, rozlišuje význam slov, pozná slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená ▪ rozlišuje část předponovou, příponovou ▪ rozpozná předložky a předpony ▪ uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov – vyjmenovaná slova ▪ poznává slovní druhy ▪ skloňuje podstatná jména ▪ určuje u sloves osobu, číslo, čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu ▪ rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací, podmiňovací ▪ rozliší věty a souvětí ▪ spojuje věty, doplňuje souvětí	**slovní zásoba a tvoření slov** ➢ slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma ➢ stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) **tvarosloví** ➢ slovní druhy, tvary slov **skladba** ➢ věta jednoduchá a souvětí ➢ základní skladební dvojice	

obojetných souhláskách	▪ určí počet vět v souvětí ▪ vyhledává ve větách základní stavební dvojici ▪ píše správně i – y v příčestí minulém ▪ ovládá pravopis vlastních jmen osob, zvířat a jednoduchých zeměpisných názvů	**pravopis** – lexikální ➢ základy morfologického ➢ vlastní jména – zeměpisné jednoslovné názvy	
Literární výchova: 🕮 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 🕮 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 🕮 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	▪ čte správně, uvědoměle, plynule, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu ▪ vyhledává informace, využívá ▪ poznatků z četby ▪ čte potichu texty, reprodukuje ▪ obsah ▪ dramatizuje pomocí loutek, ▪ domýšlí literární příběhy ▪ vyjadřuje své pocity z četby ▪ využívá školní knihovnu ▪ vede čtenářský deník ▪ navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich ▪ objasní zadané literární pojmy ▪ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ▪ používá elementární literární pojmy	**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** ➢ rozvoj techniky čtení ➢ čtení textů uměleckých a populárně naučných ➢ tiché čtení s porozuměním **tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ dramatizace ➢ vlastní výtvarný doprovod **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník ➢ kniha, čtenář ➢ divadelní představení, herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 🕮 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 🕮 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 🕮 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta 🕮 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 🕮 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 🕮 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 🕮 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 🕮 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 🕮 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	▪ čte plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty ▪ vyjádří své pocity z přečteného textu a názory o něm ▪ čte procítěně s prvky uměleckého přednesu ▪ předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy ▪ rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl ▪ rozlišuje podstatné od méně podstatného ▪ vyjádří své názory ▪ tvoří literární text na dané téma ▪ reprodukuje text ▪ využívá jazyka jako nástroje k ústnímu a písemnému projevu jak ve škole, tak v běžném životě ▪ zná základní komunikační pravidla ▪ vytvoří krátký mluvený projev ▪ dokáže zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržuje základní hygienické a pracovní návyky	**čtení** ➢ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné a plynulé) ➢ věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) **naslouchání** ➢ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ➢ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) **mluvený projev** ➢ techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci ➢ komunikační žánry: omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu) ➢ základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) **psaní** ➢ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ➢ žánry písemného projevu: zpráva,	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění **sebepoznávání a sebepojetí** - umožňuje uvědomění si vlastní identity - napomáhá zaujmout postoj k druhým **kreativita** - využívá tvořivé činnosti **mezilidské vztahy** - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **komunikace** - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace **hodnoty, postoje, praktická etika** - rozpozná hodnoty různých lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **VDO** **občanská společnost a škola** - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - rozumí smyslu práv a povinností **EGS** **jsme Evropané** - zaujímá pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám **MKV**

	▪ píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře ▪ vyplňuje jednoduché tiskopisy (dotazník, přihláška)	inzerát, popis, pozvánka, vzkaz, jednoduché tiskopisy, vypravování	**kulturní diferenciace** - respektuje jedinečnost každého člověka a jeho individuálních zvláštností. **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích
Jazyková výchova: 🕮 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 🕮 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 🕮 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 🕮 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 🕮 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty 🕮 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 🕮 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	▪ využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání jak ve škole, tak v běžném životě ▪ určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovotvorné základy, dodržuje pravopis ▪ doplňuje předpony a přípony podle smyslu ▪ užívá průběžně spisovnou výslovnost i pravopis ▪ vypravuje, popisuje, rozšiřuje si slovní zásobu ▪ rozlišuje a určuje slovní druhy ▪ určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru ▪ rozpozná druhy přídavných jmen, skloňuje přídavná jména ▪ rozpozná mluvnické kategorie sloves ▪ nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledává je v textu ▪ používá slovesný způsob – rozkazovací, oznamovací a podmiňovací, ▪ určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice ▪ rozumí pojmu věta, skladební dvojice ▪ vyhledá různé podměty ▪ rozpozná souvětí a jejich skladbu ▪ vyhledává řeč přímou a nepřímou ▪ užívá pravidla shody podmětu	**slovní zásoba a tvoření slov** ➢ slova a pojmy ➢ význam slov ➢ slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma ➢ stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) **tvarosloví** ➢ slovní druhy ➢ mluvnické kategorie podstatných jmen ➢ přídavná jména ➢ zájmena ➢ číslovky **skladba** ➢ základní skladební dvojice ➢ rozvíjející větné členy ➢ podmět vyjádřený a nevyjádřený ➢ přímá řeč	

	s přísudkem ▪ doplňuje správné koncovky podstatných a přídavných jmen ▪ bezpečně ovládá pravopis i/y po obojetných souhláskách	**pravopis** ➢ lexikální, ➢ základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem) pravopisu	
Literární výchova: 🕮 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 🕮 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 🕮 rozšiřuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 🕮 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	▪ hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity ▪ odlišuje vyprávění literární od faktického ▪ vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech ▪ orientuje se v nabídce dětské literatury ▪ využívá pro vlastní četbu knihovny ▪ poradí si v běžném společenském styku ▪ zaznamenává si zajímavé myšlenky ▪ orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži ▪ rozlišuje a používá základní literární pojmy ▪ pozná nejznámější ilustrátory	**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** ➢ výrazné čtení uměleckých textů, studijní čtení naukových textů ➢ předčítání, recitace **tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ dramatizace ➢ vlastní výtvarný doprovod **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník ➢ kniha, čtenář ➢ divadelní představení, herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání	

ČESKÝ JAZYK – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 🕮 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 🕮 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 🕮 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 🕮 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 🕮 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 🕮 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 🕮 využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu,	▪ rozliší základní slohové útvary ▪ dodrží časovou posloupnost ▪ využívá vhodných jazykových prostředků ▪ vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném i písemném projevu ▪ vyhledá hlavní myšlenky textu ▪ vybírá vhodné výrazy ▪ stylizuje dopis dle konkrétní situace	**vypravování:** **čtení** ➢ prožitkové **naslouchání** ➢ praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) ➢ kritické (komunikační záměr mluvčího ➢ zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) ➢ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) **písemný projev** ➢ na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech ➢ vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry) **popis:** **čtení** ➢ věcné (studijní - čtení jako zdroj informací) **naslouchání** ➢ věcné (soustředěné, aktivní) **mluvený projev** ➢ připravený i nepřipravený projev na	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění **sebepoznávání a sebepojetí** - umožňuje uvědomění si vlastní identity - napomáhá zaujmout postoj k druhým **seberegulace a sebeorganizace** - získává sociální dovednosti - zvládá vlastní chování **kreativita** - využívá tvořivé činnosti **poznávání lidí** - porozumí druhým **mezilidské vztahy** - snaží se podílet na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **kooperace a kompetice** - rozezná výhody spolupráce a pomoci **komunikace** - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - získává dovednosti pro řešení složitých situací, konfliktů **hodnoty, postoje, praktická etika**

vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu 📖 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		základě poznámek nebo bez poznámek **písemný projev** ➢ objektivní popis **zpráva a oznámení:** **čtení** ➢ praktické ➢ věcné **naslouchání** ➢ kritické (objektivní a subjektivní sdělení ➢ manipulativní působení projevu) **výpisky a výtah:** **čtení** ➢ kritické (hodnotící) **písemný projev** ➢ výpisky **dopis:** **písemný projev** ➢ soukromý a úřední dopis ➢ objednávka	- rozpozná hodnoty různých lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **VDO** **občanská společnost a škola** - uvažuje o problémech v širších souvislostech, je schopný kritického myšlení - vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - prohlubuje porozumění sociálním i kulturním odlišnostem mezi národy **objevujeme Evropu a svět** - rozená společné kořeny evropských civilizací - snaží se hodnotit v globálním kontextu **jsme Evropané** - seznamuje se s životem i díly významných Evropanů - nalézá osobnostní vzory - překonává stereotypy a předsudky - zaujímá pozitivní postoj k tradičním evropským hodnotám **MKV** **kulturní diference** - získává znalosti o různých etnických a kulturních skupinách v české i evropské společnosti **lidské vztahy** - učí se žít a komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin **etnický původ**
Jazyková výchova 📖 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 📖 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 📖 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 📖 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	▪ rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje ▪ v písemném i mluveném projevu uplatňuje zásady tvoření českých slov ▪ určí mluvnické kategorie u podstatných a přídavných jmen, aplikuje jejich znalost v písemném projevu ▪ používá jazykové příručky	**obecné poučení o jazyce:** ➢ čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), ➢ rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), ➢ jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace ➢ kultura jazyka a řeči ➢ původ a základy vývoje češtiny ➢ jazykové příručky **zvuková stránka jazyka:** ➢ zásady spisovné výslovnosti	

🕮 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov 🕮 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický 🕮 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je užívá ve vhodné komunikační situaci 🕮 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě	▪ rozpozná druhy zájmen a číslovek, aplikuje tyto znalosti v písemném projevu ▪ vyhledá základní větné členy a zdůvodní shodu přísudku s podmětem	➢ modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný) ➢ intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) **slovní zásoba a tvoření slov:** ➢ slovní zásoba a její jednotky ➢ význam slova ➢ obohacování slovní zásoby ➢ způsoby tvoření slov **pravopis:** ➢ pravopis lexikální, morfologický **tvarosloví:** ➢ slovní druhy ➢ mluvnické významy a tvary slov **skladba:** ➢ stavba věty ➢ pořádek slov ve větě ➢ souvětí ➢ stavba textu ➢ přímá řeč	- uvědomuje si rovnocennost těchto skupin **multikulturalita** - pomáhá potlačovat projevy intolerance vůči těmto skupinám - vystupuje proti xenofobii, rasismu a diskriminaci **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozvíjí citlivost vůči stereotypům v médiích **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** - stanoví analytický přístup k obsahu sdělení, umožňuje kritický odstup **stavba mediálních sdělení** - poznává roli médií v demokratické společnosti **fungování a vliv médií ve společnosti** - vytváří si představu o fungování médií v regionu a v každodenním životě **tvorba mediálního sdělení** - vlastní schopnosti využívá v týmové práci - přejímá zodpovědnost za způsob vyjádření vlastního názoru, vyhýbá se zjednodušujícím soudům - vyhýbá se stereotypům v tvorbě sdělení **práce v realizačním týmu** - přizpůsobuje vlastní činnost potřebám kolektivu a cílům týmu
Literární výchova (próza, poezie, drama): 🕮 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 🕮 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 🕮 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, filmovém i dramatickém zpracování 🕮 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě	▪ používá literaturu jako zdroj poznání i prožitků ▪ reprodukuje přečtený text, formuluje hlavní myšlenky díla, zhodnotí hlavní postavy ▪ odliší pověst od pohádky, vysvětlí vznik bájí a mýtů ▪ porovná život člověka v různých historických období ▪ přednese vhodné literární texty ▪ uvede základní znaky poezie ▪ rozliší sloku od verše ▪ formuluje své názory na umělecké	**tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ záznam a reprodukce hlavních myšlenek ➢ interpretace literárního textu ➢ dramatizace ➢ vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům **způsoby interpretace literárních a jiných děl** **základy literární teorie a historie** ➢ struktura literárního díla (námět a	

osvojených znalostí základů literární teorie 📖 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	dílo písemně i ústně ▪ pokusí se o vytvoření vlastních textů, výtvarný doprovod k literárním dílům ▪ při vyhledává informací využívá různé typy katalogů, knihovny i další informační zdroje	téma díla, literární hrdina ➢ kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (zvukové prostředky poezie, rým) ➢ literatura umělecká a věcná (populárně naučná, literatura faktu) **literární druhy a žánry** ➢ poezie, próza, drama ➢ žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury ➢ typické žánry a jejich představitelé	

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:
ČJL-9-1-03.1 Žák rozpozná, zda autor textu je / není nestranným pozorovatelem
ČJL-9-1-04.1 Žák najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné
ČJL-9-1-05.2 Žák v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými
ČJL-9-1-08.1 Žák vyhledá v textu klíčová slova / termíny spojené s danou tematikou
ČJL-9-2-04.1 Žák vybere z řady slov to, které je/není požadovaným slovním druhem
ČJL-9-2-04.2 Žák určí slovní druh u slov odvozených z jednoho slovotvorného základu
ČJL-9-2-04.4 Žák určí slovní druh u vyznačených slov v textu (dané slovo ve větě může mít platnost různých slovních druhů)
ČJL-9-3-01.2 Žák správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie)
ČJL-9-3-01.3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu
ČJL-9-3-09.1 Žák vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně

ČESKÝ JAZYK – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 🕮 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních jazykových prostředků řeči 🕮 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 🕮 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 🕮 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 🕮 rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 🕮 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného	▪ rozezná základní slohové útvary ▪ používá vhodných jazykových prostředků ▪ dodrží časovou posloupnost ▪ usiluje o vytvoření textu pravopisně i stylisticky správného, obsahově přiměřeného a myšlenkově bohatého ▪ dovede svým projevem zaujmout ▪ rozliší jednotlivé druhy popisu (popis	**vypravování:** **čtení** ➢ prožitkové **naslouchání** ➢ praktické (výchova k empatii, podnět k jednání) ➢ kritické (komunikační záměr mluvčího ➢ zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace) ➢ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), komunikační žánry: připravený a nepřipravený projev **písemný projev** ➢ na základě poznatků o jazyce a stylu o základních slohových postupech a žánrech ➢ vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu ➢ vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry) **popis:** **čtení** ➢ praktické (pozorné, přiměřeně rychlé)	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí pozornost, soustředění, smyslové vnímání - užívá dovednosti k řešení problémů **sebepoznávání a sebepojetí** - vytváří si pozitivní vztah ke svému „já“, rozvíjí vztahy k ostatním **sebregulace a sebeorganizace** - doloží schopnost sebekontroly - navrhne možnosti organizace vlastního času, učení **kreativita** - zařadí tvořivou činnost **poznávání lidí** - poznává odlišnosti druhých ve třídě/skupině **mezilidské vztahy** - uplatní schopnost empatie, respektu **kooperace a kompetice** - prokáže schopnost obhajovat své názory i nutnost kompromisu **komunikace** - rozliší řeč těla, zvuků a slov - stanoví pravidla dialogu **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - posoudí danou problematiku - stanoví způsob řešení

textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	statický a dynamický, porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený) ▪ sestaví vlastní životopis ▪ napíše žádost, pozvánku ▪ vyhledá hlavní myšlenky textu	➢ znalost orientačních prvků v textu ➢ věcné (čtení jako zdroj informací) **naslouchání** ➢ věcné (soustředěné, aktivní) **mluvený projev** ➢ připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek **písemný projev** ➢ charakteristika ➢ subjektivně zabarvený popis **životopis:** **písemný projev** ➢ strukturovaný životopis **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání **žádost:** **písemný projev** ➢ žádost **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání **pozvánka:** **písemný projev** ➢ pozvánka **čtení** ➢ praktické, věcné (studijní), kritické **naslouchání** ➢ věcné, kritické **výtah:** **písemný projev** ➢ výpisek, výtah	**hodnoty, postoje, praktická etika** - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty - vymezí pojmy jako zodpovědnost, spolehlivost spravedlnost, respekt **VDO** **občanská společnost a škola** - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - nachází společné znaky, rozezná odlišnosti a hodnotí je v širších souvislostech **objevujeme Evropu a svět** - kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti, svět posuzuje jako globální prostředí života **jsme Evropané** - podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám **MKV** **kulturní diference** - respektuje zvláštnosti etnik - objasní jedinečnost každého člověka, stanoví jeho práva - objasní rovnocennost etnik **lidské vztahy** - vysvětlí práva všech lidí společně žít a podílet se na spolupráci **etnický původ** - doloží znalost základních pojmů (kultura, etnikum,identita,
Jazyková výchova 📖 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační	▪ odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů ▪ rozliší slova podle významu	**tvarosloví:** ➢ slovní druhy ➢ mluvnické významy a tvary slov	

situaci 🕮 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí 🕮 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech 🕮 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a v souvětí 🕮 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 🕮 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	a správně je skloňuje. ▪ upevní si vědomosti o přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích ▪ zvládá pravopis koncovek ▪ rozpozná zájmena v textu, určuje jejich druhy ▪ vztažná zájmena používá ve správných tvarech ▪ pozná číslovku v textu, zvládá jejich skloňování, orientuje se v druzích číslovek ▪ užívá správné tvary sloves,určí slovesné kategorie, zvládá pravopis koncovek, používá jazykové příručky ▪ rozpozná příslovce v textu, užívá pravopisně správné tvary, obohacuje svoji slovní zásobu ▪ rozezná tyto slovní druhy v textu, zvládá jejich pravopis a aplikuje jejich znalost ve svém písemném i ústním projevu ▪ respektuje obecné pravopisné normy, aplikuje jejich znalost při zápisu konkrétních jmen místních ▪ procvičuje znalosti jazykové normy ▪ uplatňuje nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby, rozliší uplatnění odborných názvů, pozná a užívá slova mnohoznačná, sousloví a rčení ▪ rozpozná typy vět, rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, zná a užívá další formy výpovědi ▪ vyhledá a určí základní skladební dvojici a zdůvodní shodu přísudku s podmětem	**pravopis:** ➢ pravopis lexikální, morfologický, syntaktický **slovní zásoba a tvoření slov:** ➢ slovní zásoba a její jednotky ➢ slohové rozvrstvení slovní zásoby ➢ význam slova, homonyma, synonyma ➢ obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov **skladba:** ➢ výpověď a věta ➢ stavba věty ➢ pořádek slov ve větě ➢ rozvíjející větné členy ➢ souvětí ➢ přímá řeč ➢ stavba textu	diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance) **multikulturalita** - aplikuje své jazykové znalosti, zdůvodní nutnost celoživotního vzdělávání **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - aplikuje kritický přístup ke zpravodajství a reklamě - objasní cíle, pravidla - stanoví principy fungování **interpretace vztahu mediálního sdělení a reality** - rozpozná fakta a fikci **stavba mediálních sdělení** - porovná a zhodnotí různé zdroje - vyhledá základní principy **vnímání autora mediálních sdělení** - zdůvodní užití výrazových prostředků - posoudí záměrnou manipulaci **fungování a vliv médií ve společnosti** - vymezí postavení médií ve společnost, jejich vliv, roli v životě jednotlivce i společnosti **tvorba mediálního sdělení** - vymezí vhodné jazykové prostředky a jejich uplatnění ve vhodných situacích - zhodnotí možnosti svobodně vyjádřit svůj názor **práce v realizačním týmu** - podílí se na sestavení týmu - navrhne formy spolupráce, společně s ostatními stanoví cíle,

	▪ rozvíjející větné členy rozpozná a prakticky užívá v samostatných projevech ústních i písemných ▪ poznává a aplikuje zásady tvorby souvislé výpovědi (ústní i písemné)		harmonogram, přejímá zodpovědnost za obsah sdělení
Literární výchova (próza, poezie, drama): 🕮 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 🕮 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 🕮 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 🕮 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 🕮 rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora 🕮 tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	▪ chápe literaturu jako zdroj poznání a prožitků ▪ přečtený text na patřičné úrovni reprodukuje, formuluje hlavní myšlenky díla, kriticky zhodnotí jednání postav ▪ aplikuje příběh na konkrétní životní situace ▪ porovná život lidí v různých historických obdobích ▪ poznává specifika života v jiných oblastech světa ▪ seznamuje se s významnými představiteli české i světové literatury ▪ přednese vhodné literární texty dle vlastního výběru ▪ poznává základní znaky poezie, strukturu básní, jazykové i zvukové prostředky uplatňované v poezii (sloka, verš, rým, rytmus, obrazná pojmenování…) ▪ porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém, případně i filmovém zpracování	**tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ vhodná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ záznam a reprodukce hlavních myšlenek ➢ interpretace literárního textu ➢ dramatizace ➢ vytváření vlastních textů ➢ vlastní výtvarný doprovod k literárním textům **způsoby interpretace literárních a jiných děl** **základy literární teorie a historie** ➢ struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš, literatura umělecká **literární druhy a žánry** ➢ poezie, próza, drama ➢ žánry	

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:
ČJL-9-1-03.2 Žák text analyzuje a vyvodí závěr vyplývající z textu
ČJL-9-1-04.2 Žák posoudí vhodnost / nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci
ČJL-9-1-05.3 Žák k vybraným výrazům najde vhodná synonyma
ČJL-9-1-08.2 Žák posoudí, zda daná informace vyplývá / nevyplývá z textu
ČJL-9-1-08.3 Žák vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku
ČJL-9-2-02.1 Žák umí rozlišit způsoby tvoření slov
ČJL-9-2-02.2 Žák k danému slovesu doplní slovesa odvozená
ČJL-9-2-02.4 Žák rozliší i vytváří slova složená
ČJL-9-2-02.8 Žák ovládá zásady tvoření slov
ČJL-9-2-04.3 Žák doplní v textu slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.)
ČJL-9-2-06.1 Žák určí ve větách vyznačená slova jako větné členy.
ČJL-9-2-06.3 Žák doplní sloveso podle naznačených vztahů a určí doplněný větný člen.(podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu)
ČJL-9-2-06.4 Žák vyjádří obsah dvojčlenných vět větným ekvivalentem.
ČJL-9-2-06.5 Žák užije uvedené sloveso ve větách, které vypovídají něco o povětrnostních podmínkách jako větu jednočlennou a jako větu dvojčlennou (maximum)
ČJL-9-3-01.1 Žák odliší řeč vypravěče a řeč postav
ČJL-9-3-02.1 Žák vybere z ukázek A–E takovou, která svým obsahem odpovídá názvům uvedených knih. Přiřadí k sobě název knihy a k ní příslušející ukázku
ČJL-9-3-09.2 Žák na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)

ČESKÝ JAZYK – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 📖 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 📖 využívá poznatků o jazyce a stylu	▪ rozliší popis prostý(věci), popis osoby, popř. jiné živé bytosti, vnější(vzhled) a popis vnitřní (popis vlastností)	**popis – charakteristika líčení:** **čtení** ➢ praktické, věcné, kritické analytické, hodnotící, prožitkové **naslouchání** ➢ praktické (podnět k jednání), věcné	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání,pozornost a soustředění **sebepoznávání a sebepojetí** - zdůvodní své „já“ jako zdroj

ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 📖 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 📖 využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 📖 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 📖 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 📖 dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 📖 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 📖 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 📖 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a	▪ vystihne vhodně volenými slovy lidské vlastnosti přímo, nebo na základě vzniklé situace ▪ chápe rozdíl mezi popisem na základě objektivního pozorování a subjektivně zabarveným popisem ▪ formuluje výstižně své dojmy ▪ odlišuje ve čteném a slyšeném textu fakta od názorů ▪ ověřuje fakta s pomocí dostupných informačních zdrojů ▪ porovnává nové poznatky a vyhledává klíčová slova ▪ formuluje hlavní myšlenky textu ▪ umí vytvářet otázky k danému tématu ▪ učí se základům studijního čtení ▪ je schopen pořídit si z textu přehledné výpisky nebo výtah ▪ samostatně připraví a podle osnovy textu přednese referát ▪ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení ▪ uvědomuje si vliv médií na člověka ▪ využívá vlastní zkušenosti při diskusích ▪ zaujímá postoje k daným tématům ▪ dorozumívá se kultivovaně, používá vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci s důrazem na spisovný jazyk ▪ zapojuje se do diskuse, učí se ji řídit ▪ dodržuje pravidla dialogu	➢ kritické (objektivní a subjektivní sdělení) **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání ➢ zásady kultivovaného projevu ➢ komunikační žánry **písemný projev** ➢ na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech ➢ vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní ➢ komunikační žánry - charakteristika, subjektivně zabarvený popis **výklad a výtah:** **čtení** ➢ praktické, věcné, kritické, vyhledávací **naslouchání** ➢ praktické, věcné, kritické **mluvený projev** ➢ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu) ➢ komunikační žánry – referát **písemný projev** ➢ komunikační žánry : výklad **úvaha:** **čtení** ➢ praktické, věcné, kritické **naslouchání** ➢ praktické, věcné, kritické **mluvený projev** ➢ komunikační žánry: diskuse **písemný projev** ➢ komunikační žánry: úvaha	informací, poznává svoji psychiku **kreativita** - uplatňuje tvořivost v tvorbě i v mezilidských vztazích **poznávání lidí** - rozpozná možné chyby při hodnocení druhých **mezilidské vztahy** - ověří fungování obecně uznávaných lidských práv ve skupině/třídě **kooperace a kompetice** - najde možnosti navázat na nápady druhých, rozvíjí pozitivní myšlení - odhadne situaci v soutěži, vyrovná se s možností konkurence **komunikace** - volí efektivní strategii, zvládá asertivní komunikaci **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - rozliší typy problémů - rozpozná úlohu sociálních rolí - posoudí mezilidské vztahy **hodnoty, postoje, praktická etika** - zvládá prosociální chování **VDO** **občanská společnost a škola** - pojímá školu jako model demokratické společnosti **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - porovná život, tradice a zvyky národů Evropy - zhodnotí život dětí v Evropě a ve

pravidel dialogu			světě
Jazyková výchova 🕮 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 🕮 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 🕮 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 🕮 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 🕮 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech 🕮 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci 🕮 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovotvorný a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 🕮 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	▪ vnímá češtinu jako národní, mateřský jazyk ▪ hledá podobnosti v jazycích sousedních států ▪ pozná odlišnosti ▪ pokouší se dávat poznatky do historických souvislostí ▪ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu ▪ využívá znalostí o jazyce v různých komunikačních situacích, umí zdůvodnit užití určité jazykové vrstvy ▪ používá jazykové příručky při tvorbě psaných jazykových projevů ▪ umí vyhledávat sporné jazykové jevy v těchto příručkách , na základě zjištění umí během diskuse argumentovat ▪ snaží se vědomě o spisovnou výslovnost nejen českých, ale i přejatých slov ▪ správně třídí slovní druhy ▪ umí tvořit spisovné tvary, užívá jich ve vhodné komunikační situaci, zvládá pravopis ▪ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché a souvětí ▪ je schopen logické návaznosti vět a souvětí v projevech mluvených i psaných ▪ dokáže vyhledat chybná vyjádření	**obecné poučení o jazyce:** ➢ čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) ➢ skupiny jazyků (slovanské – především slovenština - a jiné, jazyky menšinové) ➢ rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) ➢ jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky) ➢ zásady spisovné výslovnosti **slovní zásoba a tvoření slov:** ➢ slovní zásoba a její jednotky, ➢ slohové rozvrstvení slovní zásoby ➢ význam slova ➢ obohacování slovní zásoby ➢ způsoby tvoření slov **tvarosloví a pravopis:** ➢ slovní druhy ➢ mluvnické významy a tvary slov ➢ pravopis lexikální, morfologický, syntaktický **skladba:** ➢ výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, ➢ přímá a nepřímá řeč, stavba textu	**objevujeme Evropu a svět** - vyhledá státní a evropské symboly - najde možnosti vzdělávání mladých lidí v Evropě a ve světě **jsme Evropané** - doloží kořeny a zdroje evropské civilizace **MKV** **kulturní diference** - poznává vlastní kulturní zakotvení **lidské vztahy** - objasní důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích **etnický původ** - zajímá se o postavení národnostních menšin - zjistí základní informace o etnikách žijících v naší republice, v Evropě **multikulturalita** - zdůvodní specifické rysy jazyků - vysvětlí jejich rovnocennost **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozliší bulvární prvky ve sdělení od informativních - navrhne hodnotící prvky ve sdělení - objasní cíle a pravidla fungování mediálních sdělení **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**

	v tisku i literárních textech ▪ vnímá přímou řeč jako prvek oživující výpověď, umí ji vytvořit ▪ usiluje o pestrost jazykového vyjádření ▪ porovnává větu jednoduchou holou a rozvitou, větu a souvětí, souvětí jednodušší a složité ▪ sleduje bohatost národního v konkrétních vybraných textech		- rozpozná působení předsudků odhadne možnosti nezaujatého postoje vycházejícího ze znalosti problematiky **vnímání autora mediálních sdělení** - určí možnosti ztotožnění autora mediálního sdělení - doloží výrazové prostředky užívané pro záměrnou manipulaci **tvorba mediálního sdělení** - navrhne sdělení pro školní či regionální časopis, noviny či jiné médium **práce v realizačním týmu** - posoudí svoji úlohu v pracovním kolektivu
Literární výchova (próza, poezie, drama): 🕮 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 🕮 rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora 🕮 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 🕮 tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 🕮 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a svůj názor doloží argumenty 🕮 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 🕮 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	▪ používá literaturu jako zdroj poznání i prožitků ▪ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor dokládá argumenty ▪ rozpozná základní literární druhy a žánry ▪ formuluje hlavní myšlenky díla ▪ umí uceleně reprodukovat přečtený text, charakterizuje hlavní postavy ▪ všímá si jazykových prostředků v uměleckém díle ▪ rozpozná základní rysy autorova stylu ▪ dokáže ústně i písemně sdělit své dojmy z četby, návštěvy divadelního i filmového představení ▪ srovnává filmové adaptace s literárními předlohami ▪ má představu o typech knihoven ve městě (místě) ▪ snaží se o vlastní hodnocení uměleckého díla ▪ tvoří vlastní text podle svých schopností na základě znalostí	**tvořivé činnosti s literárním textem** **způsoby interpretace literárních i jiných děl** **základy literární teorie a historie** ➢ publicistické žánry **literární druhy a žánry** ➢ poezie, próza, drama ➢ žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času ➢ hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

🕮 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 🕮 vyhledává informace v různých typech katalogů v knihovně i v dalších informačních zdrojích	z literární teorie ▪ orientuje se v hlavních literárních směrech, uvádí jejich znaky ▪ uvádí významné představitele hlavních vývoj. období v české a světové literatuře, s důrazem na lit. národní ▪ zkouší dávat do souvislosti vývoj literatury s dějinnými událostmi ▪ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ▪ umí výrazně přečíst, popř. zarecitovat úryvek uměleckého díla ▪ zvládne pamětně básnický a kratší prozaický text ▪ zapojuje se do dramatizace vhodných textů ▪ umí spolupracovat ve skupině a při realizaci projektů		

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:
ČJL-9-1-03.3 Žák rozpozná v textu alespoň jeden manipulativní prvek
ČJL-9-1-03.4 Žák zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci
ČJL-9-1-05.1 Žák vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce
ČJL-9-1-09.1 Žák uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost
ČJL-9-1-09.2 Žák seřadí slovní výpovědi od nejvhodnější po nejméně vhodnou (hodnocení od nejlepšího po nejhorší)
ČJL-9-1-10.1 Žák najde chybnou formulaci (stylistickou chybu) a z nabízených opravných možností vybere tu správnou.
ČJL-9-2-02.5 Žák nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty
ČJL-9-2-02.6 Žák vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování
ČJL-9-2-02.7 Žák prokáže znalost významu přeneseného pojmenování
ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku
ČJL-9-3-01.2 Žák správně určí básnické prostředky ozvláštňující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafory, metonymie)

ČJL-9-3-01.4 Žák vybere z nabídky A-D hlavní myšlenku předloženého úryvku
ČJL-9-3-04.1 Žák vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce báseň, bajka, pohádka)

ČESKÝ JAZYK – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Komunikační a slohová výchova: 🕮 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 🕮 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 🕮 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků dorozumívání 🕮 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří souvislý text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 🕮 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 🕮 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	▪ používá kultivovaný písemný a ústní projev na základě poznatků o jazyce a stylu ▪ rozliší popis statický a dynamický ▪ porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený ▪ rozliší jednotlivé druhy popisu	**vypravování:** **čtení** ➢ prožitkové **naslouchání** ➢ praktické, kritické, zážitkové **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání ➢ zásady kultivovaného projevu ➢ komunikační žánry **popis:** **čtení** ➢ praktické, věcné, kritické, prožitkové **naslouchání** ➢ praktické (podnět k jednání), věcné, kritické (objektivní a subjektivní sdělení) **mluvený projev** ➢ zásady dorozumívání ➢ zásady kultivovaného projevu ➢ komunikační žánry **písemný projev** ➢ na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech ➢ vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání - ověří dovednosti pro studium **sebepoznávání a sebepojetí** - zhodnotí své „já“ - vymezí své vztahy k druhým **seberegulace a sebeorganizace** - navrhne cvičení sebekontroly stanoví osobní cíle a kroky k jejich dosažení **kreativita** - uplatňuje své nápady **poznávání lid** - rozpozná odlišnosti, hledá výhody v odlišnostech **mezilidské vztahy** - aplikuje lidská práva v užším kolektivu třídy **komunikace** - rozliší a užívá specifické komunikační dovednosti **kooperace a kompetice** - ověří si schopnost seberegulace v případě nesouhlasu - prokáže schopnost jasné

🕮 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 🕮 využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 🕮 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 🕮 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 🕮 rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 🕮 zapojuje se do diskuze, řídí ji, využívá pravidel komunikace a zásad dialogu	▪ sestaví vlastní životopis ▪ napíše objednávku ▪ sleduje výstavbu textu, vyhledá části výkladové a popisné ▪ zpracuje výklad odborného textu ▪ uvažuje nad různými problémy, napíše úvahu na dané téma ▪ v řečnických vědomostech aplikuje získané vědomosti ▪ komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk ▪ rozliší základní publicistické útvary ▪ orientuje se v tisku, formuluje svůj vlastní názor	➢ komunikační žánry - charakteristika, popis, subjektivně zabarvený popis **tiskopisy a životopis:** **písemný projev** ➢ strukturovaný životopis, objednávka **výpisky a výtah:** **čtení** ➢ praktické, věcné, kritické **naslouchání** ➢ praktické, věcné, kritické **mluvený projev** ➢ zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu) ➢ komunikační žánry – referát **písemný projev** ➢ komunikační žánry : výklad **úvaha:** **čtení** ➢ praktické, věcné, kritické **naslouchání** ➢ praktické, věcné, kritické **mluvený projev** ➢ komunikační žánry: diskuse **písemný projev** ➢ komunikační žánry: úvaha, teze **proslov:** **mluvený projev** ➢ zásady kultivovaného projevu **naslouchání** **písemný projev** **diskuse:** **mluvený projev** ➢ zásady kultivovaného projevu **komunikační žánry** ➢ diskuse **naslouchání** ➢ kritické, praktické	a respektující komunikace **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - vymezí dovednosti potřebné pro řešení problémů **hodnoty, postoje, praktická etika** - analyzuje vlastní i cizí postoje a hodnoty **VDO** **občanská společnost a škola** - ověří formy zapojení žáků do života v místní komunitě **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - porovná lidovou slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy **objevujeme Evropu a svět** - navrhne formu pracovní aktivity ke Dni Evropy - zhodnotí její vypracování **jsme Evropané** - navrhne formu zapojení do projektu Evropské unie - posoudí úroveň realizace **MKV** **kulturní diference** - zjistí zastoupení etnik v místě bydliště či školy **lidské vztahy** - ověří fungování integrace etnik v místě bydliště, případně v užším kolektivu třídy **etnický původ** - rozpozná projevy rasové nesnášenlivosti - zdůvodní obecné příčiny jejich vzniku

		publicistické útvary	**multikulturalita** - odhadne vývoj společnosti - zhodnotí možná rizika tohoto vývoje **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** - rozliší informativní, zábavní a reklamní sdělení **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** - rozpozná zjednodušující prvky - rozliší sdělení vycházející ze znalosti problematiky od sdělení potvrzujícího předsudky **vnímání autora mediálních sdělení** - vymezí výrazové prostředky užívané pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci **tvorba mediálního sdělení** - uplatní a vhodně kombinuje výrazové prostředky při tvorbě věcně správných a komunikačně vhodných mediálních sdělení **práce v realizačním týmu** - zapojí se do tvorby mediálních sdělení v rámci školy či regionu
Jazyková výchova 🕮 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 🕮 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 🕮 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 🕮 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech 🕮 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 🕮 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci 🕮 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, morfologický, slovotvorný a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 🕮 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	▪ využívá získaných poznatků k vytváření jazykových projevů ▪ v praxi využívá obecná poučení o jazyce, rozlišuje skupiny, rozvrstvení ▪ uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka ▪ vysvětlí pojmy : archaismy, historismy a neologismy ▪ rozpozná samohlásky a souhlásky,rozliší souhlásky znělé a neznělé ▪ ve slovech rozpozná slovní přízvuk ▪ vysvětlí spodobu znělosti ▪ aplikuje zásady spisovné výslovnosti v praxi ▪ upevní si vědomosti z předchozích ročníků ▪ používá jazykové příručky ▪ rozliší a správně zařadí jednotlivé slovní druhy, vytváří jejich spisovné tvary ▪ určí mluvnické významy ohebných slovních druhů ▪ rozliší přechodník přítomný a minulý v textu ▪ obecná jména přejatá, cizí vlastní jména ▪ rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické a syntaktické ▪ odstraňuje nedostatky ve skladbě věty a souvětí, ▪ rozezná odchylky ve větné stavbě	**obecné poučení o jazyce:** ➢ čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) ➢ skupiny jazyků (slovanské – především slovenština - a jiné, jazyky menšinové) ➢ rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) ➢ jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky) **zvuková stránka jazyka:** ➢ zásady spisovné výslovnosti, ➢ modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) **slovní zásoba a tvoření slov:** ➢ slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma , synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov **tvarosloví:** ➢ slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov **pravopis:** ➢ pravopis lexikální, morfologický, syntaktický **skladba:** ➢ výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí,	

	▪ užívá správně interpunkci ve větě jednoduché a souvětí	➢ přímá a nepřímá řeč, stavba textu	
Literární výchova (próza, poezie, drama): 🕮 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 🕮 rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora 🕮 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 🕮 tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 🕮 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a svůj názor doloží argumenty 🕮 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele 🕮 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 🕮 porovnává různá zpracování téhož tématu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 🕮 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	▪ využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů ▪ charakterizuje významné literární žánry a jejich typy, orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury ▪ tvoří vlastní literární texty ▪ zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ▪ při vyhledávání informací využívá různé typy katalogů, knihovny i další informační zdroje	**tvořivé činnosti s literárním textem** **způsoby interpretace literárních i jiných děl** **základy literární teorie a historie** ➢ publicistické žánry **literární druhy a žánry** ➢ poezie, próza, drama ➢ žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času ➢ hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

Výstupy jsou v souladu se standardy MŠMT pro výuku českého jazyka a literatury.

Příloha - číselné a slovní vyjádření indikátorů uváděných ve standardech:
ČJL-9-1-01.1 Žák po přečtení textu dokáže vybrat z nabízených možností, co je názorem pisatele textu.
ČJL-9-1-03.5 Žák vybere dle svého postoje nejpravděpodobnější variantu.
ČJL-9-1-05.4 Žák rozhodne o vhodnosti / nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu.
ČJL-9-1-10.2 Žák najde záměrně uvedenou pravopisnou chybu v textu a vybere formulaci bez chyb
ČJL-9-1-10.3 Žák analyzuje předložený text a zařadí ho k danému funkčnímu stylu.
ČJL-9-1-10.4 Žák dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít.
ČJL-9-2-03.1 Žák se orientuje v odborném textu.
ČJL-9-2-06.2 Žák rozšíří daný větný člen na několikanásobný, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku.
ČJL-9-2-06.6 Žák vybere z nabízených možností grafickou stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí (lze i obráceně – přiřadí ke grafu jedno z nabízených souvětí).
ČJL-9-2-07.1 Žák vybere z nabízených vět tu, ve které je /není pravopisná chyba.
ČJL-9-2-08.1 Žák v krátké ukázce najde nespisovný výraz a vybere z nabízených možností správné převedení ukázky do jazyka spisovného.
ČJL-9-2-08.2 Žák přiřadí ke krátkému textu jeden z nabízených pojmů útvaru národního jazyka.
ČJL-9-2-08.3 Žák vybere z nabízených možností nejvhodnější užití daného textu a přiřadí ho k ukázce.
ČJL-9-3-06.1 Žák určí k jakému literárnímu druhu / žánru patří výchozí text
ČJL-9-3-01.3 Žák doplní do básně slovo ve správném rýmu podle rytmu a smyslu textu.
ČJL-9-3-02.2 Seřadí úryvky z literárních děl v pořadí, ve kterém vznikly.
ČJL-9-3-03.1 Žák popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla.
ČJL-9-3-05.1 Žák rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře.
ČJL-9-3-06.1 Žák přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů.
ČJL-9-3-07.1 Žák zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů.
ČJL-9-3-07.2 Žák popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce.
ČJL-9-3-08.1 Žák převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře.
ČJL-9-3-08.2 Žák porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl.

5.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk je vyučován od 3. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3	3	3	3

Ve třídách s rozšířenou výukou cizího jazyka je anglický jazyk vyučován v této časové dotaci:

Ročník	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	4	4	3	3	3	3

Anglický jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Obsahovou náplní je nácvik řečových dovedností a to jak receptivních, produktivních, tak i interaktivních. Při rozvíjení výše uvedených dovedností je využívána slovní zásoba tematických okruhů a komunikativních situací v rozsahu učiva jednotlivých ročníků. Obsah předmětu zohledňuje zájmy, nadání žáků i potřeby pro praktický život a budoucí povolání. Výuka probíhá v běžných třídách a minimálně jednou týdně v jazykové učebně, vybavené audio-video systémem. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Hodiny probíhají zábavnou formou, zaměřují se především na rozvoj poslechu a mluvení, zpracovávají se vhodné texty ke čtení a řízeně se rozvíjí psaní od jednotlivých slov až k celému odstavci. Při začlenění žáka do skupiny se přihlíží k doporučení učitele a výsledku výstupního testu na konci 4. ročníku. Na konci klasifikačního období v 1. a 2. pololetí je možné přehodnotit zařazení žáka do skupiny. Na druhém stupni výuka plynně navazuje na předcházející období. Vzhledem k posilování významu Vzdělávání v anglickém jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky- viz tabulka). V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového podvědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Žáci při hodinách procvičují všechny jazykové dovednosti (mluvení, poslech, čtení, psaní). Více jsou využívány počítače a internet, a to jak k procvičování dané látky, tak i pro pravidelnou výměnu e-mailů s vrstevníky z jiných zemí. Žáci poznávají kulturu anglicky mluvících zemí i dalších evropských zemí účastí na mezinárodních projektech. V deváté třídě mají žáci možnost složit mezinárodně uznávanou zkoušku (KET), která potvrzuje úroveň angličtiny pro základní školy dle Evropského společného rámce pro cizí jazyky (úroveň A2).
Od 3. třídy zavádíme skupiny s rozšířenou výukou anglického jazyka. Ve 3. – 5. ročnících se angličtina vyučuje 4 hodiny týdně, přičemž 1 hodina je konverzační. Jednotlivá konverzační témata jsou rozepsána v daných ročnících.

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:
Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

Společný evropský referenční rámec		**A1**	**A2**
POROZUMĚNÍ	Poslech	Rozumím známým slovům a zcela základním frázím týkajícím e mé osoby, mé rodiny a bezprostředního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně.	Rozumím frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se mě bezprostředně týkají (např. základní informace o mně a mé rodině, o nakupování, místopisu). Dokážu pochopit smysl krátkých jasných jednoduchých zpráv a hlášení.
	Čtení	Rozumím známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, například na vývěskách, plakátech nebo v katalozích.	Umím číst krátké jednoduché texty. Umím vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech. Rozumím krátkým jednoduchým osobním dopisům.
MLUVENÍ	Ústní interakce	Umím se jednoduchým způsobem domluvit, je-li můj partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji přeformulovat a pomoci mi formulovat, co se snažím říci. Umím klást jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají mých základních potřeb, nebo jde –li o věci, jež jsou mi důvěrně známé.	Umím komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech. Zvládnu velmi krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumím natolik, abych konverzaci sám/sama dokázal(a) udržet.
	Samostatný ústní projev	Umím jednoduchými frázemi a větami popsat místo, kde žiji, a lidi, které znám.	Umím používat řadu frází a vět, abych jednoduchým způsobem popsal(a) vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky.
PSANÍ	Písemný projev	Umím napsat stručný jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené. Umím vyplnit formuláře obsahující osobní údaje, například své jméno, státní příslušnost a adresu při přihlašování v hotelu.	Umím napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se mých základních potřeb. Umím napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák nalezl samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky s jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím Internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

ANGLICKÝ JAZYK – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Řečové dovednosti 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně 📖 žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 📖 žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 📖 žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu 📖 žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení 📖 žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	▪ používá slovní zásobu v rozsahu učebnice ▪ dává příkazy a rozumí jim ▪ pojmenuje zvířata, barvy, názvy školních potřeb ▪ vyjádří pocity, nálady ▪ popíše části lidského těla ▪ mluví o své rodině ▪ mluví o jídle, oblečení, o předmětech ▪ správně a srozumitelně vyslovuje ▪ rozumí krátkým pokynům v textu ▪ rozumí jednoduchým textům nahrávek i jazyku učitele a spolužáků ▪ užívá abecední slovník učebnice s pomocí obrázků ▪ hláskuje své jméno a jména spolužáků	➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto témat ➢ slovosled, základní gramatické struktury ➢ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ➢ **Tematické okruhy:** - pozdravy a představení, barvy, čísla 1-20, třída, školní pomůcky, popis osob a pocitů, rodina, abeceda, části těla, jídlo a pití, zvířata, každodenní aktivity, sporty, zájmy, hudební nástroje, oblečení, hračky **Gramatické jevy:**	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - rozvíjí dovedností pro učení a studium **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - buduje si pozitivní vztah k jinakosti **MKV** **princip sociálního smíru a solidarity** - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace

		- sloveso být - sloveso mít - sloveso uměti / moci - osobní a přivlastňovací zájmena - přítomný čas prostý - jednotné a množné číslo - sloveso mít rád	

ANGLICKÝ JAZYK – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu 🕮 žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	▪ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ▪ rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně	➢ poslechy a texty v učebnici, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele ➢ texty, komiksy a dodatečné materiály učebnice ▪ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ texty učebnice, časopisy ➢ slova, fráze a věty učebnice ➢ materiál učebnice, pracovního sešitu ➢ formulář, jméno, věk, národnost, adresa, země ➢ cvičení učebnice, pracovního sešitu ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - rozvíjí dovedností pro učení a studium **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - buduje si pozitivní vztah k jinakosti - srovnává zvyky a tradice **MKV** **princip sociálního smíru a solidarity** - chápe význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia
Mluvení 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ speluje jednotlivá slova ▪ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ▪ mluví o počasí ▪ zazpívá písničky, říká básničky,		

🕮 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	říkanky a krátké příběhy ▪ krátce shrne přečtený text, předvede scénku na základě přečteného / slyšeného ▪ odpoví gramaticky správně na otázku ▪ vytvoří gramaticky správně otázku v rozsahu gramatických jevů učebnice ▪ konverzuje se spolužákem i učitelem ▪ popíše dům/byt , místnosti ▪ pojmenuje nemoci, ▪ popíše město, místa ve městě ▪ popíše obrázek ▪ vyjádří čas, zeptá se na čas, mluví o škole a rozvrhu ▪ na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se ▪ mluví o televizních programech, o volném čase, koníčcích ▪ mluví o zvířatech	elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ➢ sloveso být, moci ➢ přítomný čas prostý a průběhový ➢ základní fráze (jak se jmenuješ, jak se máš, co je tvoje oblíbené…, máš rád…, umím odpovědi na dané otázky, odpovědi ➢ hudební nástroje ➢ sloveso *can* (moci), věta kladná, záporná, otázka, krátké odpovědi ➢ místnosti v domě, zařízení bytu, předložky místní ➢ sloveso mít, fráze ➢ rozkaz 2.os.jednotného č. ➢ přítomný čas průběhový (kladná, záporná věta, otázka a krátké odpovědi) ➢ druhy počasí ➢ otázka Kolik je hodin? ➢ vyjadřování času: *to, past,half, quarter* ➢ předložky časové *on, in, at* ➢ školní předměty ➢ přítomný čas prostý (otázka na 2. osobu jednotného a množného čísla) ➢ přítomný čas prostý (3.osoba jednotného čísla) ➢ místa, kde zvířata žijí a čím se živí ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto témat: domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékaní, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, počasí	
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	▪ přečte básničku, pohled, rozvrh hodin a televizní program v rozsahu slovní zásoby učebnice ▪ vyhledá zadanou informaci v přiměřeně dlouhém textu ▪ vyhledává dané slovo ve slovníku ▪ srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu		
Psaní 🕮 žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech	▪ napíše pohled a jednoduchý dopis z prázdnin ▪ píše anglické věty		

a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 📖 vyplní osobní údaje do formuláře	▪ vyplní základní informace o sobě ▪ orientuje se v textech v učebnici a v poslechovém materiálu a zpracuje ho dle pokynů		

ANGLICKÝ JAZYK – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu 📖 žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální podporu	▪ rozliší známá slova v poslechu ▪ rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně. ▪ reaguje na jednoduché pokyny ▪ doplní informace z poslechu ▪ orientuje poslechových cvičeních o různých tématech a zpracuje je dle pokynů ▪ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	➢ texty a poslechová cvičení učebnice ➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou **Tematické okruhy:** - země a národnosti - koníčky, zájmy - škola, třída - rodina - popis osob a vlastností - každodenní činnosti - dům - domácí práce - nakupování - oblečení	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní
Mluvení 📖 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 📖 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 📖 žák odpovídá na jednoduché	▪ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace ▪ sám nebo se spolužákem reprodukuje texty v učebnici se správnou a srozumitelnou výslovností ▪ v textu s obrázky vyhledá informaci a správně gramaticky vytvoří odpověď ▪ umí se omluvit		

otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	▪ popíše svůj den ▪ ústně převypráví obsah přečteného a slyšeného textu ▪ jednoduše popíše obrázek ▪ představí se, zeptá se kdo je kdo ▪ sdělí své telefonní číslo, zeptá se na tel. čísla ostatních ▪ zeptá se na nejoblíbenější barvu, vyjádří svou oblíbenou barvu ▪ vytvoří školní pokyny ▪ vede jednoduchou konverzaci o lidech ▪ ptá se na každodenní činnosti, hovoří o nich ▪ hovoří o tom, co kdo má a nemá rád ▪ mluví o tom, co kdo může nebo umí udělat ▪ mluví o domově, restauraci ▪ popíše osoby, porovná je ▪ mluví o zvycích,obvyklých činnostech a tom, co právě dělá ▪ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	- měsíce, roční období - čísla - přídavná jména - reálie anglicky mluvících zemí ➢ slovosled, základní gramatické struktury ➢ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ➢ texty dané učebnice ➢ otázky zjišťující základní informace v textu ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **Gramatické jevy:** ➢ sloveso být ➢ sloveso mít ➢ přítomný prostý ➢ přítomný čas průběhový ➢ rozkaz ➢ množné číslo ➢ předložky ➢ sloveso moci ➢ vazba *there is /are* ➢ sloveso muset ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou probíraných témat ➢ anglicko-český a česko-anglický slovník	komunikace a studia
Čtení s porozuměním 🕮 Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 🕮 Žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ vyhledá informace k tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije. ▪ najde v textu zadanou informaci ▪ v textech s vizuální podporou porozumí hlavní myšlence		

Psaní 🕮 žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 🕮 vyplní osobní údaje do formuláře	▪ vytvoří projekt na dané téma ▪ napíše pohlednici, neformální e-mail, blahopřání ▪ napíše svůj rozvrh ▪ popíše svůj den ▪ vyplní formulář se všemi základními údaji ▪ doplní slovo do věty, doplní text ▪ písemně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy ▪ vytvoří správně gramaticky větu ▪ shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace. ▪ popíše obrázek, používá předložky místní		

ANGLICKÝ JAZYK – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ pracuje s příběhy, dialogy, konverzacemi, písněmi	➢ texty a poslechová cvičení učebnice ➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní	▪ odpoví na otázky		

informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 🕮 žák vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	▪ popíše jednoduchý obrázek ▪ vytvoří rozhovor/ sdělení na dané téma ▪ jednoduše převypráví příběh, situaci ▪ sestaví správně otázky v přítomných časech, minulém čase prostém ▪ používá fráze a ustálená spojení ▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma; předvede konverzaci, scénku	**Tematické okruhy:** - škola - rodina - koníčky - denní režim - sport a volnočasové aktivity - jídlo a pití - zvířata, domácí mazlíčci - reálie anglicky mluvících zemí - film a knihy ➢ slovosled, základní gramatické struktury ➢ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ➢ texty dané učebnice ➢ otázky zjišťující základní informace v textu ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **Gramatické jevy:** ▪ přítomné časy – prostý a průběhový ▪ minulý čas prostý ▪ vyjádření množství, místa, času ▪ přídavná jména a jejich stupňování ▪ příslovce ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou probíraných témat	kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ foneticky správně přečte dialog, konverzaci, krátký text se známou slovní zásobou ▪ rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky ▪ čte komiksy, hádanky ▪ v textech vyhledá probírané výrazy a slova		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ doplní do textu výrazy ▪ porozumění prokáže tím, že: spojí informaci s obrázkem, doplní informace, slyšenou informaci správně zapíše, opraví, sestaví správné pořadí ▪ popíše jednoduchý obrázek ▪ vypracuje text na dané téma ▪ vypracuje projekt na dané téma ▪ doplní správně vynechaná slova a jiné výrazy ▪ sestaví krátký text ▪ orientuje se ve dvojjazyčném slovníku		

	▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva	➢ anglicko-český a česko-anglický slovník	

ANGLICKÝ JAZYK – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ rozlišuje rozdíl mezi českou a anglickou výslovností ▪ používá fonetické značky a zvuky, které představují ▪ rozlišuje slovní přízvuk a větný přízvuk	➢ texty, dialogy, konverzace v rozsahu učebnice ➢ textové materiály ➢ poslechové materiály, písničky ➢ konverzace, dialogy, texty a příběhy učebnice ➢ Práce se slovníkem ➢ texty a poslechová cvičení učebnice ➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou **Gramatické jevy:** ➢ minulý čas prostý ➢ nepravidelná slovesa ➢ vyjádření názoru – souhlas/nesouhlas ➢ vyjádření množství ➢ minulý čas průběhový	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **jsme Evropané** - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 🕮 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	▪ užívá vhodně fráze a ustálená spojeníaktivně se zapojí do rozhovoru ▪ sestaví rozhovor/sdělení na dané téma ▪ popíše obrázek, situaci ▪ převypráví obsah delšího textu, příběhu, konverzace ▪ převede převyprávění do jiného času / u dialogů, konverzací ▪ vyžádá si informaci v přítomnosti, minulosti i budoucnosti ▪ reaguje v běžných situacích		
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá požadované	▪ foneticky správně přečte		

informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	dialogy/rozhovory i delší texty se známou slovní zásobou ▪ najde v textu požadovanou informaci, odpoví na otázky ▪ čte autentické časopisy ▪ různými typy cvičení prokáže pochopení obsahu příběhu, rozhovoru, interview, dialogu s probíranou slovní zásobou a tématem ▪ vybere požadovanou informaci z delších poslechů ▪ používá strategie pro odvození významu (slovo před / za, věta před/za, obsah odstavce, kontext) ▪ samostatně vybere nejdůležitější informace k převyprávění	➢ vyjádření budoucnosti ➢ modální slovesa ➢ vyjádření návrhu ➢ vyjádření data **Tematické okruhy:** - sporty - jídlo - film - kultura a tradice - oslava narozenin - cestování	základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ sestaví krátký příběh ▪ správně tvoří věty všech typů v daných gramatických jevech (čas minulý, přítomný, budoucí) ▪ s pomocí učitele odvodí význam ▪ zvyšuje svou rychlost a přesnost při vyhledávání ve dvojjazyčném slovníku ▪ využívá výkladový slovník		

ANGLICKÝ JAZYK – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu ▪ rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách	➢ texty, dialogy, konverzace v rozsahu učebnice ➢ textové materiály ➢ poslechové materiály, písničky ➢ konverzace, dialogy, texty a příběhy učebnice ➢ práce se slovníkem ➢ texty a poslechová cvičení učebnice slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou ➢ gramatické jevy: - budoucí čas - vyšší číslovky - první a druhá podmínková věta - trpný rod - předpřítomný čas - nepravidelná slovesa - podmiňovací způsob - modální slovesa - spojky ➢ tematické okruhy: - počasí	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **jsme Evropané** - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV**
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 🕮 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	▪ používá přízvuk ve slovech i větách ▪ odpoví na otázky, věty typu pravda/ nepravda ▪ sestaví dialogy, rozhovory, na daná témata, popíše složitější obrázek ▪ sestavuje věty kladné, záporné, otázky, krátké odpovědi v daných gramatických časech ▪ obměňuje věty s použitím daných výrazů, jevů ▪ užívá fráze a ustálená spojení ▪ reprodukuje obsah delších a složitějších textů používané učebnice s pomocí návodných obrázků, výrazů i samostatně ▪ sám sestaví jednoduché shrnutí obsahu textu ▪ vyžádá informaci o situacích a reaguje v situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti; volí správné gramatické jevy		

Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ vyhledá v textu požadovanou informaci ▪ najde v textu informaci při zběžném čtení (scanning) ▪ čte s porozuměním texty s obrázky ▪ foneticky správně přečte texty se známou slovní zásobou ▪ samostatně používá naučené strategie pro určení významu	- životní prostředí - vynálezy, materiály - popis osob - mezilidské vztahy - problémy dopívání - práce - cestování - části těla - zdravý životní styl - nemoci, návštěva lékaře - české a britské reálie	**fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak **tvorba mediálního sdělení** - zpracuje mediální sdělení (příspěvky v angličtině do školního časopisu)
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ vytvoří možné pokračování textu ▪ sestaví dialogy, rozhovory, na daná témata, popíše složitější obrázek ▪ vyjádří jednoduše svůj názor ▪ vypracuje projekt na dané téma ▪ sestavuje věty kladné, záporné, otázky, krátké odpovědi v daných gramatických časech ▪ sestaví správně věty z daných výrazů ▪ obměňuje věty s použitím daných výrazů, jevů ▪ rozlišuje situace, kdy použít výkladový slovník ▪ rychle, samostatně používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá slova ve výkladovém slovníku		

ANGLICKÝ JAZYK – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách ▪ pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu	➢ poslechový materiál k textům z učebnice ➢ audio, video (filmy) ➢ poslechové materiály: texty písní ➢ porozumění poslouchaným textům ➢ doplnění informací do psaného textu z poslechu ➢ gramatické jevy: ➢ opakování přítomných časů ➢ opakování minulých časů ➢ budoucí čas will s opisnými ➢ slovesy ➢ modální sloveso should (měl bys) ➢ předpřítomný čas a minulý čas ➢ slovo since ➢ vyjádření Já také / Já také ne ➢ práce s textovými materiály učebnice ➢ každodenní konverzace ➢ reálie anglicky mluvících zemí a České republiky ➢ popis zkušeností, zážitků ➢ vyjádření vlastního názoru ➢ rozhovory na běžná témata související s každodenním životem ➢ použití anglicko – českého a česko-anglického slovníku ➢ vyhledávání ve výkladovém slovníku na začátečnické úrovni	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **objevujeme svět a Evropu** - seznamuje se s evropskými institucemi **jsme Evropané** - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 🕮 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	▪ při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu ▪ rozlišuje formální a neformální promluvu či rozhovor. ▪ rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech. ▪ ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty ▪ ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace. ▪ s kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat). ▪ adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem		

	▪ vyžádá informaci o situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti, rozlišuje jednotlivé situace, volí správné gram. jevy ▪ rozvíjí použití gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**Probíraná témata**: - domov - rodina - bydlení - škola - volný čas - kultura - sport - péče o zdraví - pocity a nálady - stravovací návyky - počasí - příroda a město - nákupy a móda - společnost a její problémy - volby povolání - moderní technologie a média - cestování - reálie zemí příslušných jazykových oblastí	komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak **tvorba mediálního sdělení** - zpracuje mediální sdělení (příspěvky v angličtině do školního časopisu)
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií. ▪ v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. ▪ v textech rozumí významu klíčových slov. ▪ rozumí obsahu krátkých textů a s využitím vizuální opory obsahu neadaptovaných textů ▪ vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích ▪ sestaví písemné sdělení související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola ▪ ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby ▪ opisem vyjádří větu či krátký text.		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného,	▪ písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky ▪ písemně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace.		

rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ vyžádá písemně informaci týkající se známých témat a poděkuje za ni ▪ v reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky ▪ využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem ▪ rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím		

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Řečové dovednosti 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně 🕮 žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 🕮 žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 🕮 žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a	▪ používá slovní zásobu v rozsahu učebnice ▪ dává příkazy a rozumí jim ▪ pojmenuje zvířata, barvy, názvy školních potřeb ▪ vyjádří pocity, nálady ▪ popíše části lidského těla ▪ mluví o své rodině ▪ mluví o jídle, oblečení, o předmětech ▪ správně a srozumitelně vyslovuje ▪ rozumí krátkým pokynům v textu ▪ rozumí jednoduchým textům nahrávek i jazyku učitele a spolužáků ▪ užívá abecední slovník učebnice	➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tématických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou těchto témat: domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékaní,	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - buduje si pozitivní vztah

s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu 🕮 žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení 🕮 žák píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	s pomocí obrázků ▪ speluje své jméno a jména spolužáků ▪ řekne, co má a nemá rád ▪ přečte a porozumí textu se známou slovní zásobou ▪ užívá abecední slovník učebnice s pomocí obrázků ▪ speluje své jméno a jména spolužáků	bydliště, zvířata ➢ barvy, čísla 1 – 20, pokyny učitele k výuce ➢ otázky Je to ……? ➢ odpovědi Ano, je, Ne, není ➢ osobní zájmena v jednotném čísle, sloveso být, sloveso mít ➢ přivlastňovací zájmena, zájmena Kdo? Kolik, otázka Máš rád…? ➢ odpovědi Ano mám, Ne nemám ➢ vazba *thereis /there are* ➢ předložky na, v ➢ věta: Odkud jsi, Jsem z …… ➢ slova v rozsahu slovníku používané učebnice, pracovního sešitu ➢ poslechy z učebnice,písničky, říkanky, básničky, příběhy, jazyk učitele ➢ slovník k učebnici,obrázky, abeceda	k jinakosti **MKV** **princip sociálního smíru a solidarity** - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace **Rozšířená konverzační témata pro jazykové třídy:** - barvy, pozdravy, čísla - příkazy - předměty ve třídě - informace o sobě - zvířata - pocity - popis obličeje, částí těla - rodinní příslušníci - jídlo

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat,	▪ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ▪ rozumí známým slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně	➢ poslechy a texty v učebnici, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele ➢ texty, komiksy a dodatečné materiály učebnice ➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro

zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 🕮 žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ texty učebnice, časopisy ➢ slova, fráze a věty učebnice ➢ materiál učebnice, pracovního sešitu ➢ cvičení učebnice, pracovního sešitu ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ➢ základní fráze (jak se jmenuješ, jak se máš, co je tvoje oblíbené…, máš rád…, umím odpovědi na dané otázky, odpovědi ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice **Tematické okruhy:** - země a národnosti - hudební nástroje - koníčky, zájmy - škola, třída - rodina - popis osob a vlastností - každodenní činnosti - dům - domácí práce - čísla - přídavná jména - zvířata - sport - televize - počasí - vyjádření času - reálie anglicky - mluvících zemí	kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - buduje si pozitivní vztah k jinakosti - srovnává zvyky a tradice **MKV** **princip sociálního smíru a solidarity** - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **Rozšířená konverzační témata pro jazykové třídy:** - hudební nástroje - popis domu, místností - nemoci - popis města - psaní dopisu - počasí - moje škola - školní předměty - volný čas - divoká zvířata
Mluvení 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	▪ speluje jednotlivá slova ▪ reaguje na pokyny, jazyk učitele /spolužáků ▪ mluví o počasí ▪ zazpívá písničky, říká básničky, říkanky a krátké příběhy ▪ krátce shrne přečtený text, předvede scénku na základě přečteného / slyšeného ▪ odpoví gramaticky správně na otázku ▪ vytvoří gramaticky správně otázku v rozsahu gramatických jevů učebnice ▪ konverzuje se spolužákem i učitelem ▪ popíše dům/byt , místnosti ▪ pojmenuje nemoci, ▪ popíše město, místa ve městě ▪ popíše obrázek ▪ vyjádří čas, zeptá se na čas, mluví o škole a rozvrhu ▪ na základě reálné situace jednoduše reaguje v zadané roli, pozdraví, zeptá se a odpoví na otázky, rozloučí se ▪ mluví o televizních programech, o volném čase, koníčcích ▪ mluví o zvířatech		
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá potřebnou informaci	▪ přečte básničku, pohled, rozvrh hodin		

v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	a televizní program v rozsahu slovní zásoby učebnice ▪ vyhledá zadanou informaci v přiměřeně dlouhém textu ▪ vyhledává dané slovo ve slovníku ▪ srozumitelně vyslovuje čtený text obsahující známou slovní zásobu	**Gramatické jevy** - sloveso být - sloveso mít - sloveso moci - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - určování času - předložky - vazba there is /are - rozkaz - přivlastňování	
Psaní 🕮 žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 🕮 vyplní osobní údaje do formuláře	▪ napíše pohled a jednoduchý dopis z prázdnin ▪ píše anglické věty ▪ vyplní základní informace o sobě ▪ orientuje se v textech v učebnici a v poslechovém materiálu a zpracuje ho dle pokynů		

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 🕮 žák rozumí jednoduchému	▪ rozliší známá slova v poslechu ▪ Rozumí obsahu a smyslu ústních sdělení a otázek, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně. ▪ reaguje na jednoduché pokyny ▪ doplní informace z poslechu ▪ orientuje poslechových cvičeních o různých tématech a zpracuje je dle pokynů	➢ texty a poslechová cvičení učebnice ➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - organizuje vlastní čas plánováním studia a učení **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro

poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	▪ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	**Tematické okruhy:** - každodenní činnosti - škola - sport a volnočasové aktivity - dům - domácí práce - nakupování - oblečení - reálie anglicky mluvících zemí - koníčky - denní režim - sport a zdravý životní styl - jídlo a pití ➢ slovosled, základní gramatické struktury ➢ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ➢ texty dané učebnice ➢ otázky zjišťující základní informace v textu ➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) **Gramatické jevy** - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - předložky - vazba *there is /are* - přítomné časy – prostý a průběhový - přídavná jména a jejich	kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky **MKV** **Kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **Rozšířená konverzační témata pro jazykové třídy:** - **osobní informace, čísla 0 – 1000** - **příkazy, psaní dopisu, pohlednice** - **nakupování** - **moje škola, volný čas** - **bydlení** - **Plzeň – moje město** - **popis člověka – povaha, vzhled** - **móda, oblečení**
Mluvení 📖 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 📖 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 📖 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	▪ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace ▪ sám nebo se spolužákem reprodukuje texty v učebnici se správnou a srozumitelnou výslovností ▪ v textu s obrázky vyhledá informaci a správně gramaticky vytvoří odpověď ▪ umí se omluvit ▪ popíše svůj den ▪ ústně převypráví obsah přečteného a slyšeného textu ▪ jednoduše popíše obrázek ▪ představí se, zeptá se kdo je kdo ▪ sdělí své telefonní číslo, zeptá se na tel. čísla ostatních ▪ zeptá se na nejoblíbenější barvu, vyjádří svou oblíbenou barvu ▪ vytvoří školní pokyny ▪ vede jednoduchou konverzaci o lidech ▪ ptá se na každodenní činnosti, hovoří o nich ▪ hovoří o tom, co kdo má a nemá rád ▪ mluví o tom, co kdo může nebo umí udělat ▪ mluví o domově, restauraci ▪ popíše osoby, porovná je ▪ mluví o zvycích, obvyklých činnostech a tom, co právě dělá ▪ reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a		

	jednoduché konverzace	stupňování - příslovce - modální slovesa ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou probíraných témat ➢ anglicko-český a česko-anglický slovník ➢ slovník učebnice – práce se slovníkem	
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 🕮 žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ vyhledá informace k tématu v časopise nebo na webové stránce a tyto informace využije. ▪ najde v textu zadanou informaci ▪ v textech s vizuální podporou porozumí hlavní myšlence		
Psaní 🕮 žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 🕮 vyplní osobní údaje do formuláře	▪ vytvoří projekt na dané téma ▪ napíše pohlednici, neformální e-mail, blahopřání ▪ napíše svůj rozvrh ▪ popíše svůj den ▪ vyplní formulář se všemi základními údaji ▪ doplní slovo do věty, doplní text ▪ písemně převypráví obsah textu s pomocí obrázku nebo osnovy ▪ vytvoří správně gramaticky větu ▪ shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace. ▪ popíše obrázek, používá předložky místní ▪ vyhledá neznámé slovo v anglicko-české i česko-anglické části slovníku ▪ orientuje se ve slovníku učebnice		

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ pracuje s příběhy, dialogy, konverzacemi, písněmi	➢ texty a poslechová cvičení učebnice ➢ slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích ➢ zvuková a grafická podoba jazyka – pasivně fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou **Tematické okruhy:** - zvířata, domácí mazlíčci - město – místa ve městě - cestování - reálie anglicky mluvících zemí - film a knihy - sport - jídlo - volnočasové aktivity - literatura - popis lidí ➢ slovosled, základní gramatické struktury ➢ texty učebnice, časopisy, příběhy, písničky ➢ texty dané učebnice ➢ otázky zjišťující základní informace v textu	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 🕮 žák popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	▪ odpoví na otázky ▪ popíše jednoduchý obrázek ▪ vytvoří rozhovor/ sdělení na dané téma ▪ jednoduše převypráví příběh, situaci ▪ sestaví správně otázky v přítomných časech, minulém čase prostém, budoucích čase ▪ používá fráze a ustálená spojení ▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma; předvede konverzaci, scénku		
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ foneticky správně přečte dialog, konverzaci, krátký text se známou slovní zásobou ▪ rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky ▪ čte komiksy, hádanky		

	▪ v textech vyhledá probírané výrazy a slova	➢ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) ➢ konverzace, rozhovory a dialogy dané učebnice se slovní zásobou probíraných témat ➢ anglicko-český a česko-anglický slovník ➢ texty, dialogy, konverzace v rozsahu učebnice ➢ textové materiály ➢ poslechové materiály, písničky ➢ práce se slovníkem ➢ texty a poslechová cvičení učebnice **Gramatické jevy:** ➢ přídavná jména a jejich stupňování ➢ minulý čas prostý ➢ nepravidelná slovesa ➢ vyjádření souhlasu / nesouhlasu / názoru ➢ vyjádření množství - porovnávání ➢ minulé časy prostý a průběhový – rozdíl v jejich užití	
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ doplní do textu výrazy ▪ porozumění prokáže tím, že: spojí informaci s obrázkem, doplní informace, slyšenou informaci správně zapíše, opraví, sestaví správné pořadí ▪ popíše jednoduchý obrázek ▪ vypracuje text na dané téma ▪ vypracuje projekt na dané téma ▪ doplní správně vynechaná slova a jiné výrazy ▪ sestaví krátký text ▪ orientuje se ve dvojjazyčném slovníku ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva		

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	▪ rozlišuje rozdíl mezi českou a anglickou výslovností ▪ používá fonetické značky a zvuky, které představují	➢ texty, dialogy, konverzace v rozsahu učebnice ➢ textové materiály ➢ poslechové materiály, písničky	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita**

🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ rozlišuje slovní přízvuk a větný přízvuk	- text písní - materiály učebnice ➢ gramatické jevy: - minulý čas prostý - příslovce *ago* - minulý čas prostý v otázce - zájmena osobní, předmětná - přivlastňovací přídavná jména - budoucnost pomocí *will* - příslovce vyjadřující pravděpodobnost - minulý čas průběhový - přítomný čas prostý a průběhový - členy určité a neurčité - spojky a, ale, avšak ➢ konverzace, dialogy, texty a příběhy učebnice ➢ události v minulosti ➢ oblíbené činnosti vlastní i ostatních lidí ➢ vyjádří názor na to, co se stane v budoucnosti ➢ nabídne pomoc, tvoří návrhy ➢ reaguje na podněty ➢ v běžné konverzaci (zdvořilost ➢ pro vyjádření zájmu) běžné záležitosti orientace ve městě ➢ aktivity v minulosti ➢ oblíbené činnosti ➢ aktivity v budoucnost (plány)	- rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **jsme Evropané** - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 🕮 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	▪ užívá vhodně fráze a ustálená spojení aktivně se zapojí do rozhovoru ▪ sestaví rozhovor/sdělení na dané téma ▪ popíše obrázek, situaci ▪ převypráví obsah delšího textu, příběhu, konverzace ▪ převede převyprávění do jiného času / u dialogů, konverzací ▪ vyžádá si informaci v přítomnosti, minulosti i budoucnosti ▪ reaguje v běžných situacích		
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ foneticky správně přečte dialogy/rozhovory i delší texty se známou slovní zásobou ▪ používá základní čtenářské strategie ▪ najde v textu požadovanou informaci, odpoví na otázky ▪ různými typy cvičení prokáže pochopení obsahu příběhu, rozhovoru, interview, dialogu s probíranou slovní zásobou a tématem ▪ vybere požadovanou informaci z delších poslechů ▪ používá strategie pro odvození významu (slovo před / za, věta před/za, obsah odstavce, kontext)		

	▪ samostatně vybere nejdůležitější informace k převyprávění		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ sestaví krátký příběh ▪ správně tvoří věty všech typů v daných gramatických jevech (čas minulý, přítomný, budoucí) ▪ používá spojky ▪ s pomocí učitele odvodí význam ▪ zvyšuje svou rychlost a přesnost při vyhledávání ve dvojjazyčném slovníku ▪ využívá výkladový slovník	➢ česko-anglický a anglicko- český slovník ➢ výkladový slovník na začátečnické úrovni	

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu ▪ rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách	➢ texty učebnice (monology, dialogy, konverzace, příběhy, texty) ➢ poslechové materiály: - text autentické písně ➢ gramatické jevy: - předpřítomný čas v oznamovací větě - záporné věty, otázky - slova *for a since* - příslovce *ever a never* - minulý čas prostý a průběhový - sloveso *must / mustn´t* a opis *have to*	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i	▪ používá přízvuk ve slovech i větách ▪ odpoví na otázky, věty typu pravda/ nepravda		

neformálních situacích 📖 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 📖 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	▪ sestaví dialogy, rozhovory, na daná témata, popíše složitější obrázek ▪ sestavuje věty kladné, záporné, otázky, krátké odpovědi v daných gramatických časech ▪ obměňuje věty s použitím daných výrazů, jevů ▪ užívá fráze a ustálená spojení ▪ reprodukuje obsah delších a složitějších textů používané učebnice s pomocí návodných obrázků, výrazů i samostatně ▪ sám sestaví jednoduché shrnutí obsahu textu ▪ vyžádá informaci o situacích a reaguje v situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti; volí správné gramatické jevy	- slovesa *can*a opis *beable to* - frázová slovesa - číslovky - minulý a budoucí čas ➢ tematické okruhy: - volný čas, cestování - škola, rodina a zdraví - společenské a kulturní prostředí anglicky mluvících zemí - nakupování - gratulace / blahopřání - souhlas / nesouhlas - formální dopis, - názor na film / knihu ➢ texty učebnice a jiné materiály	**EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury - porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **jsme Evropané** - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak **tvorba mediálního sdělení** - zpracuje mediální sdělení (příspěvky v angličtině do školního časopisu)
Čtení s porozuměním 📖 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 📖 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ vyhledá v textu požadovanou informaci ▪ najde v textu informaci při zběžném čtení (scanning) ▪ čte s porozuměním texty s obrázky ▪ foneticky správně přečte texty se známou slovní zásobou ▪ samostatně používá naučené strategie pro určení významu		
Psaní 📖 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 📖 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a	▪ vytvoří možné pokračování textu ▪ sestaví dialogy, rozhovory, na daná témata, popíše složitější obrázek ▪ vyjádří jednoduše svůj názor ▪ vypracuje projekt na dané téma		

dalších osvojovaných témat 🕮 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ sestavuje věty kladné, záporné, otázky, krátké odpovědi v daných gramatických časech ▪ sestaví správně věty z daných výrazů ▪ obměňuje věty s použitím daných výrazů, jevů ▪ rozlišuje situace, kdy použít výkladový slovník ▪ rychle, samostatně používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá slova ve výkladovém slovníku	➢ česko-anglický a anglicko- český slovník ➢ výkladový slovník	

ANGLICKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 🕮 žák rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	▪ rozumí důležitým informacím v krátkých nahrávkách ▪ pochopí obsah příběhu, rozhovoru, konverzace o probíraném tématu	➢ poslechový materiál k textům z učebnice ➢ Audio, video (filmy) ➢ Poslechové materiály: texty písní ➢ Porozumění poslouchaným textům ➢ Doplnění informací do psaného textu z poslechu ➢ gramatické jevy: ➢ opakování přítomných časů ➢ opakování minulých časů ➢ budoucí čas will s opisnými ➢ slovesy ➢ modální sloveso should (měl ➢ bys) ➢ předpřítomný čas a minulý čas ➢ slovo since	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** - rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - poznává jiné kultury
Mluvení 🕮 žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 🕮 žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a	▪ při výslovnosti užívá správné frázování, slovní a větný přízvuk, výšku a sílu hlasu, tempo řeči pro zajištění plynulosti promluvy přiměřeného rozsahu ▪ rozlišuje formální a neformální		

dalších osvojovaných tématech 🕮 žák vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, věci ze svého každodenního života	promluvu či rozhovor. ▪ rozumí zřetelně vyslovovanému vyprávění a konverzaci o běžných tématech. ▪ ústně popíše sebe, svou rodinu, svou školu, známá místa a předměty ▪ ústně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace. ▪ s kamarády se domluví na společném programu (co, kdy a kde budou dělat). ▪ adekvátně reaguje ve formálních i neformálních situacích, např. v obchodě, ve škole, v hovoru s kamarádem ▪ vyžádá informaci o situacích v přítomnosti, minulosti, budoucnosti, rozlišuje jednotlivé situace, volí správné gram. jevy ▪ rozvíjí použití gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru (tolerování elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	➢ vyjádření Já také / Já také ne ➢ Práce s textovými materiály učebnice ➢ každodenní konverzace ➢ Reálie anglicky mluvících zemí a České republiky ➢ popis zkušeností, zážitků ➢ vyjádření vlastního názoru ➢ rozhovory na běžná témata související s každodenním životem ➢ Použití anglicko – českého a česko-anglického slovníku ➢ Vyhledávání ve výkladovém slovníku na začátečnické úrovni **Probíraná témata**: - domov, rodina, bydlení - škola, volný čas - kultura - sport - péče o zdraví - pocity a nálady - stravovací návyky - počasí - příroda a měst - nákupy a móda - společnost a její problémy - volby povolání - moderní technologie a média - cestování - reálie zemí příslušných jazykových oblastí	- porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **objevujeme svět a Evropu** - seznamuje se s evropskými institucemi **jsme Evropané** - poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** - poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** - využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak **tvorba mediálního sdělení** - zpracuje mediální sdělení (příspěvky v angličtině do školního časopisu)
Čtení s porozuměním 🕮 žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 🕮 žák rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	▪ pracuje s autentickými materiály pro vyhledání a zpracování nových informací, např. s internetem, encyklopedií. ▪ v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky. ▪ v textech rozumí významu klíčových slov. ▪ rozumí obsahu krátkých textů a s využitím vizuální opory obsahu		

	neadaptovaných textů ▪ vyjadřuje se o současných a minulých hypotetických situacích ▪ sestaví písemné sdělení související s tématy, která mu jsou blízká, jako kamarádi, rodina, koníčky, škola ▪ ovládá pravopis slov osvojené slovní zásoby ▪ opisem vyjádří větu či krátký text.		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ písemně reaguje na krátké sdělení obsahující otázky ▪ písemně shrne hlavní myšlenky krátkého textu nebo konverzace. ▪ vyžádá písemně informaci týkající se známých témat a poděkuje za ni ▪ v reálných situacích si vyžádá informaci a při neporozumění klade doplňující otázky ▪ využívá různé slovníkové příručky, samostatně pracuje s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem ▪ rozvíjí dostačující slovní zásobu k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím		

5.1.3 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Německý jazyk je vyučován od 7. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2

Ve třídách s rozšířenou výukou cizího jazyka je Německý jazyk vyučován v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	3	3	3

Německý jazyk je od školního roku 2013/14 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je nabízen žákům, kteří nemají rozšířenou výuku cizích jazyků jako další cizí jazyk (možnost výběru z německého jazyka, ruského jazyka a konverzace v anglickém jazyce). Škola zařazuje německý jazyk od 7. ročníku v časové dotaci 6. hodin výuky, ve skupinách s rozšířenou výukou cizích jazyků od 6. ročníku v časové dotaci 12 hodin výuky. Vzhledem k posilování významu vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky- viz tabulka). Je kladen důraz na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového podvědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Žáci při hodinách procvičují všechny jazykové dovednosti (mluvení, poslech, čtení, psaní). Více jsou využívány počítače a internet, a to jak k procvičování dané látky, tak i pro pravidelnou výměnu e-mailů s vrstevníky z jiných zemí.
.
Ve vyučovacím předmětu německý jazyk jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák nalezl samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky s jiných zemí, při těchto aktivitách používají němčinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s německými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v německém jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím Internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

NĚMECKÝ JAZYK – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	▪ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ napodobuje správnou výslovnost ▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (reduzierte e,	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na

🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	uzavřené samohlásky [o,u,ö,ü], rozdíl mezi českým [e:]a něm.[ä]… ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - rodina, domov, - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - rodina, domov - volný čas, nákupy - škola - tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok -dny v týdnu, měsíce) + lexikální výrazy učebnicového souboru básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje - texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Syntax:</u> - slovosled ve větě oznamovací,	společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech		
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ používá jednoduché obraty a věty, aby popsal lidi, které zná a sdělil, kde bydlí ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ zazpívá písničku, říká básničku		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat	▪ rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva		

	▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	tázací Slovesa: - časování sloves v přítomnosti bez změny kmenové samohlásky - pomocná slovesa- „sein,haben - způsobové sloveso „mögen“ - rozkazovací způsob – 2.os.č.j. Podstatná jména - nominativ, člen určitý/neurčitý Negace ve větě:“ nicht/Nein“, nichts, kein Tázací zájmena: „Wie, Wo, Woher“, Welcher, Wer, Was“ Zájmena - přivlastňovací (mein, dein, ihr, sein) Předložky: v časových údajích Příslovce: gern/am liebsten	

NĚMECKÝ JAZYK – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a	▪ žák rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ žák vyslovuje problematické hlásky správně ▪ žák reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ žák rozlišuje rozdíly mezi českou a	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (německé diftongy [eu, ei, ou], vokalizace [r] + [p, t, k] s nádechem	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce

týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 🕮 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ žák poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - bydlení, nákupy, počítač, domácí mazlíčci, prázdniny, popis cesty, orientace - kalendářní rok (svátky, roční období, hodiny) - počasí, příroda - důležité zeměpisné údaje + texty - z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - bydlení, nákupy, počítač, domácí mazlíčci, prázdniny, popis cesty, orientace - kalendářní rok – svátky, roční období, hodiny, - počasí, příroda - důležité zeměpisné údaje + texty - z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (lidské tělo, zdraví, jídlo, počasí, kalendářní rok – svátky, roční období, hodiny)) + lexikální výrazy učebnicového souboru - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>**	v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ žák čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ žák čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech ▪ používá základní čtenářské strategie		
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se 🕮 jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ žák sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ žák reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích ▪ žák užívá vhodné fráze a ustálené výrazy v daných situacích ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ žák dokáže používat jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech.		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného,	▪ žák rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ žák se orientuje bezpečně ve slovníku učebnicového souboru		

rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ žák používá dvojjazyčný slovník ▪ ▪ žák vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ žák napíše věty v daných gramatických časech ▪ žák používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	<u>Slovesa:</u> - způsobové sloveso: „müssen, möchten, können“+slovosled ve větě se způs.slovesem - odlučitelné předpony – slovosled ve větě - časování nepravidelných sloves v přítomném čase - Vazba „es gibt“ + Akkusativ <u>Číslovky:</u> - základní do 1000 + základní matematické úkony - řadové – Nominativ + Dativ s předložkou „am“ <u>Podstatná jména:</u> - skloňování Nominativ,Akkusativ –člen určitý/neurčitý - skládání slov - množné číslo - Zápor „kein“ v Akkusativu <u>Zájmena:</u> - přivlastňovací „mein, dein, unser“ - osobní – dativ/akkusativ <u>Předložky</u>: - se 3./4.pádem –se členem určt./neurč. času („am, um, im“) a místa – spojené s zeměpisnými názvy (států, měst) – „nach“+ „in die“	

NĚMECKÝ JAZYK – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ napodobuje správnou výslovnost ▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (reduzierte e, uzavřené samohlásky [o,u,ö,ü], rozdíl mezi českým [e:]a něm.[ä]… ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - jídlo, oblékání, dopravní prostředky, obec, lidské tělo, povolání - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - jídlo, oblékání, dopravní prostředky, obec, lidské tělo, povolání - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 🕮 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ ▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech		
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ používá jednoduché obraty a věty,		

základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 📖 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	aby popsal lidi, které zná a sdělil, kde bydlí ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ zazpívá písničku, říká básničku	situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok -dny v týdnu, měsíce) + lexikální výrazy učebnicového souboru, básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru, práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Syntax –</u> slovosled ve větě oznamovací, tázací <u>Slovesa:</u> časování - sloves v přítomnosti bez změny kmenové samohlásky - pomocná slovesa- „sein,haben - způsobové sloveso „mögen“ - rozkazovací způsob – 2.os.č.j. <u>Podstatná jména</u> – Nominativ, - člen určitý/neurčitý <u>negace ve větě</u>:“ nicht/Nein“, nichts, kein <u>Tázací zájmena</u>: „Wie, Wo, Woher“, Welcher, Wer, Was“ <u>Zájmena</u> - přivlastňovací (mein, dein, ihr, sein) <u>Předložky</u>: v časových údajích <u>Příslovce</u>: gern/am liebsten	
Psaní 📖 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 📖 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času	▪ rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)		

NĚMECKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**

Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	▪ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ napodobuje správnou výslovnost ▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ porozumění prokáže tím, že spojí informace s obrázkem, doplní informaci, slyšenou informaci správně zapíše ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti (reduzierte e, uzavřené samohlásky [o,u,ö,ü], rozdíl mezi českým [e:]a něm.[ä]… ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - rodina, domov, - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje + poslechy - z učebnicového souboru¨	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech	**<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - rodina, domov, - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje + texty - z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok -dny v týdnu, měsíce)) + lexikální výrazy učebnicového souboru, básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní	
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ zazpívá básničku, říká básničku		
Psaní			

🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	▪ rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ používá jednoduché obraty a věty, aby popsal sebe, lidi, které zná a sdělil, kde bydlí ▪ orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	údaje - práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Syntax:</u> - Slovosled ve větě oznamovací, tázací <u>Slovesa:</u> - časování - sloves v přítomnosti bez změny kmenové samohlásky - pomocná slovesa- „sein,haben - způsobové sloveso „mögen“ <u>Podstatná jména</u> - Nominativ - člen určitý/neurčitý n<u>egace ve větě</u>:“ - nicht/Nein“, nichts, kein <u>Tázací zájmena</u>: „Wie, Wo, Woher“, Welcher, Wer, Was“ <u>Zájmena</u> - přivlastňovací (mein, dein, ihr, sein)	

NĚMECKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 7 ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje	▪ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ vyslovuje problematické hlásky správně	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky ➢ specifické problémy českých žáků	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita**

na ně	▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	v rovině výslovnosti (německé diftongy [eu, ei, ou], vokalizace [r] + [p, t, k] s nádechem ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - rodina, domov, zvířata - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje + poslechy z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - rodina, domov, zvířata - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje + texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, zvířata, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok - dny v týdnu, měsíce, památky v rodném městě) + lexikální výrazy učebnicového souboru, básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru, práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Slovesa:</u>	rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech		
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ zazpívá písničku, říká básničku ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ žák dokáže používat jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech.		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného,	▪ rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru		

rodiny, školy volného času 📖 představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí	▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	- způsobové sloveso: „mögen, möchten, können“+slovosled ve větě se způs.slovesem - rozkazovací způsob – 2.os.č.j. - odlučitelné předpony – slovosled ve větě - vazba „es gibt“ + Akusativ - präteritum pomocných sloves „haben – sein“ <u>Číslovky:</u> základní do 10 000 <u>Podstatná jména:</u> - skloňování Nominativ,Akkusativ –člen určitý/neurčitý - množné číslo - Zápor „kein“ v Akkusativu <u>Zájmena:</u> - přivlastňovací „mein, dein, unser“ - osobní – dativ/akusativ	

NĚMECKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 8 ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a	▪ žák rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ vyslovuje dostatečně jasně a srozumitelně německé hlásky ve známých slovech a větách ▪ žák reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti hlásky [ng, nk] + znělost souhlásek [b, g, d, v, z] ➢ jednoduchá sdělení – oslovení,	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce

týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ žák rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ žák poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy ▪ najde slovo, kterému nerozumí a s pomocí a návodem učitele odhadne význam	pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - lidské tělo a zdraví - jídlo, nákupy - kalendářní rok (svátky, roční období, hodiny) - počasí - důležité zeměpisné údaje - poslechy z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - lidské tělo, zdraví, - jídlo, nákupy - kalendářní rok – svátky, roční období, hodiny, - počasí - důležité zeměpisné údaje - texty z uč. souboru (dialogy, rozhovory, konverzace) **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (lidské tělo, zdraví, jídlo, počasí, kalendářní rok – svátky, roční období, hodiny společenské a kulturní prostředí České republiky)) + lexikální výrazy učebnicového souboru, básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje - práce se slovníkem	v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 🕮 žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ žák čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ žák čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech ▪ zdokonaluje svou výslovnost na základě znalosti německých pravidel výslovnosti		
Mluvení 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	▪ žák sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ žák reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích ▪ zazpívá písničku, říká básničku ▪ žák užívá vhodné fráze a ustálené výrazy v daných situacích ▪ vytvoří dialog, soustředí se na nejdůležitější informace, pokládá jednoduché otázky a odpoví, musí se to však týkat známých tematických okruhů ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z		

	běžného života ▪ žák dokáže používat jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech. ▪ zazpívá písničku, říká básničku	- texty z učebnicového souboru a autentických materiálů **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Slovesa:</u> - způsobová slovesa +"wissen" - rozkazovací způsob - odlučitelné předpony- slovosled ve větě - minulý čas pravidel.sloves – präteritum, perfekt - minulý čas pomocných sloves - minulý čas nepravidelných sloves Perfekt, budoucí čas <u>Podstatná jména:</u> - skloňování Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ člen určitý, neurčitý - Skládání slov-složená slova - Množné číslo ➢ Zápor „kein" – Akkusativ - Splývání se členem <u>Přídavná jména</u> - stupňování <u>Zájmena:</u> - Přivlastňovací - Osobní – Dativ/Akkusativ - Neurčitý podmět „man" <u>Číslovky řadové</u> <u>Předložky:</u> času, místa <u>Spojky</u>: souřadící, podřadící – rozlišování slovosledu ve větě	
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ žák rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ napíše krátkou jednoduchou pohlednici, vyplní formulář ▪ žák se orientuje bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ žák používá dvojjazyčný slovník ▪ žák vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ žák napíše věty v daných gramatických časech ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění) ▪ žák dokáže psát jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech.		

NĚMECKÝ JAZYK – rozšířená výuka cizích jazyků – 9 ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 📖 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	▪ žák rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ žák reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ žák rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ žák poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a německou spodobou znělosti v souvislé řeči	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - povolání - oblékání - Plzeň, dopravní prostředky - počasí, příroda - reálie zemí příslušných jazykových oblastí - poslechy z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - povolání - oblékání - Plzeň, dopravní prostředky - počasí, příroda - reálie zemí příslušných jazykových oblastí - texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 📖 žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ žák čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ žák čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech ▪ žák sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ žák reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích		

		situacích probíraných tematických okruhů (povolání, oblékání, Plzeň, dopravní prostředky, počasí, příroda, reálie zemí příslušných jazykových oblastí, památky v hlavním městě - Praha)) + lexikální výrazy učebnicového souboru **<u>tematické okruhy</u>**: - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdny, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí, reklama, média ve společnosti - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem, výkladový slovník na začátečnické úrovni - projekt o vlastním životě **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Slovesa:</u> - způsobová slovesa +“wissen“ - rozkazovací způsob - odlučitelné předpony- slovosled ve větě - minulý čas pravidel.sloves – präteritum, perfekt - minulý čas pomocných sloves - minulý čas nepravidelných sloves Perfekt	
Mluvení 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	▪ žák užívá vhodné fráze a ustálené výrazy v daných situacích ▪ žák užívá vhodné fráze a ustálené výrazy v daných situacích ▪ vytvoří dialog, soustředí se na nejdůležitější informace, pokládá jednoduché otázky a odpoví, musí se to však týkat známých tematických okruhů ▪ popíše svými slovy všechny tematické okruhy ▪ můj partner mluví pomalu a opakuje nebo to řekne jinak, aby mi pomohl formulovat mé myšlenek ▪ domluví se v běžných situacích odpovídající úrovni A1 ▪ žák dokáže vyprávět nebo podat popis v jednoduchém sledu myšlenek. Obsah vyprávění se týká každodenního života a oblastí zájmů žáka v minulosti, přítomnosti nebo plánované budoucnosti.		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ žák rozlišuje krátké a dlouhé německé grafémy ▪ žák se orientuje bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ žák používá dvojjazyčný slovník ▪ rozlišuje situace, kdy použít výkladový a dvojjazyčný slovník ▪ žák vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ žák napíše věty v daných		

	gramatických časech ▪ napíše krátký text na dané téma související s projektem ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	- trpný rod <u>Podstatná jména:</u> - skloňování Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ člen určitý, neurčitý - Skládání slov-složená slova - Množné číslo - Zápor „kein“ – Akkusativ - Splývání se členem <u>Přídavná jména</u> - skloňování –Akkusativ – čl.urč./neur. <u>Zájmena:</u> - Přivlastňovací - Osobní – Dativ/Akkusativ - Neurčitý podmět „man“ <u>Předložky:</u> času, místa <u>Spojky</u>: souřadící, podřadící – rozlišování slovosledu ve větě	

5.1.4 Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Ruský jazyk je vyučován od 7. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**2**	**2**	**2**

Ruský jazyk je od školního roku 2013/14 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je nabízen žákům, kteří nemají rozšířenou výuku cizích jazyků jako další cizí jazyk (možnost výběru z německého jazyka, ruského jazyka a konverzace v anglickém jazyce). Vzhledem k posilování významu vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky- viz tabulka). Je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového podvědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Žáci při hodinách procvičují všechny jazykové dovednosti (mluvení, poslech, čtení, psaní). Více jsou využívány počítače a internet, a to jak k procvičování dané látky, tak i pro pravidelnou výměnu e-mailů s vrstevníky z jiných zemí.

Ve vyučovacím předmětu ruský jazyk jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák nalezl samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky s jiných zemí, při těchto aktivitách používají ruštinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s ruskými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v ruském jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím Internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě

- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

RUSKÝ JAZYK – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí známým každodenním výrazům ▪ rozumí jednoduchým textům z učebnice ▪ rozumí jednoduchým pokynům učitele, jeho jazyku i jazyku spolužáků ▪ rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu	➢ poslech učebnicových textů s porozuměním: představení, seznámení, omluva, návštěva, rodina, zaměstnání, volný čas¨ ➢ poslech rozšiřujících textů k reáliím a literatuře ➢ poslech hudebních ukázek ➢ intonace oznamovacích a tázacích vět zvolacích ➢ správné čtení nepřízvučného „o“ ➢ čtení s důrazem na správnou výslovnost „de, te, ne“, měkkého „a“, tvrdého „l“ ➢ poučení o přízvuku, užívání přízvučných a nepřízvučných slabik ➢ komunikace v jednoduchých každodenních situacích (pozdrav, poděkování, představení) ➢ rozhovory podle učebnicového souboru s využitím slovní zásoby k jednotlivým tématům (představení, pozdravy, rodina, domov, volný čas, zaměstnání, počasí, kalendář, barvy, hodiny, příroda, číslovky, telefonování) ➢ užití správných tvarů sloves ve	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV**
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby ▪ čte s porozuměním jednoduché texty z učebnice, zpracuje je dle pokynů		
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy	▪ zazpívá písničku, řekne básničku ▪ seznámí se, představí se, poděkuje, pojmenuje předměty na obrázcích, pojmenuje státy a národnosti ▪ sdělí základní údaje o sobě		

	▪ reaguje s dostatkem času na každodenní situace (odkud jsi…) ▪ reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu ▪ sestavuje samostatně rozhovory dle vzorce ▪ zapojí se do jednoduché konverzace ▪ sestavuje samostatně rozhovory dle vzorce ▪ zapojí se do jednoduché konverzace	větách („žiť, znať, byť, učiť, govoriť) ➢ mluví o známých tematických okruzích (o sobě, pozdravy, představení, omluva, bydliště, věk atd.) ➢ písmena azbuky – postupný nácvik ➢ funkce jotovaných písmen ➢ psaní „ne“ u sloves ➢ pravopis jmen příslušníků národností ➢ psaní jednoduchých vět se základním sdělením (adresa, představení apod.) v oznamovacích a tázacích větách **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>SYNTAX:</u> - slovosled v oznamovacích větách - slovosled v tázacích větách - záporné věty <u>PODSTATNÁ JMÉNA</u> - 1.pád podstatných jmen v oslovení - podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4 <u>ZÁJMENA</u> tvary osobních a přivlastňovacích zájmen <u>SLOVESA</u> - časování sloves + zvratná slovesa: být, mluvit, učit se, psát, číst, bydlet, znát, vidět, pracovat	**fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času	▪ postupně se seznamuje s azbukou, začíná užívat slovník ▪ přiřazuje texty k obrázkům ▪ napíše jednoduché sdělení např. pozdrav na pohlednici ▪ napíše gramaticky správně jednoduchou větu např. blahopřání		

RUSKÝ JAZYK – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 📖 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	▪ rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím ▪ poslouchá s porozuměním ▪ rozumí jednoduchým pokynům a reaguje na ně ▪ rozumí obsahu a smyslu textu	➢ texty učebnicového souboru a autentické materiály ➢ (škola, město, nákupy, cestování, doprava, jídlo, reálie) ➢ poslech rozšiřujících textů, hudebních ukázek ➢ texty v učebnici (škola, město, nákupy, cestování, doprava, jídlo, oblečení) ➢ vyhledání informací v textu ➢ práce s rozšiřujícími texty z alternativních učebnic a materiálů ➢ čte i texty s ojedinělými neznámými slovy s pomocí slovníku ➢ správná intonace vět ➢ výslovnost nepřízvučného „o“, „a“ ➢ výslovnost zvratných slov ➢ básničky, písničky ➢ rozhovory se slovní zásobou k probíraným tématům ➢ postupné rozšiřování slovní zásoby nových i známých tematických okruhů ➢ užívá vhodné ustálené fráze v komunikaci ➢ opakování azbuky ➢ zapisování jednotlivých sdělení ➢ tvorba vět a textů k probíraným tématům ➢ doplňování a dokončování textů	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 📖 žák porozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby ▪ orientuje se v jednoduchém textu ▪ vyhledá informace v textu, vyhledá odpověď na otázku ▪ zařadí do textu chybějící slova ▪ používá slovník		

Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se 🕮 jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ vyslovuje jasně a srozumitelně všechny hlásky ve známých lexikálních výrazech a větách ▪ zazpívá písničku, říká básničky a říkánky ▪ ústně sdělí údaje o sobě, rodině, každodenních situacích, ▪ ústně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu ▪ dokončí příběh s jiným závěrem ▪ obměňuje krátké texty v ústní podobě ▪ v řeči užívá jednotné a množné číslo ▪ užívá známé fráze v konverzaci zapojí se do konverzace o známých tématech	➢ jednoduchý projekt **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>PODSTATNÁ JMÉNA</u> - nesklonná podstat.jména - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle <u>ČÍSLOVKY</u> - číslovky v 1. a 6. pádu <u>ZÁJMENA</u> - skloňování zájmen – kdo, co <u>PŘEDLOŽKY</u> - předložkové vazby odlišné od českého jazyka <u>SLOVESA</u> - časování: jet, pomáhat, vzít, koupit, zeptat se	
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ přiřazuje texty k obrázkům ▪ zapisuje jednoduché informace ▪ písemně sdělí údaje o sobě, rodině, každodenních situacích ▪ napíše pozdrav, pohlednici, krátký dopis ▪ písemně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu ▪ napíše jednoduché sdělení za správného použití gramatických struktur vět ▪ dbá na správnost pravopisu slov ▪ obměňuje krátké texty v písemné podobě ▪ v textu užívá jednotné a množné číslo		

RUSKÝ JAZYK – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 📖 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	▪ rozumí jednoduchým pokynům a každodenním výrazům ▪ poslouchá s porozuměním texty se základními frázemi a věty ve spojení se známými tematickými okruhy ▪ umí odvodit význam slov z kontextu věty	➢ texty učebnicového souboru na dané téma (móda a oblékání, lidské tělo, zdraví a média) ➢ poslech rozšiřujících textů, hudebních ukázek ➢ čtení textů z učebnice se správnou výslovností a intonací ➢ četba alternativních materiálů ➢ písničky, básničky ➢ četba s pomocí slovníku ➢ rozhovory se slovní zásobou na daná témata (móda, oblékání, lidské tělo, zdraví a média) ➢ postupné rozšiřování slovní zásoby ➢ průběžné opakování a procvičování slovní zásoby ➢ užívání vhodných frází v komunikaci ➢ správná intonace vět ➢ básničky, písničky ➢ zapisování jednoduchých sdělení ➢ tvorba vět a textů k probíraným tématům ➢ jednoduchý projekt ➢ doplňování a dokončování textů **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>ČÍSLOVKY</u> - skloňování řadových - číslovek <u>PŘÍDAVNÁ JMÉNA</u> - skloňování přídavných jmen	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 📖 žák porozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednodušší texty složené ze známé slovní zásoby ▪ rozumí obsahu a smyslu textu, vyhledá potřebnou informaci		

Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	▪ ústně sdělí základní informace o sobě, rodině, každodenních situacích ▪ ústně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu ▪ sestaví jednoduché shrnutí obsahu ▪ zapojí se do konverzace na známá témata ▪ domluví se v běžných situacích odpovídající úrovni A1	<u>SLOVESA</u> - časování vybraných sloves – vrátit se, čekat, oblékat se, muset <u>SYNTAX</u> - používání předložek a spojek	
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ doplňuje v textu správné lexikální výrazy ▪ písemnou formou sděluje základní informace o sobě, rodině ▪ písemnou formou sděluje základní informace o každodenních situacích ▪ písemně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu ▪ správně používá základní gramatickou strukturu vět¨ ▪ sestaví písemně jednoduché shrnutí obsahu ▪ napíše krátký text na téma související s projektem		

5.1.5 Vyučovací předmět: KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Konverzace v anglickém jazyce je vyučován od 7. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2

Konverzace v anglickém jazyce je od školního roku 2013/14 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je nabízen žákům, kteří nemají rozšířenou výuku cizích jazyků jako další cizí jazyk (možnost výběru z německého jazyka, ruského jazyka a konverzace v anglickém jazyce). Je kladen důraz na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového podvědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Žáci při hodinách procvičují všechny jazykové dovednosti (mluvení, poslech, čtení, psaní). Více jsou využívány počítače a internet, a to jak k procvičování dané látky, tak i pro pravidelnou výměnu e-mailů s vrstevníky z jiných zemí. Konkretizované výstupy a učivo budou rozpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků podle jazykové úrovně žáků.

Ve vyučovacím předmětu konverzace v anglickém jazyce jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák nalezl samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky s jiných zemí, při těchto aktivitách používají angličtinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s anglickými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace v anglickém jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím Internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí

- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE – 7. – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**ČASOVÉ ROZPĚTÍ, UČEBNICOVÉ SOUBORY, POMŮCKY**
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat,	▪ rozumí jednoduchým pokynům a každodenním výrazům ▪ poslouchá s porozuměním texty se základními frázemi a věty ve spojení se známými tematickými okruhy ▪ umí odvodit význam slov z kontextu věty ▪ pracuje s příběhy, dialogy, rozhovory, písněmi	➢ poslechová cvičení, písničky, články - texty, rozhovory, učebnice, konverzace na téma: - rodina - volný čas a záliby - každodenní starosti - zvířata - jídlo - škola	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích

zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 📖 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		- počasí - zaměstnání ➢ texty se slovní zásobou o: - rodině - volném čase a zálibách - zvířatech - svátcích a tradicích u nás i v anglicky mluvících zemích ➢ popis věcí ➢ oblíbená zvířata ➢ kuchařský recept ➢ gramatické jevy: - přítomný čas průběhový - přítomný čas prostý - sloveso být a mít - předložky - přídavná jména - předmětná zájmena - vyjadřování množství - tázací zájmena - minulý čas slovesa být - minulý čas pravidelných a - nepravidelných sloves - otázky a zápory v min. čase - budoucí čas going to - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - člen neurčitý a určitý - stupňování přídavných jmen - krátká a dlouhá přídavná jména - přídavná jména a příslovce - frekvenční příslovce (někdy…) - sloveso muset – have to ➢ poslechové aktivity a texty učebnice ➢ hláskování slov ➢ osobní informace	**kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **jsme Evropané** poznává bohatosti evropských jazyků při práci na projektu věnovanému Dni Evropy **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá anglický jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Mluvení 📖 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 📖 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 📖 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	▪ odpoví na otázky ▪ popíše jednoduchý obrázek ▪ vytvoří rozhovor nebo sdělení na dané téma ▪ jednoduše převypráví příběh ▪ popíše situaci ▪ sestaví správně otázky v přítomných časech, minulém čase prostém, budoucích čase ▪ používá fráze a ustálená spojení ▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma; předvede rozhovor, scénku		
Čtení s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 📖 žák porozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ foneticky správně přečte dialog, konverzaci, krátký text se známou slovní zásobou ▪ rozumí jednoduchým informacím v textu s obrázky ▪ čte komiksy, hádanky ▪ v textech vyhledá probírané výrazy a slova		

Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ doplňuje v textu správné lexikální výrazy ▪ písemnou formou sděluje základní informace o sobě, rodině, každodenních situacích ▪ písemně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu ▪ správně používá základní gramatickou strukturu vět¨ ▪ sestaví písemně jednoduché shrnutí obsahu ▪ napíše krátký text na téma související s projektem	➢ škola, denní činnosti ➢ co jiní dělali v minulosti ➢ objednání jídla v restauraci ➢ témata: - nákup zboží - měsíce v roce, data – narozeniny - školní třída - co nedávno dělal, co dělali ostatní, jak se baví - nemoci - v restauraci – jídelníček Česko – anglický a anglicko – český slovník	

5.1.6 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK A INFORMATIKA

Aj + I je vyučován v 1. – 2. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.
Počet hodin	1	1

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk + informatika vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Informační a komunikační technologie. Je vyučován v 1. a 2. ročníku. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná. Informační technologie je do předmětu zařazena zábavnou formou, děti se seznamují s příběhy jednotlivých postav z učebnice, na webových stránkách. Mají možnost si zde vytvořit kalendář s postavami známými z příběhů z učebnice, seznámí se s elektronickou poštou. Jednoduchými cvičeními typu „přečti a přiřaď“ procvičují slovní zásobu.

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu cizí jazyk + informatika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáky odhadovat cíl hodiny pomocí karet s obrázky nebo pomocí plakátu
- pomáháme žákům vytvářet si svůj vlastní slovník pomocí samolepek z učebnice
- motivujeme žáky k samostatné práci na různých typech hádanek, skládaček, hlavolamech apod.

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žákům řešit různé hlavolamy, hádanky, skládačky
- učíme žáky odvozovat význam slov pomocí obrázků a zvukových efektů příběhu

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím říkanek a písniček, vést dialog se spolužáky v hrách a scénkách
- vedeme žáky ke komunikaci pomocí pantomimy a postupnému používání slov a jednoduchých výrazů

Kompetence sociální a personální

- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- učíme žáky přijímat různé role v krátkých scénkách
- umožňujeme žákům prožívat příběhy různých lidí a zvířátek, učit se tak vcítit do role jiných

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vedeme je k toleranci
- učíme žáky respektovat pravidla společné hry
- vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu na příkladech postaviček v příbězích učebnice

Kompetence pracovní

- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- učíme žáky plnit si své povinnosti, pracovat systematicky v daném časovém rozpětí

ANGLICKÝ JAZYK A INFORMATIKA – 1. ročník		ANGLICKÝ JAZYK A INFORMATIKA – 2. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ rozumí základním pokynům při výuce ▪ pozdraví jednoduchým způsobem ▪ rozliší členy rodiny a vlastní jména	**slovní zásoba na tématu** ➢ rodina, školní pomůcky ➢ hračky ➢ Vánoce	▪ rozumí základním pokynům při výuce ▪ rozliší členy rodiny r ▪ popíše oblečení	**slovní zásoba na tématu** ➢ oblečení ➢ narozeniny ➢ koupání

▪ rozumí otázkám a výrazům používaným v každodenním životě ▪ klade jednoduché otázky týkající se jeho bezprostředního okolí ▪ rozliší základní barvy ▪ pojmenuje předměty kolem sebe ▪ zeptá se na věk spolužáka ▪ sdělí, kolik mu je let	**komunikační situace** ➢ pozdravy, představování ➢ Co se děje? ➢ pokyny při výuce a při hře **jazykové struktury a gramatika** ➢ osobní jména ➢ jednoduchá otázka a odpověď s použitím slovesa „být“ ➢ číslovky 1 – 10 ➢ jednoduché využití pokynů při hře a výuce **reálie** ➢ Vánoce v Anglii	▪ pojmenuje zvířata ▪ vytvoří blahopřání k narozeninám a Vánocům ▪ klade jednoduché otázky týkající se jeho okolí ▪ rozlišuje barvy ▪ čísla do 20	➢ zvířata ➢ Vánoce **komunikační situace** ➢ přání k narozeninám a k Vánocům ➢ pokyny při výuce a při hře **jazykové struktury a gramatika** ➢ přivlastňovací zájmena můj, tvůj ➢ rozkazovací způsob ➢ jednoduché využití pokynů při hře a výuce **reálie** ➢ Vánoce v Anglii a jiných anglicky mluvících zemích
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	**METODY PRÁCE, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA**	**METODY PRÁCE, MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY**
OSV **rozvoj schopnosti poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si **komunikace** - rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **MKV** **kulturní diferenciace** - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace **lidské vztahy** - učí se rozlišovat vlastnosti potřebné pro utváření mezilidských vztahů	- vystřihovánky - hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků, tvorba obrázkového slovníčku - výroba maňásků - prstových - povídání si o jedinečnosti každého člověka a o jeho individuálních zvláštnostech na příkladě postaviček myší bydlících v domě s rodinou	**OSV** **rozvoj schopnosti poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si **komunikace** - zdokonaluje komunikaci v cizím jazyce v každodenních situacích **MKV** **kulturní diferenciace** - chápe význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace **lidské vztahy** - učí se rozlišovat vlastnosti potřebné pro utváření mezilidských vztahů	- vystřihovánky - hlavolamy, hádanky - tvorba obrázkového slovníčku - řeč předmětů - tvorba přání k narozeninám, Vánocům - povídání si o právu všech lidí žít společně a vzájemně se tolerovat na příkladu rodiny lidí a rodiny myšiček žijících v Happy House

5.2 Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Umožňuje žákům důkladně porozumět matematickým pojmům a postupům, jejich vzájemným vztahům, osvojit si některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich využití, získávat matematickou gramotnost.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- **Matematika**

5.2.1 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	4	4,5	5	5	4	4	4	4

Předmět matematika je na 1. stupni posílen o 0,5 hodiny týdně z disponibilních hodin časové dotace – pátá vyučovací hodina se vyučuje jen jednou za 14 dní (střídá se s hodinou informatiky). Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, ne znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, didaktické hry.
Od školního roku 2016/2017 začínáme s výukou matematiky podle profesora Hejného (navazujeme na výuku touto metodou na 1. stupni). V 6. až 9. ročníku bude učivo z učebních osnov rozpracované v tematických plánech daného ročníku.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:

1. tematický okruh: **Čísla a početní operace** na 1. stupni prohlubuje na 2. stupni tematický okruh **Čísla a proměnná**
2. tematický okruh: **Závislosti, vztahy a práce s daty**
3. tematický okruh: **Geometrie v rovině a prostoru**
4. tematický okruh: **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Ve vyučovacím předmětu matematika jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovní předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
- nabízíme různé metody práce, rozmanité pomůcky a tím dosahujeme zajímavosti výuky
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů(početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe.

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života
- podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuse řešitelnosti daných úloh
- umožňuje žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele
- podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

- předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny a samostatné práce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
- vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

MATEMATIKA – 1. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: 📖 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 📖 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 📖 užívá lineární uspořádání, zobrazí čísla na číselné ose 📖 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 📖 řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ zapíše číslo 0 – 20, rozliší číslice tiskací a psací ▪ orientuje se na číselné ose ▪ doplní chybějící čísla v řadě ▪ podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně ▪ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel ▪ spočítá prvky daného souboru do 20ti ▪ vytvoří skupinu s daným počtem prvků ▪ sčítá odčítá v oboru 0 – 20 ▪ řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0 – 20 bez přechodu desítky ▪ řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu : o x – více (méně) v oboru do 20ti	**přirozená čísla** ➢ čísla 0 – 20 ➢ čtení a psaní čísel **zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa)** ➢ orientace na číselné ose ➢ porovnávání čísel vztahy větší, menší, rovno ➢ znaménka <, >, =, +, - **vlastnosti početních operací s čísly, písemné algoritmy početních operací** ➢ sčítání a odčítání v oboru do 20ti s přechodem desítky ➢ rozdíl čísel s přechodem desítky ➢ počítání předmětů v daném souboru ➢ vytvoření souboru s daným počtem prvků ➢ řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si **kreativita** - využívá tvořivé činnosti **komunikace** - rozliší řeč těla, řeč zvuků a slov **kooperace a kompetice** - rozvíjí dovednosti pro kooperaci
Závislosti a vztahy: 📖 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	▪ doplňuje tabulky, pracuje s daty	➢ jednoduchá tabulka, práce s daty, statistika	
Geometrie v rovině a v prostoru: 📖 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a	▪ orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo,	**základní útvary v rovině** ➢ geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned za, nahoře, dole	

jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci 📖 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 📖 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	nahoře, dole ▪ porovná předměty podle velikosti, používá pojmy ▪ rozezná geometrické tvary : trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh ▪ rozezná krychli, kvádr, válec, kouli; pomocí stavebnice sestrojí jejich modely ▪ uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí	➢ souměrnost ➢ menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký ➢ rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh **základní útvary v prostoru** ➢ tělesa: krychle, kvádr, válec, koule ➢ skládání obrazců z geometrických tvarů ➢ stavění staveb ze stavebnice ➢ plán staveb	

MATEMATIKA – 2. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a početní operace: 📖 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 📖 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 📖 užívá lineární uspořádání, zobrazí čísla na číselné ose 📖 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 📖 řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené	▪ sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9,…) ▪ spočítá prvky souboru do 100 (včetně) ▪ vytvoří konkrétní soubory (na počítadle,penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 ▪ sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku ▪ užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh ▪ řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 ▪ řeší slovní úlohy s využitím vztahů: o	**přirozená čísla, vlastnosti početních operací s čísly** ➢ čísla 0-100, orientace na číselné ose,čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 ➢ součet a rozdíl čísel ➢ sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 ➢ sčítání a odčítání násobků deseti ➢ řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání ➢ počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si **kreativita** - využívá tvořivé činnosti **komunikace** - rozliší řeč těla, řeč zvuků a slov **kooperace a kompetice** - rozvíjí dovednosti pro kooperaci **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává s pomocí učitele problém

početní operace	x méně, o x více, v oboru do 100 ▪ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 ▪ orientuje se na číselné ose ▪ porovná čísla do 100, používá symboly ▪ užívá spoje násobilek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ▪ dělí v oboru násobilek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ▪ chápe násobek jako opakované sčítání ▪ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání) ▪ řeší slovní úlohy na násobení a dělení ▪ řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy x – krát více, x – krát méně ▪ rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda ▪ čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídaně, oběda, večeře, délku	**číselná osa** ➢ řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel **násobilka, písemné algoritmy početních operací** ➢ názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů ➢ násobení jako opakované sčítání ➢ násobek, činitel, záměna činitelů ➢ násobilky 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, automatizace násobilek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobilek ➢ vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobilek ➢ řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobilek ➢ řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x- krát, x-krát více ➢ orientace v čase, den - 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1minuta – 60 sekund	
Závislosti a vztahy: 🕮 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času 🕮 popisuje jednoduché závislosti z praktického života 🕮 doplňuje tabulky, schémata,	▪ doplňuje tabulky, pracuje s daty ▪ orientuje se v čase - hodiny ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života	➢ jednoduché tabulky, práce s daty ➢ orientace v čase ➢ statistika	

posloupnosti čísel			
Geometrie v rovině a v prostoru: 🕮 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci 🕮 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 🕮 rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	▪ kreslí křivé a rovné čáry ▪ pracuje s pravítkem ▪ rozezná geometrická tělesa v praxi ▪ sestrojí model krychle, kvádru, koule, válce ▪ narýsuje úsečku ▪ změří délku úsečky (m, dm, cm)	**základní útvary v rovině** ➢ práce s pravítkem ➢ úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar **základní útvary v prostoru** ➢ kvádr, krychle, jehlan, kužel, válec ➢ modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy ➢ plán staveb **délka úsečky** ➢ rýsování úseček ➢ jednotky délky a jejich převody (centimetr, decimetr, metr) ➢ délka úsečky, měření délky úsečky ➢ označení bodů a úseček	

MATEMATIKA – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Číslo a početní operace: 🕮 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 🕮 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 🕮 užívá lineární uspořádání, zobrazí	▪ čte a píše trojciferná čísla ▪ vytváří konkrétní soubor (penězi, milimetrovým papírem apod.) s daným počtem prvků do 1000 ▪ zakresluje obraz daného čísla na číselné ose ▪ porovnává čísla do 1000 ▪ řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojciferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na	**přirozená čísla** ➢ obor přirozených čísel 0 – 1 000 ➢ číselná řada ➢ rozklad čísla v desítkové soustavě **číselná osa** ➢ zápis čísla v desítkové soustavě ➢ číselná osa ➢ porovnávání čísel pomocí číselné osy	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění - cvičí dovednosti zapamatování si **kreativita** - využívá tvořivé činnosti **komunikace** - cvičí pozorování a aktivní naslouchání **kooperace a kompetice**

čísla na číselné ose 🕮 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 🕮 řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	vztahy o n- více (méně) ▪ písemně sčítá a odčítá dvě dvojciferná čísla ▪ provádí kontrolu svého výpočtu ▪ provádí předběžný odhad výsledku řešení ▪ zaokrouhluje číslo ▪ automaticky užívá spoje všech násobilek ▪ násobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech ▪ dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek ▪ určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech ▪ čte a sestavuje tabulku násobků ▪ užívá tabulkové zápisy v praxi (např. ceny zboží, vzdálenosti apod.) ▪ užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh ▪ řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným ▪ provádí odhad výsledku ▪ řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů n- krát více, n–krát méně	**operace s přirozenými čísly** ➢ součet a rozdíl čísel ➢ sčítání a odčítání násobků sta ➢ zaokrouhlování čísel ➢ počítání s použitím závorek **násobilka, písemné algoritmy početních operací** ➢ násobilka ➢ násobení a dělení v oboru násobilek a mimo obor násobilek v číselném oboru do 100 ➢ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	- rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - rozezná problém a řeší jej s pomocí učitele
Závislosti, vztahy a práce s daty: 🕮 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	▪ orientuje se v čase - hodiny ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života	**závislosti a jejich vlastnosti** ➢ určování hodin ➢ popis jednoduchých závislostí z praktického života	

🕮 popisuje jednoduché závislosti z praktického života 🕮 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	▪ doplňuje číselné řady	➢ jednoduché tabulky ➢ doplňování číselných řad ➢ řádek, sloupec	
Geometrie v rovině a v prostoru: 🕮 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci 🕮 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 🕮 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	▪ narýsuje přímku, polopřímku ▪ dokáže pracovat s rovinnými útvary ▪ pomocí stavebnice nebo jiných materiálů sestrojí modely tvaru kvádru, krychle a podobně ▪ převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 ▪ provádí odhad délky, vzdálenosti ▪ označí průsečík dvou přímek ▪ měří délku úsečky s přesností na milimetry ▪ sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr	**základní útvary v rovině** ➢ lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka ➢ čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník **základní útvary v prostoru** ➢ kvádr, krychle ➢ plán staveb **délka úsečky** ➢ jednotky délky a jejich převody (km, m, dm, cm, mm) **vzájemná poloha dvou přímek** ➢ průsečík dvou přímek ➢ označí bod, krajní bod úsečky ➢ změří úsečku s přesností na milimetry ➢ sestrojí úsečku dané délky	

MATEMATIKA – 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Číslo a početní operace: 🕮 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	▪ využívá závorky ▪ počítá do 1 000 000 po statisících,	**přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky** ➢ řešení jednoduchých nerovnic ➢ porovnávání čísel do 1 000 000	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění

🕮 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel 🕮 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel 🕮 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 🕮 modeluje a určí část celku, používá zápis formou zlomku	desetitisících, tisících ▪ porovná čísla do 1 000 000 ▪ zaokrouhlí čísla na tisíce ▪ rozdělí celek na částí, zapíše zlomkem ▪ vyznačí číslo na číselné ose ▪ rozkládá čísla v desítkové soustavě ▪ písemně sčítá a odčítá ▪ písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem ▪ provádí kontrolu pomocí kalkulačky ▪ seznamuje s rovnicemi a nerovnicemi ▪ písemně dělí jednociferným dělitelem (zná algoritmus dělení) ▪ zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá jednoduchá čísla	➢ zaokrouhlování čísel tisíce ➢ celá čísla ➢ desetinná čísla ➢ zlomky **zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (teploměr, model)** ➢ číselná osa ➢ zápis čísel v desítkové soustavě, **vlastnosti početních operací s čísly** ➢ sčítání a odčítání čísel v určeném oboru ➢ vztahy mezi sčítáním a odčítáním – komutativnost ➢ násobení a dělení v daném oboru ➢ asociativnost ➢ základy rovnic o jedné a dvou neznámých **písemné algoritmy početních operací** ➢ písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem ➢ pořadí číselných výkonů ➢ římské číslice	- cvičí dovednosti zapamatování si **kreativita** - hledá nová řešení **komunikace** - orientuje se v efektivní strategii **kooperace a kompetice** - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - řeší samostatně problém **EVM** **vztah člověka a prostředí** - užívá grafy
Závislosti, vztahy a práce s daty: 🕮 vyhledává, sbírá a třídí data 🕮 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	▪ sestavení jednoduchého diagramu ▪ zjistí údaje z diagramu	**diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády** ➢ diagram, zjišťování údajů z diagramu ➢ kombinatorika, statistika	
Geometrie v rovině a v prostoru: 🕮 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) 🕮 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod	▪ narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem	**základní útvary v rovině** ➢ kružnice ➢ rýsování kružnice ➢ trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník **základní útvary v prostoru**	

mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 📖 sestrojí rovnoběžky a kolmice 📖 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 📖 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	▪ nakreslí síť krychle a kvádru ve čtvercové síti ▪ vymodeluje krychli a kvádr ▪ určuje obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran ▪ určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě ▪ určí vzájemnou polohu dvou přímek ▪ sestrojí rovnoběžku s danou přímkou ▪ sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou ▪ pozná souměrný útvar ▪ určí osu souměrnosti překládáním	➢ kvádr, krychle – síť, modelování kvádru a krychle **obvod a obsah obrazce** ➢ obvod obrazce ➢ obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti ➢ převody jednotek obsahu **vzájemná poloha dvou přímek v rovině** ➢ rovnoběžky, různoběžky, průsečík ➢ kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek ➢ kolmice, kolmost, rýsování kolmic **osově souměrné útvary** ➢ osa souměrnosti, souměrné tvary ➢ souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich konstrukce	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy: 📖 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	▪ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ▪ doplní početní tabulku, čtverce ▪ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ▪ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	➢ číselné a obrázkové řady ➢ magické čtverce ➢ prostorová představivost ➢ slovní úlohy	

MATEMATIKA – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Číslo a početní operace: 📖 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	▪ zapisuje dané přirozené číslo	**přirozená čísla** **zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa** ➢ čtení a zápis čísel větších než milión	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost a soustředění

🕮 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel 🕮 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel 🕮 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 🕮 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 🕮 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty 🕮 porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	v požadovaném tvaru v desítkové soustavě ▪ porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose ▪ zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností ▪ pamětně dělí a násobí přirozená čísla v jednoduchých případech ▪ sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti (sčítaná a odčítaná čísla mají nejvíce dvě číslice různé od nuly) ▪ pamětně sčítá tři až čtyři přirozená čísla ▪ písemně odčítá dvě přirozená čísla ▪ písemně násobí až čtyřciferným činitelem ▪ písemně dělí jedno a dvouciferným dělitelem ▪ řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly ▪ zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá jednoduchá čísla ▪ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ▪ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel ▪ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí jej na číselné ▪ porozumí znaku „-„ pro zápis celého	➢ zobrazování přirozených čísel na číselné ose ➢ porovnávání přirozených čísel ➢ užití číselné osy ➢ zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, tisíce, sta, desítky ➢ zobrazování přirozených čísel na číselné ose **vlastnosti početních operací s čísly** ➢ pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel ➢ pamětní násobení a dělení přirozených čísel ➢ užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) ➢ provádění odhadů a kontroly výsledků **písemné algoritmy početních operací** ➢ užití písemných algoritmů ➢ užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitelé), dělení jedno a dvojciferným dělitelem ➢ řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony ➢ římské číslice **zlomky** ➢ přirozená čísla ➢ celá čísla ➢ desetinná čísla ➢ zlomky	- cvičí dovednosti zapamatování si **kreativita** - hledá nová řešení **komunikace** - využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci **kooperace a kompetice** - rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - řeší samostatně problém **EVM** **vztah člověka a prostředí** - užívá grafy

	záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		
Závislosti, vztahy a práce s daty: 🕮 vyhledává, sbírá a třídí data 🕮 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	▪ doplňuje řady čísel, doplňuje tabulku ▪ čte a sestrojuje sloupcový diagram ▪ sestrojuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	**závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády** ➢ dosazování za proměnou ➢ čtení a sestavování tabulek různých závislostí ➢ čtení a sestavování sloupcových diagramů ➢ zakreslování jednoduchých grafů závislosti např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne apod.	
Geometrie v rovině a v prostoru: 🕮 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce 🕮 sčítá a odčítá graficky úsečky 🕮 sestrojí rovnoběžky a kolmice 🕮 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	▪ narýsuje obdélník, čtverec ▪ narýsuje pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník ▪ rýsuje rovnoběžky a kolmice ▪ vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn ▪ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrch kvádru a krychle ▪ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce ▪ zná a umí převádět jednotky obsahu (cm2, mm2, m2, ha) ▪ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů	**základní útvary v rovině** ➢ kružnice, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ➢ rýsování pravoúhlého trojúhelníku, obdélníku a čtverce ➢ rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku ➢ rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem **základní útvary v prostoru** ➢ kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ➢ výpočty povrchů kvádru a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn ➢ modelování těles – určování spotřeby jednotkových krychlí **obvod a obsah obrazce** ➢ výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce ➢ odhady obvodu, obsahu ➢ užití a převody jednotek obsahu	

	obdélníku a čtverce	➢ řešení úloh z praxe	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy: 🕮 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	▪ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ▪ doplní početní tabulku, čtverce ▪ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ▪ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	➢ slovní úlohy ➢ číselné a obrázkové řady ➢ magické čtverce ➢ prostorová představivost	

MATEMATIKA 6. – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Číslo a proměnná: 🕮 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	▪ vyhledá a určí nejmenší prvek ▪ rozlišuje idiomy o n větší/menší, ▪ rozlišuje idiomy n – krát menší/větší ▪ sčítá kmenové zlomky ▪ sčítá a odčítá desetinná čísla ▪ základní operace realizuje mentálně, písemně i kalkulátorem ▪ dělí desetinná čísla desetinným číslem ▪ čte a užívá zápis čísla římskými číslicemi ▪ řeší úlohy s důrazem na logiku římských zápisů ▪ zapíše číslo rozvinutým zápisem do řádu desetitisíců ▪ provádí početní operace s celými čísly ▪ uspořádá množinu celých i racionálních čísel ▪ krátí, rozšiřuje zlomky	**desetinná čísla** ➢ rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě ➢ čtení a zápis desetinných čísel ➢ porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel ➢ sčítání a odčítání desetinných čísel ➢ násobení desetinných čísel ➢ dělení desetinného čísla číslem přirozeným a číslem desetinným ➢ převody jednotek délky a hmotnosti s využitím desetinných čísel ➢ převody jednotek obsahu, objemu, rychlosti **celá čísla** ➢ číselná osa	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **komunikace** využívá efektivní strategii a asertivní komunikaci **kooperace a kompetice** rozvíjí individuální dovednosti pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlení) **řešení problému a rozhodovací dovednosti**

	▪ sčítá, odčítá, násobí, dělí zlomky a desetinná čísla ▪ převádí jednotky obsahu, objemu, rychlosti ▪ porovnává reálná čísla ▪ užívá n-tou mocninu, druhou odmocninu ▪ provádí výpočty s mocninami ▪ užívá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě ▪ užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu ▪ počítá s odmocninami	➢ čísla celá – kladná, záporná, nula ➢ uspořádání celých čísel na číselné ose ➢ čísla navzájem opačná ➢ sčítání a odčítání celých čísel ➢ násobení a dělení celých čísel **zlomky a racionální čísla** ➢ převrácené číslo ➢ pojem zlomku, kmenového zlomku, zápis desetinného zlomku ➢ celek a část ➢ vyjádření části celku pomocí zlomku ➢ převádění zlomku na desetinná čísla a naopak ➢ sčítání a odčítání zlomků ➢ násobení a dělení zlomků ➢ složený zlomek ➢ pojem racionální číslo ➢ obor racionálních čísel **mocniny a odmocniny** ➢ druhá mocnina a její vlastnosti ➢ druhá odmocnina a její vlastnosti ➢ určení druhé mocniny a odmocniny pomocí matematických tabulek a kalkulačky ➢ reálná čísla ➢ zápis čísla v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$	vyhledává a samostatně řeší problém zvládá učební problémy vázané na látku předmětů **hodnoty, postoje, praktická etika** respektuje druhé vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** porovnává data **EVM** **vztah člověka a prostředí** - orientuje se v grafech

🕮 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	▪ při výpočtech zaokrouhluje ▪ provádí odhady (sémantické i strukturální týkající se jedné operace, více operací) ▪ účelně využívá kalkulátor ▪ provádí řádové odhady (propedeutika limity)	➢ zaokrouhlování desetinných čísel ➢ využití kalkulátoru ➢ provádění odhadů	
🕮 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	▪ pracuje s pojmy sudé/liché číslo, číslo složené, násobek, nejmenší společný násobek, dělitel, největší společný dělitel ▪ rozkládá přirozené číslo na součin ▪ získává zkušenosti s n - cifernými čísly, s ciferným součtem (propedeutika pojmu rozvinutý zápis)	**dělitelnost přirozených čísel** ➢ prvočíslo, číslo složené ➢ rozklad čísla na prvočinitele ➢ násobek, dělitel ➢ čísla soudělná a nesoudělná ➢ nejmenší společný násobek ➢ největší společný dělitel ➢ kritéria dělitelnosti (2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 25, 50, 100)	
🕮 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	▪ užívá desetinná čísla, kmenové zlomky ▪ sčítá, odčítá kmenové zlomky ▪ krátí, rozšiřuje zlomky ▪ znázorňuje zlomky, desetinná čísla a reálná čísla na číselné ose ▪ používá desetinná čísla (tisíciny až miliontiny), periodická čísla, periodu, předperiodu, zlomky (s dvouciferným a trojciferným jmenovatelem), složený zlomek, smíšené číslo, převrácené číslo, záporný zlomek ▪ vyjádří číslo opačné ▪ intuitivně pracuje s číslem iracionálním ▪ pracuje s číselnými výrazy ▪ používá pojmy procento, počet procent, základ ▪ řeší úlohy na procenta, procentovou část,	**desetinná čísla** ➢ desetinná čísla na číselné ose **zlomky a racionální čísla** ➢ smíšené číslo ➢ převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo ➢ rozšiřování a krácení zlomků **celá čísla** ➢ čísla navzájem opačná **procenta** ➢ procento, základ, počet procent, procentová část ➢ výpočet procentové části	

	promile, úrokování	➢ výpočet počtu procent ➢ výpočet základu ➢ promile	
🕮 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	▪ získává zkušenosti s poměrem ▪ modeluje situace s využitím poměru ▪ připravuje se na porozumění pojmu měřítko ▪ dělí celek v daném poměru ▪ pracuje s měřítky map a plánů ▪ používá trojčlenku	**poměr** ➢ měřítko, úměra, trojčlenka ➢ poměr, postupný poměr ➢ krácení a rozšiřování poměru	
🕮 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	▪ řeší aplikované úlohy na procenta – určení počtu procent, základu, procentové části ▪ řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek ▪ řeší úlohy o opakovaných slevách a zdraženích v procentech	**aplikované úlohy na procenta** ➢ výpočet procentové části ➢ výpočet počtu procent ➢ výpočet základu	
🕮 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	▪ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnné ▪ používá písmeno jako: obecné číslo, proměnnou, neznámou ▪ využívá jazyk algebry k řešení úloh	**výrazy** ➢ číselný výraz ➢ určování hodnot číselného výrazu ➢ proměnná ➢ výrazy s proměnnými ➢ pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou ➢ dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou ➢ zápis slovního textu pomocí výrazu	

	▪ cíleně provádí úpravy jednodušších algebraických výrazů – vytýkání, roznásobování, ekvivalentní úpravy – druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin, dělení mnohočlenů ▪ rozlišuje dvojčlen, trojčlen ▪ pracuje s mnohočleny (i dělení trojčlenu dvojčlenem)	**mnohočleny** ➢ jednočlen, dvojčlen, mnohočlen ➢ sčítání, odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenu jednočlenem, násobení mnohočlenu mnohočlenem ➢ vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití ➢ úprava mnohočlenu vytýkáním	
🕮 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	▪ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ▪ řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých	**lineární rovnice** ➢ lineární rovnice ➢ rovnost, rovnice, kořen rovnice ➢ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic ➢ zkouška správnosti výpočtu ➢ jednoduché slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic **soustava dvou rovnic se dvěma neznámými** ➢ řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací ➢ grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými ➢ slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
🕮 analyzuje a řeší jednoduché problémy; modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru	▪ analyzuje a řeší jednoduché problémy ▪ modeluje konkrétní situace v různých prostředích – Krokování, Egyptské dělení, Indické násobení, Stovková tabulka,	➢ absolutní hodnota čísla ➢ slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic a soustav lineárních rovnic	

celých a racionálních čísel	Součtové trojúhelníky, Číselná osa, Autobus, Mince, Váhy ▪ modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel ▪ používá absolutní hodnotu	➢ modeluje konkrétní situace v různých prostředích – Krokování, Egyptské dělení, Indické násobení, Stovková tabulka, Součtové trojúhelníky, Číselná osa, Autobus, Mince, Váhy	
Závislosti, vztahy a práce s daty: 🕮 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	▪ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ▪ používá Vennovy diagramy jako nástroj k organizaci prvků množiny ▪ využívá tabulku jako nástroj k evidenci dat a hledání závislostí ▪ organizuje soubory dat (jednoparametrické třídění, hledání organizačního principu) ▪ zjišťuje počet prvků v souboru ▪ organizuje soubor dat (víceparametrické třídění) ▪ vytváří statistický soubor ▪ graficky znázorňuje soubor dat, provádí evidenci a jednoduchou analýzu ▪ používá množiny, podmnožiny, průnik, sjednocení ▪ setkává se s prázdnou množinou	**závislosti a data** ➢ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti ➢ nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky ➢ slovní úlohy **základní množinové pojmy** ➢ množina, prvek, podmnožina ➢ zápis množiny ➢ sjednocení množin ➢ průnik množin	
🕮 porovnává soubory dat	▪ vyhodnocuje soubor dat procesuálně (evidence jízdy autobusem tabulkou) ▪ porovnává soubory dat konceptuálně (práce se vztahy v rodokmenu) ▪ vyhledává data ▪ porovnává soubory dat ▪ analyzuje statistické soubory ▪ určuje aritmetický průměr ▪ určuje vážený průměr, četnost znaku	**závislosti a data** ➢ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti ➢ nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky ➢ slovní úlohy ➢ aritmetický, vážený průměr	

🕮 určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti	▪ získává zkušenosti s lineární závislostí v prostředí Šipkových grafů, Hadů, ve slovních úlohách ▪ pracuje s lineární funkcí, narýsuje její graf ▪ řeší úlohy na kvadratickou funkci (propedeutika) ▪ řeší úlohy s aritmetickou i geometrickou posloupností ▪ pracuje s periodickou, rostoucí, klesající, omezenou posloupností	**funkce** ➢ přímá úměrnost ➢ nepřímá úměrnost ➢ trojčlenka **funkce** ➢ pravoúhlá soustava souřadnic ➢ lineární funkce ➢ definiční obor funkce, množina hodnot funkce ➢ pojmy závislá proměnná, nezávislá proměnná ➢ graf funkce ➢ graf funkce klesající, rostoucí ➢ lineární funkce $y = ax + b$, kde $a, b \in R$, graf lineární funkce, vliv koeficientů a, b na graf funkce ➢ přímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = kx$, ➢ kde $k \in R$, $k \neq 0$ ➢ graf přímé úměrnosti ➢ nepřímá úměrnost jako funkce dána předpisem $y = \frac{k}{x}$, ➢ kde $k \neq 0$, $x \in R - \{0\}$ ➢ graf nepřímé úměrnosti. ➢ kvadratická funkce dána předpisem $y = ax2$, $a \in R$, $a \neq 0$, graf kvadratické funkce ➢ řešení slovních úloh pomocí funkcí **posloupnosti** ➢ aritmetická, geometrická posloupnost ➢ periodická, omezená, klesající, rostoucí posloupnost	

🕮 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	▪ vyhledává vztahy, pravidelnosti ▪ formuluje slovně závislosti, eviduje tabulkou ▪ graficky znázorňuje soubory dat ▪ čte z grafů a diagramů ▪ užívá kruhový, sloupcový diagram ▪ používá galerii, organizační princip galerie ▪ tabulkou rovnicí i grafem vyjádří kvadratickou funkci ▪ řeší úlohy, které připravují pojem kosinus a sinus	**funkce** ➢ práce s grafy, diagramy ➢ řešení slovních úloh pomocí funkcí ➢ kruhový, sloupcový diagram	
🕮 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	▪ řeší úlohy o slevách a zdraženích v procentech ▪ používá různé metody řešení slovních úloh: pokus – omyl, dramatizaci, tabulaci, vizualizaci, modelování, dělitelnost, jazyk algebry, metodu izomorfizmu	**aplikované úlohy na procenta** ➢ výpočet procentové části ➢ výpočet počtu procent ➢ výpočet základu **slovní úlohy** ➢ řešení slovních úloh	
Geometrie v rovině a v prostoru: 🕮 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	▪ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při konstrukcích i modelování (skládání papíru, dřívka, geoboard) ▪ zkoumá a odvozuje vlastnosti trojúhelníku – trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku ▪ osa úhlu (jako množina bodů dané vlastnosti) ▪ těžiště trojúhelníku, ortocentrum ▪ kružnice opsaná, vepsaná ▪ v úlohách se připravuje na Pythagorovu větu, provádí různé důkazy Pythagorovy věty	**rovinné útvary** ➢ přímka, polopřímka, úsečka, úhel ➢ kružnice, kruh ➢ trojúhelník, trojúhelníková nerovnost ➢ rýsování trojúhelníků ze tří stran ➢ kružnice opsaná, vepsaná trojúhelníku ➢ vnitřní a vnější úhly trojúhelníka ➢ rýsování kolmic a rovnoběžek ➢ vzájemná poloha přímek v rovině ➢ osa úsečky, osa úhlu ➢ vzdálenost bodu od přímky	

	▪ v úlohách získává zkušenosti, které připravují větu o obvodovém a středovém úhlu	**metrické vlastnosti v rovině** ➢ základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku – odvěsny, přepona. ➢ Pythagorova věta a její důkaz ➢ příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty	
🕮 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	▪ rozlišuje a charakterizuje trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný ▪ třídí čtyřúhelníky (čtverec, obdélník, kosočtverec, lichoběžník) ▪ rozlišuje čtyřúhelníky (rovnoběžník, deltoid, nekonvexní čtyřúhelník) ▪ pravidelné mnohoúhelníky (5, 6, 8, 10, 12), nekonvexní mnohoúhelníky ▪ v rámci propedeutiky se seznamuje s pojmy kruh, kružnice, poloměr, kruhová výseč ▪ zkoumá vlastnosti úhlopříček čtyřúhelníků ▪ řeší úlohy na kruh, kružnici, kruhovou výseč, rozlišuje poloměr a průměr ▪ užívá tětivu kružnice, mezikruží ▪ při řešení úloh používá geometrickou chirurgii	➢ druhy trojúhelníků ➢ čtyřúhelník (čtverec, obdélník, lichoběžník, rovnoběžník, deltoid, nekonvexní čtyřúhelník) ➢ pravidelné mnohoúhelníky ➢ kruh, kružnice, poloměr, průměr, kruhová výseč	
🕮 určuje velikosti úhlu měřením a výpočtem	▪ měří velikost úhlu ▪ zjišťuje velikost úhlu procesuálně i konceptuálně ▪ pracuje s dvojicemi úhlů ▪ určuje velikosti vnitřních úhlů rovinných útvarů, středových úhlů v mnohoúhelníku	**metrické vlastnosti v rovině** ➢ úhel a jeho velikost ➢ druhy úhlů ➢ jednotky velikosti úhlu (stupně, minuty) ➢ úhel dané velikosti, úhloměr ➢ rýsování úhlu	

		➢ úhel vedlejší a vrcholový ➢ sčítání a odčítání úhlů (početní i grafické) ➢ násobení a dělení úhlu dvěma ➢ středové úhly v mnohoúhelníku	
🕮 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	▪ měří délky ▪ zjišťuje obvody a obsahy rovinných útvarů ▪ experimentálně hledá Ludolfovo číslo ▪ určuje obvod i obsah kruhu ▪ ke zjišťování a odhadování obsahu rovinných útvarů používá geometrickou chirurgii ▪ zkoumá vztah mezi obvodem a obsahem kruhu	**kruh, kružnice** ➢ Ludolfovo číslo ➢ konstrukce tečny v daném bodě ➢ Thaletova věta ➢ výpočty obsahu a obvodu kruhu, délka kružnice ➢ slovní úlohy z praxe vedoucí k užití S a o kruhu, délky kružnice	
🕮 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	▪ intuitivně používá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice pojmu kruh, kružnice ▪ prostřednictvím řešení úloh odhaluje Thaletovu větu (jako množina bodů dané vlastnosti)	➢ množiny bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice) ➢ pojem množina všech bodů dané vlastnosti a jejich konstrukce ➢ využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh	
🕮 načrtne a sestrojí rovinné útvary	▪ modeluje rovinné útvary pomocí dřívek, na geboardu, přehýbáním papíru ▪ trojúhelníky, čtyřúhelníky i mnohoúhelníky načrtává i konstruuje ve čtvercové síti i na čistém papíře	➢ konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ➢ rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce ➢ pravidelné mnohoúhelníky ➢ pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník – vlastnosti, obvod, konstrukce	

🕮 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	▪ vyhledává a porovnává shodné a podobné útvary ▪ zkoumá shodné a podobné útvary ▪ hledá pravidla a formuluje věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, ty pak využívá k argumentaci a k výpočtům	**podobnost** ➢ podobnost., poměr podobnosti., podobnost trojúhelníků, praktické zmenšování a zvětšování útvarů v daném poměru ➢ věty o podobnosti trojúhelníků ➢ dělení úsečky v daném poměru ➢ poměr stran v podobných trojúhelnících ➢ základy goniometrie **shodnost** ➢ shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) ➢ shodné útvary v rovině ➢ shodnost trojúhelníků – věty sss, sus, usu ➢ konstrukce trojúhelníků	
🕮 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti; určí středově a osově souměrný útvar	▪ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti ▪ určí středově a osově souměrný útvar ▪ používá osovou souměrnost	➢ osová souměrnost ➢ středová souměrnost ➢ středově, osově souměrný útvar	
🕮 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	▪ určuje a charakterizuje krychli, krychlová tělesa, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel ▪ analyzuje vlastnosti hranolu, jehlanu ▪ zkoumá válec, kužel a kouli	**prostorové útvary** ➢ kvádr, krychle ➢ síť krychle a kvádru ve čtvercové síti ➢ kolmý hranol ➢ hranol trojboký, čtyřboký, víceboký ➢ válec - základní pojmy a vlastnosti	

		➢ jehlan - základní pojmy a vlastnosti ➢ kužel - základní pojmy a vlastnosti ➢ koule - základní pojmy a vlastnosti	
🕮 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	▪ odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle, kvádru, krychlových těles ▪ odhaduje a počítá povrch a objem hranolu a jehlanu (pravidelný a nepravidelný) ▪ odhaluje a zjišťuje povrch a objem válce a kužele	➢ jednotky obsahu, objemu, převody jednotek ➢ povrch, objem krychle a kvádru ➢ objem a povrch hranolu ➢ výpočty objemu a povrchu válce ➢ řešení slovních úloh z praxe o S a V válce ➢ výpočet objemu a povrchu jehlanu ➢ výpočet objemu a povrchu kužele ➢ výpočet povrchu a objemu koule	
🕮 načrtne a sestrojí sítě základních těles	▪ modeluje krychli, kvádr, krychlová tělesa; načrtne a sestrojí jejich sítě ▪ modeluje hranol, jehlan; načrtne a sestrojí jejich sítě ▪ tvoří síť rotačního válce a rotačního kužele	➢ sítě základních těles – krychle, kvádr, krychlová tělesa, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel	
🕮 načrtne a sestrojí sítě jednoduchých těles v rovině	▪ načrtne a sestrojí obraz krychle, kvádru, krychlových těles v rovině ▪ načrtne a sestrojí obraz hranolu a jehlanu ▪ načrtne a sestrojí obraz válce a kužele	➢ sítě základních těles – krychle, kvádr, krychlová tělesa, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel	
🕮 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	▪ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy	➢ řešení aplikačních geometrických úloh	

Nestandartní aplikační úlohy a problémy 🕮 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	▪ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různé postupy ▪ hledá další možné výsledky a řešení úloh, případně zdůvodňuje neřešitelnost některých úloh ▪ řeší základní kombinatorické úlohy ▪ získává zkušenosti s kombinatorickými vztahy	➢ problémové úlohy ➢ kombinatorika – základní pojmy	
🕮 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	▪ řeší logické a netradiční geometrické úlohy ▪ řeší komplexní úlohy ▪ aplikuje znalost grafů lineární a kvadratické funkce, posunuje graf	➢ logické úlohy ➢ netradiční geometrické úlohy ➢ slovní úlohy řešené pomocí lineární, kvadratické funkce	

5.3 Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout určité úrovně informační gramotnosti – získat dovedností v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je v praktickém životě. Žáci dokáží informace vyhledat, utřídit a využívat, tím se omezí mechanické memorování učiva.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- **Informatika**

5.3.1 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět informatika je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1

Ve třídách s rozšířenou výukou informatiky je na druhém stupni vyučován v této časové dotaci

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	3	2	2	3

Vyučovací předmět informatika na 1. stupni začíná od 3. třídy a na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na 1. stupeň. S počítači se žáci ale seznámí už v 1. a 2. třídě v rámci předmětu AI a to formou hravé výuky. Ve 3. až 5. ročníku je vyučována 0,5 hodina týdně. Informatika je také začleněna už v 1.a 2. ročníku do ostatních vyučovacích předmětů. Žáci se od 3. ročníku se seznamují s konkrétními informacemi výpočetní techniky a učí se ovládat a zdokonalovat se v PC programech. Bez problémů umí využívat výukové programy. Učí se vyhledávat na internetu informace a ty pak zpracovávat.
Na 2. stupni informatika navazuje svým vzdělávacím programem 1 hodinou týdně v každém ročníku. V 6. ročníku se žáci zdokonalují v programech, které už znají z 1. stupně a učí se je využívat při samostatné práci a projektech. V 7. až 8. ročníku se žáci zdokonalují v programech Office a mají přehled o teorii výpočetní techniky, umí pracovat s přídavnými zařízeními (scanner, tiskárna, interaktivní tabule). V 9. ročníku žáci se znalosti informatiky využívají při řešení problémů a realizacích samostatné práce a projektů. Na žácích většinou je, jakou formu si zvolí a jak budou postupovat, takže i slabí žáci mají možnost překvapit. Takovou výukou dosahujeme toho, že tito žáci pociťují úspěch a jsou kladně motivovány k dalšímu učení. Při výuce je možné používat i další nové textové, tabulkové a grafické programy (freewary, sharewary a další).

Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, nikoliv znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměření především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu.

Ve vyučovacím předmětu informatika jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).
Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu informatika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace
- používá je při plnění zadaných úkolů v informatice i v ostatních předmětech - projekty
- volí si postup, formu odpovídající věku a zkušenostem pro zpracování daných úkolů
- samostatně vyhledává informace pro svou práci a umí je zhodnotit

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává na internetu informace, které využívá k řešení problémů
- pracuje samostatně a své řešení problému prezentuje

Kompetence komunikativní

- využívá komunikační a informační prostředky ke komunikaci se světem

Kompetence sociální a personální

- při práci ve skupině je aktivní, podílí se na utváření pravidel
- plní svém úkoly jak nejlépe dokáže
- nabízí pomoc a dokáže využít pomoc ostatních
- při možnosti vybírat si formy a metody práce dokáže splnit zadaný úkol, dosáhne uspokojení z vykonané práce - posiluje sebedůvěru

Kompetence občanské

- dokáže chápat a respektovat principy zákonů v informační technologii a společenských norem a je si vědom svých práv a povinností

Kompetence pracovní

- respektuje pravidla určená pro práci s počítačem a přídavnými zařízeními
- využívá znalostí a zkušeností získaných z různých předmětů pro svůj rozvoj při vytváření projektů a samostatné práci

INFORMATIKA – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Základní práce s počítačem: 🕮 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie 🕮 respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady 🕮 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	▪ vysvětlí pojmy informatika, informace ▪ používá základní funkce počítače ▪ orientuje se v základní uživatelském prostředí OS Windows ▪ osvojil si pravidla bezpečnosti práce s hardwarem a softwarem ▪ uvede, na koho se obrátit v případě závady počítače ▪ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím ▪ aplikuje správné sazení na pracovním místě PC ▪ umí se přihlásit do školní LAN	**základní pojmy informační činnosti** ➢ informace, informační zdroje, informační instituce **struktura, funkce a popis počítače** **operační systémy a jejich základní funkce** **jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software** **zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - rozpozná problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail)
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 při vyhledávání informace na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty	▪ vysvětlí pojem: internet ▪ ukáže práci s internetovým prohlížečem ▪ vyhledá požadovanou informaci s pomocí učitele	**společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)** ➢ základní práce s internetovým prohlížečem **metody a nástroje vyhledávání informací, formulace požadavku při vyhledávání na internetu**	
Zpracování a využití informací: 🕮 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	▪ používá různé typy výukových programů (spustí, pracuje, zavře) ▪ namaluje jednoduchý obrázek v grafickém editoru, obrázek uloží a vytiskne s pomocí učitele	**základní funkce grafického editoru** ➢ Malování a Kreslení pro děti	

INFORMATIKA – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základní práce s počítačem: 🕮 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie 🕮 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady 🕮 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	▪ pracuje s pojmy informatika, informace ▪ popíše počítač ▪ vysvětlí v jakých oborech lidské činnosti se počítač používá ▪ aktivně dodržuje pravidla bezpečnosti práce s počítačem ▪ popíše funkci přenosných médií ▪ orientuje se na klávesnici ▪ předvede práci s myší	**struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení** ➢ disketa, CD, DVD, flash … **multimediální využití počítače** **zásady bezpečnosti práceprevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky** **seznámení s formáty souborů (gif)** ➢ program Malování a Kreslení pro děti **nácvik psaní všemi deseti**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty 🕮 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích 🕮 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	▪ pracuje s internetovým prohlížečem ▪ vyhledá požadovanou informaci na portálech, v knihovnách a databází a volí jednoduchou a vhodnou cestu (s pomocí učitele) ▪ založí si svoji e-mailovou adresu (s pomocí učitele) ▪ získává informace i ochraně dat a příslušném softwaru	**metody a nástroje vyhledávání informací** ➢ základní práce s internetovým prohlížečem ➢ vyhledávání jednoduchých a jednoznačných informací ➢ formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy **základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)** **rizika získávání informací (viry)**	
Zpracování a využití informací: 🕮 pracuje s textem v textovém editoru	▪ napíše jednoduchý text ▪ označí text do bloku a zformátuje blok ▪ vloží do dokumentu obrázek	**základní funkce textového editoru** ➢ Microsoft Word	

INFORMATIKA – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Základní práce s počítačem: 🕮 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie 🕮 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady 🕮 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	▪ popíše počítač a vysvětlí jeho funkce ▪ vyjmenuje přídavná zařízení počítače (výstupní, vstupní) ▪ aktivně dodržuje pravidla bezpečnosti práce s počítačem	**operační systémy a jejich základní funkce** **zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky** **seznámení s formáty souborů (doc, gif)** **nácvik psaní všemi deseti**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a s pomocí řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty 🕮 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích 🕮 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	▪ využívá e-mailovou poštu ▪ vyhledává informace na internetu pomocí vhodné a jednoduché cesty	**metody a nástroje vyhledávání informací** ➢ organizační struktura na disku ➢ stahování elektronické pošty **formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy**	
Zpracování a využití informací: 🕮 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	▪ napíše a označí jednoduchý text a opraví chyby ▪ zformátuje odstavec ▪ vloží do dokumentu obrázek ▪ používá ozdobné prvky ▪ textový dokument uloží a vytiskne ▪ v grafickém editoru nakreslí obrázek, obrázek uloží a vytiskne	**základní funkce textového a grafického editoru**	

INFORMATIKA – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	´ ▪ vyhledává na internetu požadované informace a pracuje s nimi ▪ komunikuje prostřednictvím internetu ▪ popíše historii internetu a vysvětlí pojem internet	**vývojové trendy informačních technologií** **internet** ➢ internetové prohlížeče	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 🕮 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	▪ napíše text a opraví chyby ▪ provede nastavení vzhledu stránky ▪ označí různé texty do bloku pomocí myší a klávesových zkratek ▪ vloží do dokumentu obrázek a zformátuje obrázek ▪ textový dokument uloží a vytiskne ▪ vysvětlí, k čemu se tabulkový editor používá a vysvětlí pojem buňka ▪ předvede základní operace s buňkami ▪ vytvoří graf	**textový editor Word** ➢ nastavení vzhledu stránky ➢ označení bloku ➢ formát písma ➢ vkládání obrázků **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat** ➢ druhy buněk ➢ vkládání a editace dat ➢ tvorba a úprava grafu	

INFORMATIKA – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů ▪ komunikuje prostřednictvím internetu ▪ při vyhledávání informace na internetu, používá jednoduché a vhodné cesty	**internet** ➢ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) ➢ metody a nástroje vyhledávání informací ➢ formulace požadavku při vyhledávání na internetu **hodnota a relevance informací a informačních zdrojů**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení**
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 🕮 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 🕮 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	▪ označí různé texty do bloku a zarovnává text ▪ vytvoří jednoduchou tabulku a provede formát tabulky ▪ předvede základní operace s buňkami ▪ vytvoří tabulku, zformátuje tabulku ▪ vysvětlí, k čemu se prezentační editor používá ▪ vytvoří jednoduchou prezentaci a spustí ji ▪ v grafickém editoru nakreslí obrázek, obrázek uloží a vloží ho do jiného	**textový editor Word** ➢ formátování odstavců ➢ nastavení zarovnání textu ➢ navrhnout tabulku ➢ formát tabulky **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce** ➢ vkládání a editace dat ➢ tvorba a úprava tabulky **prezentace informací (prezentační programy)** ➢ prezentační editor PowerPoint ➢ vytvoření snímku ➢ formát písma **počítačová grafika, rastrové a vektorové programy** ➢ program Malování	

	editoru		- používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů ▪ komunikuje prostřednictvím internetu ▪ vyhledává nejjednodušší cesty	**hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování** **internet** ➢ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací**)**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 🕮 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 🕮 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace	▪ pracuje s dokumenty ▪ upravuje dokumentu ▪ používá vyhledávání a nahrazování textu ▪ používá kontrolu pravopisu ▪ vytvoří a upraví tabulky ▪ používá funkce ▪ vytvoří jednoduchou prezentaci, vloží animace a spustí ji ▪ prezentuje svou práci	**textový editor Word** ➢ práce s dokumenty (vlastnosti, ukládání) ➢ úpravy dokumentu **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce** ➢ tvorba a úprava tabulky ➢ základní funkce **prezentace informací (prezentační programy, multimédia)** ➢ prezentační editor PowerPoint ➢ animace **počítačová grafika, rastrové a vektorové programy**	**EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných

v textové, grafické a multimediální formě	▪ ovládá základní editace s grafickým editorem	➢ program Malování	předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů ▪ používá různé nástroje k ověřování informací ▪ komunikuje prostřednictvím internetu	**hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování** **internet**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	▪ upravuje dokumenty ▪ vytvoří dokument v hromadné korespondenci ▪ vytvoří a upraví tabulky ▪ používá složitější funkce	**textový editor Word** ➢ práce s dokumenty (vlastnosti, ukládání) ➢ úpravy dokumentu **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce** ➢ tvorba a úprava tabulky ➢ složitější funkce **prezentace informací (webové stránky,**	

🕮 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 🕮 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	▪ zpracuje a prezentuje digitální fotografie ▪ ovládá základní editace s grafickým editorem ▪ seznámí se s autorským zákonem	**prezentační programy, multimédia** ➢ program Fotofiltre **počítačová grafika, rastrové a vektorové programy** **ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika**	pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – rozšířená výuka informatiky – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ vyhledává na internetu požadované informace a pracuje s nimi ▪ komunikuje prostřednictvím internetu ▪ popíše historii internetu a vysvětlí pojem internet	**vývojové trendy informačních technologií, internet** ➢ internetové prohlížeče	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a	▪ napíše text a opraví chyby ▪ provede nastavení vzhledu stránky ▪ označí různé texty do bloku pomocí myši i klávesnice a zformátuje bloky ▪ vloží do dokumentu obrázek a upraví	**textový editor Word** ➢ nastavení vzhledu stránky ➢ označení bloku ➢ formát písma ➢ vkládání obrázků ➢ vytvoření tabulky	

typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 🕮 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 🕮 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	obrázek ▪ vytvoří jednoduchou tabulku ▪ textový dokument uloží a vytiskne ▪ vysvětlí, k čemu se tabulkový editor používá a pojem buňka ▪ předvede základní operace s buňkami ▪ vytvoří graf ▪ vytvoří jednoduchý vzorec (suma)	**tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce** ➢ druhy buněk ➢ vkládání a editace dat ➢ tvorba a úprava grafu ➢ základní vzorce	- vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – rozšířená výuka informatiky – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů ▪ komunikuje prostřednictvím internetu	**internet** ➢ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) ➢ metody a nástroje vyhledávání informací ➢ formulace požadavku při vyhledávání na internetu **hodnota a relevance informací a informačních zdrojů**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení**
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 🕮 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 🕮 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	▪ zformátuje označený text ▪ vytvoří jednoduchou tabulku a provede formát tabulky ▪ vytvoří jednoduchý vzorec ▪ předvede základní operace s buňkami ▪ vytvoří tabulku, zformátuje tabulku ▪ vloží obrázek ▪ vysvětlí, k čemu se prezentační editor používá ▪ vytvoří jednoduchou prezentaci a spustí ji	**textový editor Word** ➢ formátování odstavců ➢ nastavení zarovnání textu ➢ navrhnout tabulku ➢ formát tabulky ➢ jednoduché výpočty **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce** ➢ vkládání a editace dat ➢ tvorba a úprava tabulky ➢ práce s grafikou **prezentace informací (prezentační programy)** ➢ prezentační editor PowerPoint ➢ vytvoření snímku, formát písma ➢ animace **počítačová grafika, rastové a vektorové programy**	

	▪ ovládá základní editace s grafickým editorem		- používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – rozšířená výuka informatiky – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ běžně používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje vztahy mezi údaji	**hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování** **internet** ➢ společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací**)**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **MKV** **multikulturalita** - komunikuje pomocí internetu příslušníky odlišných sociokulturních skupin **EVM**
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 🕮 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 🕮 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 🕮 zpracuje na uživatelské úrovni informace v multimediální formě	▪ pracuje s dokumenty ▪ upravuje dokumenty ▪ používá vyhledávání a nahrazování ▪ používá kontrolu pravopisu ▪ vloží graf z Excelu ▪ vytvoří a upraví tabulky ▪ používá složitější funkce ▪ zpracuje a prezentuje digitální fotografie	**textový editor Word** ➢ práce s dokumenty (vlastnosti, ukládání, spojování dokumentu) ➢ úpravy dokumentu ➢ graf **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce** ➢ tvorba a úprava tabulky ➢ funkce **prezentace informací (prezentační programy, multimédia)** ➢ program Fotofiltr **počítačová grafika, rastové a vektorové programy**	

	▪ ovládá základní editace s grafickým editorem ▪ grafický editor ZonerCallisto		**lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu různých sdělení

INFORMATIKA – rozšířená výuka informatiky – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Vyhledávání informací a komunikace: 🕮 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	▪ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů ▪ komunikuje prostřednictvím internetu	**hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování** **internet**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - rozvíjí dovednosti pro učení a studium **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak) **řešení problému a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **hodnoty, postoje, praktická etika** - respektuje druhé - vytváří si povědomí o kvalitách typu odpovědnosti, spolehlivosti
Zpracování a využití informací: 🕮 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 🕮 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci	▪ užívá práci s dokumenty ▪ úpravy dokumentu ▪ používá vyhledávání a nahrazování ▪ používá kontrolu pravopisu	**textový editor Word** ➢ práce s dokumenty (vlastnosti, ukládání, spojování dokumentu) ➢ úpravy dokumentu **tabulkový editor Excel, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce**	

s textem a obrazem 📖 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví 📖 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji 📖 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	▪ vytvoří a upraví tabulky ▪ používá funkce ▪ zpracuje a prezentuje digitální fotografie ▪ ovládá základní editace s grafickým editorem ▪ vytvoří ve Wordu dokument a pomocí hromadné korespondence vloží data z Excelu ▪ seznámí se s autorským zákonem ▪ seznámí se s jazykem HTML ▪ vytvoří jednoduchou webovou stránku ▪ ovládá základní editace s grafickým editorem ▪ grafický editor ZonerCallisto	➢ tvorba a úprava tabulky ➢ funkce **prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia** ➢ program Fotofiltr ➢ zpracování a využití informací ➢ propojení Wordu a Excelu – hromadná korespondence **ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika** **počítačová grafika, rastové a vektorové programy**	**EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data - využívá elektronického styku - pomocí internetu (chat, ICQ, mail) **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - vyhledává informace o životním prostředí a zpracovává je v jiných předmětech **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - hodnotí vliv médií na každodenní život občana **tvorba mediálního sdělení** - používá internet pro tvorbu www stránek

5.4 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou oblastí, která se vyučuje jen na prvním stupni základní školy. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie o současnosti a vede žáky k získání dovedností pro praktický život. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě pozorování sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Vyučování je postaveno na vlastním prožitku žáků, vycházející z konkrétních nebo modelových situací.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- **Člověk a svět**

5.4.1 Vyučovací předmět: ČLOVĚK A SVĚT

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět člověk a svět je vyučován v 1. – 5. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	3	3

Charakteristické pro předmět člověk a svět je jeho prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky i exkurze. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd. Učivo vyučovacího předmětu Člověk a svět doplňuje vzdělávací obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 5 tematických okruhů:

1. tematický okruh **Místo, kde žijeme** – žáci se učí poznávat nejbližší okolí, organizaci života v rodině, ve škole, v obci a společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění, vztah k naší zemi a k zemím Evropské unie. Důraz je také kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).
2. tematický okruh **Lidé kolem nás** – žáci si osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení všech lidí. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a

povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost. Celý tematický okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

3. tematický okruh **Lidé a čas** – žáci se učí orientovat v dějích a čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, v obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou je vzbudit u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Navštěvují společně památky, muzea, knihovny a jiné kulturní stánky.
4. tematický okruh **Rozmanitost přírody** – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat..
5. tematický okruh **Člověk a jeho zdraví** – žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci.Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných situací, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují odpovědnost za své zdraví a bezpečnost a zdraví jiných lidí. Docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Ve vyučovacím předmětu člověk a svět jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovni předmětu člověk a svět jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- žáky vedeme k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- umožňujeme jim poznávání podstaty zdraví i příčiny nemocí
- upevňujeme jejich preventivní chování
- učíme je orientaci ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- pomáháme jim řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivujeme žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- upevňujeme u žáků účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- umožňujeme žákům poznávat a ovlivňovat jejich jedinečnost
- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učíme je pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi a pod., využívat různé informační zdroje

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům rozšiřovat si slovní zásobu v osvojených tématech

- vedeme je k samostatnosti a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezkonfliktní komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- učíme je pojmenovávat pozorované skutečnosti a zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- umožňujeme jim přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- podporujeme u žáků prezentaci jejich myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování vlastních závěrů, vzájemné pomoci

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci žáků ve skupinách
- motivujeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazu a jejich předcházení
- žáky vedeme k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- učíme je efektivně spolupracovat na řešení problémů, respektovat názory druhých, přispívat k diskuzi, věcně argumentovat
- vedeme žáky k oceňování svých názorů a přínosů, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených pravidel soužití

Kompetence občanské

- učíme žáky ohleduplnosti k přírodě i kulturním výtvorům
- motivujeme žáky k hledání možností aktivního uplatnění při ochraně přírody
- vedeme žáky k respektování pravidel
- učíme žáky orientovat se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učíme je používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňujeme soudobý stav poznání a technického rozvoje

ČLOVĚK A SVĚT – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Místo, kde žijeme 📖 pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci	▪ učí se orientovat v místě svého bydliště ▪ orientuje se v nejbližším okolí školy a zvládne bezpečně cestu do školy a zpět	**domov** ➢ prostředí domova, orientace v místě bydliště **škola** ➢ prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - respektuje životní role **sebepoznání a sebepojetí** - sebepoznání **psychohygiena** - orientuje se ve zdravém životním stylu

Lidé kolem nás 🕮 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 🕮 odvodí význam a potřebou různých povolání a pracovních činností	▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině ▪ seznamuje se s významem a potřebou různých povolání a pracovních činností	**rodina** ➢ postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy **soužití lidí** ➢ komunikace, mezilidské vztahy ➢ pravidla slušného chování ➢ hospodaření, kapesné	**poznávání lidí** - komunikuje s ostatními **mezilidské vztahy** - rozvíjí spolupráci ve skupině **VDO** **občanská společnost a škola** - podílí se na vytváření pravidel a dodržuje je - podílí se na chodu školy - vyslechne názor druhých - obhajuje výsledek své práce **principy demokracie a formy vlády** - poznává a uvědomuje si pravidla **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - popíše rodinné příběhy a osobní zážitky **MKV** **kulturní diference** - uvědomuje si své pocity a popíše je **lidské vztahy** - projevuje snášenlivost ve vztazích **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - pěstuje návyky nezbytné pro každodenní život vzhledem k životnímu prostředí **vztah člověka k prostředí** - spolupracuje při péči o životní prostředí na místní úrovni
Lidé a čas 🕮 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, zná dny v týdnu a měsíce	**orientace v čase a časový řád** ➢ režim dne, předměty denní potřeby, kalendáře, roční období	
Rozmanitost přírody 🕮 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	▪ učí se pozorovat a popisovat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	**životní podmínky** ➢ co potřebují k životu rostliny, zvířata, člověk **ochrana přírody** ➢ seznámení s konkrétními činnostmi pro ochranu přírody (třídění odpadu atd.)	
Člověk a jeho zdraví 🕮 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle 🕮 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	▪ upevňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ▪ určí základní části lidského těla ▪ rozliší lidské smysly ▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi	**péče o zdraví, zdravá výživa** ➢ hygiena, denní režim, ➢ pohybový režim ➢ lidské tělo – stavba těla, základní části ➢ naše smysly, zdravé zuby **osobní bezpečí** ➢ bezpečné chování v rizikovém prostředí ➢ krizové situace	

ČLOVĚK A SVĚT – 2. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Místo, kde žijeme: 🕮 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místoa rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	▪ bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště ▪ přiměřené svému věku se chová na ulici, hřišti, v parku, dopravních prostředcích ▪ pojmenuje nejdůležitější části a místa obce ▪ zná dopravní prostředky v obci a bezpečně je používá k přesunům ▪ projevuje zájem o významná místa v obci ▪ popisuje základní činnosti ve škole ▪ vytváří si svůj nejvhodnější způsob práce a odpočinku, snaží se dodržovat základní režimové návyky v průběhu dne a týdne	**domov** ➢ orientace v místě bydliště **město, místní krajina** ➢ její části ➢ poloha v krajině ➢ význačné budovy ➢ světové strany ➢ minulost a současnost města **škola** ➢ činnosti ve škole, riziková místa a situace	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - zvyšuje svou pozornost, cvičí si paměť **sebepoznání a sebepojetí** - koriguje své chování vůči ostatním lidem; procvičuje sebeovládání **psychohygiena** - zařazuje do svého denního režimu relaxaci a odpočinek (za pomoci rodičů a učitelů) **poznávání lidí** - učí se hledat pozitiva na ostatních lidech, výhod v jejich odlišnostech **komunikace** - cvičí se v samostatném rozsáhlejším projevu. **kooperace a kompetice** - zastává různé role při skupinové práci - cvičí se v dovednostech pro etické zvládání soutěže a konkurence **VDO** **občanská společnost a škola** - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - rozumí smyslu práv a povinností **MKV**
Lidé kolem nás: 🕮 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi 🕮 odvodí význam a potřebou různých povolání a pracovních činností	▪ pojmenovává základní povinnosti a úkoly členů rodiny ▪ různých situacích uplatňuje zkladní pravidla slušného chování ▪ chápe nevhodnost neslušných a hrubých a urážlivých výrazů a nepoužívá je v rozhovoru ▪ dokáže upozornit na nevhodné chování a diskutovat o něm ▪ přiměřeně se chová ke starším a mladším členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku	**rodina** ➢ život a funkce rodiny ➢ zaměstnání **soužití rodiny** ➢ komunikace ➢ soužití lidí různých národností ➢ svátky v různých zemích **právo a spravedlnost** ➢ práva a povinnosti žáků školy	

		➢ základní lidská práva a práva žáka	**kulturní diferenciace** - respektuje jedinečnost každého člověka a jeho individuálních zvláštností. **EVM** **ekosystémy** - poznává různá životní prostředí **vztah člověka k prostředí** - aktivně se zapojuje do ochrany a zlepšování životního prostředí obce
Lidé a čas: 🕮 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	▪ určuje čas podle hodin a kalendáře ▪ dodržuje pravidelné denní činnosti ▪ orientuje se v čase, rozeznává rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	**orientace v čase a časový řád** ➢ určování času, kalendář ➢ denní režim ➢ pravidelné opakování některých činností **současnost a minulost v našem životě** ➢ proměny způsobu života ➢ průběh lidského života ➢ státní svátky a významné dny	
Rozmanitost přírody: 🕮 pozoruje, popíše a porovná změny v přírodě v průběhu ročních období 🕮 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organizmů ve známé lokalitě	▪ popisuje změny přírody v jednotlivých ročních obdobích, chápe příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí ▪ pozná a popíše nejznámější rostliny a živočichy vyskytující se v obci a jejím okolí ▪ rozlišuje rostliny a živočichy podle jejich přirozeného životního prostředí	**Vesmír a Země** ➢ den a noc, roční období ➢ voda – výskyt, vlastnosti a skupenství vody, oběh vody v přírodě **rostliny a živočichové** ➢ stavba těla u některých nejznámějších druhů ➢ životní potřeby a projevy ➢ rostliny a živočichové a jejich životní prostředí	
Člověk a jeho zdraví: 🕮 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 🕮 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	▪ určí základní části lidského těla ▪ orientuje se v etapách průběhu lidského života a v lidských potřebách a životních projevech ▪ uplatňuje návyky osobní hygieny ▪ učí se respektovat své tělo – vhodně odpočívat, pít, jíst ▪ seznamuje se s projevy běžných nemocí a způsobem léčby ▪ přiměřeně se chová při stolování (dbá na hygienu) ▪ v případě potřeby přivolá pomoc	**lidské tělo** ➢ životní potřeby člověka ➢ rozdíl mezi mužem a ženou ➢ vývoj jedince ➢ orgánové soustavy **péče o zdraví, zdravá výživa** ➢ denní režim, pitný režim ➢ zdravá strava, zdravé zuby ➢ nemoc, drobné úrazy a poranění ➢ první pomoc **osobní bezpečí** ➢ bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce	

	(dospělou osobu; policii, záchranáře, hasiče)	➢ krizové situace ➢ násilí v médiích	

ČLOVĚK A SVĚT – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Místo, kde žijeme: 🕮 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 🕮 začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě 🕮 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	▪ pojmenuje nejdůležitější části a místa obce ▪ orientuje se v obci, určí základní směry do jiných částí obce a umístění význačných budov a objektů ▪ zhodnotí význam některých míst v obci, projevuje úctu a ohleduplnost k památným místům v obci ▪ rozezná světové strany na mapě a chápe význam barev na mapě ▪ vyhledává a určuje na mapě dominanty kraje	**město, místní krajina** ➢ části města ➢ poloha v krajině ➢ minulost a současnost města **okolní krajina (místní oblast, region)** ➢ zemský povrch a jeho tvary ➢ vodstvo na pevnině ➢ působení lidí na krajinu a životní prostředí ➢ světové strany **mapy obecně zeměpisné a tematické** ➢ obsah, grafika, vysvětlivky ➢ plán, orientační body	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - zapojuje se do řešení problémů – vyhledá si potřebné informace případně pomoc **sebepoznání a sebepojetí** - zvyšuje nároky na sebe samého; rozvíjí a cvičí volní vlastnosti **psychohygiena** - zařazuje do svého denního režimu relaxaci a odpočinek **komunikace** - cvičí se v samostatném rozsáhlejším projevu. **kooperace a kompetice** - zastává různé role při skupinové práci - cvičí se v dovednostech pro etické zvládání soutěže a konkurence. **VDO** **občanská společnost a škola** - zapojuje se do školní/třídní samosprávy - řídí se podle daných pravidel, objasňuje důležitost pravidel a norem ve škole
Lidé kolem nás: 🕮 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 🕮 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	▪ rozlišuje i širší příbuzenské vztahy ▪ uplatňuje zásady slušného chování ve škole i mimo školu jako výraz reprezentace rodiny ▪ rozlišuje různá povolání (především u lidí ve svém okolí), uvědomuje si jejich význam ▪ zhodnotí dobrou a špatnou práci, odsuzuje ničení výsledků práce	**rodina** ➢ příbuzenské a mezigenerační vztahy ➢ práce fyzická a duševní **soužití lidí** ➢ mezilidské vztahy, komunikace ➢ obchod, firmy, zájmové spolky ➢ principy demokracie **kultura** ➢ podoby a projevy kultury ➢ kulturní instituce **základní globální problémy** ➢ nesnášenlivost mezi lidmi	

	▪ přiměřeně komunikuje – odpovídá na otázky, ptá se na vše, co jej zajímá ▪ řeší problémy nenásilným způsobem ▪ respektuje právo druhých na soukromí	➢ globální problémy přírodního prostředí	**EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - popisuje vlastní zkušenosti z cest do zahraničí, ze setkání s cizinci - poznává život dětí v jiných zemích **MKV** **princip sociálního smíru a solidarity** - seznamuje se s odpovědností každého člověka za odstranění diskriminace a předsudků vůči různým (odlišným) skupinám **EVM** **ekosystémy** - popíše život běžných živočichů a rostlin v různých ekosystémech **základní podmínky života** - přiměřeně popíše význam vody, Slunce, vzduchu, půdy pro člověka **vztah člověka k prostředí** - aktivně se zapojuje do ochrany a zlepšování životního prostředí v obci a jejím okolí - seznamuje se s největšími problémy zatěžujícími životní prostředí a posuzuje možnosti jejich řešení
Lidé a čas: 🕮 pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti a báje spjaté s místem, v němž žije 🕮 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ používá kalendář, sleduje data významných výročí (rodinných i státních) – popíše co se s nimi pojí ▪ porovnává minulost a přítomnost, popisuje památky dokladující rozdíly/shody	**regionální památky** ➢ péče o památky ➢ lidé a obory zkoumající minulost **báje, mýty a pověsti** ➢ minulost kraje a předků ➢ současnost a minulost v našem životě ➢ průběh lidského života	
Rozmanitost přírody: 🕮 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organizmů ve známé lokalitě 🕮 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	▪ popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě jejich pozorování ▪ provádí elementární pokusy s různými látkami za použití jednoduchých pomůcek – dodržuje pravidla bezpečnosti ▪ popíše význam vody, vzduchu, půdy pro člověka – ukáže na příkladech ▪ rozeznává rostliny a živočichy podle	**látky a jejich vlastnosti** ➢ třídění látek ➢ změny látek a skupenství ➢ vlastnosti látek **voda a vzduch** ➢ výskyt, vlastnosti a formy vody ➢ oběh vody v přírodě ➢ proudění vzduchu, význam pro život **půda** ➢ vznik půdy a její význam **Vesmír a Země** ➢ sluneční soustava **rostliny, houby a živočichové** ➢ znaky života, životní potřeby	

	příslušnosti do určitých skupin ▪ popíše základní rozdíly mezi těmito skupinami (dřeviny, byliny, houby; savci, ptáci, plazy, ryby, obojživelníci, hmyz) ▪ dodržuje pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými rostlinami a živočichy	➢ stavba těla u nejznámějších druhů ➢ význam v přírodě a pro člověka **životní podmínky** ➢ význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi **ochrana přírody** ➢ ochrana a tvorby životního prostředí, ➢ likvidace odpadů	
Člověk a jeho zdraví: 🕮 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 🕮 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 🕮 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	▪ určuje nejdůležitější orgánové soustavy člověka a orientuje se v jejich funkci ▪ popíše rozdíly mezi mužem a ženou, rozdíly během vývoje jedince ▪ seznamuje se sociálními rolemi v rodině – právy a povinnostmi jednotlivých členů ▪ orientuje se ve zdravé výživě – popíše zdravý jídelníček ▪ seznamuje se s různými druhy škodlivých a návykových látek	**lidské tělo** ➢ životní potřeby člověka ➢ stavba těla, základní funkce a projevy ➢ pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou ➢ růst a vývoj jedince ➢ orgánové soustavy ➢ zdravé zuby **péče o zdraví, zdravá výživa** ➢ první pomoc ➢ zdravý životní styl **návykové látky a zdraví** ➢ odmítání návykových látek **osobní bezpečí** ➢ bezpečné chování v silničním provozu a v krizových situacích **situace hromadného ohrožení**	

ČLOVĚK A SVĚT – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Místo, kde žijeme: 📖 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu 📖 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 📖 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky 📖 vyhledá typické regionální zvláštnosti a jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 📖 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest 📖 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	▪ konkretizuje pojmy území, poloha, místní krajina, místní oblast, územní a správní celek ▪ vyjádří polohu místní krajiny a místní oblasti vzhledem k vyšším územním a správním celkům ČR ▪ s pomocí map charakterizuje zeměpisné a přírodní prvky, významné zemědělské, průmyslové a chráněné oblasti místní krajiny a místní oblasti ▪ na základě znalostí charakteru místního regionu uvede významné atraktivity cestovního ruchu a střediska rekreace v regionu ▪ uvede některé významné podniky a služby v regionu ▪ popíše hlavní atraktivity cestovního ruchu v jednotlivých regionech ▪ charakterizuje stav životního prostředí v regionu ▪ uvede významné rodáky a předky, kulturní a historické památky regionu, významné události a jejich místa ▪ vysvětlí význam regionálních tradic a symbolů	**město, místní krajina** ➢ její části ➢ poloha v krajině ➢ minulost a současnost města, význačné budovy ➢ dopravní síť **okolní krajina (místní oblast, region)** ➢ zemský povrch a jeho tvary ➢ vodstvo na pevnině ➢ rozšíření půd, rostlinstva a živočichů ➢ vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí ➢ orientační body ➢ světové strany **regiony ČR** ➢ vybrané oblasti ČR ➢ surovinové zdroje ➢ výroba, služby a obchod	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - poznává své kořeny, buduje si svou národní identitu - rozvíjí své sebevědomí **mezilidské vztahy** - zapojuje se do třídního kolektivu - podporuje dobré vztahy ve třídě **komunikace** - rozvíjí komunikaci s ostatními **VDO** **občanská společnost a škola** - respektuje řád a pravidla - zapojuje se do kolektivu jako rovnocenný člen, mající právo na svůj názor a přijímá tak i ostatní členy kolektivu **občan, občanská společnost a stát** - projevuje úctu k vlasti a k zákonům - chápe pojem demokracie **EGS** **Evropa svět nás zajímá** - popisuje rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa - seznamuje se s místy a událostmi v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu - poznává a popisuje život dětí v jiných zemích

	▪ pracuje s turistickou mapou místní krajiny, rozumí její barevné grafice a smluvním značkám ▪ orientuje se v mapě ČR ▪ rozlišuje pojmy vlast a cizina ▪ správně popíše státní symboly ČR	**mapy obecně zeměpisné a tematické** ➢ obsah, grafika, vysvětlivky **naše vlast** ➢ domov, krajina, národ ➢ základy státního zřízení a politického systému ČR ➢ státní správa a samospráva ➢ státní symboly ➢ armáda ČR	**objevujeme Evropu a svět** - popíše vztah naší republiky a Evropy **MKV** **lidské vztahy** - chápe právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci - udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich odlišnosti **EVM** **ekosystémy** - rozlišuje základní ekosystémy, pozoruje je a popisuje **základní podmínky života** - pozorování vyvozuje důležité podmínky pro život, respektuje je a napomáhá jejich ochraně **vztah člověka k prostředí** - aktivně se zapojuje do ochrany přírody a životního prostředí v okolí školy a bydliště
Lidé kolem nás: 🕮 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě 🕮 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení 🕮 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 🕮 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak	▪ dodržuje pravidla pro soužití ve škole, ve třídě ▪ je ochoten pomáhat znevýhodněným a slabším lidem ▪ rozpoznává netolerovatelné chování – upozorní na něj ▪ respektuje právo na soukromí a na soukromé vlastnictví ▪ používá peníze ▪ popíše současný stav a aktuální problémy životního prostředí v ČR ▪ rozlišuje kulturní a etnické odlišnosti	**soužití lidí** ➢ mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie ➢ pomoc nemocným, sociálně slabým **chování lidí** ➢ vlastnosti lidí ➢ pravidla slušného chování ➢ ohleduplnost, etické zásady ➢ předcházení konfliktům **vlastnictví** ➢ soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek ➢ rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti **právo a spravedlnost** ➢ základní mezilidská práva a práva dítěte ➢ práva a povinnosti žáků školy ➢ protiprávní jednání a korupce ➢ právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot **kultura** ➢ podoby a projevy kultury	

vracet dluhy 🕮 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města		➢ kulturní instituce **základní globální problémy** ➢ významné sociální problémy ➢ nesnášenlivost mezi lidmi ➢ projevy diskriminace, rasismus ➢ globální problémy přírodního prostředí	
Lidé a čas: ▪ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ▪ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek ▪ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ▪ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ▪ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	▪ popíše rozdíl mezi pověstmi a historickou skutečností ▪ popíše způsob života lidí na českém území od pravěku po dobu habsburské monarchie ▪ začlení správně časově a místně nejvýznamnější osobnosti a události	**orientace v čase a časový řád** ➢ dějiny jako časový sled událostí ➢ kalendáře, letopočet ➢ generace **současnost a minulost v našem životě** ➢ proměny způsobu života ➢ státní svátky a významné dny **regionální památky** ➢ péče o památky ➢ lidé a obory zkoumající minulost **báje, mýty, pověsti** ➢ minulost kraje a předků ➢ domov, vlast, rodný kraj	
Rozmanitost přírody: 🕮 objevuje a zjišťuje propojenost	▪ rozeznává vybrané jedovaté a jedlé	**látky a jejich vlastnosti** ➢ třídění látek	

prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 🕮 umí pojmenovat negativní zásahy člověka do přírody 🕮 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí 🕮 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 🕮 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	druhy hub, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, jedovaté rostliny, léčivky, běžné plevele; nejznámější druhy živočichů ▪ cíleně pozoruje přírodniny, přírodní jevy a pořídí zápis ▪ rozlišuje základní orgány rostlin, jejich funkce ▪ rozlišuje základní ekosystémy (les, potok, rybník, pole, louka, zahrada) a uvede jejich charakteristiku (žijící organismy, vztahy mezi nimi) ▪ vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody (získávání potravy, úkryty) ▪ popíše některé základní práce v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví ▪ změří hmotnost tělesa, změří teplotu, čas ▪ využívá v praxi kompas a magnety ▪ orientuje se v základních nerostech a horninách, vysvětlí vznik půdy ▪ popíše změny v přírodě během dne a roku	➢ změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek **nerosty a horniny, půda** ➢ některé hospodářsky významné horniny a nerosty ➢ zvětrávání, vznik půdy a její význam **rostliny, houby a živočichové** ➢ znaky života ➢ životní potřeby a projevy ➢ průběh a způsob života ➢ výživa ➢ stavba těla u některých nejznámějších druhů ➢ význam v přírodě a pro člověka **životní podmínky** ➢ rozmanitost podmínek života na Zemi ➢ význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi **rovnováha v přírodě** ➢ význam, vzájemné vztahy mezi organismy ➢ základní společenstva **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** ➢ odpovědnost lidí ➢ ochrana a tvorba životního prostředí ➢ ochrana rostlin a živočichů ➢ likvidace odpadů ➢ živelné pohromy a ekologické katastrofy	
Člověk a jeho zdraví: 🕮 uplatňuje základní dovednosti a	▪ chrání své zdraví dodržováním	**péče o zdraví, zdravá výživa** ➢ hygiena, denní režim	

návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou 🕮 chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi	základních hygienických zásad, některých zdravotně preventivních opatření a uplatňováním zdravého způsobu života ▪ rozpoznává možné nebezpeční ohrožující zdraví ▪ zná své právo na bezpečí ▪ chová se obezřetně a tak, aby předcházel nebezpečným situacím	➢ správná výživa, výběr a způsob uchovávání potravin, vhodná skladba stravy ➢ pitný režim ➢ nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) **situace hromadného ohrožení** **osobní bezpečí** ➢ bezpečné chování v rizikovém prostředí ➢ bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty ➢ krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) ➢ brutalita a jiné formy násilí v médiích ➢ služby odborné pomoci	

ČLOVĚK A SVĚT – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Místo, kde žijeme: 🕮 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu 🕮 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách Evropy a polokoulí 🕮 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury,	▪ popíše polohu České republiky v Evropě ▪ orientuje se na mapách střední Evropy a Evropy ▪ určí a lokalizuje na mapách sousední státy České republiky ▪ popíše polohu sousedních států České republiky, stručně posoudí jejich přírodní tvářnost, hospodářskou a společenskou	**regiony ČR** ➢ Praha a vybrané oblasti ČR ➢ surovinové zdroje ➢ výroba, služby a obchod **Evropa a svět** ➢ kontinenty ➢ evropské státy, EU ➢ cestování	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - poznává své kořeny, buduje si svou národní identitu - rozvíjí své sebevědomí **psychohygiena** - procvičuje se ve zvládání stresových situací **mezilidské vztahy** - dodržuje dohodnutá pravidla třídy, podílí se na jejich tvorbě

jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 🕮 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	vyspělost ▪ vyhledá na mapách známé oblasti cestovního ruchu na území sousedních států České republiky ▪ vyjmenuje a vyhledá na mapách evropské státy, významná evropská města a střediska cestovního ruchu ▪ vyjmenuje a vyhledá na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi	**mapy obecně zeměpisné a tematické** ➢ obsah, grafika, vysvětlivky	- podporuje dobré vztahy ve třídě **komunikace** - při poznávání odlišností ostatních lidí se procvičuje v empatii a toleranci - při seznamováním se s bezpečným chováním v případě setkání se s drogami procvičuje asertivní komunikaci (odmítnutí) **VDO** **občanská společnost a škola** - respektuje řád a pravidla - zapojuje se do kolektivu jako rovnocenný člen, mající právo na svůj názor a přijímá tak i ostatní členy kolektivu **občan, občanská společnost a stát** - projevuje úctu k vlasti a k zákonům - chápe pojem demokracie - poznáváním historie si uvědomuje zodpovědnost každého za své postoje a činy **EGS** **Evropa svět nás zajímá** - popisuje rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa - seznamuje se s místy a událostmi v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu - poznává a popisuje život dětí v jiných zemích **objevujeme Evropu a svět** - popíše vztah naší republiky a Evropy - poznává a popisuje životní styl
Lidé kolem nás: 🕮 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě 🕮 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení 🕮 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 🕮 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	▪ dodržuje pravidla pro soužití ve škole ▪ sestaví (společně s ostatními) pravidla pro skupinovou práci, kontroluje je a dodržuje je ▪ respektuje druhé lidi – jejich odlišnosti, názory – respektuje jejich právo na názor, na soukromé vlastnictví ▪ řeší problémy nenásilným způsobem ▪ upozorní na netolerovatelné chování, adekvátně zasáhne ▪ je ohleduplný k výtvorům jiných lidí ▪ chápe hodnotu peněz ▪ jednoduše popíše/vysvětlí příčiny a důsledky některých největších problémů životního prostředí, vyhledává potřebné informace	**soužití lidí** ➢ mezilidské vztahy, komunikace ➢ obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve ➢ pomoc nemocným, sociálně slabým ➢ společný „evropský dům“ **chování lidí** ➢ vlastnosti lidí ➢ pravidla slušného chování ➢ zvládání vlastní emocionality ➢ rizikové situace, rizikové chování **vlastnictví** ➢ soukromé, veřejné, osobní, společné ➢ hmotný a nehmotný majetek ➢ hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení ➢ banka jako správce peněz, úspory, půjčky **právo a spravedlnost** ➢ základní mezilidská práva a práva dítěte ➢ práva a povinnosti žáků školy ➢ protiprávní jednání a korupce ➢ právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci,	

🕮 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí města		soukromého vlastnictví, duševních hodnot **kultura** ➢ podoby a projevy kultury ➢ kulturní instituce ➢ masová kultura a subkultura **základní globální problémy** ➢ významné sociální problémy ➢ problémy konzumní společnosti ➢ nesnášenlivost mezi lidmi ➢ globální problémy přírodního prostředí	Evropanů - vyhledává společné rysy evropských zemí a ČR **MKV** **lidské vztahy** - chápe právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci - udržuje tolerantní vztahy a rozvíjí spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich odlišnosti **EVM** **základní podmínky života** - pozorování vyvozuje důležité podmínky pro život, respektuje je a napomáhá jejich ochraně - popíše současný význam energie pro člověka – popíše různé způsoby výroby energie a zhodnotí jejich vliv na životní prostředí **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - sleduje největší ekologické problémy doby – stručně je vysvětlí - rozlišuje organizace hájící ekologické zájmy **vztah člověka k prostředí** - aktivně se zapojuje do ochrany přírody a životního prostředí v okolí školy a bydliště - navrhuje řešení jednoduchých problémů týkajících se životního prostředí v okolí jeho bydliště
Lidé a čas: 🕮 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy 🕮 využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí, galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek 🕮 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik 🕮 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 🕮 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků	▪ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ▪ využívá archivů, knihoven, sbírek, muzeí, galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek ▪ rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ▪ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ▪ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků	**orientace v čase a časový řád** ➢ čas jako fyzikální veličina ➢ dějiny jako časový sled událostí ➢ kalendáře, letopočet ➢ generace **současnost a minulost v našem životě** ➢ proměny způsobu života ➢ státní svátky a významné dny **regionální památky** ➢ péče o památky ➢ lidé a obory zkoumající minulost **báje, mýty, pověsti** ➢ minulost kraje a předků ➢ domov, vlast, rodný kraj	

a významných dnů	a významných dnů		
Rozmanitost přírody: 🕮 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 🕮 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 🕮 stručně charakterizuje specifické přírodní projevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	▪ vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru ▪ uvede důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus ▪ ukáže pohyb Země a jeho důsledky na glóbu ▪ aktivně se zapojuje v činnostech podporujících ochranu životního prostředí ▪ na konkrétních živelních pohromách (globálních problémech) popíše negativní vliv člověka na přírodu	**Vesmír a Země** ➢ sluneční soustava ➢ den a noc ➢ roční období **životní podmínky** ➢ podnebí a počasí **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** ➢ odpovědnost lidí ➢ ochrana a tvorba životního prostředí ➢ ochrana rostlin a živočichů ➢ likvidace odpadů ➢ živelné pohromy a ekologické katastrofy **riziko v přírodě** ➢ rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné událostmi způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi ➢	
Člověk a jeho zdraví: 🕮 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života 🕮 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození 🕮 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle	▪ popíše stavbu a funkce povrchu těla člověka, jeho trávicí soustavy a řídících soustav ▪ uvede základní složky potravin a orientuje se v jejich významu pro organismus ▪ popíše základní rozdíly ve stavbě těla muže a ženy; uvědomuje si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty ▪ popíše jednotlivé etapy lidského	**lidské tělo** ➢ životní potřeby člověka ➢ stavba těla, základní funkce a projevy ➢ pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou ➢ základy lidské reprodukce ➢ vývoj jedince **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** ➢ rodina, vztahy v rodině ➢ partnerské vztahy, osobní vztahy ➢ etická stránka vztahů	

vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 🕮 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista simulujících mimořádné události 🕮 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 🕮 rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 🕮 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	života ▪ účelně si plánuje svůj čas – práci i odpočinek (za pomoci rodičů a učitele) ▪ vyhýbá se rizikovým činnostem a vyvaruje se rizikovému chování ▪ dokáže poskytnout první pomoc u lehčích poranění ▪ seznamuje se s faktem, že časopisy a filmy pro dospělé ne vždy zobrazují skutečnost – záměrně je nečte ani nesleduje ▪ popíše správný postup při vyhlášení stavu hromadného ohrožení, chová se podle pokynů i při simulačních cvičeních	➢ etická stránka sexuality **péče o zdraví, zdravá výživa** ➢ nemoc, drobné úrazy a poranění ➢ prevence nemocí a úrazů ➢ první pomoc při drobných poraněních ➢ osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika ➢ reklamní vlivy **návykové látky a zdraví** ➢ odmítání návykových látek ➢ hrací automaty a počítače **osobní bezpečí** ➢ bezpečné chování v rizikovém prostředí ➢ bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty ➢ krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) ➢ brutalita a jiné formy násilí v médiích ➢ služby odborné pomoci **situace hromadného ohrožení** ➢ chování v situacích hromadného ohrožení	

5.5 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Výuka vzdělávací oblasti Člověk a společnost navazuje na znalosti získané a osvojené v průběhu prvního stupně v předmětu vlastivěda. Oblast Člověk a společnost seznamuje se společností v souvislostech, vede k pochopení a hodnocení minulosti i současnosti, a stává se tak východiskem pro budoucnost. Odráží se v něm dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí. Vytváří pozitivní občanské postoje a motivuje k plnohodnotné účasti na rozvoji evropské společnosti při zachování národní identity.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- **Dějepis**
- **Občanská výchova**

Oba předměty se vzájemně prolínají, a tím zároveň probíhá důležitá integrace získaných poznatků a vědomostí žáků.

5.5.1 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Výuka dějepisu navazuje na znalosti osvojené v předmětu vlastivěda na 1. stupni ZŠ. Preferujeme tematické celky týkající se učiva českých a evropských dějin s důrazem na regionální a místní dějiny. Národní dějiny jsou vyučovány v kontextu s historií Evropy a celého světa. Důraz je kladen na pochopení příčin a následků historických událostí a jevů a jejich sepětí s vývojem současné společnosti. Cílem je rozvoj a posílení historického vědomí jedince tak, aby byly zachovány a využity historické zkušenosti pro budoucnost. Žák poznává dějiny z hlediska času i prostoru. Učivo je uspořádáno v chronologicky řazených celcích. Podstatný význam je přikládán dějinám 19. a 20. století, neboť bezprostředně souvisejí se současností. Součástí výuky jsou exkurze a projekty k některým tematickým celkům, z nichž vybrané budou realizovány napříč všemi ročníky 2. stupně. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Rozvržení učiva v konkrétních ročnících:
6. ročník
- Člověk v dějinách
- Počátky lidské společnosti
- Nejstarší civilizace
- Kořeny evropské kultury

7. ročník
- Křesťanství a středověká Evropa
- Objevy a dobývání, počátky nové doby

8. ročník
- Modernizace společnosti

9. ročník
- Moderní doba
- Rozdělený a integrující svět

Ve vyučovacím předmětu dějepis jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu dějepis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:
- vedeme žáky k pochopení probíraného učiva v časových i prostorových souvislostech
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace o historii dle zadaných kritérií samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a symboly a učíme je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů:
- učíme žáky vnímat podstatu významných historických i současných společenských problémů v jejich souvislostech

Kompetence komunikativní:
- učíme žáky výstižně a souvisle formulovat své názory na vývoj společnosti; umět své názory obhájit
- nabízíme jim využívat dostupné komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální:
- učíme je diskutovat
- vytváříme pozitivní atmosféru ve třídě
- umožňujeme žákům vcítění se do života lidí v různých historických obdobích

Kompetence občanské:

- seznamujeme žáky s naší kulturní tradicí a historickým dědictvím a učíme je chránit jej
- učíme je projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní:

- vedeme je k práci s názornými pomůckami
- učíme je poznávání významu ochrany kulturních a historických památek a motivujeme je k podílení se na jejich ochraně
- podporujeme rozvoj myšlení a nacházení nových řešení při realizaci projektů

DĚJEPIS – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Člověk v dějinách: - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- uvede jak, kdy a čím se člověk vyčlenil ze světa zvířat - orientuje se v dějepisné mapě (vyhledává na mapě, čte z mapy) - vyhledává informace (navštíví knihovnu, muzeum apod.) - zaznamená správně údaje na časové přímce	**význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny** ➢ historické prameny a instituce (muzea, archivy, knihovny, galerie) **historický čas a prostor** ➢ časové přímky a historické mapy	**VDO** **občan, občanská společnost a stát** – objasní úlohu občana v demokratické společnosti, jeho práva a povinnosti **EVM** **vztah člověka k prostředí** – porovná vliv rozdílných podmínek prostředí na společenský vývoj **EGS** **jsme Evropané** – porovná počátky evropské civilizace se současným vývojem v Evropě
Počátky lidské společnosti: - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území	- rozliší a seřadí vývojové typy pravěkého člověka - popíše způsob lovu, zbraně a nástroje - vysvětlí způsob života v rodové společnosti - objasní vznik náboženství a umění - ukáže na dějepisné mapě oblasti vzniku zemědělství	**člověk a lidská společnost v pravěku** ➢ vývojové typy člověka ➢ období přisvojovacího a výrobního hospodářství (počátky zemědělství a řemesel)	

	▪ objasní využívání kovů člověkem ▪ sestaví srovnávací tabulku o vývoji člověka a uvede některá archeologická naleziště u nás	➢ naše území v pravěku	
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury: 🕮 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací 🕮 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 🕮 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem 🕮 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	▪ vysvětlí vznik starověkých států a zdůvodní jejich vznik v povodí velkých řek subtropického pásu ▪ objasní pojem městské státy ▪ popíše způsob života ve starověkých státech ▪ uvede příklady přínosu starověkých států dnešnímu světu ▪ pracuje s dějepisnými mapami a časovými přímkami ▪ srovnává vývoj starověkých států a střední Evropy ▪ vysvětlí pojmy: antika, báje, epos, demokracie ▪ uvede přírodní podmínky významné pro vznik řeckých městských států ▪ rozliší spartskou a aténskou výchovu ▪ objasní způsob vlády v městských státech ▪ převypráví řecký epos nebo báji ▪ zdůvodní příčiny kolonizace ▪ vyvodí příčiny a zhodnotí důsledky řecko-perských a peloponéských válek ▪ uvede příklady řecké vzdělanosti, vědy a umění ▪ objasní vzestup a pád Alexandra Velikého ▪ popíše život v starém Římě a doloží	**nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz** ➢ Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína – hospodářský, sociální a kulturní vývoj ➢ Židé a judaismus **antické Řecko a Řím** ➢ doba mykénská a homérská, městské státy, kultura a umění, řecko-perské války, peloponéské války, Makedonie ➢ antický Řím (období království, republiky, císařství, římská vzdělanost a věda – hospodářský, sociální a politický vývoj)	

	vznik impéria ▪ vysvětlí úlohu křesťanství ▪ uvede příklady významných osobností ▪ objasní význam římské kultury a vzdělanosti ▪ popíše vývoj na našem území v době železné	**střední Evropa a její styky s antickým Středomořím** ➢ vývoj na našem území – Keltové, germánské kmeny	

DĚJEPIS – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Křesťanství a středověká Evropa: 🕮 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik christianizace a vzniku států 🕮 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 🕮 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám 🕮 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní	▪ popíše změny v Evropě po stěhování národů ▪ pojmenuje a na mapě ukáže významné nové evropské státy, stručně popíše jejich vznik a vývoj ▪ popíše postavení jednotlivých společenských vrstev ▪ rozpozná základní znaky románského kulturního stylu a uvede příklady významných památek románské kultury, zejména v ČR ▪ vysvětlí význam a přínos křesťanství ve středověku ▪ na příkladech doloží vliv církve na život středověkého člověka ▪ na příkladech doloží odlišnosti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	**raný středověk** ▪ stěhování národů a jeho důsledky pro Evropu ▪ Franská říše – Francie, Německo – Svatá říše římská, Anglie ▪ seveřané, Slované ▪ středověká společnost ▪ kultura raného středověku – architektura, výtvarné umění, vzdělanost a literatura, hudba ▪ křesťanství ▪ papežství, císařství ▪ státy ve východní Evropě, jejich vývoj a specifika, křížové výpravy	**EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - vyhledá a popíše zajímavá místa svého regionu z hlediska historického vývoje - srovná lidové zvyky, tradice a obyčeje českého národa s okolními národy

oblast 📖 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	▪ popíše počátky a vývoj české státu a jeho vliv na evropský vývoj	▪ Sámova říše ▪ Velká Morava ▪ Čechy v době knížecí ▪ první čeští králové	
	vrcholný a pozdní středověk		
📖 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	▪ vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě a uvede příklady řemesel	▪ společnost – venkov, město	
📖 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik christianizace a vzniku států	▪ popíše vývoj významných států na národů v Evropě, posoudí události stoleté války	▪ Svatá říše římská, Francie, Anglie	
📖 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	▪ vysvětlí papežské schizma a uvede důvody kritiky církve	▪ problémy papežství a církve	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby:			
📖 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	▪ uvede důvody hledání nových cest, na mapě ukáže objevné plavby, shrne význam objevných plaveb a jejich důsledky, vysvětlí pojem kolonie	▪ zámořské objevy a počátky dobývání světa	
📖 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	▪ popíše vývoj českého státu, posoudí význam vlády posledních Přemyslovců a Karla IV., uvede významné panovníky	▪ poslední Přemyslovci, Lucemburkové na českém trůně	
📖 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	▪ zhodnotí úlohu reformátorů a Jana Husa, popíše způsob boje husitů a výsledek husitského hnutí, zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad	▪ doba husitská, doba poděbradská, Jagellonci	

🕮 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	▪ rozpozná základní znaky gotické kultury a uvede představitele a příklady významných kulturních památek, zejména v ČR	▪ kultura vrcholného a pozdního středověku – architektura, výtvarné umění, vzdělanost a literatura, hudba	
🕮 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	**raný novověk** ▪ popíše společnost v období raného novověku a postavení jednotlivých vrstev společnosti, vysvětlí pojem manufaktura ▪ popíše významné události ve vývoji mocenských a náboženských center Evropy, porovná vývoj v zemích západní a východní Evropy, orientuje se na dějepisné mapě ▪ vysvětlí příčiny reformace	▪ stavy, manufaktury, používání peněz ▪ Španělsko, Nizozemí, Rusko, Osmanská říše ▪ reformace a její důsledky - Německo, Francie, Anglie	
🕮 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	▪ a mapě ukáže změny ve vývoji českého státu a jeho začlenění do Habsburské monarchie	▪ vláda Ferdinanda I., Maxmiliána II., Česká konfese, Rudolf II ▪ kultura na počátku novověku, renesance a humanismus	
🕮 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	▪ vysvětlí spojitost antické a renesanční kultury, vysvětlí pojmy renesance a humanizmus	▪ příčiny třicetileté války, české stavovské povstání, průběh a důsledky třicetileté války zejména pro české země	
🕮 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	▪ vysvětlí úlohu českých stavů, průběh stavovského povstání a třicetileté války, zhodnotí význam J. A. Komenského		

DĚJEPIS – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Modernizace společnosti: 🕮 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti 🕮 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé 🕮 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů 🕮 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích 🕮 na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy 🕮 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam	▪ objasní pojmy baroko a osvícenství ▪ popíše barokní památky se zaměřením na regionální dějiny ▪ určí hlavní etapy revoluce, události a osobnosti a uvede všechny podstatné změny ve společnosti, nové myšlenky doby ▪ na historické mapě ukáže evropské země před napoleonskými válkami a po Vídeňském kongresu ▪ objasní význam vzniku USA ▪ uvede podstatu průmyslové revoluce a zdůvodní vznik průmyslové společnosti, srovná hospodářskou vyspělost států a doloží nerovnoměrnost hospodářského vývoje ▪ stanoví předpoklady, úkoly a cíle Národního obrození, posoudí úlohu buditelů ▪ sestaví přehled národně osvobozeneckých hnutí, stanoví příčiny, popíše průběh revoluce 1848 a zhodnotí její význam ▪ rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích, určí příčiny neúspěchu ▪ vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj Německa	**barokní kultura a osvícenství** ➢ barokní památky v plzeňském kraji **Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA** ➢ Velká francouzská revoluce (situace ve Francii před revolucí, začátek revolučních událostí, fáze revoluce, důsledky pro Francii a šíření myšlenek v Evropě a ve světě) ➢ napoleonské období, vliv na Evropu a svět ➢ Vídeňský kongres ➢ válka za nezávislost, vznik USA **industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka, národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa** ➢ počátky a rozvoj národního obrození **revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů** ➢ rok 1848 v Evropě a v Čechách ➢ osvobozenecká hnutí v evropských zemích ➢ sjednocení Itálie a Německa ➢ občanská válka v USA ➢ vznik Rakouska – Uherska a hospodářský ➢ politický a kulturní vývoj v českých zemích (osobnost císaře Františka	**EGS** **jsme Evropané** - doloží vliv vědeckotechnického pokroku na vývoj moderní evropské společnosti - objasní význam vzniku politických stran a jejich vývoj - vysvětlí, proč nerovnoměrnost politického a hospodářského vývoje vedla k válečným konfliktům

kolonií	▪ stanoví příčiny, popíše průběh a určí důsledky občanské války pro další vývoj USA ▪ posoudí postavení našich zemí v habsburské monarchii ▪ rozliší politické programy a cíle jednotlivých politických stran ▪ vysvětlí pojmy: parlament, ústava, volební právo, liberalizmus, konzervatizmus, socializmus, občanská práva	Josefa) **politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva** ➢ charakteristika rakouského politického života ➢ občanská práva a parlament ➢ politika českého měšťanstva, politická organizace dělníků a rozvoj politických strana na přelomu 19. a 20. století ➢ T. G. Masaryk **kulturní rozrůzněnost doby, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus** ➢ mezinárodní vztahy před začátkem 1. sv. války a vznik vojenských bloků)	
Moderní doba: 🕮 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	▪ popíše vztahy mezi velmocemi ▪ vyhledá příčiny, popíše průběh války a posoudí důsledky	**první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky** ➢ hlavní příčiny, způsob válčení, nové zbraně, významné bitvy ➢ situace na území Čech v době války ➢ důsledky války	

DĚJEPIS – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Moderní doba: 🕮 rozpozná klady a nedostatky		**nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik**	**EGS** **jsme Evropané**

demokratických systémů 📖 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu 📖 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 📖 zhodnotí postavení Československav evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	▪ rozezná odlišnosti vývoje v evropských zemí, vysvětlí důsledky ▪ posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy ▪ popíše boj o samostatnost Československa, uvede formy odboje a hlavní představitele ▪ rozliší politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň naší země a její mezinárodní postavení ▪ vysvětlí pojmy: hospodářská krize, komunizmus, fašizmus, nacizmus (i s jejich vlivem na mezinárodní vztahy) ▪ na příkladech zhodnotí vývoj meziválečné kultury ▪ s použitím mapy uvede hlavní události rozhodující bitvy a postup spojenců za 2. světové války ▪ uvede důsledky Mnichovské dohody pro další vývoj u nás i v Evropě ▪ popíše život v protektorátu a uvede hlavní odbojové organizace ▪ zhodnotí důsledky 2. světové války	**Československa, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy** ➢ Pařížská mírová konference, Versailleský systém ➢ kultura meziválečného období první československá vláda a prezident ➢ další významné osobnosti Československa **mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět** ➢ světová hospodářská krize, vývoj v SSSR, Itálii a Německu **druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích** ➢ začátek války, napadení SSSR ➢ vstup USA do války, významné bitvy, ➢ otevření druhé fronty, osvobozování Evropy **domácí a zahraniční odboj** ➢ Mnichovská dohoda ➢ protektorát Čechy a Morava ➢ exilová vláda, hlavní odbojové organizace ➢ vyhlazení Lidic a Ležáků fašisty ➢ SNP a květnové povstání českého lidu ➢ osvobození českého lidu **politické, mocenské a ekonomické důsledky války**	- sestaví přehled vzniku a vývoje evropských i světových institucí - porovná počátky hospodářského, politického a vojenského sjednocování Evropy **MKV** **etnický původ** - porovnává různé etnické skupiny a kultury - rozpoznává projevy rasové nesnášenlivosti - posoudí postavení národnostních menšin u nás **MV** **fungování a vliv médií ve společnosti** - posoudí vliv médií na život společnosti v politickém a kulturním vývoji

Rozdělený a integrující se svět: 🕮 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků 🕮 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 🕮 posoudí postavení rozvojových zemí 🕮 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	▪ vysvětlí pojmy: studená válka, vojenské bloky, velmoci ▪ na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický ▪ sestaví přehled hlavních událostí 50. – 90. let v Evropě a ve světě ▪ posoudí vnitřní i mezinárodní postavení Československa ▪ objasní politický převrat v roce 1948 i s jeho důsledky ▪ posoudí závislost ČSSR na SSSR ▪ objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v roce 1993 ▪ s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému ▪ sleduje tisk a vyhledává informace ▪ sestaví přehled nevýznamnějších objevů, vynálezů a uměleckých děl a jejich autorů	**studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření** ➢ poválečné rozdělení světa ➢ Marshallův plán ➢ vznik OSN 1945 ➢ Norimberský tribunál, Postupimská konference, poválečný vývoj v západní Evropě, v Německu, v USA) ➢ vznik NATO, Varšavské smlouvy **vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí), vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik Československo** ➢ obnova ČSR, únor 1948, vytvoření totalitního režimu ➢ politické procesy 50. let, znárodňování průmyslu, kolektivizace zemědělství, pokusy o reformu ➢ okupace 1968, normalizace ➢ sametová revoluce – osobnost Václava Havla, pád komunistického režimu), vznik ČR **rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět** **problémy současnosti** **věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava**	

5.5.2 Vyučovací předmět: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět občanská výchova je vyučován v 6. a 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	0	0	2

Výuka občanské výchovy navazuje na znalosti osvojené v předmětu prvouka a vlastivěda na 1. stupni ZŠ. Vyučovací předmět se zabývá mnohostrannou skutečností lidské minulosti, současnosti i budoucnosti. Vytváří občanské a právní vědomí žáků a vede je k aktivní účasti na životě společnosti. Klademe důraz na orientaci žáků v sociální realitě a jejich aktivní začleňování do různých společenských vztahů a vazeb, na sebepoznání a pochopení jejich postavení v různých typech kolektivů, na respektování odlišností druhých, na porozumění základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě a na fungování základních ekonomických vztahů a jejich dopad na každodenní život člověka. Učivo občanské výchovy doplňuje vzdělávací obsah doplňujícího vzdělávacího oboru Etická výchova. Součástí výuky jsou exkurze a projekty k některým tematickým celkům, z nichž vybrané budou realizovány napříč všemi ročníky 2. stupně.

Rozvržení učiva v konkrétních ročnících:
6. ročník
- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec

9. ročník
- Úvod do typologie států, význam státu
- Státní zřízení
- Hospodářská politika státu
- Úvod do právního minima
- Rozšíření právního povědomí
- Význam mezinárodních vztahů a spolupráce mezi státy
- Svět globalizace

Ve vyučovacím předmětu občanská výchova jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu občanská výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací dle zadaných kritérií samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- seznamujeme je s obecně používanými termíny a symboly a učíme je dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- učíme žáky vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji a porovnávat je s podobnými či naopak odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- učíme je porovnávat odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti a vyvozovat závěry
- vedeme je ke spontánnímu nacházení správné cesty k řešení konfliktů mezi lidmi

Kompetence komunikativní:

- vedeme je k výstižnému a souvislému formulovaní svých názorů, k vyjadřování vlastních myšlenek, citů a postojů
- učíme žáky pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- vedeme je k obhajování vlastních názorů
- umožňujeme jim využívat dostupné komunikační prostředky a technologie
- učíme je využívat různorodé zdroje informací společenského a společenskovědního charakteru

Kompetence sociální a personální:

- motivujeme žáky k přijímání a získávání rolí v různých skupinách
- učíme je diskutovat
- spoluvytváříme pozitivní atmosféru ve třídě
- vedeme je k rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost

Kompetence občanské:

- učíme žáky přijímat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- učíme je respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- vedeme je k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- motivujeme je k vytváření úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům

Kompetence pracovní:

- pomáháme jim nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další občanský rozvoj
- učíme je chápat cíl a riziko podnikání
- vedeme žáky k získávání základních znalostí pro realizaci podnikatelského záměru

OBČANSKÁ VÝCHOVA – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY, MPV
Člověk ve společnosti 🕮 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání 🕮 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu 🕮 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje 🕮 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají 🕮 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí 🕮 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situaci ohrožení a obrany státu 🕮 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 🕮 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní	▪ podílí se na sestavení pravidel chování žáků ve třídě (ve škole) ▪ orientuje se ve školním řádu, řádu odborných učeben a řádu školní jídelny ▪ uvede, kde jsou vnitřní předpisy umístěny a vysvětlí jejich význam ▪ rozlišuje pojmy: bydliště, rodiště; obec, radnice (obecní úřad) a zastupitelstvo ▪ uvede aktuální jméno starosty městského úřadu a jméno hejtmana svého kraje ▪ je schopen vyhledat informace o úředních dnech a hodinách ▪ nakreslí jednoduchý plánek městské čtvrti Plzeň Doubravka ▪ vytvoří propagační materiál o Plzni (historické a kulturní památky, slavné osobnosti -současné i minulé, známé plzeňské produkty výroby) ▪ vysvětlí pojmy: vlastenectví, nacionalizmus, rasizmus, xenofobie a extremizmus ▪ uvede přítomnost národnostních menšin na území ČR ▪ do mapy ČR zakreslí místa nevýznamnějších národních památek i přírodních zajímavostí ▪ objasní pojmy: kultura a umění ▪ vyjmenuje druhy umění	**naše škola** ➢ život ve škole ➢ práva a povinnosti žáků ➢ význam a činnost žákovské samosprávy ➢ společná pravidla a normy ➢ vklad vzdělání pro život **naše obec, region, kraj** ➢ důležité instituce ➢ zajímavá a památná místa ➢ významní rodáci ➢ místní tradice ➢ ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku **naše vlast** ➢ pojem vlasti a vlastenectví ➢ zajímavá a památná místa ➢ co nás proslavilo ➢ významné osobnosti ➢ státní symboly ➢ státní svátky a významné dny **kulturní život** ➢ rozmanitost kulturních projevů ➢ kulturní hodnoty	**VDO** **občanská společnost a škola** - zdůvodní význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti - spolupodílí se na tvorbě pravidel **občan, občanská společnost a stát** - zdůvodní význam občanské společnosti - aplikuje základní principy a hodnoty demokratické společnosti v praxi **EVM** **vztah člověka k prostředí** - navrhne řešení hospodaření s odpadem ve své čtvrti (popř. jeho modernizaci) - vyhledá aktuální ekologický problém (ve městě, ve státě) a vysvětlí jeho podstatu **VDO** **občan, občanská společnost a stát** - zdůvodní význam občanské společnosti - aplikuje základní principy a hodnoty demokratické společnosti v praxi **MKV** **princip sociálního smíru a solidarity** - zdůvodní aktuální stav solidarity u člověka jako takového - srovná projevy solidarity v ČR s okolním světem

postoje k menšinám 🕮 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 🕮 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	▪ rozlišuje jednotlivé umělecké slohy a jejich typické prvky ▪ rozlišuje kulturní instituce a upřesní jejich lokalizaci v Plzni ▪ vyhledá informace o aktuálním kulturním dění ve městě ▪ objasní pojmy: solidarita, lidskost, sociální nerovnost, tolerance ▪ respektuje sociokulturní odlišnosti a odmítá projevy rasizmu a extremizmu ▪ chápe význam a přínos spolupráce mezi lidmi při řešení konkrétních konfliktů a hledá nejvhodnější způsoby jejich řešení	➢ kulturní tradice ➢ kulturní instituce ➢ masová kultura ➢ prostředky masové komunikace a masmédia **lidská setkání** ➢ přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi ➢ rovnost a nerovnost ➢ rovné postavení mužů a žen ➢ lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi ➢ potřební lidé ve společnost **vztahy mezi lidmi** ➢ osobní a neosobní vztahy ➢ mezilidská komunikace ➢ konflikty v mezilidských vztazích ➢ problémy lidské nesnášenlivosti **zásady lidského soužití** ➢ morálka a mravnost ➢ svoboda a vzájemná závislost ➢ pravidla chování ➢ dělba práce a činností ➢ výhody spolupráce lidí	- vysvětlí podstatu lidských práv a jejich dodržování **<u>Seminární práce „osobní rozvoj žáka“</u>** - jak vypadám ve 3., 6., 9., 11./12.roce - čím bych chtěl být, plány do budoucna **multikulturalita** - porovnává odlišnosti různých sociokulturních skupin - vysvětlí nutnost komunikace mezi národy i rasami
Člověk jako jedinec 🕮 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života 🕮 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	▪ umí vysvětlit pojmy:charakter, vlastnosti člověka, sebehodnocení, empatie a emoce ▪ zamýšlí se nad smyslem a podstatou vlastního života ▪ vyhledá příběhy lidí z různými osudy a porovná je a najde klady a zápory obou typů ▪ sestaví žebříček životních hodnot a vysvětlí jeho pořadí	**podobnost a odlišnost lidí** ➢ projevy chování ➢ rozdíly v prožívání, myšlení a jednání ➢ osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti ➢ charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál **vnitřní svět člověka** ➢ vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečností, sebe i	

🕮 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání 🕮 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	▪ napíše důvody nebo události, které by mohly změnit smysl života člověka a zároveň ho motivovat k dosažení vyšších životních cílů	druhých lidí ➢ systém osobních hodnot, sebehodnocení ➢ stereotypy v posuzování druhých lidí **osobní rozvoj** ➢ životní cíle a plány ➢ životní perspektiva ➢ adaptace na životní změny, sebezměna ➢ význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	

OBČANSKÁ VÝCHOVA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY , OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY, MPV**
Stát a právo – 1. část 🕮 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 🕮 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	▪ orientuje se v Ústavě ČR ▪ rozlišuje pravomoci jednotlivých složek státní moci v ČR a zároveň uvede příklady institucionálního zastoupení ▪ chápe význam vzniku samostatného Československa ▪ orientuje se v politickém vývoji Československa ▪ vyjmenuje ve správném pořadí naše prezidenty ▪ respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí ▪ uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy,	**právní základy státu** ➢ Ústava ČR ➢ složky státní moci (legislativa, exekutiva, justikativa) ➢ jejich orgány a instituce **právní řád České republiky** ➢ vznik samostatného Československa (1918-1989) ➢ význam funkce právního řádu ➢ orgány právní ochrany občanů, soustava soudů (ústavní a obecné soudnictví, hierarchie soudů v ČR) ➢ právní norma, předpis, publikování právních předpisů **státní správa a samospráva** ➢ orgány a instituce státní správy a samosprávy (kraje a obce)	**VDO** **formy participace občanů v praktickém životě** - rozlišuje jednotlivé druhy voleb - popíše význam územních samosprávných celků (obec, kraj) **principy demokracie** - porovná a rozliší systémy demokratické a totalitní - doloží fungování demokracie na konkrétních příkladech **MKV** **lidské vztahy** - vysvětlí možnosti vzájemného obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti

	advokáti, notáři) a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce ▪ objasní úkoly institucí a orgánů podílejících se na správě obcí a krajů ▪ vysvětlí podstatu voleb do zastupitelstev a Parlamentu ČR, demonstruje činnost voliče ve volební místnosti	➢ jejich úkoly **principy demokracie** ➢ znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu ➢ politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam ➢ volby a volební systémy v ČR ➢ poměrný a většinový systém ➢ levice a pravice ➢ význam a formy voleb do zastupitelstev	- rozpozná rasové předsudky a diskriminaci a také jejich důsledky
🕮 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	▪ na příkladech objasní výhody demokratického řízení státu pro dennodenní život občanů a průběžně dokládá zprávami z médií (tisk, televize, internet) ▪ chápe význam soudů ve společnosti ▪ posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a uvede příklady režimů, kde jsou utlačovány ▪ pracuje s dokumentem LZPS ▪ objasní pojmy: rasizmus, antisemitizmus, xenofobie ▪ uvede příklady porušování lidských práv ▪ vysvětlí pojmy: média, diskriminace, nezávislost, zná instituce, které zabezpečují demokracii ve státě ▪ vyjmenuje základní světová náboženství a charakterizuje je	**lidská práva** ➢ základní lidská práva, práva žákte, jejich ochrana ➢ úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech ➢ poškozování lidských práv, šikana, diskriminace ➢ Listina lidských práv a svobod ➢ výchova k demokracii – nezávislý tisk, veřejné mínění ➢ náboženství (pojetí a význam nejznámějších náboženství, hnutí a sekty)	
Stát a právo – 2. část 🕮 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	▪ vysvětlí pojmy: demokracie, totalita, politický pluralizmus, státní moc, ústava, zákon, předpis, volby	**právní základy státu** ➢ znaky státu, typy a formy státu ➢ historickém typy a formy státu ➢ státní občanství ČR	**VDO** **občan, občanská společnost a stát** - zdůvodní význam občanské společnosti

🕮 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 🕮 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 🕮 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování 🕮 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství 🕮 provádí jednoduché právní úkony, chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci 🕮 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování 🕮 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 🕮 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 🕮 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	▪ rozliší nejčastější typy a formy států a vyhledá konkrétní příklady ▪ uvede, které právní úkony je způsobilý provádět a jaké jsou jejich právní důsledky ▪ vyjmenuje příklady protiprávního jednání a jeho možné důsledky ▪ na příkladech objasní význam právní úpravy důležitých právních vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, živnost, manželství atd. ▪ sestaví žebříček povolání, která by rád vykonával a vysvětlí výhody a nevýhody těchto povolání ▪ na vybraných příkladech inzerce z tisku vyhodnotí současné požadavky zaměstnavatelů ▪ respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí ▪ uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři) a uvede příklady jejich činnosti a spolupráce	➢ obrana státu **právní řád České republiky** ➢ Trestní zákoník, trestní odpovědnost mládeže ➢ Občanský zákoník ➢ Obchodní zákoník (typy obchodních společností) ➢ Zákon o rodině, péče státu o rodinu, manželství ➢ Zákoník práce, zaměstnání a povolání, zaměstnanec a zaměstnavatel, podnikání, úřad práce **protiprávní jednání** ➢ druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost ➢ porušování předpisů v silničním provozu ➢ porušování práv k duševnímu vlastnictví **právo v každodenním životě** ➢ význam právních vztahů ➢ důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající ➢ základní práva spotřebitele ➢ styk s úřady	- aplikuje základní principy a hodnoty demokratické společnosti v praxi **formy participace občanů v praktickém životě** - rozlišuje jednotlivé druhy voleb - popíše význam územních samosprávných celků (obec, kraj) **principy demokracie** - porovná a rozliší systémy demokratické a totalitní - doloží fungování demokracie na konkrétních příkladech
Stát a hospodářství 🕮 sestaví jednoduchý rozpočet	▪ dokáže sestavit jednoduchý rozpočet	**majetek, vlastnictví** ➢ formy vlastnictví	**EVM** **lidské aktivity a problémy životního**

domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi 📖 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 📖 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít 📖 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 📖 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 📖 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své	domácnosti ▪ umí teoreticky pracovat s příjmy a výdaji domácnosti ▪ rozlišuje různé druhy majetku a různé formy vlastnictví (hmotné a duševní), uvede příklady ze svého okolí ▪ objasní potřebu jejich právní ochrany ▪ dokáže vysvětlit rozdíl mezi debetní a kreditní kartou ▪ rozpozná rozdíl mezi jednotlivými sektory hospodářství (primární, sekundární a terciární sektor) ▪ uvede příklady bankovních služeb, druhů pojištění ▪ vyloží podstatu fungování trhu ▪ objasní pojmy nabídka a poptávka ▪ orientuje se v systému příjmu a výdejů státu	➢ hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana ➢ hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví **peníze** ➢ funkce a podoby peněz ➢ formy placení **výroba, obchod, služby** ➢ jejich funkce a návaznost **principy tržního hospodářství** ➢ nabídka, poptávka, trh ➢ tvorba ceny, inflace ➢ podstat fungování trhu ➢ nejčastější právní formy podnikání ➢ nejčastější právní formy podnikání	**prostředí** - sestaví tabulku problematických oblastí hospodářství z hlediska ŽP - zhodnotí změny v blízké krajině z hlediska zásahu člověka do přírody (výhody x nevýhody) **vztah člověka k prostředí** - doloží rozdílné podmínky lidí na Zemi

výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 🕮 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti			
Mezinárodní vztahy, globální svět 🕮 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 🕮 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích 🕮 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory 🕮 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva 🕮 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	▪ jasně objasní podstatu, význam, výhody a nevýhody evropské integrace a uvede příklady ▪ vyjmenuje nejvýznamnější mezinárodní organizace, nadace a společenství, uvede jejich zkratky a stručně je popíše ▪ charakterizuje vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů ▪ vyhledá požadované informace k EU ▪ uvede termíny vstupu ČR do NATO a EU ▪ objasní pojem globalizace a nastíní klady a zápory ▪ vyhledá příklady mezinárodního terorizmu, popíše, v čem tkví jeho nebezpečnost, a navrhne základní preventivní opatření	**evropská integrace** ➢ podstata, význam, výhody ➢ Evropská unie a ČR ➢ instituce EU (Evropská komise, soudní dvůr, Evropský parlament) **mezinárodní spolupráce** ➢ ekonomická, politická, hospodářská a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody ➢ významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN) **globalizace** ➢ projevy, klady a zápory ➢ významné globální problémy, včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení ➢ mezinárodní terorizmus	**EGS** **jsme Evropané** - vysvětlí příčiny nerovnoměrného vývoje západní a východní Evropy v oblasti politické a hospodářské - uvede příklady hlavních problémů současné evropské společnosti - porovná klady a zápory současné evropské integrace

🕮 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru			

Finanční gramotnost (peníze, hospodaření) je zpracována formou projektů jako příloha č. 6 ŠVP.

5.6 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody jako systému ve všech jeho vzájemných vazbách a souvislostech. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Na tomto poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- **Fyzika**
- **Chemie**
- **Přírodopis**
- **Zeměpis**

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru zeměpis, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- zkoumání přírodních zákonitostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- schopnosti klást si a správně formulovat otázky a hledat na ně adekvátní odpovědi o průběhu a příčinách různých přírodních procesů
- vyvozování patřičných závěrů ze získaných informací a poznatků
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí, v rámci udržitelného rozvoje
- zvládnutí krizových životních situací

5.6.1 Vyučovací předmět: FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	2	2	2

Vzdělávání v předmětu fyzika:
- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislostí a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojování základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje u žáků rozvoj schopností abstraktního myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají dle charakteru učiva a cílů vzdělávání:
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních sešitů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:
- chemie: atomy, skupenství a vlastnosti látek, radioaktivita
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch)
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:
- rozvíjení schopností a dovedností, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat – komunikace a kooperace (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a jejich efektivní využívání v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, princip výroby el. energie, klady a zápory jaderné energetiky a její využití, vztah člověka a prostředí (EV)
- vede k využívání médií jako zdroje informací, umožňuje pochopení cílů a rozvíjí komunikační schopnosti, přispívá k využívání vlastních schopností k práci v realizačním týmu (MV)

Ve vyučovacím předmětu fyzika jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu fyzika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vyžadujeme používání odborné terminologie
- vedeme žáky k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- podporujeme nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů:

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci snaží o nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu k jeho řešení a vyhodnocení získaných dat
- podporujeme u žáků nalezení různých variant řešení úkolů v praxi

Kompetence komunikativní:

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskuzi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální:

- využíváme skupinového vyučování k vedení žáků ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti a ochotě pomoci

Kompetence občanské:

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů, k ochraně životního prostředí
- podněcujeme žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie ve svém osobním životě

Kompetence pracovní:

- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup při plnění zadaných úkolů
- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními pomůckami, přístroji a zařízeními

FYZIKA – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Látky a tělesa: - změří vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - uvede konkrétní příklady jevů	▪ rozliší na příkladech mezi pojmy těleso a látka ▪ určí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná	**vlastnosti látek a těles** ➢ látky (tělesa) pevné, kapalné a plynné	**OSV** **komunikace** - využívá asertivní komunikaci **kreativita** - rozvíjí nápady, schopnosti

dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 🕮 předpovídá, jak se změní délka nebo objem tělesa při dané změně jeho teploty 🕮 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	či pevná ▪ určí, z čeho se skládá atom, molekula ▪ uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu ▪ uvede, čím se liší atomy různých prvků ▪ porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek ▪ porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plynných látek ▪ charakterizuje pojem neustálý neuspořádaný pohyb částic	➢ částicová stavba látek - atom, molekula, složení atomu ➢ vlastnosti pevných látek - tvar, stlačitelnost ➢ vlastnosti kapalných látek - tvar, stlačitelnost, povrchové napětí kapalin, difúze a Brownův pohyb ➢ vlastnosti plynných látek - tvar, stlačitelnost	**řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data **EVM** **vztah člověka k prostředí** - orientuje se v grafech
Měření fyzikálních veličin 🕮 umí změřit délku, objem, hmotnost, teplotu a čas 🕮 předpovídá, jak se změní délka nebo objem tělesa při dané změně jeho teploty 🕮 s porozuměním využívá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	▪ uvede značku a hlavní jednotku délky, její díly a násobky ▪ změří danou délku délkovým měřidlem a zapíše výsledek ▪ určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny ▪ uvede značku a hlavní jednotku objemu, některé její díly a násobky a vyjádří objem při dané jednotce jinou objemovou jednotkou (1 dm^3 = 1 litr) ▪ změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití odměrného válce a zapíše výsledek ▪ uvede značku a hlavní jednotku hmotnosti, některé její díly a násobky ▪ zváží dané těleso na rovnoramenných vahách a zapíše výsledek ▪ určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny ▪ uvede značku a jednotky hustoty	**měření fyzikálních veličin** ➢ měření délky – jednotky délky, délková měřidla ➢ měření objemu tělesa – jednotky objemu, měření objemu kapalin a pevných těles ➢ měření hmotnosti tělesa – jednotky hmotnosti, porovnávání hmotnosti těles, měření hmotnosti pevných těles a kapalin ➢ hustota látky	

	látek (kg/m^3, g/cm^3) ▪ experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu ▪ používá vztah $\rho = m \div V$ pro hustotu při řešení problémů a úloh ▪ vyhledává hustoty látek v tabulkách ▪ uvede značku a hlavní jednotku času, některé její díly a násobky ▪ změří čas a zapíše výsledek ▪ uvede značku a základní jednotku teploty ▪ změří teplotu a zapíše výsledek ▪ objasní pojem termograf ▪ posoudí, zda se objem daného tělesa (pevného, kapalného, plynného) při dané změně teploty zvětší či zmenší	➢ měření času – jednotky času a měření času ➢ měření teploty těles - změny objemu pevných, kapalných a plynných těles při zahřívání nebo ochlazování, jednotky teploty, měření teploty těles	

FYZIKA – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Síla: 🕮 změří velikost působící síly 🕮 určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici 🕮 využívá Newtonovy zákony pro objasňování a předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 🕮 aplikuje poznatky o otáčivých	▪ posoudí v konkrétní situaci, které dva objekty na sebe působí ▪ uvede přibližnou charakteristiku hl. jednotky síly ▪ znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru a působišti ▪ charakterizuje gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa ▪ používá vztah mezi gravitační silou	**Síla** ➢ gravitační síla - vzájemné silové působení, znázornění a měření síly, jednotka síly ➢ účinky síly - síla a tvar tělesa, pohybové a deformační účinky síly	**OSV** **komunikace** - využívá asertivní komunikaci **kreativita** - rozvíjí nápady, schopnosti **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **EGS** **objevujeme Evropu a svět**

účincích síly při řešení praktických problémů	a hmotností $F_g = m \cdot g$ ▪ změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek ▪ určí pomocí olovnice svislý směr ▪ využívá poznatek o tom, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností styčných ploch, ale ne s jejich obsahem ▪ určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných či opačných směrech ▪ pozná, zda síly působící na těleso jsou v rovnováze ▪ objasní podstatu 1. pohybového zákona ▪ objasní podstatu 2. pohybového zákona ▪ objasní podstatu 3. pohybového zákona ▪ použije znalosti pohybových zákonů při objasňování běžných situací ▪ charakterizuje těžiště tělesa jako působiště gravitační síly působící na těleso ▪ určí experimentálně těžiště tělesa ▪ využije poznatek, že poloha těžiště v tělese závisí na rozložení látky v něm ▪ určí rameno síly, je-li dáno působiště síly a osa otáčení tělesa ▪ používá vztah pro moment síly $M = F \cdot r$ a uvede hlavní jednotku momentu síly $\mathrm{N} \cdot \mathrm{m}$ ▪ vyjádří rovnováhu na páce a pevné kladce pomocí sil a momentů sil ▪ objasní funkci páky a pevné kladky	➢ tření – třecí síla, odpor prostředí, význam třecí síly v technické praxi ➢ skládání a rozkládání sil - skládání dvou sil stejného či opačného směru, rovnoběžník sil ➢ Newtonovy pohybové zákony - zákon setrvačnosti, zákon síly a zákon akce a reakce ➢ těžiště a stabilita těles - těžiště a rovnováha sil ➢ otáčivé účinky síly - páka a její využití, kladka pevná	- porovnává data **EVM** **vztah člověka k prostředí** - orientuje se v grafech

	v praxi		
Pohyb těles: 🕮 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu 🕮 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	▪ z konkrétního příkladu pozná, zda je těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu ▪ objasní pojem trajektorie, vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou ▪ uvede, jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme ▪ popíše pohyb přímočarý, křivočarý, posuvný a otáčivý ▪ rozezná, na základě předložených (změřených) hodnot dráhy a odpovídajících hodnot času, zda se jedná o pohyb rovnoměrný či nerovnoměrný ▪ uvede, jak značíme rychlost (km/h, m/s) ▪ experimentálně určí rychlost rovnoměrného či průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu ze změřené dráhy a doby, používá vztah v = s/t ▪ vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu	**pohyby těles** ➢ klid a pohyb těles - trajektorie a dráha ➢ rozdělení pohybů – pohyb přímočarý, křivočarý, posuvný a otáčivý, rovnoměrný a nerovnoměrný ➢ rychlost - jednotky rychlosti a její výpočet, měření rychlosti ➢ výpočet dráhy a času - grafické znázornění rychlosti a dráhy pohybu	
Světelné děje 🕮 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 🕮 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude	▪ charakterizuje zdroj světla ▪ uvede vlastnosti rychlosti světla ▪ rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží ▪ charakterizuje bodový a plošný zdroj světla ▪ rozliší optické prostředí čiré, průhledné, průsvitné, neprůhledné,	**světelné jevy** ➢ světlo a světelné zdroje - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, šíření světla a jeho barva, stín, zatmění Slunce a Měsíce	

lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	stejnorodé a nestejnorodé ▪ objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem ▪ objasní a načrtne vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsku pomocí clony ▪ objasní vznik stínu za tělesem ▪ objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce ▪ vysvětlí zákon odrazu světla a princip zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem ▪ rozpozná duté a vypuklé zrcadlo ▪ charakterizuje pojem ohniska a ohniskové vzdálenosti ▪ určí, zda nastává lom světla od kolmice či ke kolmici ▪ objasní princip zobrazení předmětu čočkou ▪ rozpozná spojku a rozptylku ▪ zná princip zobrazení lupou a oční čočkou ▪ objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a jejich korekce	➢ odraz světla - zákon odrazu, zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem ➢ lom světla - zákon lomu, čočky (spojka, rozptylka) ➢ optické přístroje - oko, lupa, mikroskop, dalekohled …	
Mechanické vlastnosti tekutin 🕮 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 🕮 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	▪ charakterizuje tlakovou sílu ▪ uvede hlavní jednotku tlaku, některé její násobky a díly ▪ používá vztah pro tlak $p = F / S$ ▪ charakterizuje hydrostatický tlak jako tlak způsobený gravit. silou působící na klidnou kapalinu v nádobě ▪ používá vztah $p_h = h \cdot \rho \cdot g$	**mechanické vlastnosti kapalin a plynů** ➢ tlak - tlaková síla a tlak, výpočet tlaku a jednotky tlaku ➢ přenášení tlakové síly v pevných látkách - výpočet tlaku, deformační účinky tlaku ➢ tlak v kapalinách - hydrostatický tlak a jeho výpočet, spojené nádoby, Pascalův a Archimedův zákon, hustoměr	

	pro výpočet hydrostatického tlaku ▪ objasní podstatu Pascalova zákona ▪ používá Pascalův zákon při řešení problémů a úloh souvisejících s principem hydraulického lisu ▪ objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny či plynu ▪ určí velikost a směr vztlakové síly v konkrétních situacích ▪ určí, z porovnání velikostí gravitační a vztlakové síly působících na těleso v kapalině, zda se těleso bude potápět, vznášet nebo plovat ▪ charakterizuje atmosférický tlak jako tlak v atmosféře vyvolaný v ní gravitační silou ▪ změří atmosférický tlak aneroidem ▪ objasní pojem vztlaková síla v atmosféře, uvede příklady praktického využití vztlakové síly ▪ určí ze znalosti tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického, zda v nádobě je přetlak či podtlak ▪ změří tlak v uzavřeném prostoru manometrem	➢ tlak v plynech - atmosféra Země, atmosférický tlak, Pascalův zákon pro plyny, Archimedův zákon pro plyny	

FYZIKA – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Elektromagnetické jevy 🕮 rozliší vodič, izolant a polovodič	▪ uvede hlavní jednotku elektrického	**elektromagnetické jevy** ➢ elektrické jevy - elektrický náboj,	**OSV** **komunikace**

na základě analýzy jejich vlastností 🕮 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 🕮 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 🕮 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 🕮 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 🕮 zapojí správně polovodičovou diodu	náboje (C) ▪ rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat ▪ rozhodne, kdy se jedná o kladný (záporný) iont a neutrální atom ▪ ověří, zda na těleso působí el. síla a zda v daném místě existuje el. pole ▪ popíše elektrické pole pomocí siločar ▪ charakterizuje stejnosměrné el. pole ▪ uvede hlavní jednotku el. napětí, některé její díly a násobky ▪ sestaví jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu a nakreslí schéma daného reálného el. obvodu ▪ obecně charakterizuje el. proud ▪ uvede hlavní jednotku el. proudu, některé její díly a násobky ▪ měří stejnosměrný proud v el. obvodu ampérmetrem ▪ měří el. napětí v el. obvodu voltmetrem ▪ charakterizuje vedení el. proudu v kovech, v kapalinách, v plynech a v polovodičích ▪ rozliší pokusně vodič od izolantu ▪ objasní podstatu elektrostatické indukce a polarizaci izolantu ▪ objasní podstatu PN přechodu ▪ zapojí správně polovodičovou diodu v závěrném či propustném směru a ověří její usměrňovací účinek ▪ popíše použití polovodičových součástek ▪ uvede, že odpor závisí na délce, teplotě, obsahu průřezu a materiálu vodiče ▪ uvede hlavní jednotku el. odporu,	elektrické pole, elektrické napětí, chemické zdroje stejnosměrného el. napětí ➢ elektrický proud stejnosměrný - elektrický obvod, měřicí přístroje ➢ vodiče a izolanty el. proudu - pevné látky, kapaliny, plyny, polovodiče (dioda - PN přechod, závěrný a propustný směr, usměrňovací účinek diody, polovodičové součástky) ➢ Ohmův zákon pro kovy – el. odpor vodiče a jeho jednotka, sériové a paralelní zapojení, regulace proudu a napětí v elektrickém obvodu, ochrana	- využívá asertivní komunikaci **kreativita** - rozvíjí nápady, schopnosti **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data **EVM** **vztah člověka k prostředí** - orientuje se v grafech

	některé její násobky ▪ určuje el. odpor ze změřeného (daného) el. napětí a el. proudu $R = U / I$ ▪ objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy a používá jej při řešení problémů a úloh ▪ určí výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe z odpovídajících veličin na jednotlivých vodičích ▪ objasní podstatu reostatu a používá ho k regulaci proudu ▪ při řešení konkrétních úloh použije vztahy pro el.práci a výkon $P = U \cdot I, W = U \cdot I \cdot t$ ▪ ověří existenci magnetického pole v daném místě ▪ charakterizuje magnetickou sílu jako působení magnet. pole na těleso ▪ uvede druhy magnetických pólů (severní, jižní) u daného magnetu a načrtne průběh indukčních čar ▪ charakterizuje magnetické pole Země ▪ určí druh daného magnetického pólu u konkrétní cívky s proudem ▪ popíše či načrtne průběh indukčních čar u cívky s proudem ▪ vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a pojmy indukovaný proud, napětí ▪ charakterizuje střídavý proud a princip jeho vzniku ▪ rozliší stejnosměrný proud od střídavého ▪ charakterizuje periodu střídavého	el. obvodů před zkratem a přetížením ➢ příkon a energie elektrického proudu - tepelné účinky el. proudu, spotřeba el. energie v domácnosti ➢ magnetické pole trvalého magnetu magnetické pole Země - magnetické póly, indukční čáry ➢ cívka s proudem v magnetickém poli – pravidlo pravé ruky, elektromagnet ➢ elektromagnetická indukce - střídavý proud (napětí) a jeho základní charakteristika – sinusoida, perioda, frekvence, efektivní hodnota, jednofázový alternátor	

	proudu (napětí) ▪ charakterizuje kmitočet střídavého proudu (napětí) ▪ používá fyzikální značku a jednotku pro periodu a frekvenci stř. proudu vyznačí v uvedeném časovém průběhu stř. proudu (napětí) jeho periodu ▪ uvede vztah mezi periodou a frekvencí $f = 1/T$ ▪ charakterizuje a změří efektivní proud (napětí) ▪ objasní podstatu stavby a funkce alternátoru ▪ objasní podstatu stavby a funkce transformátoru ▪ užívá vztah $\frac{N_2}{N_1} = \frac{U_2}{U_1}$ ▪ uvede konkrétní příklady otáčivého účinku stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem ▪ objasní podstatu složení a funkce stejnosměrného elektromotoru	➢ transformace stejnosměrného napětí ➢ stejnosměrný elektromotor ➢ bezpečnost při práci s elektrickými zařízeními	
Energie 🕮 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	▪ uvede hlavní složky soustavy výroby a přenosu el. energie (přenosové vedení, transformátory, elektrárny) ▪ uvede hlavní části jednotlivých druhů elektráren ▪ dokáže posoudit pozitivní a negativní vlivy výroby el. energie na životní prostředí	**energie** ➢ výroba el. energie a její vlivy na životní prostředí - přenosová soustava , elektrárna ➢ zdroje el. energie – obnovitelné (vodní, větrná, sluneční elektrárna), neobnovitelné (jaderná, tepelná elektrárna)	

FYZIKA – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Energie 🕮 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa 🕮 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 🕮 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 🕮 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem 🕮 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	uvede hlavní jednotku práce (J) a výkonu (W), uvede jejich díly a násobky používá vztah $W = F \cdot s$ pro práci či vztah $P = W / t$ pro výkon objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou, resp. polohovou energií tělesa ▪ co do velikosti porovná pohybové energie těles na základě znalosti jejich rychlostí či hmotností ▪ užívá vztah $E_p = m \cdot g \cdot h$ pro polohovou energii tělesa ▪ určí ze zadané hodnoty vzrůstu (poklesu) E_p pokles (vzrůst) E_k ▪ charakterizuje vnitřní energii tělesa ▪ porovná vnitřní energie těles ze znalosti teploty těles ▪ charakterizuje teplo jako změnu vnitřní energie při tepelné výměně ▪ určí přijaté (odevzdané) teplo tělesem $Q = m \cdot c \cdot (t - t_0)$ ▪ vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity vybraných látek ▪ rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením) ▪ uvede základní skupenské přeměny (tání, tuhnutí, kapalnění, vypařování,	**energie** ➢ energie, její přeměny, přenos - mechanická práce, výkon ➢ mechanická energie - pohybová a polohová energie a její přeměny, zákon zachování energie ➢ vnitřní energie tělesa a její souvislost s teplotou tělesa - změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou ➢ teplo a jeho šíření - teplo předané tělesu a jeho souvislost se změnou teploty tělesa, s jeho hmotností a měrnou tepelnou kapacitou látky ➢ změny skupenství látek - tání a tuhnutí krystalické látky (teplota tání	**OSV** **komunikace** - využívá asertivní komunikaci **kreativita** - rozvíjí nápady, schopnosti **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - vyhledává a samostatně řeší problém **EGS** **objevujeme Evropu a svět** - porovnává data **EVM** **vztah člověka k prostředí** - orientuje se v grafech

	sublimace, desublimace) látek ▪ charakterizuje souvislost skupenských přeměn se změnami vnitřní energie a částicové struktury látek ▪ vyhledá teploty skupenských přeměn v tabulkách ▪ charakterizuje skupenské teplo tání ▪ vymezí hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny ▪ charakterizuje nasycenost vzduchu vodní párou a objasní jevy spojené s kapalněním vodní páry ve vzduchu ▪ charakterizuje jadernou energii ▪ uvede příklady přirozených a umělých radionuklidů ▪ uvede základní typy radioaktivního záření a způsoby ochrany před ním ▪ charakterizuje štěpení jádra atomu ▪ vysvětlí řetězovou reakci ▪ uvede hlavní části jaderné elektrárny ▪ vysvětlí princip jaderného reaktoru	a skupenské teplo tání), vypařování, var, kapalnění ➢ jaderná energie - radioaktivita, jaderné záření, štěpení jádra atomu, štěpná a termojaderná reakce, jaderná elektrárna, využití jaderné energie	
Zvukové jevy 🕮 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku 🕮 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	▪ charakterizuje zdroj zvuku jako chvějící se těleso vyvolávající v prostředí sluchem vnímatelný rozruch ▪ charakterizuje šíření zvuku v prostředí jako proces zhušťování zřeďování prostředí, spojený s přenosem energie ▪ objasní odraz zvuku a vysvětlí vznik ozvěny ▪ charakterizuje tón jako zvuk	**zvukové jevy** ➢ vznik a šíření zvuku – zdroje zvuku, šíření zvuku v různých prostředích, rychlost šíření zvuku, odraz zvuku na překážce a zvuková ozvěna ➢ tón a jeho výška, barva zvuku, hlasitost zvuku, hluk a ochrana před ním	

	vznikající pravidelným chvěním těles a výška tónu jako jeho kmitočet ▪ uvede některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrně hlasitého zvuku na člověka		
Vesmír 🕮 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 🕮 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	▪ uvede, že sluneční soustava je tvořena Sluncem, osmi planetami, měsíci planet, planetkami, meteory a kometami ▪ vyhledá základní charakteristiky o Slunci a planetách v tabulkách ▪ uvede základní rozdíly mezi hvězdou a planetou ▪ vysvětlí pojem oběžná doba planety, hvězdný a sluneční den, světelný rok ▪ orientuje se v mapě hvězdné oblohy a využívá ji k orientaci na obloze ▪ vysvětlí heliocentrismus a geocentrismus ▪ zná představitele geocentrismu a heliocentrismu	**Vesmír** ➢ sluneční soustava a její složení - charakteristika pohybů planet ve sluneční soustavě, oběžná doba planety ➢ hvězdy - stavba a vlastnosti, Slunce ➢ astronomické jednotky - hvězdný den, sluneční den, světelný rok ➢ orientace na obloze podle význačných nebeských objektů (planet, hvězd, souhvězdí), mapa oblohy ➢ základní představy o struktuře vesmíru a jeho vývoji	

5.6.2 Vyučovací předmět: CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	8.	9.
Počet hodin	2	2

Samostatný vyučovací předmět chemie vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Uplatňovány jsou zde i mezipředmětové vztahy, např. s matematikou, přírodopisem, fyzikou, zeměpisem, výchovou k občanství, výchovou ke zdraví, českým, anglickým a německým jazykem. Chemie je realizována jako ucelený přehled vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody. Vede žáky k poznávání jejich každodenního života z tohoto hlediska.
Žáci získávají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Dále jsou vedeni k ochraně vlastního zdraví i k ochraně přírody s důrazem na environmentální výchovu. Učební předmět chemie má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti. Aby si uvědomili význam uplatnění chemie v budoucnosti a vyvodili si nezbytnost ochrany životního prostředí i vlastního zdraví.
Chemie je vyučována v klasických vyučovacích hodinách v učebně chemie. Během probírání jednotlivých témat doplňují teoretickou výuku praktická cvičení ve formě laboratorní práce. Pro doplnění základního učiva lze použít videokazet, různých besed a exkurzí, včetně krátkodobých cílených projektů. V hodinách chemie se používají tyto formy výuky: výkladové hodiny propojené diskusemi, skupinové práce, problémové řešení – jednotlivci i skupiny, praktický nácvik dovedností v chemické laboratoři. Dále práce na školních projektech, samostatná práce žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací (učebnice, internet, encyklopedie) a praktické ověřování získaných teoretických znalostí (včetně problémových úvah s environmentálním podtextem). Netradiční formou jsou diskuse skupin zastánců a odpůrců na skutečná praktická aktuální témata, náměty z environmentální výchovy a výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Ve vyučovacím předmětu chemie jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu chemie jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod i tradičních postupů, které jim přiblíží problematiku různých oborů chemie, včetně bezpečného zacházení s chemickými látkami a jejich aplikaci v nejrůznějších oblastech života i environmentalistice
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů s tematikou chemizace, environmentalistiky a globalizace. Vedeme je k jejich pravidelnému využívání a hledání souvislostí pro sebe i společnost.

Kompetence k řešení problémů:

- vedeme žáky k porovnávání odborných názvů, mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností o chemických látkách, jejich vlastností, používání, chemizaci průmyslu a jeho vlivu na životní prostředí i zdraví lidí
- nabádáme žáky k samostatnému pozorování chemických dějů a vlastností látek, provádění experimentů i řešení praktických úkolů, včetně vyhodnocování výsledků svého pozorování, vyvozování závěrů a souvislostí
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, řešení úkolů a hledání stávajících i objevováním nových souvislostí v rámci zdraví a jeho ochrany, bezpečnosti práce, environmentální výchovy a globalizace.

Kompetence komunikativní:

- nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textů, vzorců, schémat i obrazových materiálů, souvisejících se stavbou atomů, molekul, prvků, směsí, sloučenin a chemickými technologiemi výrob i přírodních jevů
- umožňujeme žákům poznávat základní chemické značky, vzorce, rovnice, R-věty, S-věty a používané symboly na etiketách chemických výrobků
- vedeme žáky k formování vlastního názoru na problematiku používání přírodních a uměle vytvořených látek, zvláště pak zdraví ohrožujících výrobků, jedů, žíravin, drog a omamných látek. Včetně výrobků běžně používaných v domácnostech na bázi chemických technologií
- podporujeme obhájení vlastního názoru na recyklaci, chemizaci, používání návykových látek, využití netradičních biotechnologií a jaderné energie.

Kompetence sociální a personální:

- navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňování nejen svého zdraví, ale i zdraví celé zeměkoule
- vytváříme dostatek příkladů k poznání potřeb a vzájemného respektu všech lidských jedinců, národností i států.

Kompetence občanské:

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností v souvislosti se zdravím a ochranou životního prostředí. A to včetně řešení modelových situací a jejich vlastních zkušeností z běžného života, kdy se jednalo o ochranu vod, ovzduší a bezpečnost při práci s chemikáliemi
- dostatečně varujeme před zneužíváním tísňových linek (lékařské pomoci, policie, hasiči)
- vedeme žáky k ocenění pomoci mezi státy vzhledem ke strategickým energetickým zásobám a nutností spolupráce (ropovod, plynovod, elektrifikace, složiště jaderných odpadů).

Kompetence pracovní:

- nabízíme dostatek možností k nácviku praktických dovedností při zacházení s chemikáliemi, laboratorním náčiním, pomůckami, obsluhou jednoduchých aparatur a přístrojů
- vedeme k osvojení si dovedností spojených s prováděním jednoduchých chemických pokusů, pozorováním vlastností látek při chemických reakcích či vysvětlování chemických dějů
- dáváme možnost prohloubit teoretické znalosti praktickým skládáním stavebnic a modelů, abychom usnadnili pochopení principů vazeb atomů v molekule, odvozování derivátů, struktury makromolekul
- umožňujeme poznávání zásad bezpečnosti práce s chemikáliemi, zejména běžně prodávanými hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami. Zároveň dbáme na to, aby žáci dokázali poskytnout první pomoc při nehodách či úrazech způsobených těmito látkami
- trváme na bezpodmínečném pochopení správných reakcí při jakékoliv chemické havárii, nehodě, vyhlášení chemického či radioaktivního poplachu, požáru. Řešíme modelové situace na podkladě skutečných událostí s důrazem na nutnosti zachování klidu a disciplíny.

CHEMIE – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Pozorování, pokus a bezpečnost práce 🕮 určí společné a rozdílné vlastnosti látek 🕮 pracuje bezpečně s látkami	▪ zařadí chemii mezi přírodní vědy ▪ uvede, čím se chemie zabývá ▪ rozliší fyzikální tělesa a látky ▪ uvede příklady chemických dějů ▪ rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek ▪ pracuje bezpečně s různými látkami a přípravky	**chemie jako věda** ➢ vymezení předmětu chemie **vlastnosti látek** ➢ hustota ➢ rozpustnost ➢ tepelná a elektrická vodivost ➢ vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek **zásady bezpečné práce** ➢ ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě **nebezpečné látky a přípravky** ➢ R-věty, S-věty ➢ varovné značky a jejich význam	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní jevy - samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry **mezilidské vztahy** - účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá logické, matematické a empirické postupy - ověřuje prakticky správnost řešení problémů **EVM** **základní podmínky života** - popíše vlastnosti a význam vody - objasní otázky ochrany vodních zdrojů - zdůvodní nutnost šetření s vodou - popíše vlastnosti a význam
Směsi 🕮 rozlišuje směsi a chemické látky 🕮 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 🕮 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek 🕮 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi 🕮 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití 🕮 uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsob	▪ uvede příklady směsí z běžného života ▪ rozliší různorodé a stejnorodé směsi ▪ rozliší různé druhy různorodých směsí ▪ správně (v souvislostech) použije pojmy: složky roztoku, rozpouštěná látka, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok ▪ aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života ▪ s pomocí vzorce spočítá příklady na	**směsi** ➢ směsi, složky směsí ➢ směsi různorodé, stejnorodé (roztoky) ➢ druhy různorodých směsí ➢ složení roztoků – hmotnostní zlomek, koncentrace ➢ vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	

likvidace znečištění	výpočet složení roztoků, připraví roztok daného složení ▪ navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě ▪ sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci ▪ uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí ▪ uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi ▪ vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda ▪ prokáže znalost složení vzduchu ▪ aplikuje správnou metodu k oddělení složek vzduchu ▪ označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu ▪ uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu	➢ oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) **voda** ➢ destilovaná, pitná, odpadní ➢ výroba pitné vody ➢ čistota vody **vzduch** ➢ složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	ovzduší - objasní otázky ochrany ovzduší - popíše stávající klimatické změny **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - popíše vlivy dopravy na životní prostředí **ekosystémy** - objasní cyklus oxidu uhličitého a kyslíku
Částicové složení látek a chemické prvky 🕮 používá pojmy atomy a molekula ve správných souvislostech 🕮 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech 🕮 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	▪ používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech ▪ slovně popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů ▪ používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků ▪ vyhledá v tabulkách protonové číslo prvku a vysvětlí jeho význam ▪ používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech ▪ ze vzorce (a z modelu molekuly)	**částicové složení látek** ➢ atomy, molekuly ➢ atomové jádro, elektronový obal ➢ protony, neutrony, elektrony, valenční elektrony **chemické prvky** ➢ názvy, značky ➢ protonové číslo ➢ periodická soustava prvků **chemické sloučeniny** ➢ chemická vazba ➢ vznik iontů	

	chemické sloučeniny odvodí kvalitativní a kvantitativní složení chemické látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule) ▪ rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi ▪ popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti ▪ uvede příklady praktického využití kovů (Na, K, Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au) ▪ uvede základní složky slitin kovů (mosaz, bronz, dural) a příklady využití těchto slitin ▪ uvede příklady praktického využití nekovů (H, O, N, C, S, Cl, F, I, Br, P)	**chemické prvky** ➢ kovy a nekovy (vlastnosti) ➢ vlastnosti a použití významných kovů ➢ slitiny ➢ vlastnosti a využití významných nekovů	
Chemické reakce 🕮 přečte chemické reakce a rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí 🕮 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	▪ uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě ▪ rozliší výchozí látky a produkty ▪ zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce ▪ využije zákona o zachování hmotnosti k vyčíslení jednoduchých chemických rovnic ▪ rozliší děje – slučování, rozklad	**chemické reakce** ➢ chemická reakce, chemická rovnice ➢ výchozí látky a produkty ➢ chemické slučování, rozklad ➢ úpravy (vyčíslení chemických rovnic) ➢ zákon zachování hmotnosti	
Anorganické sloučeniny 🕮 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných	▪ zapíše z názvů vzorce oxidů, sulfidů a halogenidů a naopak ze vzorců	**oxidy** ➢ pravidla chemického názvosloví, oxidační číslo	

oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 🕮 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet 🕮 orientuje se ve stupnicích pH, měří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	jejich názvy ▪ popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí ▪ vysvětlí pojem skleníkový efekt, uvede jeho příčinu a důsledky ▪ rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH ▪ orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem ▪ bezpečně ředí roztoky kyselin, rozpouští hydroxidy, poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami ▪ zapíše z názvu vzorce vybraných kyselin a hydroxidů a naopak ze vzorců názvy ▪ popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin a hydroxidů ▪ vysvětlí, jak vznikají kyselé deště a jak jim lze předcházet ▪ bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi ▪ uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi ▪ rozliší, které látky patří mezi soli ▪ provede jednoduché přípravy solí ▪ zapíše z názvu vzorce vybraných solí a naopak ze vzorců názvy ▪ popíše vlastnosti a použití vybraných solí v praxi	➢ názvosloví oxidů ➢ vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů (CO, CO_2, SO_2, CaO, NO, NO_2,SiO_2) **sulfidy** ➢ sulfid olovnatý, zinečnatý **halogenidy** ➢ názvosloví, vlastnosti **kyseliny a hydroxidy** ➢ kyselost a zásaditost roztoků ➢ bezpečnost práce a první pomoc při práci s kyselinami a hydroxidy ➢ vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin (chlorovodíková, sírová, dusičná) ➢ vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných hydroxidů (sodný, draselný, vápenatý, amonný) **neutralizace** **soli** ➢ vlastnosti a příprava ➢ názvosloví vybraných solí ➢ vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí ➢ hnojiva ➢ tepelně zpracované materiály:	**Soli – přesah do 9. ročníku**

	▪ popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv (vápenná malta, sádra, beton) ▪ vysvětlí pojem keramika, uvede příklady využití	cementy, vápno, sádra, keramika	

CHEMIE – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Bezpečnost práce 🕮 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	▪ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost	**zásady bezpečnosti práce** ➢ ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě **nebezpečné látky a přípravky** ➢ R-věty, S-věty ➢ varovné značky a jejich význam	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** - reguluje vlastní jednání - cvičí plánování učení a stanovování osobních cílů - zabývá se organizací vlastního času **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických i teoretických úkolů **hodnoty, postoje, praktická etika** - vytváří si povědomí o kvalitách typů odpovědnosti, spolehlivosti **VDO** **občan, občanská společnost a stát** - chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy - respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí **EVM** **základní podmínky života** přírodní zdroje
Redoxní reakce 🕮 objasní využití redoxních reakcí pro výrobu kovů, nekovů, el. proudu 🕮 aplikuje poznatky o průběhu koroze v praxi a navrhuje účinná opatření zabraňující jejímu průběhu	▪ rozliší mezi reakcemi reakce redoxní ▪ vysvětlí pojmy: oxidace, redukce ▪ objasní, co je podstatou elektrolýzy a galvanického článku a uvede příklady praktického využití ▪ vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby ochrany před korozí	➢ oxidace a redukce ➢ elektrolýza a její využití při výrobě kovů a nekovů ➢ řada napětí kovů ➢ galvanické články ➢ koroze	
Chemické reakce 🕮 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	▪ zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce ▪ přečte chemické rovnice (včetně použití látkového množství)	**chemické výpočty** ➢ látkové množství ➢ molární hmotnost ➢ výpočty ze vzorce ➢ výpočty z chemických rovnic	

🕮 uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci zhodnotí jejich využívání 🕮 přečte chemickou rovnici a s užitím zákona zachování hmotnosti výchozí látky nebo produktu	▪ provede jednoduché výpočty z chemických vzorců a rovnic s využitím vztahů pro n, M, m, V, c	➢ koncentrace **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** ➢ teplota ➢ plošný obsah povrchu výchozích látek ➢ katalýza	- sestaví přehled energetických a surovinových zdrojů, objasní jejich vyčerpatelnost a obnovitelnost energie - vysvětlí význam energetických zdrojů - rozpozná možnosti úspor energií
Organické sloučeniny 🕮 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 🕮 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 🕮 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 🕮 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů 🕮 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 🕮 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	▪ rozliší anorganické a organické sloučeniny ▪ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití ▪ uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu ▪ uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití ▪ posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí ▪ rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ▪ rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické ▪ rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami ▪ uvede, jak postupovat při vzniku požáru ▪ rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků ▪ na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší	**uhlovodíky** ▪ příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků **zdroje uhlovodíků** ➢ ropa, uhlí, zemní plyn **paliva** ➢ fosilní a průmyslově vyráběná paliva ➢ exotermické a endotermické reakce ➢ hoření, hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti ➢ hašení, hasící prostředky **deriváty uhlovodíků** ➢ příklady v praxi významných alkoholů, karboxylových kyselin, esterů	**lidské aktivity a problémy ŽP** - objasní energetické zdroje dopravy a její vlivy na ŽP - rozliší druhy dopravy vzhledem k ekologické zátěži - orientuje se ve vlivech průmyslu na ŽP - analyzuje zpracovávané materiály a jejich působení na ŽP - rozlišuje chemické látky ve vztahu k ŽP - aplikuje principy odpadového hospodaření a třídění odpadu **ekosystém** - objasní cyklus oxidu uhličitého a kyslíku **vztah člověka k prostředí** - orientuje se v aktuálních ekologických problémech - analyzuje příčiny ekologických problémů - navrhuje způsoby řešení ekologických problémů

	uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou skupinu) ▪ rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny mravenčí, octové ▪ uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek ▪ uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí ▪ rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy ▪ uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy	**přírodní látky** ➢ zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, a vitamínů v lidském těle ➢ fotosyntéza	
Chemie a společnost 🕮 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 🕮 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 🕮 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 🕮 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	▪ doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka ▪ na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování živ. prostředí a jak tomu předcházet ▪ vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií ▪ na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií	**chemický průmysl v ČR** ➢ chemické výrobky ➢ rizika v souvislosti s životním prostředím ➢ recyklace surovin **plasty a syntetická vlákna** ➢ vlastnosti, použití likvidace **mimořádné události** ➢ havárie chemických provozů ➢ úniky nebezpečných látek	

5.6.3 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	1

Samostatný vyučovací předmět přírodopis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru přírodopis v RVP ZV. Uplatňovány jsou zde i mezipředmětové vztahy např. s fyzikou, zeměpisem, chemií, výtvarnou výchovou, výchovou k občanství , výchovou ke zdraví, českým, anglickým či německým jazykem. Přírodopis jako vyučovací předmět přináší ucelený pohled na přírodu, především na vztahy a souvislosti v přírodě probíhající. Mezi jeho hlavní cíle patří vybudování komplexního pohledu žáka na přírodu v celé její rozmanitosti; schopnost chápat tuto pestrost a rozmanitost jako prostředek pro sebeobohacování a zdokonalování.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

1. tematický okruh: **Obecná biologie a genetika**
2. tematický okruh: **Biologie hub**
3. tematický okruh: **Biologie rostlin**
4. tematický okruh: **Biologie živočichů**
5. tematický okruh: **Biologie člověka**
6. tematický okruh: **Neživá příroda, základy ekologie**
7. tematický okruh: **Praktické poznávání přírody.**

Tyto obsahy se prolínají v tzv. Ekologickém přírodopisu, který navazuje na 1. stupeň. Přírodopis je vyučován v klasických vyučovacích hodinách v učebně přírodopisu, v počítačové učebně, na školní zahradě nebo v okolí školy. Výuka je doplněna různými exkurzemi a projekty. V hodinách přírodopisu se používají tyto formy výuky – výkladové hodiny propojené diskusemi, skupinové práce, problémové řešení, práce na školních projektech, samostatná příprava žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací, terénní výuka. Kromě frontální výuky s využitím tradičních pomůcek se uplatňují i formy výuky ve dvojicích či skupinách i různé individuální formy práce. Z netradičních vyučovacích metod, forem a postupů vyučující může volit školní diskuse, problémové pojetí výuky, školní přírodopisné projekty, projekty zahrnující více předmětů atp. Při výuce jsou využívány učebnice, pracovní listy, pomůcky – přírodniny, modely, atlasy, mapy, encyklopedie, přírodopisné časopisy, internet atp. Dalšími významnými pomůckami jsou videopřehrávač, interaktivní tabule, mikroskopy aj. Žáci se snaží klást otázky, na které vyhledávají příslušné odpovědi. Objevují nové souvislosti a využívají mezipředmětových vazeb. Jsou vedeni ke srozumitelnému vyjadřování nabytých vědomostí a k pozitivnímu vztahu k prostředí a k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu.

Ve vyučovacím předmětu přírodopis jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu přírodopis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací
- vedeme různými metodami k osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků ekologického přírodopisu
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- podporujeme formování komplexního pohledu na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů:

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské:

- vychováváme environmentálně myslícího jedince
- vedeme k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů a pohlížení na ně komplexně
- klademe důraz na poskytování účinné pomoci (podle svých možností) a zodpovědné chování v krizových situacích

Kompetence pracovní:

- podporujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce
- vedeme k dodržování řádů v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách, muzeích apod.
- vedeme k úctě k práci

PŘÍRODOPIS – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Obecná biologie a genetika: 🕮 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 🕮 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek 🕮 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	▪ vysvětlí pojmy: autotrofie, parazitismus, symbioza, heterotrofie, predátor, rozkladač ▪ rozpozná konkrétní způsob výživy u vybraných druhů rostlin a živočichů ▪ popíše průběh dýchání rostlin a rozezná způsoby dýchání u jednotlivých skupin živočichů ▪ objasní význam a průběh fotosyntézy u rostlin, rozliší organické a anorganické látky ▪ vysvětlí pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin; popíše květ, plod ▪ popíše vývin vybraných nižších a vyšších rostlin ▪ popíše přímý či nepřímý vývin vybraných bezobratlých živočichů, objasní pojmy živorodost a vejcorodost ▪ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší nižších taxonomických jednotek ▪ vysvětlí význam půdních bakterií	**vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** ➢ výživa rostlin a živočichů ➢ dýchání rostlin a živočichů ➢ růst rostlin – fotosyntéza, organické látky a anorganické látky ➢ rozmnožování rostlin ➢ opylení, oplození ➢ vývin nižších a vyšších rostlin ➢ vývin živočichů ➢ reakce na podněty ➢ názory na vznik života **význam a zásady třídění organismů** ➢ výskyt, význam, praktické využití ➢ rozdělení rostlin na nižší a vyšší ➢ třídění rostlin – oddělení, třída, čeleď, rod, druh ➢ rozdělení živočichů na bezobratlé a strunatce ➢ třídění živočichů – kmen, třída, řád, rod, druh **viry a bakterie** ➢ výskyt bakterií v půdě, jejich význam ➢ rozdělení bakterií člověku prospěšných a pro člověka škodlivých	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry **kooperace a kompetice** - řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EVM** **ekosystémy** - les – rozezná základní dřeviny a byliny, rozezná obyvatele lesa, vysvětlí produkční a mimoprodukční význam lesa - pole – rozezná základní druhy plodin a polní živočichy, popíše vliv člověka na změny v krajině, vysvětlí způsoby hospodaření na poli - vodní zdroje – rozezná vodní rostliny, živočichy a jejich vztahy **základní podmínky života** - význam vody, ovzduší , půdy pro život na Zemi
Biologie hub: 🕮 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	▪ objasní výskyt cizopasných hub na vybraných rostlinách	**houby bez plodnic** ➢ základní charakteristika ➢ pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy ➢ rzi, sněti a paličkovice nachová na	

🕮 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích 🕮 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	▪ popíše stavbu těla vybraných hub ▪ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků ▪ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích ▪ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků ▪ rozpozná vybrané druhy lišejníků	travinách a obilovinách – cizopasnost **houby s plodnicemi** ➢ stavba hub s plodnicemi – houby lupenaté a rourkaté ➢ výskyt a výživa vybraných druhů hub ➢ význam hub pro konkrétní ekosystém ➢ zásady sběru ➢ rozdělení hub podle poživatelnosti ➢ konzumace a první pomoc při otravě houbami **lišejníky** ➢ stavba stélky lišejníku ➢ výskyt a význam vybraných druhů ➢ symbioza	
Biologie rostlin: 🕮 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 🕮 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku 🕮 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 🕮 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 🕮 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	▪ popíše základní stavbu vybraných rostlin, objasní funkci jednotlivých orgánů ▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů ▪ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů ▪ pozoruje rostliny v jejich přirozeném	**anatomie, morfologie, fyziologie a systém rostlin** ➢ stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin ➢ výskyt, stavba těla a výživa řas, mechorostů, kapraďorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin - zástupci ➢ fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování ➢ poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapraďorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin ➢ jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců ➢ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech **význam rostlin a jejich ochrana**	

	prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí		
Biologie živočichů: 🕮 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 🕮 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 🕮 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	▪ rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ▪ zařazuje konkrétní zástupce do příslušných ekosystémů ▪ pozoruje živočichy v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí ▪ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ▪ popíše základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	**vývoj, vývin a systém živočichů** ➢ významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí, strunatci ➢ vývoj a vývin prvoků ➢ vývoj a vývin bezobratlých živočichů ➢ vývoj a vývin strunatců ➢ výskyt konkrétních zástupců v ekosystémech ➢ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech **rozšíření, význam a ochrana živočichů** ➢ hospodářsky a epidemiologicky významné druhy jednotlivých ekosystémů ➢ péče o vybrané domácí živočichy ➢ chov domestikovaných živočichů ➢ živočišná společenstva **projevy chování živočichů** ➢ přizpůsobení života vybraných živočichů ve vybraných ekosystémech	
Základy ekologie: 🕮 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 🕮 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu	▪ uvede příklady výskytu konkrétních organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ▪ vysvětlí pojmy – populace, společenstvo, ekosystém ▪ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců ve vybraných	**organismy a prostředí** ➢ vzájemné vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím ve vybraných ekosystémech ➢ populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy ➢ potravní řetězce ➢ rovnováha v ekosystému	

základní princip existence živých a neživých složek ekosystému 🕮 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 🕮 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	ekosystémech, zhodnotí jejich význam ▪ rozliší vybrané chráněné rostliny a živočichy, objasní správné chování člověka v přírodě	**ochrana přírody a životního prostředí** ➢ globální problémy a jejich řešení ➢ chráněná území ➢ chráněné druhy rostlin a živočichů v jednotlivých ekosystémech	
Praktické poznávání přírody: 🕮 aplikuje praktické metody poznávání přírody 🕮 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	▪ používá mikroskop a lupu pro pozorování ▪ provede jednoduché laboratorní úkony při pozorování rostlin ▪ užívá atlasy a klíče pro určování rostlin a živočichů ▪ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	**praktické metody poznávání přírody** ➢ pozorování lupou a mikroskopem ➢ zjednodušené určovací klíče a atlasy ➢ založení herbáře a sbírek ➢ jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů ➢ určování rostlin a živočichů dle atlasů a klíčů ➢ pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	

PŘÍRODOPIS – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Obecná biologie a genetika: 🕮 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů 🕮 uvede na příkladech z běžného	▪ vysvětlí pojmy: autotrofie, parazitismus, symbioza, heterotrofie, predátor, rozkladač ▪ rozpozná konkrétní způsob výživy u	**vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** ➢ výživa rostlin a živočichů ➢ dýchání rostlin a živočichů ➢ růst rostlin – fotosyntéza, organické látky a anorganické látky	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry **kooperace a kompetice**

života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	vybraných druhů rostlin a živočichů ▪ popíše průběh dýchání rostlin a rozezná způsoby dýchání u jednotlivých skupin živočichů ▪ objasní význam a průběh fotosyntézy u rostlin, rozliší organické a anorganické látky ▪ vysvětlí pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin; popíše květ, plod ▪ popíše vývin vybraných nižších a vyšších rostlin ▪ popíše přímý či nepřímý vývin vybraných bezobratlých živočichů, objasní pojmy živorodost a vejcorodost ▪ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů, hub a bakterií ▪ objasní funkce jednotlivých buněčných organel ▪ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin a bezobratlých živočichů ▪ rozliší organismy jednobuněčné a mnohobuněčné ▪ objasní způsob života jednobuněčných organismů ▪ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	➢ rozmnožování rostlin ➢ vývin nižších a vyšších rostlin ➢ vývin živočichů ➢ reakce na podněty ➢ názory na vznik života **základní struktura života** ➢ stavba buňky ➢ rostlinná pletiva, jejich funkce ➢ živočišné tkáně ➢ tkáně bezobratlých živočichů ➢ orgány, orgánové soustavy rostlin a bezobratlých živočichů ➢ organismy jednobuněčné a mnohobuněčné **viry a bakterie** ➢ výskyt a způsob života virů ➢ virová onemocnění ➢ výskyt bakterií a jejich význam pro člověka – využití bakterií ➢ choroby ovocných stromů, zeleniny ➢ bakterie potřebné k životu člověka ➢ praktické využití	- řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EVM** **ekosystémy** - moře – jmenuje významné druhy mořských bezobratlých i strunatců, porovnává přizpůsobení jednotlivých organismů životu v moři, popíše cyklus oxidu uhličitého a kyslíku - tropický deštný les – jmenuje významné druhy živočichů a rostlin, charakterizuje druhovou rozmanitost, vysvětlí globální význam - lidské sídlo-město-vesnice – vysvětlí pojem umělý ekosystém, popíše funkce a vztahy k okolí, jmenuje druhy rostlin a živočichů vyskytujících se v lidských sídlech **základní podmínky života** - ekosystémy-biodiverzita - vysvětlí význam biodiverzity, posoudí ohrožení a ochranu rozmanitosti přírody ve světě a u nás
Biologie hub: 🕮 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a	▪ objasní význam kvasinek a štětičkovce pro člověka a ve	**houby bez plodnic** ➢ základní charakteristika ➢ pozitivní a negativní vliv na člověka	

porovná je podle charakteristických znaků 📖 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích 📖 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	vybraných ekosystémech	a živé organismy ➢ kvasinky – jejich hospodářský význam	
Biologie rostlin: 📖 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 📖 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku 📖 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 📖 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů 📖 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	▪ popíše základní stavbu vybraných rostlin, objasní funkci jednotlivých orgánů ▪ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů ▪ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů ▪ pozoruje rostliny v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí	**anatomie, morfologie, fyziologie a systém rostlin:** ➢ fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování ➢ výskyt, stavba těla, výživa a zástupci řas, mechorostů, kapraďorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin ➢ stromy, keře, polokeře a byliny vybraných ekosystémů ➢ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech **význam rostlin a jejich ochrana**	
Biologie živočichů: 📖 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 📖 rozlišuje a porovná jednotlivé	▪ porovná základní vnitřní vnější stavbu vybraných bezobratlých živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	**stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** ➢ živočišná buňka ➢ tkáně, orgány, orgánové soustavy jednotlivých skupin bezobratlých živočichů	

skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin 🕮 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 🕮 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	▪ rozlišuje a porovnává jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané zástupce, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ▪ zařazuje konkrétní zástupce do příslušných ekosystémů ▪ pozoruje živočichy v jejich přirozeném prostředí a objasní jejich přizpůsobení podmínkám prostředí ▪ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ▪ uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy ▪ popíše základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	➢ organismy jednobuněčné a mnohobuněčné ➢ rozmnožování jednotlivých skupin bezobratlých živočichů a prvoků **vývoj, vývin a systém živočichů** ➢ významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí, strunatci ➢ vývoj a vývin prvoků, bezobratlých a strunatců ➢ výskyt konkrétních zástupců v jednotlivých ekosystémech ➢ podmínky pro život v jednotlivých ekosystémech **rozšíření, význam a ochrana živočichů** ➢ hospodářsky a epidemiologicky významné druhy jednotlivých ekosystémů ➢ péče o vybrané domácí živočichy ➢ chov domestikovaných živočichů ➢ živočišná společenstva **projevy chování živočichů** ➢ přizpůsobení života vybraných živočichů ve vybraných ekosystémech	
Základy ekologie: 🕮 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 🕮 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých	▪ uvede příklady výskytu konkrétních organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ▪ vysvětlí pojmy – populace, společenstvo, ekosystém ▪ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců ve vybraných ekosystémech, zhodnotí jejich	**organismy a prostředí** ➢ vzájemné vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím ve vybraných ekosystémech ➢ populace, společenstva ➢ přirozené a umělé ekosystémy ➢ potravní řetězce ➢ rovnováha v ekosystému	

a neživých složek ekosystému 🕮 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 🕮 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	význam ▪ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému ▪ rozliší vybrané chráněné rostliny a živočichy, objasní správné chování člověka v přírodě	**ochrana přírody a životního prostředí** ➢ globální problémy a jejich řešení, chráněná území ➢ chráněné druhy rostlin a živočichů v jednotlivých ekosystémech	
Praktické poznávání přírody: 🕮 aplikuje praktické metody poznávání přírody 🕮 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	▪ používá mikroskop a lupu pro pozorování ▪ provede jednoduché laboratorní úkony při pozorování rostlin ▪ užívá atlasy a klíče pro určování rostlin a živočichů ▪ dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	**praktické metody poznávání přírody** ➢ pozorování lupou a mikroskopem ➢ zjednodušené určovací klíče a atlasy - určování rostlin a živočichů dle atlasů a klíčů, ➢ založení herbáře a sbírek - založení herbářové položky, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů ➢ pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování přírody	

PŘÍRODOPIS – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Obecná biologie a genetika: 🕮 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel 🕮 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska	▪ popíše živočišnou buňku a objasní funkce jednotlivých organel ▪ rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) strunatců ▪ vysvětlí podstatu pohlavního a	**základní struktura života** ➢ stavba živočišné buňky ➢ živočišné tkáně strunatců, vč. člověka ➢ funkce jednotlivých orgánů a orgánových soustav strunatců **dědičnost a proměnlivost organismů** ➢ pohlavní a nepohlavní rozmnožování	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry **kooperace a kompetice** - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

dědičnosti 🕮 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	nepohlavního rozmnožování ▪ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů ▪ objasní pojmy: gen, křížení, genetika	➢ podstata dědičnosti a přenos dědičných informací ➢ gen, křížení	**EVM** **vztah člověka k prostředí** - náš životní styl – zhodnotí způsoby jednání člověka a vlivy na životní prostředí - prostředí a zdraví – posoudí rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, navrhne možnosti a způsoby ochrany zdraví
Biologie živočichů: 🕮 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	▪ porovná základní vnitřní a vnější stavbu vybraných strunatců a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ▪ objasní rozmnožování jednotlivých skupin strunatců	**stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** ➢ živočišná buňka, stavba živočišné buňky, funkce jednotlivých organel ➢ tkáně, orgány, orgánové soustavy strunatců ➢ organismy jednobuněčné a mnohobuněčné ➢ rozmnožování strunatců	
Biologie člověka: 🕮 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy 🕮 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka 🕮 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 🕮 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života 🕮 aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	▪ orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ▪ objasní vznik nového jedince od početí po stáří ▪ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vysvětlí jejich vztahy ▪ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby ▪ aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla ▪ rozliší správný a nesprávný životní styl a zdůvodní pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka	**fylogeneze a ontogeneze člověka** ➢ rozmnožování člověka - vývin nového jedince, průběh lidského života **anatomie a fyziologie** ➢ stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla ➢ orgány, orgánové soustavy ➢ vyšší nervová činnost ➢ hygiena duševní činnosti **nemoci, úrazy a prevence** ➢ příčiny, příznaky ➢ praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí ➢ závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie **životní styl** ➢ pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	

PŘÍRODOPIS – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Obecná biologie a genetika: 🕮 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 🕮 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	▪ rozliší základní projevy a podmínky života ▪ orientuje se v daném přehledu vývoje organismů ▪ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů ▪ objasní pojmy: gen, křížení, genetika	**vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** ➢ výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin ➢ reakce na podněty ➢ názory na vznik života ➢ rozmanitost organismů ➢ projevy a podmínky života v jednotlivých geologických obdobích **dědičnost a proměnlivost organismů** ➢ podstata dědičnosti a přenos dědičných informací ➢ gen, křížení ➢ J. G. Mendel	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - pozoruje mikroskopem - vytváří mikroskopický preparát - porovnává a vyvozuje závěry **kooperace a kompetice** - řešení problémů a rozhodovací dovednosti **EVM** **základní podmínky života** - energie – zhodnotí vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, navrhne možnosti a způsoby šetření energií - přírodní zdroje – vymezí surovinové a energetické zdroje, jejich vyčerpatelnost, objasní vlivy na prostředí a principy hospodaření s přírodními zdroji - ekosystémy - biodiverzita - vysvětlí význam biodiverzity, posoudí ohrožení a ochranu rozmanitosti přírody ve světě a u nás
Neživá příroda: 🕮 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života 🕮 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek 🕮 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 🕮 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě 🕮 rozlišuje jednotlivá geologická	▪ objasní vznik Země ▪ popíše stavbu Země ▪ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života ▪ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ▪ vysvětlí praktický význam vybraných nerostů a hornin	**Země** ➢ vznik vesmíru, sluneční soustavy a Země ➢ stavba Země ➢ pohyby Země ➢ sféry Země **nerosty a horniny** ➢ principy krystalografie ➢ vznik a vlastnosti nerostů ➢ kvalitativní třídění hornin podle vzniku ➢ praktický význam a využití zástupců nerostů a hornin, určování jejich vzorků ➢ principy krystalografie **vnější a vnitřní geologické procesy**	

období podle charakteristických znaků 🕮 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochrana před nimi	▪ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů ▪ vysvětlí horninový cyklus a oběh vody ▪ popíše sopečnou činnost, zemětřesení a zvětrávání a jejich důsledky ▪ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy ▪ rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě ▪ objasní pojmy: devastace půdy, rekultivace půdy ▪ rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků ▪ popíše styk dvou velkých geologických jednotek na území ČR a jejich vývoj v průběhu jednotlivých geologických obdobích ▪ uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	➢ vnitřní geologické procesy – jejich příčiny a důsledky ➢ vnější geologické procesy – jejich příčiny a důsledky ➢ horninový cyklus **půdy** ➢ složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin ➢ její hospodářský význam pro společnost ➢ nebezpečí a příklady její devastace ➢ možnosti a příklady rekultivace **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** ➢ geologické změny ➢ vznik života ➢ jednotlivá geologická období a jejich charakteristické rysy ➢ výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí **geologický vývoj a stavba území ČR** ➢ Český masiv, Karpaty ➢ pestrost a složitost geologické stavby ČR **podnebí a počasí ve vztahu k životu** ➢ živá a neživá příroda v jednotlivých podnebných pásech – přizpůsobení organismů životním podmínkám ➢ typy počasí a jejich vliv na živou a neživou přírodu ➢ význam vody a teploty prostředí pro život ➢ ochrana a využití přírodních zdrojů ➢ význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé	

		organismy a na člověka **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** ➢ příčiny vzniku mimořádných událostí ➢ přírodní světové katastfofy ➢ nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
Základy ekologie: 🕮 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	▪ objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	**organismy a prostředí** ➢ vzájemné vztahy mezi organismy a mezi organismy a prostředím ➢ populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy ➢ potravní řetězce, rovnováha v ekosystému **ochrana přírody a životního prostředí** ➢ globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
Praktické poznávání přírody: 🕮 aplikuje praktické metody poznávání přírody	▪ rozezná významné biology a objasní jejich objevy ▪ používá mikroskop a lupu pro pozorování	**významní biologové a jejich objevy** ➢ J. G. Mendel, Ch. Darwin, J. B. Lamarck, C. Linné, L. Pasteur	

5.6.4 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis je vyučován v 6. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	1

Samostatný vyučovací předmět zeměpis vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis v RVP ZV. Zeměpis také úzce spolupracuje s dalšími vyučovacími předměty, především s přírodopisem a dějepisem. Mezipředmětovými vztahy je vázán na fyziku, chemii, výtvarnou výchovu, občanskou výchovou, informatiku, český jazyk a cizí jazyky, matematika apod.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 7 tematických okruhů:

1. tematický okruh: **Geografické informace,zdroje dat, kartografie a topografie**
2. tematický okruh: **Přírodní obraz Země**
3. tematický okruh: **Regiony světa**
4. tematický okruh: **Společenské a hospodářské prostředí**
5. tematický okruh: **Životní prostředí**
6. tematický okruh: **Česká republika**
7. tematický okruh: **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace**

Žáci získávají a rozšiřují si poznatky a dovednosti o vztazích mezi člověkem a jeho prostředím. Tyto znalosti a dovednosti aplikují do své práce. Seznamují se se životem lidí v návaznosti na přírodu nejen v České republice, ale i v jednotlivých regionech světa. Žáci se učí orientovat v současném světě a získávají důležité informace o globálních problémech lidstva. V praktické části získávají dovednosti pro práci s mapami a informačními materiály, učí se orientovat v problému a vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů. Žáci jsou vedeni ke spolupráci se spolužáky a k zažívání úspěchů z vlastní činnosti.
V hodinách zeměpisu se používají tyto formy výuky – výkladové hodiny propojené diskusemi, skupinové práce, problémové vyučování, práce na školních projektech, samostatná příprava žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací. Nedílnou součástí je i terénní výuka. Při výuce jsou využívány učebnice, pracovní listy, pomůcky (globus, atlasy, mapy atd.), geografické časopisy, encyklopedie a internet. Vyučovací předmět zeměpis využívá většinou samostatnou odbornou učebnu, některé formy výuky se uskutečňují také v odborné počítačové učebně. Žáci pracují v těchto učebnách na zadaných úkolech v kolektivu celé třídy, ve skupinách i individuálně.
Terénní výuka se uskutečňuje v podobě zeměpisných cvičení, zeměpisných exkurzí a školních projektech ve vybraných lokalitách.
Výuka vyučovacího předmětu nabízí řadu tradičních i inovačních metod, forem a postupů ve výuce. Kromě frontální výuky s využitím tradičních pomůcek (globus, mapy, atlasy, videosnímky, katalogy, časopisy, encyklopedie atd.) se uplatňují i formy výuky ve dvojicích či skupinách a různé individuální formy výuky. Z netradičních vyučovacích metod, forem a postupů vyučující může volit např. školní diskuse, problémové pojetí výuky, školní zeměpisné projekty, besedy s experty (manažeři firem, novináři, geografové) atd. V hodinách zeměpisu se žáci učí klást otázky, na které vyhledávají příslušné odpovědi. Objevují nové souvislosti a využívají mezipředmětových vazeb. Odpovědi vyhledávají v tisku, na internetu, v odborných příručkách, encyklopediích atd. Dále zpracovávají referáty, což vede žáky k samostatnosti a k propojování

získaných vědomostí. Žáci jsou vedeni k srozumitelnému vyjadřování nabytých vědomostí a k pozitivnímu vztahu k prostředí a k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu.

Ve vyučovacím předmětu zeměpis jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu zeměpis jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, s mapou a vyhledávání informací
- vedeme různými metodami k osvojení si obecně užívaných zeměpisných termínů, symbolů a znaků
- umožňujeme realizovat vlastní nápady, podněcujeme tvořivost
- podporujeme formování komplexního pohledu na zeměpis jako přírodovědný i společenskovědní obor

Kompetence k řešení problémů:

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- dbáme na to, aby se podíleli na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení práce

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do diskuse a k vhodné argumentaci
- nabízíme využití informačních a komunikačních prostředků s okolním světem
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální:

- vedeme k sebehodnocení
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovíme pravidla pro práci skupiny i jednotlivce a dbáme na jejich dodržování
- umožňujeme zapojení do týmové práce při řešení obsáhlejších úkolů

Kompetence občanské:

- podněcujeme respektování odlišností a přesvědčení druhých, schopnost empatie
- seznamujeme žáky s národními tradicemi a ochranou kulturního a historického dědictví
- preferujeme znalost základních principů environmentální problematiky a rozhodování se v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní:

- vedeme k úctě a ochraně životního prostředí
- vedeme k dodržování řádů v chráněných oblastech, zoologických a botanických zahradách, muzeích apod.
- při terénní práci podporujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce, vedeme k úctě k práci

ZEMĚPIS – 6. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie 🕮 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. 🕮 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii. 🕮 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině. 🕮 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	▪ vyhledá a přiměřeně roztřídí informace z různých zdrojů ▪ používá základní geografické pojmy ▪ orientuje se a vyhledává v atlase dle zeměpisné sítě ▪ používá glóbus ▪ vysvětlí pojmy plán, mapa, měřítko mapy a výpočet skutečných vzdáleností ▪ orientuje se v zeměpisných atlasech, mapách a plánech, aktivně s nimi pracuje	**Komunikační geografický a kartografický jazyk** ➢ základní zdroje geografických informací a statistických dat ➢ kartografické produkty, jejich využití ➢ výškopis a polohopis, ➢ legenda ➢ pojmy: vrstevnice, nadmořská a relativní výška ➢ poledníky, rovnoběžky ➢ zeměpisná délka, šířka **Geografická kartografie a topografie** ➢ glóbus jako model Země, jeho měřítko ➢ zeměpisné souřadnice ➢ mapa, plán – měřítko, obsah ➢ orientace v mapě a v plánu	**EVM** **základní podmínky života** - uvědomuje si podmínky života a možnosti jejich ohrožování - úměrně svému věku je schopen zodpovědného přístupu k biosféře, atmosféře, pedosféře, hydrosféře a - k ochraně přírody **OSV** **rozvoj schopností poznávání** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **kreativita** - rozvíjí tvůrčí práci, pružnost **komunikace** - rozvíjí dovednosti dobré komunikace a upevňuje pozornost, soustředění a aktivní naslouchání **MV** **kritické čtení a vnímání** - rozvíjí komunikační schopnost a přispívá ke schopnosti přizpůsobit se cílům týmu **EGS** **Evropa a svět nás zajímají** - vliv lidí na krajinu a životní prostřed
Přírodní obraz Země 🕮 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné	▪ popíše tvar Země s pomocí glóbu ▪ objasní postavení Slunce ve vesmíru,	**Země jako vesmírné těleso** ➢ Země ve Vesmíru ➢ Měsíc	

vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy. 🕮 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů. 🕮 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu. 🕮 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi ▪ popíše povrch Měsíce a jednotlivé fáze Měsíce ▪ pomocí glóbu předvede názorné otáčení Země kolem zemské osy ▪ určí délku otočení Země kolem osy a Země kolem Slunce a zhodnotí důsledky pohybů Země ▪ porozumí časovým pásmům ▪ objasní a nakreslí stavbu zemského tělesa ▪ porozumí pojmu litosféra, zemětřesení, sopečná činnost, magma a láva ▪ vyjádří základní představu o vzniku pohoří a popíše zvětrávání ▪ rozlišuje typy krajiny ▪ objasní pojmy počasí, podnebí ▪ vymezí jednotlivé podnebné pásy ▪ vysvětlí pojmy vítr, uragán, tajfun, hurikán, tornádo ▪ popíše oběh vody v přírodě ▪ vyhledá na mapě světa jednotlivé oceány a popíše jejich význam ▪ vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem a vyhledá na mapě světa ▪ znázorní vodní tok a jeho části od pramene k ústí ▪ vysvětlí rozdíl mezi přírodními a umělými vodními nádržemi ▪ popíše vznik a složení půd na Zemi ▪ rozliší půdní typ a druh ▪ vyhledá rozmístění tropických	➢ pohyby Země – střídání ročních období, střídání dne a noci ➢ pásmový čas, časová pásma na Zemi **Krajinná sféra** ➢ stavba zemského tělesa ➢ litosféra, zemětřesení, sopečná činnost ➢ horotvorná činnost a zvětrávání ➢ typy krajiny ➢ atmosféra ➢ hydrosféra ➢ pedosféra **Systém přírodní sféry na planetární úrovni** ➢ geografické pásy, geografická	

	deštných pralesů, savan, pouští, polopouští, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesů, tunder, polárních pustin a uvede charakteristické znaky dané oblasti, popíše základní faunu a floru ▪ vyhledá vysoká pohoří a vysvětlí důvody měnící se krajiny v závislosti na měnící se nadmořské výšce	(šířková pásma), výškové stupně ➢ tropické deštné lesy ➢ savany ➢ pouště a polopouště ➢ subtropické krajiny ➢ stepi a lesostepi ➢ lesy mírného pásu ➢ tundry a polární krajiny ➢ výškové stupně v krajině **Systém přírodní sféry na regionální úrovni** ➢ přírodní oblasti	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace 🕮 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. 🕮 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny 🕮 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	▪ určí hlavní světové strany ▪ pohybuje se v terénu podle mapy ▪ zobrazuje krajinu do jednoduchého náčrtku	**cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** ➢ určování hlavních světových stran ➢ pohyb podle mapy, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** ➢ živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

ZEMĚPIS – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Regiony světa 🕮 rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa. 🕮 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny. 🕮 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. 🕮 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	▪ pojmenuje a vyhledá v atlase a na mapě světa oceány a světadíly ▪ zhodnotí geografickou polohu jednotlivých světadílů ▪ vyhledá v atlase a na mapě významné místopisné pojmy jednotlivých světadílů ▪ popíše a zhodnotí přírodní poměry jednotlivých světadílů ▪ charakterizuje obyvatelstvo jednotlivých světadílů ▪ zhodnotí hospodářský potenciál jednotlivých světadílů a lokalizuje oblasti cestovního ruch ▪ vyhledá v atlase a na mapách vybrané státy jednotlivých světadílů ▪ vyhledá jednotlivé státy Evropy, určí jejich hlavní a další významná města, popíše geografickou polohu ▪ podá stručný geografický přehled vybraných modelových států jednotlivých světadílů	**Světadíly, oceány, makroregiony světa, modelové regiony světa** ➢ světadíly a oceány ➢ Evropa ➢ Afrika ➢ Austrálie a Oceánie ➢ Amerika ➢ Asie ➢ Antarktida a Arktida	**EGS** **Evropa a svět nás zajímají** - orientuje se na politické mapě světa a Evropy a v příslušných atlasech - rozšiřuje si vědomosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí **objevujeme Evropu a svět** - srovnává společné znaky a odlišnosti evropských a mimoevropských států - poznává různé kultury **jsme Evropané** - utváří si postoj k EU, k Evropě a ke světu jako globálnímu prostředí života **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o světadílech** - rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování - využívá médií jako zdroj informací - uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací **EVM** **lidské aktivity a problémy ŽP** - úměrně svému věku je schopen zodpovědného přístupu k biosféře a k ochraně přírody

ZEMĚPIS – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Česká republika 🕮 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy. 🕮 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům. 🕮 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu. 🕮 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit. 🕮 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.	▪ určí zeměpisnou polohu ČR v rámci Evropy a celého světa ▪ vymezí rozlohu, tvar a hranice ČR v evropském kontextu ▪ objasní vznik pohoří v ČR v evropském i světovém kontextu, vymezí surovinové zdroje ČR ▪ rozpozná a vyjmenuje významné geomorfologické a hydrologické útvary v ČR a ukáže je na mapě ▪ porovná klima jednotlivých klimatologicky odlišných regionů ČR, vysvětlí příčiny rozdílů ▪ hodnotí jednotlivé typy a druhy půd vyskytující se v ČR v souvislosti s jejich lokalizací ▪ hodnotí lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu ▪ uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států ▪ lokalizuje na mapách a stručně charakterizuje jednotlivé kraje ČR a	**Česká republika** ➢ zeměpisná poloha ČR v rámci Evropy a v rámci světa ➢ rozloha, tvar a hranice ČR ➢ geologie – vznik jednotlivých pohoří ČR ➢ geomorfologie ČR – nejznámější pohoří, nížiny, jejich lokalizace v rámci ČR ➢ hydrologie – významné řeky, přehradní nádrže, rybníky, jezera, podpovrchová voda v ČR ➢ klimatologie ČR – rozdíly v klimatu jednotlivých oblastí, příčiny rozdílů ➢ pedologie – typy a druhy půd vyskytující se v jednotlivých oblastech ČR ➢ obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry ➢ rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství ➢ transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady ➢ hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu **regiony České republiky** ➢ územní jednotky státní správy a samosprávy	**EGS** **objevujeme Evropu a svět** - rozvíjí vědomosti potřebné pro porozumění odlišností mezi národy - rozvíjí samostatné uvažování a využívá znalostí o EU **jsme Evropané** - orientuje se na obecně zeměpisné a politické mapě Evropy, v atlasech a tematických mapách ČR **EVM** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - snaží se komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat a obhajovat své názory **MV** **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech ČR** - rozvíjí komunikační schopnosti a dovednosti pro samostatné vystupování - využívá médií jako zdroj informací - uvědomuje si a vybírá si to podstatné z mediálních informací

	hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ▪ určí zeměpisnou polohu v rámci kraje, České republiky i Evropy ▪ vyjmenuje kritéria pro vymezení Plzeňského kraje ▪ zhodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry Plzně a možnosti dalšího rozvoje	➢ krajské členění ➢ kraj místního regionu **místní region** ➢ zeměpisná poloha Plzně, kritéria pro vymezení Plzně a Plzeňského kraje ➢ základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika Plzně a plzeňského kraje důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace 🕮 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu. 🕮 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny. 🕮 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	▪ plánuje trasu, dopravu a obsah výletu ▪ popisuje jednotlivá místa v Plzeňském kraji ▪ charakterizuje dané oblasti na základě zjištěných informací, které třídí a zpracovává	**cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** ➢ exkurze v rámci projektu „Poznáváme Plzeňský kraj“ ➢ plánování výletů v rámci ČR za použití dostupných informací z různých informačních zdrojů **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** ➢ živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

ZEMĚPIS – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Společenské a hospodářské prostředí	▪ vyhledá počet obyvatel v současném	**obyvatelstvo světa** ➢ počet obyvatel v současném světě a	**EGS** **Evropa a svět nás zajímají**

🕮 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa 🕮 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 🕮 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 🕮 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 🕮 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků. 🕮 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	světě a určí nejpočetnější státy ▪ vyhledá nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země ▪ vysvětlí pojmy emigrace a imigrace ▪ rozlišuje základní rasy, lokalizuje hlavní světové jazyky a jejich územní rozšíření ▪ rozčlení obyvatelstvo podle socioekonomických znaků ▪ rozlišuje sídla podle velikosti ▪ posoudí funkci měst ▪ posoudí vzájemnou propojenost osídlení ▪ vyhledá na plánu města Plzně jednotlivé zóny podle funkčního využití ▪ zhodnotí význam zemědělství, popíše různé druhy zemědělství ▪ s pomocí map vyhledá hlavní zemědělské oblasti světa ▪ zhodnotí význam rybolovu a vyhledá na mapách hlavní rybolovné oblasti ▪ rozlišuje základní členění průmyslu na jednotlivá odvětví ▪ rozlišuje nerostné suroviny dle jejich využití ▪ zvažuje problémy spjaté s těžebním i energetickým průmyslem ▪ rozlišuje základní odvětví zpracovatelského průmyslu ▪ rozlišuje dopravu podle funkce, podle druhu dopravního prostředku ▪ zhodnotí význam služeb ▪ rozlišuje typy cestovního ruchu a zhodnotí význam pro hospodářství ▪ na mapách vyhledá hlavní světové	nejpočetnější státy ➢ nejhustěji zalidněná území na Zemi a nedotčené oblasti Země ➢ emigrace, imigrace ➢ základní rasy ➢ hlavní světové jazyky ➢ obyvatelstvo podle socioekonomických znaků ➢ sídla podle velikosti ➢ funkce měst ➢ propojenost osídlení ➢ jednotlivé zóny Plzně podle funkčního využití **světové hospodářství** ➢ světové zemědělství ➢ hlavní zemědělské oblasti světa ➢ rostlinná výroba ➢ živočišná výroba ➢ rybolov ➢ světová průmyslová výroba ➢ těžební a energetický průmysl ➢ zpracovatelský průmysl ➢ doprava ➢ služby obyvatelstvu ➢ cestovní ruch a rekreace	- orientuje se na politických a tematických mapách světa a v atlase - porovnává evropské a mimoevropské státy, nachází společné znaky a odlišnosti **EVM** **vztah člověka k prostředí** - uvědomuje si dopad činnosti lidí na životní prostředí **OSV** **komunikace** - aktivně naslouchá, rozvíjí dovednosti komunikace ve skupině

	oblasti cestovního ruchu ▪ porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků (poloha, rozloha, tvar území, počet obyvatel, svrchovanost, státní zřízení, vnitřní uspořádání, politický systém, hospodářská vyspělost a úroveň) ▪ uvede názvy hlavních mezinárodních organizací ▪ vyhledá nově vzniklé státy koncem 20. století a počátkem 21. století	**regionální společenské, politické a hospodářské útvary** ➢ politická mapa současného světa ➢ příklady rozdělení na menší územně správní celky ➢ mezinárodní organizace ➢ nově státy na mapě světa **Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** ➢ aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa ➢ sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	
Životní prostředí 🕮 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin. 🕮 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů). 🕮 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	▪ rozliší a popíše přírodní krajiny a kulturní krajiny ▪ vyjmenuje vnější a vnitřní krajinotvorné činitele ▪ na příkladech vysvětlí poškozování krajiny a životního prostředí ▪ zhodnotí přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti ▪ posoudí vliv kvality životního prostředí na zdraví obyvatelstva ▪ uvede nejznámější chráněná území přírody v ČR (NP), lokalizuje je na mapách a objasní jejich důležitost	**krajina** ➢ vzhled přírodní a kulturní krajiny a jejich charakteristické znaky ➢ krajinné složky, ekosystém, biomy, ➢ funkce a vzhled krajiny ➢ vnější a vnitřní krajinotvorní činitelé **vztah příroda a společnost** ➢ přírodní zdroje z hlediska jejich obnovitelnosti a vyčerpatelnosti ➢ globální, ekologické a environmentální problémy lidstva ➢ ochrana životního prostředí	

5.7 Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

- buduje žákův pozitivní postoj ke kultuře a umění
- rozvíjí žákovu osobnost a talent
- umožňuje seberealizaci žáka – tvořivost
- působí na jeho emoce
- rozvíjí žákovo vnímání
- učí žáka zaujímat postoje k hodnotám vnějšího světa
- podporuje rozvoj schopnosti nonverbální komunikace
- učí ho objevovat užitečnost světa fantazie
- vede žáka k uplatnění teoretických poznatků v praxi
- pomáhá mu získávat nové dovednosti
- učí žáka vážit si práce vlastní i práce druhých
- učí ho rozpoznávat kvalitu uměleckého díla
- poukazuje na vazby mezi různými druhy umění
- umožňuje žákovi chápat umění jako nedílnou součást běžného života jedince a upozorňuje na estetický účinek uměleckých děl vytvořených v minulosti a poukazuje na historické souvislosti a proměny umělecké tvorby

Vzdělávací oblast Umění a kultura obohacuje žákův pohled na svět. Umožňuje mu chápat umění jako nedílnou součást běžného života. Podílí se na utváření žákova pozitivního postoje ke kultuře a umění, upozorňuje ho též na estetický účinek uměleckých děl vytvořených v minulosti a poukazuje na jejich historické souvislosti a proměny. Upozorňuje na vazby mezi různými druhy umění. Učí ho rozpoznávat kvalitu uměleckého díla, vážit si práce vlastní i druhých a zaujímat postoje k hodnotám vnějšího světa.
Tato oblast rozvíjí žákovu osobnost a talent, jeho tvořivost. Umožňuje mu seberealizovat se. Zároveň působí na rozvoj žákova vnímání a emocionálního cítění. Učí ho čerpat inspiraci ze světa fantazie. Pomáhá mu získávat nové dovednosti a teoretické poznatky a uplatňovat je v praxi. Podporuje rozvoj nonverbální komunikace.
Nabídka okruhů, forem a technik práce je pouze orientační a každý z vyučujících si ji může upravit podle svých představ. Důležitost této vzdělávací oblasti jako součásti základního vzdělání spočívá v tom, že umožňuje žákovi jiné než pouze racionální poznávání světa.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- **Hudební výchova**
- **Výtvarná výchova**

5.7.1 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je vyučován v 1.– 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Předmět hudební výchova je vyučován na obou stupních základního vzdělávání s časovou dotací 1 hodiny týdně pro 1. – 9. ročník. Výuka probíhá v poloodborných učebnách. Bývají do ní začleňovány krátkodobé projekty. Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje v organizaci hudebně výchovných činností s širším záměrem obohacovat jejich estetické vnímání a prožívání světa.
Hudební výchova žáka ovlivňuje, rozvíjí jeho osobnost a především jeho hudebnost. Snaží se rozvíjet receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti žáků, a to zejména vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými aktivitami. Upozorňuje na společenské funkce hudby jednotlivých uměleckých epoch a postupně je vede k jejich rozlišení. Seznamuje žáky s národní hudební kulturou a kulturou jiných zemí. Zdůrazňuje schopnost hudebního umění minulosti i dneška působit na žáka emocionálně. Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních (práce s hlasem), instrumentálních (hry na jednoduché hudební nástroje), hudebně pohybových (tanec, gesta) a poslechových činností (vnímání, interpretace, rozpoznávání žánrů) k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Umožňuje žákům hudebně se realizovat a vyjádřit tak své pocity a najít si svůj vlastní hudební styl. Učební osnovy 6. až 9. ročníku budou zpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků.

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k celoživotnímu zájmu o hudbu a kulturu jako takovou
- učíme ho v širších souvislostech vyhledávat a třídit informace s hudební tematikou, rozumět a využívat hudební terminologii

Kompetence k řešení problémů

- posilujeme žákovu sebedůvěru při aktivních hudebních činnostech
- kladně ho motivujeme
- poukazujeme na jeho zlepšení

Kompetence komunikativní

- učíme žáka formulovat vlastní myšlenky a názory, naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně a slušně na ně reagovat, zapojovat se do diskuze, obhajovat vlastní názor a vhodně argumentovat
- pracujeme s různými typy textů, notových a obrazových materiálů a záznamů
- poukazujeme na to, že hudba je možným prostředkem komunikace mezi lidmi i národy

Kompetence sociální a personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáka k vytvoření kladného vztahu ke kulturním a historickým hodnotám, k uměleckým dílům
- snažíme rozvíjet jeho smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- při praktických hudebních činnostech se učíme správně zacházet s hudebními nástroji a materiály
- dodržujeme při tom stanovená pravidla
- využíváme znalosti z jiných oborů, učíme se hledat souvislosti

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 1. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. 🕮 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. 🕮 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. 🕮 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 🕮 rozlišuje jednotlivé kvality tónu,	**vokální činnosti** ➢ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – a1; ➢ hudební rytmus – realizace písní ve dvoučtvrťovém a tříčtvrťovém taktu ➢ intonace a vokální improvizace – diatonicé postupy v dur, hudební hry (rytmizace a melodizace jednoduchých říkadel) ➢ záznam vokální hudby – nota jako	- Zlatá brána - zvuky a tóny - Státní hymna - Jedna, dvě, Honza jde - Haydn – Hodiny - metronom - Halí, belí - Bizet – Arlésanka - To je zlaté posvícení - pomalé a rychlé tempo - melodie klesající - Sedí liška pod dubem	**OSV** **rozvoj schopnosti poznávání** - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém **psychohygiena** - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli **kreativita** - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody **mezilidské vztahy** - pečuje o pěkné mezilidské vztahy **komunikace**

rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. 🕮 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	grafický znak pro tón; **instrumentální činnosti** ➢ hra na hudební nástroje – užití nástrojů Orffova instrumentáře ➢ záznam instrumentální melodie – zápis rytmu jednoduchého motivu **hudebně - pohybové činnosti** ➢ pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý takt, taneční hry se zpěvem (taneční doprovod písně) ➢ orientace v prostoru **poslechové činnosti** ➢ kvality tónu – délka, síla, barva, výška ➢ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie barva ➢ hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; ➢ hudební styly a žánry – pochod ➢ interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je hudba, proč je taková)	- Telemann-Sonáta - Ovčáci, čtveráci - Ravel - Údolí zvonů - Jakub Jan Ryba - Koledy - hudební otázka, odpověď - hra na tělo - Brahms - Uherský tanec - pohybový doprovod písně 2/4 - co je vysoké a co nízké - Když jsem já sloužil - co je krátké, co je dlouhé - hudební nástroje - výběr - Coste-Etuda A dur - barva tónu - Vodník - zápis rytmu - Boccherini- Menuet - Hurník- Pohádka o princezně žabce - Pekla vdolky - jak se kreslí noty - Vivaldi- Čtvero ročních období - Utíkej, Káčo, utíkej - Orffovy nástroje - Orff- Carmina Burana	- osvojuje si řeč těla,řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání **hodnoty, postoje, praktická etika** - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozborem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot **VDO** **občanská společnost a škola** - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
🕮 zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	**vokální činnosti**: ➢ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost,	- Kočka leze dírou - notový zápis	**OSV** **rozvoj schopnosti poznání** - provádí cvičení smyslového

🕮 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. 🕮 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. 🕮 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 🕮 rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. 🕮 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu c1 – h1 ➢ hudební rytmus – realizace písní ve dvoučtvrťovém a tříčtvrťovém taktu ➢ intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) ➢ záznam vokální hudby – zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky), zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně; **instrumentální činnosti:** ➢ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů Orffova instrumentáře ➢ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – hudební doprovod, hry – ozvěna, odpověď ➢ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku **hudebně-pohybové činnosti:** ➢ pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý a třídobý takt, taneční hry se zpěvem (taneční doprovod písně) ➢ orientace v prostoru **poslechové činnosti:** ➢ kvality tónu – délka, síla, barva, výška ➢ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva ➢ hudba vokální, instrumentální, vokálně-instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj; ➢ hudební styly a žánry – ukolébavka	- Beethoven - Pastorální symfonie - Okolo Frýdku - doprovod na Orfeovy nástroje - dvoudobý takt - Novák - Bouře - tempo, hra na zvonečky - partitura - Smetana - Prodaná nevěsta, předehra - hra na tělo - rytmus - p- piano, mf- mezzoforte - hra na otázku a odpověď - noty- c,d,e - Paganini - Capriccio - Saint Saens - Karneval zvířat - Masožravá kytka - Sarauer - Taneček - Schubert - Pstruh - Dobrý den - dvojhlas nácvik - Mravenci - rytmický doprovod - hra na zrcadlo - Maličká su- rytmizace a pohybový doprovod - Handel - Hudba k ohňostroji - dynamika skladby - Vánoce v hudbě - Ryba - Česká mše vánoční - Koledy - balet - Mendelssohn-Bartholdy - Svatební pochod - Kalamajka - instrumentální a pohybový doprovod - hra na ozvěnu - Dobrú noc - repetice - Hurník - Pohádka - Šel tudy	vnímání, řeší problém **psychohygiena** - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli **kreativita** - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody **mezilidské vztahy** - pečuje o pěkné mezilidské vztahy **komunikace** - osvojuje si řeč těla,řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání **hodnoty, postoje, praktická etika** - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozborem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot

	➢ interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je hudba, proč je taková)	- Mozart - Malá noční hudba - nota čtvrťová, osminová, půlová, pomlka čtvrťová, osminová	

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. 🕮 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem. 🕮 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. 🕮 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie 🕮 rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. 🕮 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	**vokální činnosti:** ➢ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tónu a tvorba tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, dynamicky odlišený zpěv ➢ hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu ➢ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas ➢ intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) ➢ záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně, nota jako grafický znak pro tón **instrumentální činnosti** ➢ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých	- noty f,g - hrátky s říkadlem - G klíč - pohybový doprovod - nota celá, půlová, notová osnova - Ach synku, synku - ¾,krokové variace - rytmické ostinato ¾ - hra na hudební otázku a odpověď - hra na ozvěnu - Novák - V Tatrách - kánon - melodie stoupá a klesá - stupnice C dur - Vyletěla holubička - forma a,b - Mozart - Dětská symfonie - pomlka čtvrťová., půlová - hra na papouškování - Louka široká - nácvik dvojhlasu - Dú Valaši, dú - 2/4, kánon, doprovod Orff. - Dynamika, zesilování, zeslabování - jazz, zpěv L. Armstronga	**OSV** **rozvoj schopnosti poznávání** - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém **psychohygiena** - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli **kreativita** - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody **mezilidské vztahy** - pečuje o pěkné mezilidské vztahy **komunikace** - osvojuje si řeč těla,řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání **hodnoty, postoje, praktická etika** - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozborem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot **VDO** **občanská společnost a škola**

	skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře ➢ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednodílná písňová forma ➢ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku **hudebně pohybové činnosti:** ➢ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ➢ pohybové vyjádření hudby – pantomima a reakce na změny v proudu znějící hudby ➢ orientace v prostoru **poslechové činnosti:** ➢ kvality tónů ➢ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord ➢ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu ➢ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ➢ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. ➢ hudební formy – malá písňová forma ➢ interpretace hudby – slovní vyjádření	- Beskyde, Beskyde, synkopa, rytmický, instrumentální doprovod, forma a,b - indická hudba - dirigování - 2/4 - Vánoční hudba - Ryba, Zrunek koledy - Mozart - Kouzelná flétna - Rampouch - 2/4, forma a,b,a, rytmický a melodický doprovod - solmizační slabiky - Vivaldi – Čtvero - Zima - Dvořák - Můj domov - doba těžká a lehká - pentatonika - hra na otázku a odpověď - kvinta - hudební hříčka Grešle a groš - Smetana - Z českých luhů a hájů - Až já pojedu - ¾, pohybový doprovod, třídobý takt - Chopin - Polonéza - Kamarádi, mazurka - Voláme sluníčko, instrumentální dvojhlas - Kozel - dirigent - 2/4 - Beethoven - Osudová - Smetana - Prodaná nevěsta, duet Kecala a Jeníka - Dvořák - Slovanský tanec - Tanec - šotyška, pohybový doprovod - polka, rytmus - hudebně vyjadřovací prostředky - koření hudby - orchestr, nástroje- dělení	- pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 4. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti 🕮 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 🕮 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 🕮 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 🕮 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 🕮 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	**vokální činnosti** ➢ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu ➢ hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu ➢ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas ➢ intonace a vokální projev – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) ➢ záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, notový zápis jako opora při realizaci písně, nota jako grafický znak pro tón **instrumentální činnosti** ➢ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře ➢ rytmizace, melodizace a hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednodílná písňová forma ➢ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku	- Znám já jeden krásný zámek, forma a,b,a - noty a, h - Dvořák - Devátá - taktování 2/4 - indiánská hudba - čtyřdobý takt - Hdyž sem šel vod Domažlic - Smetana - Vltava - dynamika - crescendo a decrescendo - Ach není tu, není, forma a,b,a, ukázat hudebně vyjadřovací prostředky - koncert - dva významy - Čajkovskij - klavírní koncert b moll - rytmické ostinato a píseň Išla Marina - metronom - Beethoven - Symfonie č. 8 - posuvky - předznamenání - kánony - Ó, řebíčku nebo Voděnka studená - pohybový doprovod zvolené písně - půlová pomlka - rytmická hra Milostpán a milostslečna - variace - Brahms - Variace na Haydnovo témaValčík - třídobý tanec, dirigování na tři - nástrojové skupiny - Mysliveček - Oktet pro dechové nástroje - komorní hudba	**OSV** **rozvoj schopnosti poznávání** - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém **psychohygiena** - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli **kreativita** - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody **mezilidské vztahy** - pečuje o pěkné mezilidské vztahy **komunikace** - osvojuje si řeč těla,řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání **hodnoty, postoje, praktická etika** - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozborem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot **VDO** **občanská společnost a škola** - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

🕮 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	**hudebně pohybové činnosti** ➢ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ➢ pohybové vyjádření hudby – pantomima ➢ orientace v prostoru **poslechové činnosti** ➢ kvality tónů ➢ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord ➢ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu ➢ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas ➢ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. ➢ hudební formy – malá písňová forma ➢ interpretace hudby – slovní vyjádření ➢ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas ➢ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. ➢ hudební formy – malá písňová forma interpretace hudby – slovní vyjádření	- Vánoce v hudbě - Ryba, pastorely, koledy - Janáček - Pilky - Toemba- moll tónina, hra na tělo - partitura, dynamika, klíče, skupiny nástrojů - Stará archa - hudební barvy - Penderecki- Jakubovo probuzení - V tom píseckým černým lese, nácvik dvojhlasu - Haydn - Symfonie S úderem kotlů - Míša 2/4, pohybový doprovod - Boleslav, Boleslav - Ten chlumecký zámek - Janáček - Symfonietta - Novák - Slovácká suita - Hory, doly, černý les, forma a,b - Píseň lidová a umělá	

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti 🕮 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 🕮 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní 🕮 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 🕮 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 🕮 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	**vokální činnosti** ➢ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu ➢ hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, ¾ a 4/4 taktu ➢ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas ➢ intonace a vokální projev – diatonické postupy v dur a moll, hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) ➢ záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, notový zápis jako opora při realizaci písně, nota jako grafický znak pro tón **instrumentální činnosti** ➢ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů Orffova instrumentáře ➢ rytmizace, melodizace a hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod, hudební hry, jednodílná písňová forma ➢ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku	- Bejvávalo, kánon, instrumentální doprovod - pomocné linky, jiné oktávy, ukázat na klavíru - Vivaldi - Concerto in D - Avignonský most 2/4, pohybový doprovod - rytmus, metrum, takt písně - lidová muzika - akord - tónika, dominanta, akordické značky, jednoduchý doprovod na kytaru - hudební věta, malá hudební forma dvoudílná - Bach - Toccata a fuga d moll - Pentatonické muzicírování - hra na skladatele - U panského dvora, forma a,b - italsko - český slovníček hudebních pojmů - vesele nebo smutně - dur a moll - Kdyby byl Bavorov 2/4,forma a,b,a, polkový rytmus, pohybový doprovod, Orff.doprovod - rondo - Pějme píseň dokola - Gossec - Rondo - Žádnyj neví ¾, rytmický doprovod - hra Krabičkové rondo - Torrellli Sonáta pro trubku - rytmizace říkadla - Ráda, ráda ¾, dvojhlas	**OSV** **rozvoj schopnosti poznávání** - provádí cvičení smyslového vnímání, řeší problém **psychohygiena** - zpěvem a hudebními činnostmi trénuje pozitivní naladění mysli **kreativita** - melodizuje, rytmizuje, vytváří doprovody **mezilidské vztahy** - pečuje o pěkné mezilidské vztahy **komunikace** - osvojuje si řeč těla,řeč zvuků, cvičí se v aktivním naslouchání **hodnoty, postoje, praktická etika** - utváření hierarchie hodnot- prací s hudebním materiálem, rozborem příčin vzniku hudebního díla, přiblížením charakterových vlastností skladatele, si žák utváří vlastní žebříček hodnot **VDO** **občanská společnost a škola** - pracuje s hudbou - různorodých skupin, národů

🕮 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	**hudebně pohybové činnosti** ➢ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ➢ pohybové vyjádření hudby – pantomima ➢ orientace v prostoru **poslechové činnosti** ➢ kvality tónů ➢ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord ➢ hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie, dynamické změny v hudebním proudu ➢ hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas ➢ hudební styly a žánry – hudba taneční apod. ➢ hudební formy – malá písňová forma ➢ interpretace hudby – slovní vyjádření	- pomlka celá - Gershwin - Koncert pro klavír - koledy, pastorely, J.J.Ryba, Spiritual kvintet - Beethoven - Egmont - Tři Tamboři 6/8, akord. Doprovod, divadlo - Bubeníci - Orff.instrunentář - Mozart - Don Giovanni, menuet - Čtyři koně jdou ¾,pohybový doprovod, forma a,b,a - Hymna, Fidlovačka, pozor na text - Na rozloučení, Strč prst - Musorgskij - Obrázky z výstavy - Smetana - Proč bychom se netěšili - Bizet - Carmen - Týnom, tánom 2/4, mollová tónina - taktování 4/4	

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 6. – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 🕮 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném	➢ správně dýchá, nasazuje tón, frázuje ➢ zpívá legato, staccato, scat, falzet ➢ jednohlas, jednoduchý dvojhlas (Já, písnička I.),	**vokální činnosti** **zásady pěvecké hygieny** - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, náprava hlasové nedostatečnosti, jednohlasý a vícehlasý zpěv, techniky vokálního	**OSV** **psychohygiena** - objevuje dopad poslechu hudby na duševní zdraví člověka **VDO** **občanská společnost a škola**

životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého 📖 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace 📖 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	➢ rozpozná počet hlasů v ukázce ➢ rozpozná durovou a mollovou tóninu – její náladu dokáže vyjádřit slovy ➢ vytleská, vybubnuje, deklamuje zadaný rytmický úsek (zkouší rapovat), vyjádří svoji náladu rytmem hrou na tělo ➢ vyzná se v notovém zápisu a dokáže se podle něj řídit – zná noty, rozpozná takt ➢ reprodukuje předehrané tóny a kratší melodické úseky, dokáže převést tóny z nezpěvné polohy do své zpěvné ➢ učí se vnímat a oceňovat práci a zpěv ostatních (kánon) ➢ zná hudební žánry využívající zpěv – opera, opereta, muzikál, rocková opera ➢ ví, co je árie, recitativ, libreto, operní předehra, vánoční hudba ➢ zkouší vymyslet vlastní rytmický doprovod k lidovým i umělým písním ➢ dokáže poslouchat a soustředit se na reprodukovanou hudbu všech hudebních stylů ➢ vyzná se v hudebních nástrojích, jejich rozdělení, znacích, způsobu tvoření tónu, obsazení v symfonickém orchestru ➢ vnímá koncertní a studiové nahrávky koncertů se sólovými nástroji	projevu v teorii i jejich individuálním využití při zpěvu. **intonace** - durové a mollové tóniny **hudební rytmus** - reprodukce rytmických etud, odhalování vzájemných souvislostí v hudebních dílech **orientace v notovém záznamu melodie** **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** - reprodukce tónů, krátkých melodických celků, převádění melodie z nezpěvné melodie do zpěvné **reflexe vokálního projevu** - pěvecký projev vlastní i ostatních, transpozice melodie. **teoretické znalosti** - teoretické poznatky o lidském hlasu - pojmy opera, opereta, muzikál koleda, pastorela **teoretické znalosti** - pozná podle zvuku, obrázku hudební nástroje, zná obsazení symfonického orchestru a jiných menších těles - dokáže vysvětlit rozdíl mezi vokální a instrumentální, symfonickou a komorní hudbou	- zjistí a uvědomí si úlohu Čechů v historii - zařadí osobnosti české kultury MV **tvorba mediálních sdělení** - umí pracovat s různými zdroji informací (práce s PC, orientace v katalogu…) – vnímá autora mediálních sdělení. - hledá, získává, zpracovává a předává informace získané z různých zdrojů etnický původ

🕮 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	➢ vytváří vlastní rytmické doprovody ➢ reprodukuje rytmické doprovody ➢ pracuje s nástroji Orfeova instrumentáře	**instrumentální činnosti** **hra na hudební nástroje** - reprodukce melodických motivů, témat, vlastní nástrojová improvizace s využitím Orfeových nástrojů a počítače	
🕮 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	➢ dokáže poslouchat a soustředit se na reprodukovanou hudbu všech hudebních stylů ➢ rozpozná hudební styly artificiální a nonarteficiální hudby – popíše jejich znaky, význam pro společnost ➢ umělecké slohy – jejich charakteristik, životy nejvýznamnějších představitelů	**hudebně pohybové činnosti** **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - orientace v prostoru – pamětní uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci a pohybových hrách **teoretické znalosti** - takt polky, valčíku	
🕮 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	➢ rozpozná hudební styly artificiální a nonartificiální hudby – popíše jejich znaky, význam pro společnost ➢ rozlišuje umělecké slohy – jejich charakteristiku, životy nejvýznamnějších představitelů	**hudební dílo a autor** - skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost). **teoretické znalosti** - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
🕮 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	➢ učí se stavbu a práci hlasivek, rozdělení pěveckých hlasů	**poslechové činnosti** **orientace v hudebním prostoru a analýza hudebních děl** - odhalení výrazových prostředků, významných sémantických prvků	

	➢ poslouchá výrazové prostředky užité v díle hudebních skladatelů ➢ chápe vztah mezi hudbou, filmem a dalšími druhy umění	(zvukomalba, pohyby melodie) důležitých pro pochopení hudebního díla - způsoby hudebního záznamu **interpretace znějící hudby** - slovní charakteristika hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	

5.7.2 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova je vyučován v 1.– 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**
Počet hodin	**1**	**1**	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**	**1**	**1**

Výtvarná výchova je vyučována na I. i II. stupni s časovou dotací: 1. – 3. ročník 1 hodina; 4. – 7. ročník 2 hodiny; 8. – 9. ročník 1 hodina týdně.
Výtvarná výchova přivádí děti k aktivaci smyslového vnímání, k estetickému cítění a rozumovému i citovému hodnocení skutečnosti a jevů. Tvořivými činnostmi umožňuje prohloubení prožitku poznávání. Rozvíjí smyslovou citlivost žáků a uplatňuje jejich subjektivitu. Upozorňuje je též na estetický účinek uměleckých děl vytvořených v minulosti a poukazuje na jejich historické souvislosti a proměny. Učí žáka zacházet s linií, barvou, tvarem, poznávat jejich vlastnosti v ploše a prostoru. Seznamuje ho se základními výtvarnými postupy, materiály a nástroji a s jejich vyjadřovacími možnostmi. Pěstuje u žáků vztah k výtvarné kultuře, navazuje hlubší kontakty s uměním prostřednictvím výtvarných činností. Žák by měl získat podněty k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a poznat možnosti a způsoby, jak vizuálně obrazná vyjádření nabídnout ostatním. Subjektivní výtvarná výpověď je novou cestou komunikace. Učební osnovy 1. až 5. ročníku budou zpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků.

Ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické cítění a vkus
- seznamujeme je se znaky výtvarných uměleckých slohů a s význačnými umělci.

Kompetence k řešení problému

- při společné diskuzi poukazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žákovské práce
- vedeme žáky k sebehodnocení
- posilujeme žákovu sebedůvěru, navrhujeme mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce.

Kompetence komunikativní

- učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování, seznamujeme je s ilustracemi v dětských knihách
- využíváme jejich propojení s literární výchovou a čtením
- povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory, zapojujeme je do výzdoby třídy a školy
- nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace.

Kompetence sociálně personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho ke spolupráci s ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí.

Kompetence občanské

- nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty
- volíme takové výtvarné činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme výtvarný odpad.

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky, stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 1. – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
🕮 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření	**Rozvíjení smyslové citlivosti:** **prvky vizuálně obrazného vyjádření** ➢ linie, tvary, objemy	**PODZIM** **svět přírody** - podzim v lese, na poli, na zahradě, u	**OSV** **sebepoznávání a sebepojetí** - vzájemné poznávání se ve

(linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ 🕮 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace 🕮 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazná vyjádření volí vhodné prostředky 🕮 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností 🕮 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral a upravil	➢ světlostní a barevné kvality ➢ textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru **uspořádání objektů do celků** ➢ uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** ➢ vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** ➢ umělecká tvorba, fotografie, film, tiskopisy, televize, elektronická média, reklama **Uplatňování subjektivity:** **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** ➢ manipulace s objekty ➢ akční tvar malby a kresby ➢ pohyb těla a jeho vnímání v prostoru **typy vizuálně obrazných vyjádření** ➢ jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty ➢ ilustrace textů ➢ volná malba ➢ animovaný film ➢ fotografie	vody (barvy podzimu, podz. listy, stromy, květiny, podz. nálady, počasí, experimentování s barvami, barvy teplé, studené) - práce na poli, na zahradě, sklizeň ovoce, zeleniny - pavoučí síť/babí léto/ - kompozice z přírodnin – koláže z listů, semen, suchých plodů, těstovin, koření - otisky listů, peří, struktura kůry **svět člověka** - zážitky z prázdnin - ilustrace pohádky, básně, textu, beseda nad ilustrací, pohádkové bytosti **svět věcí** - dekor- rytmus, řazení v pásu – záložka, koberec (běhoun), šála, čepice, rukavice **ZIMA** **zimní svátky** - Mikuláš, čert, anděl - Vánoční přání, novoročenky - Vánoce u nás doma i ve světě **svět přírody** - ptáci a zvířata v zimě (krmítko, krmelec, stopy na sněhu) - zimní nálady, rampouchy, sněhová vločka **svět člověka** - zimní sporty, soutěže, závody, olympiády - karneval, karnevalová maska - portrét spolužáka (sourozence, rodičů,…)	skupině, pěstování dobrých vztahů **kreativita** - chápe umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa - rozvíjí nápady, pružnost, tvořivost **VDO** **občan, občanská společnost a stát** - vede k aktivnímu postoji v životě **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - prohlubuje porozumění evropským kult. kořenům **objevujeme Evropu a svět** - utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti - rozvíjí schopnost srovnávat odlišné kulturní a náboženské tradice **MKV** **etnický původ** - poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních skupin - získává informace o různých etnických a kulturních skupinách **multikulturalita** - uvědomuje si odlišnosti sociokulturních skupin **EV M** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - přispívá k utváření zdravého životního stylu **Každoroční projekty školy:** Vánoce, Velikonoce, Den Země, Den dětí, soutěže, výstavy,…

	➢ komiks **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** ➢ hledisko jejich vnímání ➢ hledisko jejich motivace, založené na smyslovém vnímání **Ověřování komunikačních účinků:** **osobní postoj v komunikaci** ➢ jeho utváření a zdůvodňování ➢ odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje ➢ jejich porovnávání s vlastní interpretací **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** ➢ v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností **proměny komunikačního obsahu** ➢ záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	- já a moje nejmilejší hračka - já a moje tělo **svět věcí** - skládání papíru, konfeta - ozdoby na vánoční stromek a výzdoba - dekor – rytmus, řazení v ploše – prostírání, návrh balicího papíru, látky,džbán, váza, květináč **JARO** **jarní svátky** - Velikonoce – velikonoční kraslice, zajíček, velikonoční přání **svět přírody** - jarní květiny, rozkvetlé stromy, jarní nálady - domácí zvířata a jejich mláďata **svět člověka** - naše obec – doprava ve městě, jízdní kolo,památky ve městě, třídění odpadů, ochrana přírody **svět věcí** - kresba vlny, tkaniny, klubíčka, linie vlasů - kresba boty, aktovky, klíče **LÉTO** **svět přírody** - rozkvetlá louka, květiny - motýli (osová symetrie, monotyp) - koloběh vody v přírodě, voda kolem nás **svět člověka** - já a moje rodina - svátek dětí celého světa - hry a život dětí v jiných částech světa - zážitky z výletů /ZOO, hrady, zámky/ - prázdninová očekávání **svět věcí**	

		- kresba struhadla,stolní lampy, kávomlýnku **TECHNIKY PRÁCE** <u>kresba</u> - tužkou, rudkou, uhlem, perokresba, dřívkem, voskovkou, pastelkou, pastelem <u>malba</u> - temperou, vodovou barvou, akvarelem <u>plastická a prostorová tvorba</u> - prostorové hry se stavebnicovými prvky, průmyslové odpady <u>kombinované techniky</u> - otisky materiálu /víčka, muchlaný papír/, rozmývání barvy, roztírání a rozmývání pastelu, vosková barva nepřijímá vodu **barva** - experimentování s barvami – zapouštění do vlhkého podkladu, rozfoukávání barevných skvrn brčkem a jejich dotváření, barvy základní-podvojné, světlé-tmavé, studené-teplé, husté-řídké, dotváření bar.skvrny, barevný akcent	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 4. – 5. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
	Rozvíjení smyslové citlivosti: **prvky vizuálně obrazného vyjádření**	**PODZIM** **svět přírody**	**OSV** **sebepoznávání a sebepojetí**

🕮 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) 🕮 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model 🕮 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy 🕮 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 🕮 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a	➢ linie, tvary, objemy ➢ světlostní a barevné kvality ➢ textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru **uspořádání objektů do celků** ➢ uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** ➢ vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** ➢ umělecká tvorba ➢ fotografie, film, tiskopisy ➢ televize, elektronická média, reklama **Uplatňování subjektivity:** **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** ➢ manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru ➢ akční tvar malby a kresby **typy vizuálně obrazných vyjádření** ➢ jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický	- podzim v lese, na poli - kresba a malba zátiší, práce na poli - kompozice z přírodnin - kresba v plenéru **svět člověka** - zážitky z prázdnin - ilustrace textu - pohádkové bytosti **svět věcí** - dekor – rytmus (utěrka, šála, čepice) **ZIMA** **zimní svátky** - vánoční přání, novoročenky - Vánoce ve světě **svět přírody** - zimní nálady (rampouchy, sněhová vločka) - kresba, malba ptáků a zvířat **svět člověka** - zimní sporty, olympiády - karneval, karnevalová maska - já a moje tělo (kresba podle předlohy) **svět věcí** - dekor – rytmus, návrh balicího papíru - návrh džbánu **JARO** - jarní svátky - Velikonoce, kraslice **svět přírody** - jarní nálady - rozkvetlé stromy - mláďata **svět věcí** - malba věcí denní potřeby - malba životního prostředí	- vzájemné poznávání se ve skupině, pěstování dobrých vztahů **kreativita** - chápe umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa - rozvíjí nápady, pružnost, tvořivost **VDO** **občan, občanská společnost a stát** - vede k aktivnímu postoji v životě **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** - prohlubuje porozumění evropským kult. kořenům **objevujeme Evropu a svět** - utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti - rozvíjí schopnost srovnávat odlišné kulturní a náboženské tradice **MKV** **etnický původ** - poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních skupin - získává informace o různých etnických a kulturních skupinách **multikulturalita** - uvědomuje si odlišnosti sociokulturních skupin **EV M** **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - přispívá k utváření zdravého životního stylu

kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) 📖 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 📖 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	obraz, reklama **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** ➢ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) ➢ hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) **Ověřování komunikačních účinků:** **osobní postoj v komunikaci** ➢ jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** ➢ v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření **proměny komunikačního obsahu** ➢ záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	**svět člověka** - ochrana přírody - naše obec - doprava ve městě **LÉTO** **svět přírody** - koloběh vody v přírodě, voda kolem nás - květiny – osová symetrie - motýli – barevný experiment **svět člověka** - já a moje rodina - svátek dětí celého světa - prázdninová očekávání, zážitky z výletů **TECHNIKY PRÁCE** <u>kresba</u> - perokresba - kresba tužkou, uhlem, pastelem <u>malba</u> - temperou, akvarelem <u>plastická a prostorová tvorba</u> - stavebnicové prvky - ekohry <u>kombinované techniky</u> - otisky materiálů **barva** - experimentování (malba na sklo, hedvábí) **každoroční projekty školy:** - Vánoce, Velikonoce - Den Země, Den Dětí, soutěže	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 6. ročník

HLAVNÍ OKRUHY OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: 🕮 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 🕮 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	**prvky vizuálně obrazného vyjádření** ➢ linie, tvary, objemy ➢ světlostní a barevné kvality ➢ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** ➢ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** ➢ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** ➢ umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	**ve světě přírody** - barvy přírody(míchání studených a teplých barev) - přírodniny – ovoce, zelenina, plody, listy, houby… - otisky přírodnin - dekorační látka, tapeta - morfologie růstu - přírodní děje (např. skupenství vody, drak ve větru,vlny na moři, jaké dnes bude počasí) - školní zahrada - krajina - požár v lese - živočichové, organismy (šnek ztratil domeček, motýli) - duha - Slunce, Země **náš svět** - ilustrace- bajka, pohádka - textilní maňásci - scéna pro loutkové divadlo - hračky, objekty- např. zátky od PET lahví (Robinsonův ostrov) - vytváření sbírek - Vánoce – přání - co u nás voní na Vánoce - štědrovečerní kapr - ozdoby - Velikonoce- malovaná vajíčka - přání - Den matek – tkané papírové srdíčko	**OSV** **kreativita** - vede k objevování sebe sama a okolního světa, k porozumění sobě samému a druhým **mezilidské vztahy** - vede k uvědomování si různosti lidí,jejich názorů, přístupů k řešení problémů **komunikace** - vede k chápání umění jako prostředku komunikace **kooperace a kompetice** - přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni - vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **VDO** **občanská společnost a škola** - prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování **MKV** **etnický původ** - napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou **EVM** **ekosystémy** - rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a
Uplatňování subjektivity: 🕮 užívá prostředky pro zachycení	**typy vizuálně obrazných vyjádření** ➢ hračky, objekty, ilustrace textů		

jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 🕮 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 🕮 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 🕮 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	➢ volná malba, skulptura, plastika, ➢ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama ➢ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika ➢ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** ➢ manipulace s objekty ➢ pohyb těla a jeho umístění v prostoru ➢ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** ➢ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické) ➢ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání , racionálně konstruktivní, expresivní) ➢ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	jako ozdoba do květináče - dárky pro prvňáčky papírová zvířátka - předměty kolem nás - tužky rostou na tužkovníku - robot (asambláž) **člověk** - jsem Martin, po tátovi mám… - naše třída na školní fotografii - já a škola – pocity - co mi dělá potíže - náš předek lidoop (proměna v současného člověka) - existuje yetti – masky, obří stopy - Egypt - kudy teče řeka Nil - Řecko, Řím - tematické práce – lunapark, cirkus - vynálezce - komunikace – obrázkové písmo (Egypt) **formy práce** - dlouhodobé a krátkodobé projekty - individuální práce, kolektivní práce - práce v terénu **techniky práce** <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk,	prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - přispívá k vnímání zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí **vztah člověka k prostředí** - ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí
Ověřování komunikačních účinků: 🕮 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 🕮 ověřuje komunikační účinky	**osobní postoj v komunikaci** ➢ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**		

vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	➢ utváření a uplatnění komunikačního obsahu ➢ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ➢ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** ➢ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postup	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: 🕮 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 🕮 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	**prvky vizuálně obrazného vyjádření** ➢ linie, tvary, objemy ➢ světlostní a barevné kvality ➢ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** ➢ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve	**ve světě přírody** - přirozené a umělé ekosystémy, cizokrajné ekosystémy (oceán,poušť, savana, tundra…) - přírodniny – řezy - herbář - proměny v ročních obdobích - dopis přírodě - prales - masožravé rostliny, orchideje - Země, planeta života (vznik nových kontinentů,mapy…) - pohádka o vzniku Země - ZOO - plazi - ptáci	**OSV** **kreativita** - vede k objevování sebe sama a okolního světa, k porozumění sobě samému a druhým **mezilidské vztahy** - vede k uvědomování si různosti lidí,jejich názorů, přístupů k řešení problémů **komunikace** - vede k chápání umění jako prostředku komunikace - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti **kooperace a kompetice**

	statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** ➢ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) ➢ **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	**člověk** - bytosti z mýtů (Mínotauros, bludiště – řád ve výtvarné geometrii, Ariadnina nit, Babylonská věž , Noemova archa…) - pohled do davu lidí - jméno jako totem - sportovci,sporty - i z hezké dívky se může stát čarodějnice - zobrazování chuťových vjemů (kyselost citronu…) - cukrárna - komunikace – když se hádáme	- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni - vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů **EVM** **ekosystémy** - rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí **lidské aktivity a problémy životního prostředí** - přispívá k vnímání zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí **vztah člověka k prostředí** - ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí **EGS** **jsme Evropané** - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
Uplatňování subjektivity: 🕮 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 🕮 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 🕮 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 🕮 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i	**typy vizuálně obrazných vyjádření** ➢ hračky, objekty, ilustrace textů ➢ volná malba, skulptura, plastika, ➢ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama ➢ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika ➢ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** ➢ manipulace s objekty ➢ pohyb těla a jeho umístění v prostoru ➢ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** ➢ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické)	**náš svět** - ilustrace, ilustrátoři - výroba dekorativních papírů - vlaštovky (otisky, prostorové práce) - zkáza Titaniku (comics) - hra na restaurátory - vlastnosti věcí, věci všedního dne - zobrazení hranatých předmětů – perspektiva - zvuky hudebních nástrojů - autíčka - kde mě bota tlačí - Vánoce – přání - barevné vánoční ladění - dárečky vlastní výroby - ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Velikonoce – malovaná vajíčka - přání	

minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	➢ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání , racionálně konstruktivní, expresivní) ➢ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	- Den matek – dekorace - dárky pro prvňáčky -papírová zvířátka - umění Velkomoravské říše,románské umění, gotika, renesance **techniky práce** <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy	
Ověřování komunikačních účinků: 🕮 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 🕮 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	**osobní postoj v komunikaci** ➢ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** ➢ utváření a uplatnění komunikačního obsahu ➢ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ➢ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** ➢ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: 🕮 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 🕮 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	**prvky vizuálně obrazného vyjádření** ➢ linie, tvary, objemy ➢ světlostní a barevné kvality ➢ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** ➢ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** ➢ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) ➢ **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	**ve světě přírody** - podzimní zátiší - krajina (letecký pohled na krajinu, omezený krajinný motiv – blízká krajina, zákoutí s několika archit. Detaily - proměna krajiny podle naší nálady – omezená barevnost, krajina mých snů) - přírodní náměty (dřevo, kůra – písmo lesa, tkáně rostlin, schránky mořských živočichů - savci (vytváření vlastního zvěrokruhu) **člověk** - člověk ve výtvarném umění, - člověk v zrcadle dějin - stavba a funkce těla - pohybové studie lidské postavy, vyjádření základních proporcí postavy - zobrazování detailů lidského obličeje – oko, ústa, nos, ucho - oko – do srdce okno - portrét - rodokmen - vybledlé vzpomínky - ruce (ruka člověka a mimozemšťana, co o mně prozradí moje ruka, otisk mého palce) - mediální hvězdy (plakát, vstupenka, přebal CD - oblečení z netradičních materiálů,	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - vede k poznání sobě samému a druhým **kreativita** - vede k objevování sebe samého a okolního světa **mezilidské vztahy** - vede k sebepoznání, já, moje postoje a vztahy, moje chování k ostatním lidem **komunikace** - rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti **MV** **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** - umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich - umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů **stavba mediálních sdělení** - přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
Uplatňování subjektivity: 🕮 užívá prostředky pro zachycení	**typy vizuálně obrazných vyjádření** ➢ hračky, objekty, ilustrace textů		

jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 🕮 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 🕮 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 🕮 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	➢ volná malba, skulptura, plastika, ➢ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama ➢ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika ➢ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** ➢ manipulace s objekty ➢ pohyb těla a jeho umístění v prostoru ➢ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** ➢ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické) ➢ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání , racionálně konstruktivní, expresivní) ➢ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	šperky, netradiční líčení) - móda - komunikace (písmo,mobilní telefony,dopisy, když se hádáme) - dva, kteří se mají rádi **náš svět** - cesty – naše třída, naše čtvrť - deska pro stolní hry - logo - značka - reklamní leták - radostná událost všedního dne - období baroka, klasicismu, romantismu - Vánoce – přání - barevné vánoční ladění (výzdoba) - dárečky vlastní výroby - ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Svatý Valentýn – - přání,dárky - Velikonoce- malovaná vajíčka - přání - Den matek – dekorace - dárky pro prvňáčky -papírová zvířátka **techniky práce** <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné	
Ověřování komunikačních účinků: 🕮 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 🕮 ověřuje komunikační účinky	**osobní postoj v komunikaci** ➢ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření**		

vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	➢ utváření a uplatnění komunikačního obsahu ➢ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ➢ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** ➢ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	NABÍDKA OKRUHŮ, FOREM A TECHNIK PRÁCE	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Rozvíjení smyslové citlivosti: 🕮 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 🕮 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných	**prvky vizuálně obrazného vyjádření** ➢ linie, tvary, objemy ➢ světlostní a barevné kvality ➢ textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém a dynamickém vizuálně obrazném vyjádření **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** ➢ vyjádření vztahů, pohybu a proměn	**ve světě přírody** - přírodní náměty (nerosty, krystaly(PŘ 9)- studijní kresby - růst kamene - kalendář – vyjádření ročního období - písmo lesa - pokusy s čárou - vzhled krajiny (linie) **náš svět** - jak vznikl svět - sluneční soustava	**OSV** **sebepoznání a sebepojetí** - vede k porozumění sobě samému a druhým **kreativita** - vede k objevování sebe sama a okolního světa, k cítění prostoru, rytmu a pohybu **EGS** **jsme Evropané** - rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a

ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** ➢ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních a dramatických) ➢ **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	- modrá planeta - pohyb kontinentů - sopky - noční obloha, zvěrokruh - čmáranice - předměty kolem nás - (zátiší) - lodička - kompozice - kontrast - můj týden – dny mají své barvy - výtvarná parafráze uměleckého díla - moje město Plzeň - architektura kolem nás - bydlení je hra - prostředí kolem nás - design - reklamní leták – cestovní ruch - reklamní předmět - kultura 20. stol. - Písmo, užitá grafika - Vánoce, přání - barevné vánoční ladění (výzdoba) - vánoční zmatek - dárečky vlastní výroby, ozdoby - vizovické pečivo - čas vánočních svíček - svícny - Svatý Valentýn – přání,dárky, tajemné vzkazy - Velikonoce – výzdoba - Den matek – dekorace - dárky pro prvňáčky -papírová zvířátka **člověk** - svatby, osobní číslo	globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech **EVM** **ekosystémy** - vede k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožení **základní podmínky života** - umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí **MV** **tvorba mediálního sdělení** - přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
Uplatňování subjektivity: 🕮 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 🕮 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 🕮 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině	**typy vizuálně obrazných vyjádření** ➢ hračky, objekty, ilustrace textů ➢ volná malba, skulptura, plastika, ➢ animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama ➢ vizualizované dramatické akce, komunikační grafika ➢ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** ➢ manipulace s objekty ➢ pohyb těla a jeho umístění v prostoru ➢ akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn **přístupy k vizuálně obrazným**		

sociálně utvářeného i symbolického obsahu 🕮 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	**vyjádřením** ➢ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, dynamické) ➢ hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání , racionálně konstruktivní, expresivní) ➢ reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	- detaily lidského obličeje - sport, sportovci - kultura různých národů - vybledlé vzpomínky **techniky práce** <u>kresba</u> - kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem - perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> - malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika</u> - rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu - monotyp, protisk, hra s otisky - tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla - počítačová grafika <u>plastická a prostorová tvorba</u> - papír, sádra, modelína - stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky <u>soudobé výtvarné postupy</u> - nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postupy	
Ověřování komunikačních účinků: 🕮 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 🕮 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	**osobní postoj v komunikaci** ➢ jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** ➢ utváření a uplatnění komunikačního obsahu ➢ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ➢ prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace **proměny komunikačního obsahu** ➢ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření		

5.8. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví navazuje na znalosti, které žáci získali na prvním stupni v předmětech tělesná výchova a přírodověda. Přináší základní poznatky o člověku a preventivní ochraně zdraví.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- **Výchova ke zdraví**
- **Tělesná výchova**

5.8.1. Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výchova ke zdraví je vyučován v 8. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit své zdraví - sociální, psychické a fyzické. Žáci si upevňují stravovací, pracovní, hygienické a zdravotně preventivní návyky. Rozvíjejí dovednosti, jak předcházet úrazům a vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o společnosti, škole a rodině. Součástí výuky budou také exkurze a projekty k některým tematickým celkům.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 6 tematických okruhů:

1. tematický okruh **Vztahy mezi lidmi a formy soužití**
2. tematický okruh **Změny v životě člověka a jejich reflexe**
3. tematický okruh **Zdravý způsob života a péče o zdraví**
4. tematický okruh **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
5. tematický okruh **Hodnota a podpora zdraví**
6. tematický okruh **Osobnostní a sociální rozvoj**

Ve vyučovacím předmětu výchova ke zdraví jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu výchova ke zdraví jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností
- a zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Kompetence pracovní

- umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učíme je stanovovat si
- kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY – OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Vztahy mezi lidmi a formy soužití 📖 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v	▪ uvede příklady formálních a neformálních skupin ▪ chápe lidské vlastnosti důležité pro partnerský život, jak jsou právně	**vztahy ve dvojicích** ➢ kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	**OSV** **sebepoznávání a sebepojeté** - váží si lidského zdraví jako základní životní hodnoty **psychohygiena**

komunitě 🕮 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	ošetřeny vztahy mezi manžely a mezi rodiči a dětmi ▪ chápe možnosti rodičovství z hlediska zralosti psychické i sociální ▪ ve skupině se spolužáky vysvětlí důvody, proč člověk potřebuje společnost jiných lidí ▪ se spolužáky sestaví pravidla chování žáků ve třídě ▪ na konkrétních příkladech vysvětlí význam dodržování pravidel chování ▪ uvede konkrétní příklady spolupráce ve svém okolí (mezi příbuznými, obyvateli obce, ve škole, v zájmových kroužcích)	**vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** ➢ rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	- orientuje se v oblasti tělesné a duševní hygieny - dodržuje pravidla zdravého životního stylu **seberegulace asebeorganizace** - v rámci režimu dne organizuje své činnosti a chování **kooperace a kompetice** - pozitivní spoluprací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů **mezilidské vztahy** - rozlišuje vlastnosti potřebné pro utváření mezilidských vztahů **komunikace** - rozliší řeč těla, zvuků a slov **hodnoty, postoje, praktická etika** - přijímá a dodržuje pravidla slušného chování a soužití ve společnosti - zodpovídá za své jednání **MKV** **lidské vztahy** - poznává jiné kultury a národnosti - respektuje národnostní menšiny a různorodost sociálních skupin ve společnosti
Změny v životě člověka a jejich reflexe 🕮 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 🕮 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 🕮 respektuje význam sexuality	▪ objasní etapy vývoje lidského jedince a jejich typické znaky, pojmy: puberta, adolescence ▪ chápe příklady generačních konfliktů, jejich důsledky a možnosti jejich řešení ▪ uvede zásady zodpovědného sexuálního chování ve vztahu ke zdraví, etice, morálce a životním cílům mladých lidí ▪ pamatuje si kontakt na nejbližší pedagogicko-psychologickou poradnu, krizové centrum a na linku důvěry	**dětství, puberta, dospívání** ➢ tělesné, duševní a společenské změny **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** ➢ zdraví reprodukční soustavy, , sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	

v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování			
Zdravý způsob života a péče o zdraví 🕮 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 🕮 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 🕮 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 🕮 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	▪ uvede šest základních zásad zdravé výživy ▪ sestaví podle zásad zdravé výživy jídelníček pro svou rodinu ▪ rozpozná příčiny a chápe nebezpečí poruch příjmu potravy ▪ vysvětlí pojem: zdravý životní styl ▪ ve skupině se spolužáky napíše soupis důvodů pro a proti kouření, ▪ sepíše kladné a záporné účinky alkoholu na člověka ▪ dodržuje zásady osobní a intimní hygieny ▪ vysvětlí pojmy: promiskuita, venerologické choroby, AIDS, virus HIV, bezpečný sex, ▪ uvede příklady přenosu nákaz jejich prevence ▪ vysvětlí pojem: biologické hodiny, biorytmus, chronobiologie ▪ uvede na příkladech, jak lze efektivně pracovat se svými biorytmy ▪ objasní význam pojmů: denní rytmus, režim dne ▪ uvede příklady vhodně a nevhodně	**výživa a zdraví** ➢ zásady zdravého stravování, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** ➢ kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota **tělesná a duševní hygiena** ➢ zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví **ochrana před přenosnými chorobami** ➢ základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty **denní režim** ➢ vyváženost pasivních a odpočinkových aktivit	

	využitého volného času ▪ se svými spolužáky sestaví přehled sportovních činností a koníčků jednotlivých žáků ve třídě (skupině) ▪ sestaví si vyvážený režim dne chápe význam pohybu pro zdraví, uplatňuje pohybový režim ▪ chápe význam zdravotní preventivní a lékařské péče a odpovědnosti v sexuálních vztazích	**ochrana před přenosnými chorobami** ➢ základní cesty přenosu nákazy a jejich prevence **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před a úrazy** ➢ prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění ➢ preventivní a léčebná péče ➢ odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence 🕮 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 🕮 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	▪ vysvětlí pojem: stres, uvede jeho příčiny a možnosti odstranění ▪ seznámí se s využitím různých technik k překonávání únavy, stresu a posilování duševní odolnosti ▪ vysvětlí příčiny vzniku civilizačních chorob, zdravotní rizika, význam zdravotní prevence a zdravého životního stylu ▪ na několika příkladech objasní vztah nesprávné výživy a kouření k civilizačním chorobám ▪ objasní pojmy:tvrdé drogy, měkké drogy, objasní, v čem spočívá jejich nebezpečí	**stres a jeho vztah ke zdraví** ➢ kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti **civilizační choroby** ➢ zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče **auto-destruktivní závislosti** ➢ zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologického hráčství, práce	

🕮 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 🕮 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	▪ poukáže na nebezpečí vzniku rozličných závislostí, vyvodí možnosti řešení problému ▪ v denním tisku vyhledá příklady trestných činů hrubě narušujících občanské soužití ▪ vysvětlí pojem: šikana, uvede příklady šikanování a vhodné způsoby, jak tomuto jevu čelit ▪ objasní formy sexuálního zneužívání dětí, v případě krizové situace je schopen komunikovat se službami odborné pomoci (PPP, linka důvěry apod.) ▪ uvede tři významy slova: komunikace ▪ předvede různé způsoby a prostředky komunikace v modelových situacích ▪ uvede, ve kterých vnitřních normách školy jsou upravena pravidla chování žáků a pracovníků školy a práva a povinnosti žáků a jejich rodičů ▪ dbá na dodržování pravidel chování, jedná v souvislosti se svými právy a povinnostmi ▪ dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví a pravidla silničního provozu ▪ uvede konkrétní příklady nezákonného a manipulativního	s počítačem; návykové látky (bezpečnost v dopravě, trestná činnost, dopink ve sportu) **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** ➢ šikana a jiné projevy násilí ➢ formy sexuálního zneužívání dětí ➢ kriminalita mládeže ➢ komunikace se službami odborné pomoci **bezpečné chování a komunikace** ➢ komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** ➢ bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity ➢ postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) **manipulativní reklama a informace** ➢ reklamní vlivy, působení sekt **ochrana člověka za mimořádných**	

🕮 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	jednání médií, extremistických skupin, sekt apod. ▪ orientuje se v otázkách obecného ohrožení a jednání v krizových situacích ▪ v situaci ohrožující zdraví jedince nebo skupiny obyvatel kontaktuje tísňovou linku, integrovaný záchranný systém	**událostí** ➢ klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí **Projektový den – Ochrana člověka za mimořádných situací**	
Hodnota a podpora zdraví 🕮 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	▪ uspořádá lidské potřeby ve správném pořadí, doplní konkrétní příklady ▪ prokáže na konkrétních příkladech přímou souvislost mezi tělesnou, duševní a sociální složkou zdraví a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ▪ sestaví si měsíční plán zdravého životního stylu a alespoň jeden týden podle něj zkusí žít, o svých úspěších a neúspěších napíše krátkou zprávu ▪ zajímá se o své životní prostředí a chová se k němu šetrně ▪ uvede, jaké jsou základní podmínky každé spolupráce a na příkladech doloží důsledky porušení těchto podmínek ▪ aktivně se účastní programů podpory zdraví	**celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** ➢ složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie **podpora zdraví a její formy** ➢ prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví ➢ podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
Osobnostní a sociální rozvoj 🕮 respektuje přijatá pravidla soužití	▪ uvede, v čem vidí svůj vlastní smysl	**sebepoznání a sebepojetí** ➢ vztah k sobě samému, vztah	

mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)	života ▪ uvede základní projevy lidského života z hlediska psychologie ▪ vysvětlí pojem: asertivní jednání, ▪ uvede některé zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat ▪ využívá různých způsobů a prostředků komunikace v modelových situacích ▪ uvede několik příkladů tzv. vyšších citů ▪ vysvětlí pojmy: afekt, citový cynismus, uvede příklady ze života ▪ respektuje názory druhých, aktivně naslouchá, vede dialog ▪ jedná asertivně, podporuje dobré vztahy mezi spolužáky ▪ má schopnost empatie ▪ napíše deset důvodů, které by mohly pozměnit smysl života člověka, seřadí tyto události od „nejsilnější“ po „nejméně silnou“ ▪ zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, uvede své možnosti, jak může pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení	k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí – utvářet vědomí vlastní identity **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** ➢ cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení ➢ zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích ➢ pomáhající a prosociální chování **psychohygiena** ➢ v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** ➢ respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích ➢ dopad vlastního jednání a chování ▪ Projekt Výchova ke zdraví	

5.8.2. Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova je vyučován od 1. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2	2	3	3	2	2

Vyučovací předmět tělesná výchova je ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy vyučován v této časové dotaci:

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1	1	2

Tělesná výchova na 1. stupni probíhá smíšeně, žáci 2. stupně jsou rozděleni dle pohlaví, výjimečně smíšeně. K výuce tělesné výchovy využíváme kvalitně vybavenou tělocvičnu, pohybovou učebnu a venkovní prostory (tartanové hřiště, atletický ovál, Špitálský les). Během školního roku se žáci v rámci výuky tělesné výchovy účastní mnoha školních i mimoškolních sportovních aktivit. Součástí hodin tělesné výchovy jsou následující kurzy: turistický – v 5. ročníku, lyžařský – v 7. ročníku, cykloturistický – v 8. ročníku a vodácký – v 9. ročníku. V rámci těchto kurzů se žáci učí základní pravidla turistiky a pobytu v přírodě. Pro jednotlivé kurzy jsou zpracovány metodiky. Na základě doporučení lékaře nabízíme žákům možnost navštěvovat Zdravotní tělesnou výchovu (jen ZdrTv, nebo kombinace ZdrTv a Tv). Učební osnovy 1. až 9. ročníku budou zpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků.

Vzdělávací obsah je realizován v tematických celcích:

1. tematický celek: **Pohybové a sportovní hry**
2. tematický celek: **Atletika**
3. tematický celek: **Gymnastika**

Vzdělávací obsah ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy je realizován v tematických celcích:

4. tematický celek: **Rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (ZOZ)**
5. tematický celek: **Zdravotní cvičení, relaxace**
6. tematický celek: **Kondiční formy cvičení, pohybové hry**

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy

Kompetence k učení

- vedeme žáky k označení svých nedostatků a určení jejich příčin
- vedeme žáky ke schopnosti samostatně se připravit na pohybovou činnost, zhodnotit kvalitu organizace svého pohybového režimu a podíl spolužáka na prováděné pohybové aktivitě

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme modelové situace umožňující orientaci a nabízející řešení problémové situace
- motivujeme žáky k jednání v duchu fair-play, , k čestnému soupeření a naplňování olympijské myšlenky

Kompetence komunikativní

- podporujeme u žáků sebevědomé vystupování, vybízíme je ke kritické diskusi, hodnocení, obhajobě svých názorů
- učíme žáky orientovat se ve strategii hry, domlouvat se na taktice v herní činnosti, vzájemně spolupracovat
- motivujeme žáky k využití svých zkušeností a fantazie

Kompetence sociální a personální

- uskutečňujeme se žáky práci ve skupinách, dvojicích či samostatně
- vedeme žáky k uvědomění si svého podílu na společné práci, projevovat se dle svých schopností, získaných dovedností a fyzické zdatnosti

Kompetence občanské

- učitel hodnotí výsledek, ale i cestu k jeho získání, vybízíme žáky k otevřenosti, upřímnosti, aby se nebáli zeptat na své chyby a možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k toleranci postupů druhých a získávání vzájemné úcty a respektu
- motivujeme žáky ke snaze dosáhnout lepších výkonů, stanovení vlastního cíle, zdokonalování svých dovedností
- vybízíme žáky ke sportovním aktivitám

Kompetence pracovní

- učíme žáky porozumět svým právům a povinnostem vyplývající z role hráče, organizátora, rozhodčího nebo diváka a svá práva uplatňovat
- napomáháme žákům předvídat možnosti úrazu a přizpůsobovat své jednání dané situaci

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. – 3. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti 🕮 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení 🕮 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 🕮 uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 🕮 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnost a její organizaci	▪ chápe, že pohyb je vhodný pro zdraví ▪ je si vědom svých pohybových předností a nedostatků ▪ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži ▪ seznamuje se s průpravnými, kompenzačními, relaxačními a jinými zdravotně zaměřenými cvičeními ▪ zná zásady správného držení těla ▪ dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se ▪ umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc ▪ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet	**Činnosti ovlivňující zdraví** **význam pohybu pro zdraví** ➢ pohybový režim žáků ➢ délka a intenzita pohybu **příprava organismu** ➢ příprava před pohybovou činností ➢ uklidnění po zátěži ➢ napínací a protahovací cvičení **zdravotně zaměřené činnosti** ➢ správné držení těla, správné zvedání zátěže ➢ průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu** **hygiena při TV** ➢ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ➢ vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity **bezpečnost při pohybových činnostech** ➢ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ➢ bezpečnost v šatnách a umývárnách ➢ bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek ➢ první pomoc v podmínkách TV	**OSV** **sebepoznávání a sebepojetí** - poznává fyzické možnosti svého těla **seberegulace a sebeorganizace** - cvičí sebekontrolu a sebeovládání **mezilidské vztahy** - učí se spolupracovat v rámci kolektivních sportů - pečuje o dobré vztahy **komunikace** - komunikuje v různých situacích – omluva, řešení konfliktů **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - učí se dovednosti řešení problému ve vypjaté herní situaci **MKV** **kulturní diference** - poznává jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti **lidské vztahy** - podílí se na spolupráci ve hře **princip sociálního smíru a solidarity** - aktivně se podílí na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám **EVM** **vztah člověka a prostředí** - poznává rozmanitost vlivů
		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	

	▪ ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky ▪ zná některé pohybové hry ▪ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit ▪ uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem (slovem), představou, zkušeností ▪ umí k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní ▪ ví, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly ▪ zná alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní ▪ ví, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze ▪ umí kotoul vpřed, prosté skoky snožmo z trampolínky a zvládá základy gymnastického odrazu ▪ ví, že cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem či zpěvem přináší radost ▪ umí pojmenovat základní postoje, pohyby, kroky, konkrétní osvojované tance ▪ zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) ▪ umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost doprovodu pohybem ▪ umí 2 – 3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu	**pohybové hry** ➢ netradiční pohybové hry a aktivity ➢ využití hraček ➢ pohybová tvořivost **základy gymnastiky** ➢ průpravná cvičení ➢ cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti ➢ akrobacie **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** ➢ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ➢ základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem ➢ jednoduché tance	prostředí na zdraví

	▪ ví, že běhy, skoky a hody jsou vedle plavání nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které všestranně ovlivňují organizmus žáka ▪ zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny ▪ zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje ▪ zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem ▪ zná základní pojmy označující používané náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry ▪ zvládá základní způsoby házení a chytání míče (jiného náčiní) odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ chápe činnosti s míčem jako vhodné a emotivní činnosti a využívá je v pohybovém režimu (za pomoci učitele, rodičů) ▪ ví, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností ▪ umí pojmenovat základní činnosti (plavecké způsoby) ve vodě ▪ ví, jaké jsou zásady hygieny a bezpečnosti při plavání a dovede je za pomoci učitele a rodičů uplatňovat ▪ uvědomuje si, že nejnebezpečnější je plavání v neznámé vodě a přeceňování vlastních sil ▪ umí splývat, potápět se ▪ hraje hry ve vodě a nebojí se vody	**základy atletiky** ➢ rychlý běh ➢ motivovaný vytrvalý běh ➢ skok do dálky nebo do výšky ➢ hod míčkem **základy sportovních her** ➢ manipulace s míčem či jiným náčiním ➢ spolupráce ve hře ➢ průpravné hry, utkání ➢ herní činnosti jednotlivce **plavání** ➢ hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu (plavání probíhá na 1. ZŠ Plzeň – mají vlastní ŠVP pro plaveckou školu) **průpravné úpoly** ➢ přetahy a přetlaky	

	▪ umí využít svoji sílu		
	▪ používá základní tělocvičné názvosloví ▪ reaguje na tělocvičné povely a signály a gesta učitele ▪ zná základní pojmy označující tělocvičné náčiní ▪ podřizuje se organizaci při TV ▪ zná a chová se podle pravidel fair play ▪ zná olympijské symboly a ideály ▪ ovládá pravidla osvojovaných her a dodržuje je ▪ zná základní pomůcky pro měření sportovních výkonů	**komunikace v TV** ➢ základní tělocvičné názvosloví ➢ smluvené povely, signály **organizace při TV** ➢ základní organizace prostoru **zásady jednání a chování** ➢ fair play ➢ olympijské ideály, symboly **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** ➢ hry, závody, soutěže **měření a posuzování pohybových dovedností**	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 4. – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
🕮 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 🕮 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží	▪ zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu ▪ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla	**Činnosti ovlivňující zdraví:** **význam pohybu pro zdraví** ➢ pohybový režim žáků ➢ délka a intenzita pohybu **příprava organismu** ➢ příprava před pohybovou činností ➢ uklidnění po zátěži ➢ napínací a protahovací cvičení **zdravotně zaměřené činnosti**	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - seznamuje se s péčí o tělo, co škodí a co prospívá, jakou stravu a jaké druhy pohybu je vhodné adekvátně věku uplatňovat, čeho se vyvarovat, škodlivost kouření, alkoholu, dalších závislostí, nedostatku pohybu a přejídání se

nebo vlastním svalovým oslabením 🕮 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her 🕮 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 🕮 jednoduše hodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 🕮 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví 🕮 užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 🕮 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy. 🕮 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 🕮 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získává potřebné informace	▪ orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využitá ▪ účastní se cvičení pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, pohyblivosti a koordinace pohybu ▪ volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech ▪ dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí ▪ dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech ▪ zvládá postup při řešení úrazů spolužáků	➢ správné držení těla, správné zvedání zátěže ➢ průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití **rozvoj různých forem** ➢ rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu **hygiena při Tv:** ➢ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ➢ vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity **bezpečnost při pohybových činnostech** ➢ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ➢ bezpečnost v šatnách a umývárnách ➢ bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek ➢ první pomoc v podmínkách Tv	**sebepoznávání a sebepojetí** - rozvíjí svoji schopnost sebereflexe a seberegulace, kreativním tvořivým způsobem se formuje jako jedinec, který si osvojuje a fixuje ve vědomí nenásilným způsobem zásady péče o tělesné i duševní zdraví **seberegulace a sebeorganizace** - zvládá projevy svých individuálních povahových vlastností, učí se argumentovat, přiměřeně se prosazovat i přistoupit na argumenty jiných **psychohygiena** - učí se dodržovat zásady zdravého život. stylu, správné životosprávy, režimu dne, který odpovídá zásadám péče o tělesné i duševní zdraví **mezilidské vztahy** - učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného **komunikace** - umět komunikovat s ostatními v duchu asertivity, nepodléhat stereotypům v myšlení a jednání, nevyhledávat nebo nepodněcovat zbytečné konflikty **řešení problémů a rozhodovací dovednosti** - učí se řešit konfliktní situace
	▪ zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity ▪ využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti ▪ zná základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, názvy používaného nářadí a náčiní ▪ zvládá kotoul vpřed, vzad, průpravná cvičení pro nácvik gymnastického	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **pohybové hry** ➢ s různým zaměřením ➢ netradiční pohybové hry a aktivity ➢ pohybová tvořivost **základy gymnastiky** ➢ průpravná cvičení ➢ akrobacie ➢ cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti **rytmické a kondiční formy cvičení pro**	

	odrazu a jednoduché přeskoky ▪ zvládá cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu ▪ orientuje se v základních lidových tancích ▪ koordinuje svoji sílu při společné činnosti ▪ orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů ▪ zvládá běžeckou abecedu, rychlý běh na 50 m, vytrvalý běh na 10 minut ▪ ovládá skok do dálky s rozběhem ▪ spojuje hod míčkem s rozběhem ▪ ovládá manipulaci s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, spolupracuje ve hře ▪ zná pravidla sportovních her – vybíjená, kopaná, přehazovaná, ringo ▪ zúčastní se základní plavecké školy ▪ zná hygienu plavání ▪ zvládá jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany ▪ používá základní techniku pohybu na bruslích, hry na sněhu	**děti** ➢ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ➢ základy estetického pohybu ➢ vyjádření melodie a rytmu pohybem ➢ jednoduché tance **průpravné úpoly** ➢ přetahy a přetlaky **základy atletiky** ➢ rychlý běh ➢ motivovaný rychlý běh ➢ skok do dálky nebo do výšky ➢ hod míčkem **základy sportovních her** ➢ manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti ➢ herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry ➢ utkání podle zjednodušených pravidel minisportů **plavání** ➢ hygiena plavání ➢ adaptace na vodní prostředí ➢ základní plavecké dovednosti ➢ jeden plavecký působ (plavecká technika) prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu(plavání probíhá na 1. ZŠ Plzeň – mají vlastní ŠVP pro plaveckou školu) **bruslení** ➢ podle zimních podmínek	asertivními technikami, rozvíjením schopnosti empatie, učí se podřizovat v kolektivu i přebírat iniciativu a přicházet s novými nápady, obhajovat svůj názor, rozvíjí schopnost diskuse s ostatními **hodnoty, postoje, praktická etika** - rozvíjí svoji hodnotovou orientaci v duchu zásad neubližovat druhým a učit se pomáhat, vážit si sebe i ostatních, rozvíjet kamarádství a toleranci v kolektivu **EVM** **základní podmínky života** - uvědomuje si jedinečnost života na Zemi, svoji jedinečnost jako myslící bytosti, význam ochrany života a zdraví pro svoji budoucnost i pro budoucnost planety **vztah člověka a prostředí** - uvědoměle rozvíjí svůj aktivní přístup k ochraně životního prostředí i svého vlastního zdraví **MV** **vnímání autora mediálních sdělení** - vnímá mediální zprávy z oblasti sportu a ochrany zdraví a životního prostředí, učí se vyhledávat informace a rozumět jim, brát si z nich ponaučení

	▪ ovládá základní organizační názvosloví osvojovaných činností ▪ orientuje se v prostoru a činnostech ve známém prostředí ▪ dbá pokynů vyučujícího ▪ dodržuje zásady bezpečnosti ▪ zná zásady jednání a chování fair play, olympijské ideály ▪ ovládá pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, soutěží, závodů ▪ je schopen změřit výkon spolužáka ▪ umí vyhledat důležité informace o sportu	**Činnosti podporující pohybové učení komunikace v Tv** ➢ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ➢ smluvené povely, signály **organizace při Tv** ➢ základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí **zásady jednání a chování** ➢ fair play ➢ olympijské ideály a symboly **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** ➢ hry, závody, soutěže **měření a posuzování pohybových dovedností** ➢ měření výkonů ➢ základní pohybové testy **zdroje informací o pohybových činnostech**	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 6. – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Činnost ovlivňující zdraví: 🕮 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti	▪ zná správný pohybový režim, jeho délku a intenzitu ▪ dovede odlišit rozdílnost rekreačního	**význam pohybu pro zdraví** ➢ rekreační a výkonnostní sport ➢ sport dívek a chlapců	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost, soustředění

zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 🕮 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 🕮 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 🕮 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům a znečištění ovzduší 🕮 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	a výkonnostního sportu ▪ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, jednoduché kondiční programy, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla ▪ manipuluje s jednoduchými a věku odpovídajícími zátěžemi ▪ orientuje se v průpravných, kompenzačních, relaxačních a jiných zdravotně zaměřených cvičeních a jejich praktickém využitá ▪ volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech ▪ dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí ▪ dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech ▪ zná základy první pomoci	**zdravotně orientovaná zdatnost** ➢ rozvoj ZOZ ➢ kondiční programy ➢ manipulace se zatížením **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** ➢ průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** ➢ v nestandardním prostředí ➢ první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách ➢ improvizované ošetření poranění a odsun raněného	**seberegulace a sebeorganizace** - cvičí sebekontrolu, sebeovládání, regulaci vlastního jednání i prožívání **psychohygiena** - učí se dodržovat zásady zdravého životního stylu - získává dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému **mezilidské vztahy** - učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného **komunikace** - cvičí se v asertivní komunikaci **hodnoty, postoje, praktická etika** - rozvíjí svoji hodnotovou orientaci v duchu zásad neubližovat druhým a učit se pomáhat, vážit si sebe i ostatních, rozvíjet kamarádství a toleranci v kolektivu **MV** **vnímání autora mediálních sdělení** - vnímá mediální zprávy z oblasti sportu a ochrany zdraví - učí se vyhledávat informace a rozumět jim, brát si z nich ponaučení
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností 🕮 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 🕮 posoudí provedení osvojované činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	▪ zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity ▪ využívá netradičního náčiní při cvičení, při pohybové tvořivosti ▪ zná základní pojmy – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, názvy používaného nářadí a náčiní ▪ zvládá přiměřeně svým schopnostem sestavu se čtyřmi akrobatickými prvky ▪ předvede přeskok přes kozu	**pohybové hry** ➢ s různým zaměřením ➢ netradiční pohybové hry a aktivity **gymnastika** ➢ akrobacie ➢ přeskoky	

	roznožmo či skrčmo ▪ zacvičí jednoduchou sestavu na hrazdě a na kruzích a osvojí si techniku šplhu ▪ dívky předvedou jednoduchou sestavu na kladině s dvěma přechody ▪ zvládá cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu ▪ orientuje se v základních lidových tancích ▪ orientuje se v základní technice běhů, skoků, hodů ▪ zvládá běžeckou abecedu, rychlý běh na 60 m, vytrvalý běh na 12 minut průpravná cvičení pro překážkový běh ▪ ovládá skok do dálky s rozběhem ▪ ovládá hod míčkem nebo granátem s rozběhem ▪ osvojuje si techniku vrhu koulí ▪ ovládá manipulaci s míčem – jednoruč, obouruč, přihrávky, střelbu na koš, chytání a zpracování míče ▪ spolupracuje ve hře a používá jednoduché herní kombinace a systémy ▪ zná pravidla sportovních her – kopaná, házení, košíková ▪ používá základní techniku pohybu na lyžích, hry na sněhu ▪ uvědomuje si nebezpečí pobytu v horách a nepodceňuje ho	➢ cvičení s náčiním a na nářadí **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** ➢ základy rytmické gymnastiky ➢ cvičení s náčiním ➢ kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tanec **úpoly** ➢ základy sebeobrany ➢ základy juda, aikido, karate **atletika** ➢ rychlý běh ➢ vytrvalý běh na dráze a v terénu ➢ základy překážkového běhu ➢ skok do dálky nebo do výšky ➢ hod míčkem nebo granátem ➢ vrh koulí **sportovní hry** ➢ herní činnosti jednotlivce ➢ herní kombinace ➢ herní systémy ➢ utkání podle pravidel žákovské kategorie ➢ zvládá alespoň dvě hry **lyžování, snowboarding** ➢ lyžařský výcvik	**Poznámka:** - ZTV nabízíme žákům II.stupně - možnost navštěvovat také TV (dle doporučení lékaře)

Činnosti podporující pohybové učení: 🕮 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 🕮 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 🕮 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 🕮 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 🕮 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 🕮 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 🕮 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	▪ ovládá základní organizační názvosloví osvojovaných činností ▪ využívá při hrách smluvené povely, signály atd. ▪ spolupracuje při osvojování pohybových činností ▪ orientuje se v prostoru a činnostech při nestandardních podmínkách ▪ umí použít sportovní výstroj a výzbroj (dle podmínek školy) a umí se o ně starat ▪ dodržuje zásady jednání a chování fair play ▪ zná olympijské ideály ▪ dodržuje pravidla osvojovaných pohybových činností při hrách, soutěžích, závodech ▪ je schopen změřit výkon spolužáka a provést jeho zápis ▪ rozpozná chyby a umí posoudit výkon spolužáka ▪ umí vyhledat důležité informace o sportu	**komunikace v TV** ➢ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ➢ smluvené povely, signály, gesta, značky ➢ vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech **organizace prostoru a pohybových činností** ➢ v nestandardních podmínkách ➢ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování **historie a současnost sportu** ➢ významné soutěže a sportovci ➢ olympismus – olympijská charta **pravidla osvojovaných pohybových činností** ➢ her, závodů, soutěží **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech** **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** ➢ měření, evidence, vyhodnocování	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – rozšířená výuka – 6. – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Činnost ovlivňující zdraví: 🕮 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 🕮 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 🕮 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 🕮 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům a znečištění ovzduší 🕮 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	▪ dovede odlišit rozdílnost rekreačního a výkonnostního sportu ▪ zvládá přípravné cviky před pohybovou činností, jednoduché kondiční programy, cviky na uklidnění po zátěži, správné držení těla ▪ předvede testovací cviky a zdravotně zaměřená cvičení ▪ volí vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech ▪ dodržuje osobní hygienu při pohybových činnostech a hygienu cvičebního prostředí ▪ dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech ▪ zná základy první pomoci	**význam pohybu pro zdraví** ➢ rekreační a výkonnostní sport ➢ sport dívek a chlapců **zdravotně orientovaná zdatnost** ➢ rozvoj ZOZ ➢ testovací cviky **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** ➢ průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení ➢ strečink, dechová cvičení **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** ➢ první pomoc při sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách ➢ improvizované ošetření poranění a odsun raněného	**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost, soustředění **seberegulace a sebeorganizace** - cvičí sebekontrolu, sebeovládání, regulaci vlastního jednání i prožívání **psychohygiena** - učí se dodržovat zásady zdravého životního stylu - získává dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému **mezilidské vztahy** - učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného **komunikace** - cvičí se v asertivní komunikaci **hodnoty, postoje, praktická etika** - rozvíjí svoji hodnotovou orientaci v duchu zásad neubližovat druhým a učit se pomáhat, vážit si sebe i ostatních, rozvíjet kamarádství a toleranci v kolektivu **MV**
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností 🕮 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	▪ zvládá pohybové hry s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity ▪ zdokonaluje se v kondičních formách cvičení	**pohybové hry** ➢ s různým zaměřením ➢ netradiční pohybové hry a aktivity **kondiční formy cvičení s hudbou a bez hudby** ➢ kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, s využitím náčiní a nářadí	

🕮 posoudí provedení osvojované činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	▪ postupně zvyšuje vytrvalost	➢ postupné zvyšování vytrvalosti	**vnímání autora mediálních sdělení** - vnímá mediální zprávy z oblasti sportu a ochrany zdraví - učí se vyhledávat informace a rozumět jim, brát si z nich ponaučení
Činnosti podporující pohybové učení: 🕮 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 🕮 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 🕮 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 🕮 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 🕮 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 🕮 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 🕮 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	▪ ovládá základní organizační názvosloví osvojovaných činností ▪ využívá při hrách smluvené povely, signály atd. ▪ orientuje se v základech grafického zápisu pohybu ▪ spolupracuje při osvojování pohybových činností ▪ orientuje se v prostoru a činnostech při nestandardních podmínkách ▪ umí použít sportovní výstroj a výzbroj (dle podmínek školy) a umí se o ně starat ▪ dodržuje pravidla osvojovaných pohybových činností při hrách, soutěžích, závodech ▪ je schopen změřit výkon spolužáka a provést jeho zápis ▪ rozpozná chyby a umí posoudit výkon spolužáka ▪ umí vyhledat důležité informace o sportu	**komunikace v TV** ➢ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ➢ smluvené povely, signály, gesta, značky ➢ základy grafického zápisu pohybu ➢ vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech **organizace prostoru a pohybových činností** ➢ v nestandardních podmínkách ➢ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování **pravidla osvojovaných pohybových činností** ➢ her, závodů, soutěží **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech** **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** ➢ měření, evidence, vyhodnocování	

5.8.3. Vyučovací předmět: ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova. Jeho prvky jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Je určen pro žáky od 1. do 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy

Kompetence k učení

- vedeme žáky k označení svých nedostatků a určení jejich příčin
- vedeme žáky ke schopnosti samostatně se připravit na pohybovou činnost, zhodnotit kvalitu organizace svého pohybového režimu a podíl spolužáka na prováděné pohybové aktivitě

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme modelové situace umožňující orientaci a nabízející řešení problémové situace
- motivujeme žáky k jednání v duchu fair-play, , k čestnému soupeření a naplňování olympijské myšlenky

Kompetence komunikativní

- podporujeme u žáků sebevědomé vystupování, vybízíme je ke kritické diskusi, hodnocení, obhajobě svých názorů
- učíme žáky orientovat se ve strategii hry, domlouvat se na taktice v herní činnosti, vzájemně spolupracovat
- motivujeme žáky k využití svých zkušeností a fantazie

Kompetence sociální a personální

- uskutečňujeme se žáky práci ve skupinách, dvojicích či samostatně
- vedeme žáky k uvědomění si svého podílu na společné práci, projevovat se dle svých schopností, získaných dovedností a fyzické zdatnosti

Kompetence občanské

- učitel hodnotí výsledek, ale i cestu k jeho získání, vybízíme žáky k otevřenosti, upřímnosti, aby se nebáli zeptat na své chyby a možnosti jejich odstranění
- vedeme žáky k toleranci postupů druhých a získávání vzájemné úcty a respektu
- motivujeme žáky ke snaze dosáhnout lepších výkonů, stanovení vlastního cíle, zdokonalování svých dovedností
- vybízíme žáky ke sportovním aktivitám

Kompetence pracovní

- učíme žáky porozumět svým právům a povinnostem vyplývající z role hráče, organizátora, rozhodčího nebo diváka a svá práva uplatňovat
- napomáháme žákům předvídat možnosti úrazu a přizpůsobovat své jednání dané situaci

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
1. – 3. ročník			**OSV** **rozvoj schopností poznávání** - cvičí smyslové vnímání, pozornost, soustředění **seberegulace a sebeorganizace** - cvičí sebekontrolu, sebeovládání, regulaci vlastního jednání i prožívání **psychohygiena** - učí se dodržovat zásady zdravého životního stylu - získává dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému **mezilidské vztahy** - učí se zásadám asertivního sebeprosazování, komunikace s ostatními v kolektivu, schopnosti empatie, vnímání a tolerance odlišností a uvědomování si společného **komunikace** - cvičí se v asertivní komunikaci **hodnoty, postoje, praktická etika** - rozvíjí svoji hodnotovou orientaci v duchu zásad neubližovat druhým a učit se pomáhat, vážit si sebe i ostatních, rozvíjet kamarádství a toleranci v kolektivu
🕮 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy 🕮 zvládá jednoduchá cvičení související s vlastním oslabením	▪ zná zásady správného držení těla ▪ získává správné návyky dle svého zdravotního oslabení ▪ správně vnímá pocity při cvičení ▪ chápe škodlivost nevhodného cvičení ▪ naučí se základní techniku cvičení a speciální cviky pro samostatné cvičení	**činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení** ➢ zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTv, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **speciální cvičení** ➢ základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení **všeobecně rozvíjející pohybové činnosti** ➢ pohybové činnosti v návaznosti na obsah Tv – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	
4. – 5. ročník			
🕮 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování 🕮 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje	▪ zná zásady správného držení těla ▪ získává správné návyky dle svého zdravotního oslabení ▪ správně vnímá pocity při cvičení ▪ chápe škodlivost nevhodného cvičení	**činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení** ➢ zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTv, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání	

techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele 🕮 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením	▪ zařazuje pravidelně a samostatně vyrovnávací cvičení ▪ naučí se základní techniku cvičení a speciální cviky pro samostatné cvičení	pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **speciální cvičení** ➢ základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení **všeobecně rozvíjející pohybové činnosti** ➢ pohybové činnosti v návaznosti na obsah Tv – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	
6. – 9. ročník			
🕮 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení 🕮 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení 🕮 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotních oslabení	▪ uplatňuje správné způsoby držení těla ▪ získává správné návyky dle svého zdravotního oslabení ▪ správně vnímá pocity při cvičení ▪ chápe škodlivost nevhodného cvičení ▪ zařazuje pravidelně a samostatně vyrovnávací cvičení ▪ naučí se základní techniku cvičení a speciální cviky pro samostatné cvičení dle svého zdravotního slabení	**činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení** ➢ základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné následky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) **speciální cvičení** ➢ oslabení podpůrně pohybového aparátu (A) ➢ oslabení vnitřních orgánů (B) ➢ oslabení smyslových a nervových funkcí (C) **všeobecně rozvíjející pohybové činnosti** ➢ pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah Tv	

5.9 Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce postihuje širokou oblast pracovních činností a technologií. Vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k postupnému vytváření profesní orientace žáků. Tato oblast se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- **Praktické činnosti**

5.9.1 Vyučovací předmět: PRAKTICKÉ ČINNOSTI

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět praktické činnosti je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Cílové zaměření tohoto předmětu vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za výsledky práce. Žáci se učí plánovat svou práci sami i v týmu, používat nástroje, nářadí a pomůcky. Plněním zadaných úkolů se učí tvořivosti, vytrvalosti, soustavnosti a uplatňování vlastních nápadů. Ve všech vzdělávacích okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny práce, k poskytnutí první pomoci. Žáci jsou vedeni k pochopení práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Učební osnovy 1. až 7. ročníku budou zpracovány v tematických plánech jednotlivých ročníků.

Vzdělávací obsah je rozdělen

- **na 1. stupni na 4 tematické okruhy:**
  1. tematický okruh: **Práce s drobným materiálem**
  2. tematický okruh: **Konstrukční činnosti**
  3. tematický okruh: **Pěstitelské práce**
  4. tematický okruh: **Příprava pokrmů**

- **na 2.stupni na 8 tematických okruhů – vybrali jsme tyto tematické okruhy:**
  1. tematický okruh: **Práce s technickými materiály**
  2. tematický okruh: **Design a konstruování**
  3. tematický okruh: **Pěstitelské práce a chovatelství**
  4. tematický okruh: **Příprava pokrmů**
  5. tematický okruh: **Svět práce**

Ve vyučovacím předmětu praktické činnosti jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáky osvojovat si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí , používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- učíme žáky pozorovat a experimentovat, porovnávat a vyvozovat závěry
- vedeme žáky ke zdokonalování a k hodnocení výsledků jejich práce
- pracujeme s pojmy a informacemi z praxe tak, aby bylo možné je propojovat a třídit a použít v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učíme žáky promýšlet pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- snažíme se u žáků rozvíjet tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- přiměřenou náročností úkolů vedeme žáky k vytrvalosti při řešení problému

Kompetence komunikativní

- učíme žáky popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné technologie
- umožňujeme žákům využívat různé typy textů, záznamů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- umožňujeme žákům pracovat ve skupině, vytvářet společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učíme žáky respektovat tradice a kulturní a historické dědictví, seznamujeme je s technikami lidové tvorby

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učíme žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami dbáme na dodržování bezpečnosti při práci
- představujeme žákům pracovní odvětví tak, aby byli schopni uvážlivě rozhodnout o svém profesním zaměření

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 1. – 3. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Práce s drobným materiálem: - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ vytváří přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem, papírem a kartonem, modelovacími hmotami, textilem ▪ pro činnost si vybírá vhodné pracovní nástroje a pomůcky, umí s nimi zacházet, udržovat je a ukládat je ▪ ovládá jednoduché pracovní postupy	**vlastnosti materiálu** ➢ přírodniny ➢ modelovací hmota ➢ papír a karton ➢ textil, drát, fólie **pracovní pomůcky a nástroje** ➢ funkce a využití **jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce** **lidové zvyky, tradice, řemesla**	**OSV** **kreativita** - rozvíjí pružnost nápadů, originalit, schopnost dovést své nápady do reality **komunikace** - učí se komunikaci s ostatními lidmi při řešení tvůrčího problému **kooperace a kompetice** - učí se dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis) **EVM** **vztah člověka a životního prostředí** - poznává různé profese ve vztahu k životnímu prostředí
Konstrukční činnosti: - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	▪ provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi	**stavebnice** (plošné,prostorové) ➢ sestavování modelů **práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem**	
Pěstitelské práce: - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	▪ poznává pěstitelský materiál, nářadí a pomůcky a správně s nimi pracuje	**základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo** **pěstování rostlin ze semen v místnosti,**	

🕮 pečuje o nenáročné rostliny	▪ provádí pozorování a pokusy	**na zahradě** ➢ okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina **pěstování pokojových rostlin** **rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie**	
Příprava pokrmů: 🕮 připraví tabuli pro jednoduché stolování 🕮 chová se vhodně při stolování	▪ upraví rodinný stůl pro každodenní stolování, pro rodinnou oslavu ▪ u stolu se chová společensky	**základní vybavení kuchyně** **výběr, nákup a skladování potravin** **jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování** **technika v kuchyni** ➢ historie a význam	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 4. – 5. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Práce s drobným materiálem: 🕮 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu 🕮 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 🕮 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu 🕮 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ naplánuje svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku, organizuje ji ▪ vybírá vhodný materiál, pomůcky a nástroje, připraví si pracovní místo ▪ přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu ▪ udržuje pořádek na pracovním místě ▪ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny ▪ rozlišuje a pojmenovává druhy zpracovaného materiálu ▪ určuje vlastnosti materiálu	**vlastnosti materiálu** ➢ přírodniny ➢ modelovací hmota ➢ papír a karton ➢ textil, drát, fólie **pracovní pomůcky a nástroje** ➢ funkce a využití **jednoduché pracovní operace a postupy** **organizace práce** **lidové zvyky, tradice, řemesla**	**OSV** **kreativita** - uplatňuje a rozvíjí pružnost nápadů, originalitu, schopnost dovést nápad do reality **komunikace** - zdokonaluje se v komunikaci s ostatními lidmi při řešení tvůrčího problému **kooperace a kompetice** - rozvíjí se v dovednosti spolupracovat s druhými lidmi při společné tvorbě (kompromis) **EVM** **vztah člověka a životního prostředí**

Konstrukční činnosti: 🕮 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž 🕮 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu 🕮 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ ovládá jednoduché pracovní postupy ▪ je schopen pracovat podle návodu ▪ provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi ▪ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	**stavebnice** (plošné,prostorové, konstrukční) ➢ sestavování modelů **práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem**	- poznává různé profese ve vztahu k životnímu prostředí - při práci bere ohled na co nejmenší zátěž životního prostředí
Pěstitelské práce: 🕮 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování 🕮 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny 🕮 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 🕮 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti ▪ provádí pozorování a pokusy ▪ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	**základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo** **pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě** (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina) **pěstování pokojových rostlin** **rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie**	
Příprava pokrmů: 🕮 orientuje se v základním vybavení kuchyně 🕮 připraví samostatně jednoduchý pokrm 🕮 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování 🕮 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	▪ bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ▪ provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky ▪ samostatně připraví snídani, svačinu, jednoduché pohoštění ▪ společensky se chová u stolu ▪ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny	**základní vybavení kuchyně** **výběr, nákup a skladování potravin** **jednoduchá úprava stolu** **pravidla správného stolování** **technika v kuchyni** ➢ historie a význam	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 6. – 7. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Pěstitelské práce, chovatelství: 🕮 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu. 🕮 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu 🕮 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 🕮 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin 🕮 prokáže základní znalosti chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti ▪ používá vhodné pracovní postupy a pomůcky pro pěstování rostlin ▪ využívá a pěstuje květiny pro výzdobu ▪ dodržuje zásady bezpečnosti práce ▪ uvede příklady ovocných rostlin, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů ▪ uvede příklady zeleniny, vysvětlí způsob pěstování vybraných druhů ▪ uvede příklady léčivých rostlin, jejich účinky a jejich využití v praxi ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce ▪ uvede příklady domácích zvířat ▪ dodržuje bezpečnost při kontaktu s domácími zvířaty	**základní podmínky pro pěstování** ➢ půda její zpracování ➢ výživa rostlin ➢ ochrana rostlin a půdy **okrasné rostliny** ➢ základy ošetřování pokojových květin ➢ pěstování vybraných okrasných dřevin a květin ➢ květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje) ➢ řez, jednoduchá vazba, úprava květin **ovocné rostliny** ➢ druhy ovocných rostlin ➢ způsob pěstování ➢ uskladnění a zpracování **zelenina** ➢ osivo, sadba, výpěstky ➢ podmínky a zásady pěstování ➢ pěstování vybraných druhů zeleniny **léčivé rostliny, koření** ➢ pěstování vybrané rostliny ➢ rostliny a zdraví člověka ➢ léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté ➢ rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie **chovatelství** ➢ chov zvířat v domácnosti ➢ podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu ➢ kontakt se známými a neznámými zvířaty	**OSV** **mezilidské vztahy** - přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **kooperace a kompetice** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických i teoretických úkolů **EVM** **základní podmínky života** - je tolerantní a ohleduplný k životnímu prostředí **lidské aktivity, problémy životního prostředí** - používá hospodárně materiál **MV** **vnímání autora mediálního sdělení** - využívá potenciál médií jako zdroje informací

Příprava pokrmů: 🕮 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. 🕮 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. 🕮 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 🕮 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	▪ orientuje se v základním vybavení ▪ dodržuje bezpečnost práce s domácími spotřebiči ▪ je schopen poskytnout první pomoc při úrazech vzniklých v kuchyni ▪ připraví jednoduché pokrmy splňující zásady zdravé výživy ▪ zná zásady přípravy pokrmů za studena ▪ dokáže ve skupině naplánovat pokrm a správně vybrat a nakoupit potřebné potraviny ▪ dodržuje základní principy stolování a společenského chování	**kuchyně** ➢ základní vybavení ➢ udržování pořádku a čistoty ➢ bezpečnost a hygiena provozu **příprava pokrmů** ➢ výběr, nákup, skladování potravin, sestavování jídelníčku ➢ příprava pokrmů za studena ➢ základní způsoby tepelné úpravy ➢ základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů **potraviny** ➢ výběr, nákup, skladování ➢ skupiny potravin ➢ sestavování jídelníčku **úprava stolu a stolování** ➢ jednoduché prostírání ➢ obsluha a chování u stolu ➢ slavnostní stolování v rodině ➢ zdobné prvky a květiny na stole	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 8. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Svět práce: 🕮 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 🕮 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného	▪ orientuje se v náplni vybraných profesí ▪ posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání	**trh práce** ➢ povolání lidí ➢ druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů ➢ charakter a druhy pracovních činností	**OSV** **mezilidské vztahy** - přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **kooperace a kompetice**

povolání a profesní přípravy		➢ požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní ➢ rovnost příležitostí na trhu práce **volba profesní orientace** ➢ základní principy a vlivy ➢ sebepoznávání: osobní zájmy a cíle ➢ tělesný a zdravotní stav ➢ osobní vlastnosti a schopnosti ➢ sebehodnocení ➢ informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických i teoretických úkolů **EVM** **základní podmínky života** - je tolerantní a ohleduplný k životnímu prostředí **lidské aktivity, problémy životního prostředí** - používá hospodárně materiál **MV** **vnímání autora mediálního sdělení** - využívá potenciál médií jako zdroje informací
Práce s technickými materiály: 🕮 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň 🕮 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí 🕮 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost 🕮 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 🕮 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	▪ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, dodržuje technologickou kázeň ▪ osvojí si základní dovednosti související s pracemi s technickými materiály ▪ orientuje se v základních vlastnostech materiálů a nástroji pro jejich opracování ▪ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí a správným zacházením s nimi ▪ poskytne první pomoc při úrazu nářadím, materiálem	➢ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) ➢ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování ➢ jednoduché pracovní operace a postupy ➢ organizace práce, důležité technologické postupy ➢ organizace práce, důležité technologické postupy ➢ technické náčrty a výkresy, technické informace, návody ➢ úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice, řemesla	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI – 9. ročník

HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	KONKRETIZOVANÉ UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV
Svět práce: 🕮 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 🕮 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	▪ orientuje se v získaných prvotních informacích pro výběr povolání ▪ vytvoří si základní představy o poradenských zařízeních pro volbu povolání a o službách, které nabízejí ▪ posoudí své možnosti při volbě vhodného povolání ▪ vytvoří si představy o drobném podnikání ▪ pro volbu povolání využije znalost pracovních příležitostí v regionu	**volba profesní orientace** ➢ základní principy a vlivy ➢ sebepoznávání: osobní zájmy a cíle ➢ tělesný a zdravotní stav ➢ osobní vlastnosti a schopnosti ➢ sebehodnocení ➢ informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb **podnikání** ➢ druhy a struktura organizací ➢ nejčastější formy podnikání ➢ drobné a soukromé podnikání **možnosti vzdělávání** ➢ náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení ➢ informace a poradenské služby **zaměstnání** ➢ pracovní příležitosti v obci (regionu) ➢ způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele ➢ problémy nezaměstnanosti, úřady práce ➢ práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	**OSV** **mezilidské vztahy** - přispívá k utváření mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni **kooperace a kompetice** - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci **kreativita** - rozvíjí rysy kreativity při řešení praktických i teoretických úkolů **EVM** **základní podmínky života** - je tolerantní a ohleduplný k životnímu prostředí **lidské aktivity, problémy životního prostředí** - používá hospodárně materiál **MV** **vnímání autora mediálního sdělení** - využívá potenciál médií jako zdroje informací
Design a konstruování 🕮 sestaví podle návrhu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	▪ vytvoří podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ▪ provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	➢ sestavování modelů ➢ tvorba konstrukčních prvků ➢ montáž a demontáž ➢ návod, předloha, náčrt	

🕮 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. 🕮 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení 🕮 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	▪ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce	➢ plán, schéma, jednoduchý program	

5.10 DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBORY

V rámci doplňujících vzdělávacích oborů nabízíme žákům volitelné předměty, na které využíváme disponibilní hodiny od 2. do 9. ročníku.

I. stupeň
Volitelný předmět je pevně stanovený pro ročník v uvedeném rozsahu:
- 2. ročník – Sportovní a pohybové hry
- 3. ročník – Dramatická a literární výchova
- 4. ročník – Přírodovědný seminář
- 5. ročník – Matematický seminář

Ročník	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	1	1	1	1

II. stupeň – běžné třídy
Povinně volitelné předměty jsou zařazeny od 6. do 9. ročníku v uvedeném rozsahu.

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	1	1	2

5.10.1 Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ A POHYBOVÉ HRY – I. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět sportovní a pohybové hry je vyučován ve 2. ročníku v rámci nabídky volitelných předmětů. Je vyučován jednu vyučovací hodinu týdně. Vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova. Poskytuje žákům hlubší rozvoj motoricky. Obsah předmětu je zaměřen na rozvíjení a zdokonalování pohybových dovedností. Žák by měl být pohybově všestranný a v rámci svých možností rozvíjet individuálně pohybové nadání. Své pohybové dovednosti by měl umět aplikovat v rámci různých sportovních her (vybíjená, kopaná, házená, košíková…). Pravidelný všestranný pohyb při hodinách kladně působí na zdravý vývoj organismu žáka. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu sportovní a pohybové hry má komplexně navazující charakter, který se tematicky prolíná se vzdělávacím obsahem předmětu Tv. Předmět Sportovní a pohybové hry rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Jeho náplní jsou míčové hry, základy gymnastiky, atletika, posilování a relaxační cvičení.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu sportovní a pohybové hry jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s obecně používanými termíny a učíme je dávat do obecných souvislostí
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky
- vedeme je k chápání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problému na základě získaných dovedností
- snažíme se u žáků o pochopení významu kontroly dosažených výsledků
- vybízíme žáky k uvědomění si, že problém může mít více správných řešení

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky k vyjadřování svého názoru a naslouchání názorům druhých
- vedeme je ke komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- vybízíme žáky k otevřené diskusi k podpoře zdravých životních návyků

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat uvnitř kolektivu
- samostatným řešením přiměřených úkolů umožňujeme dosažení pocitů sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke schopnosti poskytnutí první pomoci v rámci svých možností a zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme žáky k dodržování pravidel zdravého životního stylu
- vybízíme žáky k respektování individuality každého člověka

Kompetence pracovní

- umožňujeme přistupovat kriticky k výsledkům, kterých dosáhli, učíme je stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- vedeme žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

SPORTOVNÍ A POHYBOVÉ HRY – 2. ročník			
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ chápe, že pohyb je vhodný pro zdraví ▪ uvědomuje si své pohybové přednosti a nedostatky ▪ zvládá přípravné cviky před	**význam pohybu pro zdraví** ➢ pohybový režim žáků ➢ délka a intenzita pohybu **příprava organizmu** ➢ příprava před pohybovou zátěží	▪ ví, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, která napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly ▪ zná alespoň pasivně základní pojmy	**základy gymnastiky** ➢ průpravná cvičení ➢ akrobacie ➢ cvičení s náčiním a na nářadí

pohybovou činností, cviky na uklidnění po zátěži ▪ seznamuje se s průpravnými, kompenzačními, relaxačními a jinými cvičeními ▪ zná zásady správného držení těla ▪ dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se ▪ umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc ▪ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet ▪ ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky ▪ zná některé pohybové hry a je schopný je hrát se spolužáky i mimo TV ▪ uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit ▪ uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, představou, zkušeností	➢ uklidnění po zátěži ➢ napínací a protahovací cvičení **zdravotně zaměřené činnosti** ➢ správné držení těla, zvedání zátěže ➢ průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití **koordinace pohybu, hygiena při SH** ➢ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ➢ vhodné oblečení a obutí pro pohybové činnosti **bezpečnost při pohybových činnostech** ➢ organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ➢ bezpečnost v šatnách a umývárnách ➢ bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek ➢ první pomoc v podmínkách TV **pohybové hry** ➢ zaměření s různým náčiním	osvojovacích cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní ▪ dokáže zpevnit tělo ▪ umí kotoul, prosté skoky snožmo z trampolínky ▪ zvládá základy gymnastického odrazu	
▪ ví, že cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem či zpěvem přináší radost	**rytmické a kondiční cvičení pro děti** ➢ kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem	▪ ví, že běhy, skoky a hody jsou nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které všestranně	**základy atletiky** ➢ motivovaný vytrvalý běh

▪ umí pojmenovat základní postoje, pohyby, kroky, tance ▪ zvládá základní estetické držení těla ▪ umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus a hlasitost pohybem	➢ základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem ➢ jednoduché tance	ovlivňují organizmus žáka ▪ zná základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, dovede pojmenovat základní atletické disciplíny ▪ zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem ▪ zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje	➢ skok do dálky ➢ hod míčkem ➢ rychlý běh
▪ zná základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry ▪ zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ chápe činnosti s míčem	**základy sportovních her** ➢ manipulace s míčem či jiným náčiním ➢ spolupráce ve hře ➢ průpravné hry, utkání	▪ používá základní tělocvičné názvosloví ▪ reaguje na tělocvičné povely ▪ zná základní pojmy označující tělocvičné náčiní ▪ podřizuje se organizaci při TV ▪ zná a chová se podle pravidel fair play, ▪ ovládá pravidla her a dodržuje je ▪ zná základní pomůcky pro měření sportovních výkonů	**komunikace v TV** ➢ základní tělocvičné názvosloví ➢ smluvené povely, signály **organizace při TV** ➢ základní organizace prostoru **zásady jednání a chování** ➢ fair play ➢ olympijské ideály, symboly **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** ➢ hry, závody, soutěže **měření a posuzování pohybových dovedností**

5.10.2 Vyučovací předmět: UVU – I. a II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Užité výtvarné umění je vyučováno na I. a II. stupni s časovou dotací: 2. – 9. ročník 1 hodina týdně. Užité výtvarné umění navazuje na výuku předmětu výtvarná výchova. Stejně jako výtvarná výchova přivádí děti k aktivaci smyslového vnímání, k estetickému cítění a rozumovému i citovému hodnocení skutečnosti a jevů. Tvořivými činnostmi umožňuje prohloubení prožitku poznávání. Učí žáky hledat, co říci o světě, v kterém žijí, a nabízí jim možnosti, jak to vyjádřit.Vede děti k názorové toleranci a mezi jiným i k citlivému pochopení výtvarného umění. Ukazuje žákům nový pohled na svět, svět viděný jakoby poprvé.

.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu užité výtvarné umění jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- porovnáváme různé práce žáků, vedeme je k hodnocení a pěstujeme u nich estetické cítění a vkus
- seznamujeme je se znaky výtvarných uměleckých slohů a s význačnými umělci.

Kompetence k řešení problému

- při společné diskuzi pokazujeme na zlepšení, motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme žákovské práce
- vedeme žáky k sebehodnocení
- posilujeme žákovu sebedůvěru, navrhujeme mu možné postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jeho práce.

Kompetence komunikativní

- učíme žáky respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování, seznamujeme je s ilustracemi v dětských knihách
- využíváme jejich propojení s literární výchovou
- povzbuzujeme žáky k tomu, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory, zapojujeme je do výzdoby třídy a školy
- nabízíme jim vizuálně obrazná vyjádření jako možný prostředek komunikace.

Kompetence sociálně personální

- vedeme ho ke spolupráci ostatními a učíme ho oceňovat práci druhých
- učíme dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společně stanovená pravidla
- vedeme ho tolerantnímu přístupu vůči druhým, motivujeme ho pochvalou, posilujeme jeho sebevědomí.

Kompetence občanské

- nabízíme žákovi různé náměty k řešení rozličných situací, pomáháme mu při výběru řešení
- seznamujeme ho s kulturním a historickým dědictvím, poukazujeme na jeho hodnoty
- volíme takové výtvarné činnosti, které jsou šetrné k životnímu prostředí, třídíme výtvarný odpad.

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky, stanovujeme pravidla bezpečnosti při práci

UVU – 2. – 3. ročník		UVU – 4. – 5. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**NEZÁVAZNÁ NABÍDKA OKRUHŮ, TECHNIK A FOREM PRÁCE**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**NEZÁVAZNÁ NABÍDKA OKRUHŮ, TECHNIK A FOREM PRÁCE**
rozvíjení smyslové citlivosti: ▪ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků ve vyjádření a v jejich vztazích; probuzení chuti a odvahy vytvářet vizuálně obrazná vyjádření. ▪ hledání a nacházení účinných vyjadřovacích prostředků, různých variant řešení a vhodných způsobů prezentace. **uplatňování subjektivity:** ▪ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, uvědomování si sama sebe jako svobodného člověka prostřednictvím tvorby, kreativní činnosti. ▪ uvědomování si souvislosti zrakového vnímání a vnímání jinými smysly ▪ rozvíjení schopností obohacovat práci skupiny o hledání originálních způsobů řešení v tvořivých činnostech ▪ rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu ▪ využívá specifického jazyka umění	**prostředí kolem nás** ➢ v naší škole ➢ rodokmen ➢ na zahradě **písmo v našem životě:** ➢ abeceda ➢ jiná písma ➢ užitá grafika **technika:** ➢ stroje a přístroje ➢ co umí ruka, noha ➢ technika v domácnosti **umění:** ➢ mé myšlenky o obraze ➢ umělecké slohy v našem městě ➢ můj oblíbený malíř **linie, barva, tvar:** ➢ výtvarné projekty v rámci školy **člověk a věci:** ➢ svatba ➢ můj zvěrokruh ➢ výroba trojrozměrných věcí **vesmír:** ➢ planety kolem nás ➢ podivné bytosti UFO **příroda:** ➢ Jaro – mláďata ➢ Léto – jak roste strom ➢ Podzim – pavoučí síť ➢ Zima – sněhová vločka **ochrana člověka za mimořádných**	**rozvíjení smyslové citlivosti:** ▪ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků ve vyjádření a v jejich vztazích; probuzení chuti a odvahy vytvářet vizuálně obrazná vyjádření. ▪ hledání a nacházení účinných vyjadřovacích prostředků, různých variant řešení a vhodných způsobů prezentace. **uplatňování subjektivity:** ▪ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, uvědomování si sama sebe jako svobodného člověka prostřednictvím tvorby, kreativní činnosti. ▪ uvědomování si souvislosti zrakového vnímání a vnímání jinými smysly ▪ rozvíjení schopností obohacovat práci skupiny o hledání originálních způsobů řešení v tvořivých činnostech ▪ rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu ▪ využívá specifického jazyka umění	**prostředí kolem nás** ➢ v naší škole ➢ rodokmen ➢ na zahradě **písmo v našem životě:** ➢ abeceda ➢ jiná písma ➢ užitá grafika **technika:** ➢ stroje a přístroje ➢ co umí ruka, noha ➢ technika v domácnosti **umění:** ➢ mé myšlenky o obraze ➢ umělecké slohy v našem městě ➢ můj oblíbený malíř **linie, barva, tvar:** ➢ výtvarné projekty v rámci školy **člověk a věci:** ➢ svatba ➢ můj zvěrokruh ➢ výroba trojrozměrných věcí **vesmír:** ➢ planety kolem nás ➢ podivné bytosti UFO **příroda:** Jaro – mláďata ➢ Léto – jak roste strom ➢ Podzim – pavoučí síť ➢ Zima – sněhová vločka **ochrana člověka za mimořádných**

jako prostředku subjektivní výpovědi o vztahu člověka k vnějšímu a vnitřnímu světu ▪ seznamuje se s různými formami neverbální komunikace (obrazové, zvukové, gestické) **ověřování komunikačních účinků:** ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích a nalézá vhodnou formu jejich prezentace ▪ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření: vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ▪ chápání významu estetiky pracovního prostředí a pocitu potřeby účastnit se na jeho spoluvytváření	**situacích:** ➢ dopravní soutěže ➢ třídění odpadu ➢ nebezpečí války **formy práce:** ➢ dlouhodobé a krátkodobé projekty ➢ práce v plenéru ➢ individuální a kolektivní práce **techniky práce:** <u>kresba:</u> ➢ kresba tužkou, uhlem ➢ kresba štětcem, dřívkem, fixy, perokresba <u>malba:</u> ➢ malba temperou, akvarelem ➢ výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika:</u> ➢ tisk z šablon, z koláže ➢ protisk, hra s otisky ➢ rytá kresba (voskový podklad) <u>plastická a prostorová tvorba:</u> ➢ přírodní prvky ➢ průmyslové odpady (PET lahve) ➢ sádra, modelína <u>soudobé výtvarné postupy:</u> ➢ soudobě výtvarné materiály (modelína schnoucí na vzduchu ➢ nové nástroje ➢ netradiční výtvarné postupy	jako prostředku subjektivní výpovědi o vztahu člověka k vnějšímu a vnitřnímu světu ▪ seznamuje se s různými formami neverbální komunikace (obrazové, zvukové, gestické) **ověřování komunikačních účinků:** ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích a nalézá vhodnou formu jejich prezentace ▪ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření: vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ▪ chápe význam estetiky pracovního prostředí a pocitu potřeby účastnit se na jeho spoluvytváření	**situacích:** ➢ dopravní soutěže ➢ třídění odpadu ➢ nebezpečí války **formy práce:** ➢ dlouhodobé a krátkodobé projekty ➢ práce v plenéru ➢ individuální a kolektivní práce **techniky práce:** <u>kresba:</u> ➢ kresba tužkou, uhlem ➢ kresba štětcem, dřívkem, fixy, perokresba <u>malba:</u> ➢ malba temperou, akvarelem ➢ výtvarné uplatnění pastelu <u>grafika:</u> ➢ tisk z šablon, z koláže ➢ protisk, hra s otisky ➢ rytá kresba (voskový podklad) <u>plastická a prostorová tvorba:</u> ➢ přírodní prvky ➢ průmyslové odpady (PET lahve) ➢ sádra, modelína <u>soudobé výtvarné postupy:</u> ➢ soudobě výtvarné materiály (modelína schnoucí na vzduchu ➢ nové nástroje ➢ netradiční výtvarné postupy

UVU – 6. – 7. ročník		**UVU – 8. – 9. ročník**	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**NEZÁVAZNÁ NABÍDKA OKRUHŮ, TECHNIK A FOREM PRÁCE**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**NEZÁVAZNÁ NABÍDKA OKRUHŮ, TECHNIK A FOREM PRÁCE**

rozvíjení smyslové citlivosti: ▪ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ▪ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie **uplatňování subjektivity:** ▪ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ▪ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ▪ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu ▪ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i	**prostředí kolem nás** ➢ v naší kuchyni ➢ v cukrárně ➢ v restauraci ➢ v obchodě ➢ rodokmen **písmo v našem životě** ➢ abeceda **technika** ➢ objevitelé ➢ perpetuum mobile **umění** ➢ co si myslím o tomto obrazu ➢ umělecké slohy v našem městě **linie, barva, tvar, výtvarné hry** **člověk a věci** ➢ kreslené návody ➢ korunovační klenoty ➢ moje oblíbená kniha ➢ výroba papíru ➢ rok v krabici **vesmír** ➢ podivné bytosti **příroda** **formy práce:** ➢ dlouhodobé a krátkodobé projekty ➢ individuální práce, kolektivní práce ➢ práce v terénu **techniky práce:** <u>kresba</u> ➢ kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem ➢ perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy <u>malba</u> ➢ malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu	**rozvíjení smyslové citlivosti:** ▪ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků ▪ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie **uplatňování subjektivity:** ▪ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ▪ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ▪ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu ▪ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i	**prostředí kolem nás** ➢ naše město ➢ ve škole ➢ domov ➢ divadlo ➢ životní prostředí ➢ jaro, léto, podzim, zima **písmo v našem životě** ➢ užitá grafika ➢ počítačová grafika **technika** ➢ doprava ➢ technika v domácnosti **umění** ➢ můj pan malíř ➢ detaily obrazů **linie, barva, tvar** ➢ čas **člověk** ➢ svatba ➢ oblíbená kniha ➢ zvěrokruh a my vybledlé vzpomínky **věci** **vesmír** ➢ planety **příroda** **formy práce:** ➢ dlouhodobé a krátkodobé projekty ➢ individuální práce, kolektivní práce ➢ práce v terénu **techniky práce:** <u>kresba</u> ➢ kresba tužkou, kresba rudkou, kresba uhlem ➢ perokresba, kresba dřívkem, kresba štětcem, kresba fixy

z osobních zkušeností a prožitků **ověřování komunikačních účinků:** ▪ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	grafika ➢ rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu ➢ monotyp, protisk, hra s otisky ➢ tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla ➢ počítačová grafika plastická a prostorová tvorba ➢ papír, sádra, modelína ➢ stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky soudobé výtvarné postupy ➢ nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postup	z osobních zkušeností a prožitků **ověřování komunikačních účinků:** ▪ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů ▪ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	malba ➢ malba temperou, akvarelem, výtvarné uplatnění pastelu grafika ➢ rytá kresba, odkrývaná technika na voskovém podkladu ➢ monotyp, protisk, hra s otisky ➢ tisk z šablon, tisk z koláže, slepotisk, linoryt, suchá jehla ➢ počítačová grafika plastická a prostorová tvorba ➢ papír, sádra, modelína ➢ stavebnicové prvky, technické prvky, průmyslové odpady, přírodní prvky soudobé výtvarné postupy ➢ nové nástroje, soudobé výtvarné materiály, netradiční výtvarné postup

5.10.3 Vyučovací předmět: SEMINÁŘ Z MATEMATIKY I. a – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seminář z matematiky je vyučován od 4. – 9. ročníku v rámci nabídky volitelných předmětů. Vychází ze vzdělávacího oboru matematika a její aplikace. Nadaným žákům poskytuje hlubší matematické vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium na střední škole, pro orientaci v praktickém životě i pro úspěšné uplatnění ve většině oborů, motivuje je k dalšímu studiu matematických oborů na střední a vysoké škole. Žákům méně nadaným umožňuje důkladné procvičení učiva předmětu matematika.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu seminář z matematiky jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení

- ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnost žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku
- rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru problémové úlohy, návrhu plánu řešení a vyhodnocení řešení
- na modelových příkladech učíme žáky používat správný algoritmus řešení problému
- podporujeme žáky při řešení problému netradičními způsoby

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky využívat při komunikaci internet, odbornou literaturu a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

Kompetence občanské

- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- vedeme žáky k utváření přátelské otevřené atmosféry ve třídě

Kompetence pracovní

- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel
- chválíme kvalitně odvedenou práci

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 4. ročník		SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 5. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ správně používá závorek ▪ počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících ▪ porovná čísla do 1 000 000 ▪ zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce	**obor přirozených čísel** ➢ čtení a zápis čísel v oboru do 1000000 ➢ porovnávání čísel do 1 000 000, řešení jednoduchých nerovnic ➢ zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce **zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa**	▪ zapisuje dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě ▪ zaokrouhluje přirozená čísla s požadovanou přesností ▪ zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1 000 a některá	**obor přirozených čísel** ➢ čtení a zápis čísel větších než milión ➢ porovnávání přirozených čísel ➢ zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, tisíce, sta, desítky ➢ římské číslice **zápis čísla v desítkové soustavě,**

▪ vyznačí číslo na číselné ose ▪ rozkládá čísla v desítkové soustavě (3 751 = 3.1 000 + 7.100 + 5.10 + 1.1) ▪ písemně sčítá a odčítá ▪ písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem ▪ provádí kontrolu pomocí kalkulačky ▪ písemně dělí jednociferným dělitelem (zná algoritmus dělení)	➢ číselná osa ➢ zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících **vlastnosti početních operací s přirozenými čísly** ➢ sčítání a odčítání čísel v daném oboru ➢ vztahy mezi sčítáním a odčítáním – komutativnost ➢ násobení a dělení v daném oboru ➢ asociativnost **písemné algoritmy početních operací** ➢ písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem ➢ pořadí číselných výkonů	jednoduchá čísla ▪ porovnává přirozená čísla a zobrazuje je na číselné ose ▪ pamětně dělí a násobí přirozená čísla v jednoduchých případech ▪ sčítá a odčítá přirozená čísla zpaměti (sčítaná nebo odčítaná čísla mají nevýše dvě číslice různé od nuly) ▪ písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla ▪ písemně odčítá dvě přirozená čísla ▪ písemně násobí až čtyřciferným činitelem ▪ písemně dělí jedno a dvouciferným dělitelem ▪ řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly	**číselná osa** ➢ zobrazování přirozených čísel na číselné ose ➢ užití číselné osy **násobilka, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly** ➢ pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel ➢ užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) ➢ provádění odhadů a kontroly výsledků **písemné algoritmy početních operací** ➢ pamětné násobení a dělení přirozených čísel ➢ užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitelé), dělení jedno a dvojciferným dělitelem ➢ řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony
▪ řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru ▪ zjistí údaje z diagramu ▪ sestaví jednoduchý diagram	**závislosti a jejich vlastnosti** ➢ slovní úlohy na porovnávání čísel, na početní vztahy o x více, méně, x krát více, méně **diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády** ➢ diagram, zjišťování údajů z diagramu	▪ doplňuje řady čísel, doplňuje tabulku ▪ čte a sestrojuje sloupcový diagram ▪ sestrojuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic	**závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády** ➢ dosazování za proměnou ➢ čtení a sestavování tabulek různých závislostí ➢ čtení a sestavování sloupcových diagramů ➢ zakreslování jednoduchých grafů závislosti např. průběh jízdy autem, změna teploty

▪ narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem ▪ nakreslí síť krychle a kvádru ve čtvercové síti ▪ vymodeluje krychli a kvádr ▪ určuje obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran ▪ určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě ▪ určí vzájemnou polohu dvou přímek ▪ sestrojí rovnoběžku s danou přímkou ▪ sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou ▪ pozná souměrný útvar ▪ určí osu souměrnosti překládáním	**základní útvary v rovině** ➢ kružnice – střed a poloměr ➢ rýsování kružnice s daným středem a poloměrem ➢ kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník **základní útvary v prostoru** ➢ kvádr, krychle – síť, modelování kvádru a krychle **obvod a obsah obrazce** ➢ obvod obrazce ➢ obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti **vzájemná poloha dvou přímek v rovině** ➢ rovnoběžky, různoběžky, průsečík ➢ kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek ➢ kolmice, kolmost, rýsování kolmic **osově souměrné útvary** ➢ osa souměrnosti, souměrné tvary ➢ souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich konstrukce	▪ narýsuje obdélník, čtverec ▪ narýsuje pravoúhlý, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník ▪ rýsuje rovnoběžky a kolmice ▪ vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn ▪ řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, povrch kvádru a krychle ▪ vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce ▪ zná a umí převádět jednotky obsahu (cm2, mm2, m2, ha) ▪ řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce	**základní útvary v rovině** ➢ kružnice, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ➢ rýsování pravoúhlého trojúhelníku ➢ rýsování obdélníku a čtverce ➢ rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku ➢ rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem **základní útvary v prostoru** ➢ kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ➢ výpočty povrchů kvádru a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn ➢ modelování těles – určování spotřeby jednotkových krychlí **obvod a obsah obrazce** ➢ výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce ➢ odhady obvodu, obsahu ➢ užití a převody jednotek obsahu ➢ řešení úloh z praxe
▪ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ▪ doplní početní tabulku, čtverce ▪ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ▪ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	➢ slovní úlohy ➢ číselné a obrázkové řady ➢ magické čtverce ➢ prostorová představivost	▪ doplní číselnou, logickou nebo obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje ▪ doplní početní tabulku, čtverce ▪ rozdělí daný geometrický útvar na jiné, podle daných vlastností ▪ řeší slovní úlohy úsudkem, vysvětlí způsob řešení	➢ slovní úlohy ➢ číselné a obrázkové řady ➢ magické čtverce ➢ prostorová představivost

SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 6. – 7. ročník		SEMINÁŘ Z MATEMATIKY – 8. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností ▪ sčítá, odčítá desetinná čísla ▪ násobí desetinná čísla ▪ dělí desetinná čísla číslem přirozeným i číslem desetinným ▪ rozloží číslo na součin prvočísel ▪ určí podle znaků dělitelnosti, čím je číslo dělitelné ▪ určí nejmenší společný násobek (n) a největší společný dělitel (D) ▪ řeší slovní úlohy s využitím **n** a **D**	**desetinná čísla** ➢ početní operace s desetinnými čísly **dělitelnost přirozených čísel** ➢ rozklad čísla na součin prvočísel ➢ nejmenší společný násobek ➢ největší společný dělitel ➢ kritéria dělitelnosti (2,3,4,5,6,8,10,25,100)	▪ určí druhou mocninu reálných čísel a druhou odmocninu nezáporných reálných čísel ▪ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ▪ vysvětlí pojem číselný výraz a určí jeho hodnotu ▪ provádí početní operace s výrazy s proměnnou ▪ dokáže do výrazu za proměnnou dosadit dané číslo ▪ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných	**mocniny a odmocniny** ➢ pomocí matematických tabulek a kalkulačky ➢ druhá mocnina a její vlastnosti ➢ druhá odmocnina a její vlastnosti ➢ určení druhé mocniny a odmocniny **výrazy** ➢ číselný výraz ➢ určování hodnot číselného výrazu ➢ výrazy s proměnnými ➢ pravidla pro sčítání, odčítání, násobení výrazů s proměnnou ➢ dosazování do výrazu konkrétních čísel za proměnnou ➢ zápis slovního textu pomocí výrazu
▪ narýsuje úhel dané velikosti, změří velikost úhlu úhloměrem ▪ sestrojí dvojice vedlejších a vrcholových úhlů a popíše jejich vlastnosti ▪ sečte a odečte dvojice úhlů početně i graficky ▪ sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osové souměrnosti, určí osu souměrnosti ▪ vypočítá povrch a objem kvádru, krychle dosazením do vzorce	**úhel** ➢ úhel a jeho velikost ➢ rýsování úhlů úhel vedlejší a vrcholový ➢ sčítání, odčítání úhlů (početní i grafické) **konstrukční úlohy** ➢ osa úsečky, osa úhlu ➢ osová souměrnost **prostorové útvary** ➢ kvádr, krychle	▪ provádí početní operace s mnohočleny ▪ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ▪ provádí úpravu mnohočlenů vytýkáním ▪ dokáže řešit lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ▪ provádí zkoušku správnosti svého řešení	**mnohočleny** ➢ jednočlen, dvojčlen, mnohočlen ➢ sčítání, odčítání mnohočlenů, násobení mnohočlenu jednočlenem, násobení mnohočlenu mnohočlenem ➢ vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ a jejich užití ➢ úprava mnohočlenu vytýkáním **rovnice** ➢ lineární rovnice ➢ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic zkouška správnosti výpočtu

		▪ řeší jednoduché problémy z praxe pomocí lineárních rovnic	
▪ vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady ▪ znázorní celé číslo na číselné ose ▪ porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti ▪ určí číslo opačné ▪ sčítá a odčítá celá čísla ▪ násobí a dělí celá čísla ▪ určí absolutní hodnotu čísla ▪ vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla ▪ převede zlomek na desetinné číslo a naopak ▪ graficky znázorní zlomek ▪ znázorní zlomek na číselné ose ▪ převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla ▪ rozšíří a zkrátí zlomek ▪ porovná zlomek podle velikosti ▪ sčítá a odečítá zlomky se stejným jmenovatelem ▪ sčítá a odečítá zlomky s různým jmenovatelem ▪ násobí a dělí zlomky ▪ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ▪ objasní pojmy poměr a postupný poměr ▪ provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování	**celá čísla** ➢ číselná osa ➢ čísla celá – kladná, záporná, nula ➢ uspořádání celých čísel na číselné ose ➢ absolutní hodnota čísla ➢ čísla navzájem opačná ➢ sčítání a odčítání celých čísel ➢ násobení a dělení celých čísel **zlomky a racionální čísla** ➢ převrácené číslo ➢ pojem zlomku, zápis desetinného zlomku ➢ celek a část ➢ vyjádření části celku pomocí zlomku ➢ převádění zlomku na desetinná čísla a naopak ➢ smíšené číslo ➢ převádění smíšeného čísla na zlomek a nepravý zlomek na smíšené číslo ➢ rozšiřování a krácení zlomků ➢ sčítání a odčítání zlomků ➢ násobení a dělení zlomků ➢ složený zlomek ➢ pojem racionální číslo ➢ obor racionálních čísel	▪ vysvětlí pojem odvěsny, přepona v pravoúhlém trojúhelníku, Pythagorova věta ▪ provádí výpočty délek stran trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty a užívá ji v příkladech z praxe ▪ účelně užívá matematické tabulky a kalkulátor ▪ odhadne a vypočítá obsah a obvod ▪ řeší slovní úlohy vedoucí k užití obvodu a obsahu kruhu, délky kružnice ▪ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce ▪ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakterizaci útvaru a k řešení polohových a nepolohových úloh ▪ sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky	**metrické vlastnosti v rovině** ➢ základní pojmy v pravoúhlém trojúhelníku – odvěsny, přepona. ➢ Pythagorova věta a její důkaz ➢ příklady z praxe řešené pomocí Pythagorovy věty **kruh, kružnice** ➢ slovní úlohy z praxe vedoucí k užití *S* a *o* kruhu, délky kružnice **válec** ➢ řešení slovních úloh z praxe o *S* a *V* válce **konstrukční úlohy** ➢ využití množin všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh ➢ konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ➢ rozbor, zápis postupu konstrukce, provedení konstrukce

▪ vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent ▪ vypočítá jedno procento z daného základu ▪ použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je ▪ aplikuje základy jednoduchého úrokování ▪ provede rozbor slovní úlohy	**procenta** ➢ procento, základ, počet procent, procentová část ➢ výpočet procentové části ➢ výpočet počtu procent ➢ výpočet základu ➢ jednoduché úrokování ➢ promile	▪ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli ▪ určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl ▪ provádí početní operace (+, -, ., :) s lomenými výrazy	**lomené výrazy** ➢ obor proměnné ➢ krácení a rozšiřování lomených výrazů ➢ početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) lomených výrazů
▪ rozliší přímou a nepřímou úměrnost ▪ řeší slovní úlohy s využitím trojčlenky	**funkce** ➢ přímá úměrnost ➢ nepřímá úměrnost ➢ trojčlenka	▪ vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli ▪ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav v oboru *R* ▪ provede zkoušku řešení	**lineární rovnice** ➢ řešení lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli ➢ slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic **soustava dvou rovnic se dvěma neznámými** ➢ řešení soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a dosazovací ➢ slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
▪ určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti ▪ sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti ▪ určí střed souměrnosti ▪ dodržuje zásady správného rýsování	**konstrukční úlohy** ➢ středová souměrnost ➢ středově souměrný útvar	▪ analyzuje tělesa a jejich vlastnosti , vypočítává jejich objem a povrch, sestrojuje jejich sítě	**stereometrie** ➢ síť jehlanu, výpočet objemu a povrchu jehlanu ➢ výpočet objemu a povrchu kužele ➢ výpočet povrchu a objemu koule

Rozšiřující učivo		Rozšiřující učivo	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ rozezná číslo zapsané ve dvojkové, trojkové a desítkové soustavě ▪ vysvětlí, kde se v praxi používá číslo zapsané ve dvojkové soustavě ▪ převede číslo z dvojkové do desítkové soustavy a naopak ▪ převede číslo z trojkové do desítkové soustavy a naopak	**číselná soustava** ➢ desítková soustava ➢ dvojková soustava ➢ trojková soustava ➢ převádění čísla do jiné soustavy	▪ uvede rozdíl mezi výrokem a hypotézou ▪ určí, kdy je výrok pravdivý a nepravdivý ▪ zneguje výrok ▪ spojuje výroky pomocí logických spojek ▪ určí, zda složený výrok je vždy pravdivý bez ohledu na pravdivost nebo nepravdivost jednotlivých spojených výroků (tautologie)	**výrokový kalkul** ➢ hypotéza, výrok ➢ negace výroku, spojování výroků ➢ logické spojky (disjunkce, konjunkce, implikace, ekvivalence) ➢ tabulka pravdivostních hodnot ➢ tautologie
▪ vysvětlí pojem zlatý řez, uvede význam ▪ použije princip zlatého řezu při konstrukci pravidelného pětiúhelníku a desetiúhelníku ▪ uvede vlastnosti pravidelného pětiúhelníku a desetiúhelníku	**mnohoúhelníky** ➢ zlatý řez ➢ pětiúhelník (vlastnosti, obvod, konstrukce) ➢ desetiúhelník (vlastnosti, obvod, konstrukce)	▪ zapíše a přečte nerovnost ▪ uvede a zapíše čísla, která vyjadřují pravdivost zápisu ▪ zapíše řešení nerovnice množinově nebo pomocí intervalu v daném oboru pravdivosti	**nerovnice** ➢ nerovnice a její řešení ➢ intervaly ➢ vyjádření nerovnosti intervalem ➢ soustava dvou nerovnic
▪ sestrojí střední příčku trojúhelníku ▪ při řešení složitějších konstrukcí trojúhelníku využívá známé údaje a známé vlastnosti trojúhelníku (jeho části)	**trojúhelníky** ➢ střední příčky ➢ složitější konstrukce trojúhelníků	▪ na základě znalosti Pascalova trojúhelníku určí kombinační čísla, která se nacházejí před součinem proměnných, následně pomocí algoritmu snižování řádu první mocniny dané proměnné odvodí rozklad mnohočlenů	**výrazy** ➢ Pascalův trojúhelník ➢ vzorce $(a + b)^3$, $(a + b)^4$, $(a + b)^5$….. ➢ vzorce $(a - b)^3$, $(a - b)^4$, $(a - b)^5$…..

▪ určí vlastnosti zadaných lineárních zobrazení ▪ sestrojí obrazy geometrických útvarů zadaných lineárních zobrazení ▪ dodržuje zásady správného rýsování ▪ sestrojí obraz vzoru zadaných lineárních zobrazení, určí vlastnosti	**lineární zobrazení** ➢ posunutí ➢ otočení ➢ stejnolehlost ➢ skládání lineárních zobrazení	▪ zapíše kombinace a doplňkové kombinace až pětiprvkové množiny ▪ určí graficky a výpočtem počet dvouprvkových kombinací dané množiny ▪ přečte, zapíše dané kombinační číslo a uvede jeho význam ▪ určí hodnotu kombinačního čísla ▪ pomocí tabulky kombinačních čísel určí počet k-prvkových kombinací v n-prvkové množině ▪ vyčeší jednoduché slovní úlohy kombinačního charakteru ▪ vyřeší jednoduché kombinační úlohy geometrické ▪ vysvětlí pojem pravděpodobnost, uvede praktický význam ▪ vypočítá pravděpodobnost daného jevu ▪ vyřeší praktické úlohy na pravděpodobnost	**základy kombinatoriky** ➢ kombinace ➢ doplňková a dvouprvková ➢ kombinace, počet kombinací, k-prvkové kombinace ➢ kombinační tabulka (tabulka, zápis) ➢ Pascalova tabulka ➢ geometrické úlohy kombinačního charakteru ➢ kombinatorika a pravděpodobnost ➢ výpočet pravděpodobnosti – jev náhodný, jistý, nemožný ➢ četnost jevu ➢ průnik a sjednocení jevů ➢ praktické úlohy na pravděpodobnost
▪ použije algoritmu výpočtu procentové části, počtu procent a základu při řešení úloh s dvojím základem ▪ aplikuje tyto algoritmy při řešení úloh z finanční matematiky (jednoduché úrokování, daň z příjmu) ▪ znázorní počet procent různými druhy diagramů	**procenta** ➢ slovní úlohy s dvojím základem ➢ náročnější úlohy z praxe ➢ znázornění procent pomocí diagramů	▪ vysvětlí pojem kvadratická rovnice ▪ rozliší kvadratický, lineární a absolutní člen ▪ vyjádří danou kvadratickou funkci tabulkou, rovnicí, grafem ▪ stanoví u kvadratické funkce definiční obor a obor hodnot ▪ sestrojí graf kvadratické funkce ▪ určí souřadnice vrcholu pomocí rozkladu na čtverec	**funkce kvadratická** ➢ kvadratická funkce $y = ax^2 + bx + c$, její graf ➢ určení průsečíků s osami a typy kvadratické funkce $y = ax^2 + bx + c$ souřadnic vrcholu paraboly ➢ kvadratická rovnice

▪ provede kontrolu reálnosti získaných výsledků ▪ vyřeší náročnější slovní úlohy s využitím znalostí o procentech		▪ určí, zda daná funkce je rostoucí nebo klesající ▪ určí výpočtem kořeny kvadratické rovnice	➢ kořeny kvadratické rovnice ➢ řešení kvadratické rovnice

5.10.4 Vyučovací předmět: SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – I. a II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět seminář z českého jazyka je nabízen od 4. – 9. ročníku v rámci nabídky volitelných předmětů. Je vyučován po jednotlivých ročnících 1 vyučovací hodinu týdně. Vychází ze vzdělávacího oboru Jazyk a jazykové vyučování a poskytuje žákům hlubší vědomosti a dovednosti v daném oboru potřebné pro další studium na střední škole, pro orientaci v praktickém životě i pro úspěšné uplatnění ve většině oborů. Motivuje žáky jazykově nadané a talentované a současně nabízí další hodiny jazykové výuky žákům, u kterých se projevují problémy související s vývojovými poruchami učení hraničního charakteru.
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Seminář z českého jazyka má komplexně navazující charakter, který se tematicky prolíná se vzdělávacím obsahem předmětu Český jazyk a literatura. Tento obsah není rozdělen na tematické okruhy.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu seminář z českého jazyka jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, schopnost abstrakce, logického úsudku, systematického řazení informací
- umožňujeme aplikaci naučených pravidel, jejich vzájemné propojování

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- nabízíme možnosti nalézt chyby a navrhnout řešení
- umožňujeme volit netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- nabízíme další příležitosti porozumět literárnímu i gramatickému učivu, rozvíjet schopnosti správně formulovat své myšlenky
- učíme žáky využívat při komunikaci odbornou literaturu, internet a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky zhodnotit práci svoji, celého týmu i osobní podíl na týmových výsledcích

Kompetence občanské

- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- vedeme žáky ke spoluvytváření přátelské, otevřené a tvůrčí atmosféry v pracovním týmu
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného osobního projevu, celoživotního zájmu o literaturu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel
- oceňujeme kvalitní práci, zodpovědný přístup

SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 4. ročník		SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 5. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ rozlišuje podstatné a okrajové informace ▪ volí vhodné verbální prostředky ▪ respektuje pravidla rozhovoru ▪ sestaví osnovu vyprávění a vytvoří krátký projev ▪ užívá různé podoby slova, rozlišuje význam slov, pozná slova spisovná, nespisovná, citově zabarvená ▪ rozlišuje část předponovou, příponovou ▪ rozpozná předložky a předpony ▪ poznává slovní druhy ▪ spojuje věty ▪ uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov ▪ vyhledává informace ▪ využívá poznatků z četby ▪ reprodukuje obsah textu	➢ naslouchání mluveného projevu ➢ mluvený projev ➢ psaní ➢ slovní zásoba ➢ tvoření slov ➢ tvarosloví ➢ skladba ➢ pravopis	▪ čte plynule s porozuměním nahlas i potichu ▪ předčítá ▪ recituje ▪ rozlišuje podstatní od méně podstatného ▪ vyjádří své názory ▪ užívá průběžně spisovné výslovnosti i pravopis ▪ doplňuje správné koncovky ▪ hovoří souvisle o přečteném textu ▪ vyjadřuje své názory a pocity ▪ odlišuje vyprávění literární od faktického ▪ vyhledává informace ve slovnících a encyklopediích	➢ čtení ➢ naslouchání ➢ mluvený projev ➢ tvarosloví ➢ skladba ➢ poslech literárních textů ➢ tvořivé čtení ➢ základní literární pojmy

▪ dramatizuje	➢ tvořivé činnosti s literárním textem		

SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 6. ročník		SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 7. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ rozezná spisovný jazyk a obecnou češtinu ▪ porozumí písemným i ústním formám dialektů ▪ vysvětlí jejich vývoj a uplatnění ▪ vhodně a přiměřeně situaci užívá v písemném i ústním projevu spisovný jazyk a obecnou češtinu ▪ zhodnotí literární text z hlediska příslušnosti k útvaru národního jazyka	**jazyk a jeho útvary** ➢ útvary národního jazyka	▪ vytváří skupiny synonym, posoudí jejich možnosti uplatnění s ohledem na situaci ▪ s pomocí slovníků vyhledá a vysvětlí běžně užívané termíny ▪ v literárních textech najde a objasní používaná sousloví, rčení, fráze ▪ porovná slovní zásobu s ohledem na dobu vzniku textu, zdůvodní vývojové tendence	**význam slova** ➢ slova jednoznačná a mnohoznačná ➢ synonyma ➢ odborné názvy ➢ sousloví, rčení, fráze **slovní zásoba** ➢ vývoj slovní zásoby
▪ v textu spisovně vyslovuje slova domácí i běžné cizí výrazy, porozumí jim ▪ uplatní synonyma ▪ výrazně přečte/přednese vhodný literární text	**zvuková stránka jazyka** ➢ spisovná výslovnost ➢ přízvuk slovní, větná melodie, důraz	▪ objasní literární užití hovorových tvarů sloves ▪ ve vlastních textech uplatní slova citově zabarvená a neutrální a posoudí jejich příslušnost ke slovnímu druhu	**tvarosloví** ➢ slova ohebná ➢ slova neohebná
▪ vyhledá pravopisné jevy v konkrétních textech (literatura krásná i naučná, publicistika, internet) ▪ opraví případné chyby se zdůvodněním	**pravopis** **tvarosloví** **skladba**	▪ rozezná nejčastější nepravidelnosti ve stavbě větné i textové a vysvětlí důvody jejich užití v konkrétních situacích ▪ v textech krásné i odborné literatury	**skladba** ➢ stavba větná ➢ stavba textová **sloh**

▪ zhodnotí konkrétní literární text po stránce obsahové i v souvislosti se skladbou ▪ posoudí autorský záměr ve větné stavbě a stavbě textové	➢ stavba větná ➢ stavba textová	vyhledá a posoudí slohové útvary ▪ porovná vhodnost užití popisu či líčení ▪ dovede vybrat nejdůležitější myšlenky zvoleného textu ▪ zvolí vhodnou literární postavu a vyhledá její charakteristiku ▪ na základě filmového zpracování konkrétního literárního díla porovná vlastní představu o hrdinovi ▪ s výběrem režiséra ▪ vytvoří pozvánky na vybranou akci v průběhu školního roku	**komunikace**
▪ vytváří vlastní literární texty tematicky zaměřené ▪ posoudí vhodné použití slohového útvaru (vypravování, popis…) ▪ využívá literaturu i další informační zdroje k získávání nových poznatků ▪ vhodně komunikuje slovem i písmem	**sloh, komunikace, literatura**	▪ rámcově se orientuje v literárních žánrech a stylech ▪ poznává významné osobnosti české a světové literatury ▪ porovná jejich styl, obsahové zaměření tvorby ▪ pokusí se o vlastní literární tvorbu ▪ dovede kriticky zhodnotit literární tvorbu svých spolužáků i přijmout kritiku tvorby vlastní	**literatura**

SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 8. ročník		**SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA – 9. ročník**	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ posoudí historický vývoj českého jazyka v souvislosti	**jazyk** ➢ útvary českého jazyka ➢ čeština jako jeden ze slovanských	▪ určí shodné vývojové znaky češtiny a příbuzných slovanských jazyků	**jazyk** ➢ čeština jako jeden ze slovanských jazyků

s celoevropským vývojem ▪ na konkrétních textech doloží příbuznost jednotlivých slovanských jazyků, vysvětlí historické souvislosti tohoto jevu ▪ pokusí se o překlad vybraného textu ze slovenštiny, porovná odlišnosti ▪ rozborem vhodného textu stanoví hlavní znaky jednotlivých nářečí ▪ odhadne vývojové tendence tohoto útvaru národního jazyka	jazyků	▪ rozpozná typy písma (latinka/azbuka) ▪ posoudí důvody jejich užití ▪ na základě srovnání se pokusí o vystižení hlavních myšlenek textu příbuzných slovanských jazyků ▪ rozliší texty pocházející z různých vývojových období spisovné češtiny ▪ porovná vývoj slovní zásoby a mluvnické stavby ▪ v textu vyhledá slova zastaralá a zdůvodní jejich užití v současné literární tvorbě ▪ neznámé výrazy objasní s pomocí dalších informačních zdrojů	➢ vývoj českého jazyka
▪ porovná slovní zásobu vybraných autorů ▪ dle svých jazykových schopností se pokusí o překlad z cizího jazyka a porovná ho s dílem překladatele ▪ porovná překlady téhož cizího autora do češtiny, zohlední dobu vzniku a další okolnosti ▪ vysvětlí na zvolené ukázce literárního textu užití sloves dokonavých a nedokonavých ▪ zaznamená vidové rozdíly ▪ i u některých podstatných a přídavných jmen ▪ povšimne si zvláštností v uplatnění slovesné osoby a čísla ▪ porovná možnosti češtiny z dalšími jazyky (angličtinou)	**slovní zásoba** **tvarosloví**	▪ zjistí výslovnost a pravopis nejčastěji užívaných slov přejatých a ověří dodržování této normy v různých typech publikací ▪ sleduje dodržování správné výslovnosti v médiích, ▪ společně ostatními zhodnotí zhotovenou nahrávku ▪ zaznamená frekvenci užívání slov cizího původu v publicistice, porovná současný stav se staršími texty ▪ zdůvodní vývojové tendence ▪ sleduje média – pracuje se zhotovenou nahrávkou ▪ v textu rozpozná přechodníky, snaží se najít vhodné ekvivalenty ▪ posoudí jejich uplatnění	**slovní zásoba** ➢ slova přejatá **tvarosloví** ➢ skloňování cizích jmen obecných a vlastních ➢ přechodníky

		v současném jazyce i jejich používání z hlediska autorova záměru	
▪ stavba větná ▪ stavba textová ▪ zhodnotí možnosti užití vět jednočlenných, dvojčlenných i větných ekvivalentů v různých typech textů ▪ zhotoví neozvučenou nahrávku sportovního utkání a doplní ji vlastním komentářem ▪ pozoruje významový rozdíl různých forem záporu, určí vhodnost jejich užití dle situace	**skladba**	▪ porovná z hlediska stavby písemný a ústní projev ▪ vyhledá a rozpozná zvláštnosti větné stavby ▪ posoudí jejich frekvenci a uplatnění ve stylu uměleckém ▪ na základě svých jazykových znalostí porovná větnou stavbu češtiny a dalších jazyků ▪ vyhledá další jazykové prostředky v textu (prostředky návaznosti, předměty řeči..) a zhodnotí jejich význam	**skladba** ➢ stavba větná ➢ stavba textová
▪ na základě získaných poznatků sestaví výklad na zvolené téma, použije různé informační zdroje ▪ projekt prezentuje ▪ zapojí se do diskuze se svými spolužáky ▪ rozpozná výhody týmové práce, objektivně posoudí svoji roli ve skupině	**sloh, komunikace**	▪ vypracuje zvolený publicistický útvar ▪ objektivně posoudí literární tvorbu svých spolužáků ▪ pokusí se uplatnit vlastní tvorbu v místním tisku ▪ řídí diskuzi na vybrané téma, zapojuje se do ní ▪ připraví proslov do školního rozhlasu	**sloh, komunikace**
▪ poznává nejdůležitější vývojová období světové literatury, hlavní představitele ▪ rozpozná literární žánry, styly	**literatura**	▪ orientuje se v nejdůležitějších etapách světové i naší literatury, rozpozná hlavní rysy tvorby významných představitelů těchto	**literatura**

▪ posoudí kontinuitu vývoje literatury s historickými událostmi ▪ chápe literární tvorbu jako odraz doby, prostředek vyjádření autorova pohledu na skutečnost ▪ pokusí se o zpracování zvoleného literárního textu formou filmového scénáře ▪ se spolužáky připraví dramatizaci tohoto textu ▪ natočí se spolužáky krátký výstup		období ▪ rozliší literaturu hodnotnou a konzumní ▪ srovná tematicky blízkou tvorbu různých autorů ▪ vyhledá společné a rozdílné prvky ▪ pokusí se stanovit hlavní vývojové linie současné světové i české literární tvorby ▪ seznámí spolužáky s vlastními čtenářskými prožitky ▪ zapojí se do diskuze	

5.10.5 Vyučovací předmět: TECHNICKÉ ČINNOSTI – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět technické činnosti je určen všem žákům (chlapcům i dívkám), může být vyučován od 6. do 9. ročníku jednu hodinu týdně.
Ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce obsahuje:
– Práce s technickými materiály
– Design a konstruování

Vyučovací předmět technické činnosti vede žáky k osvojení základních pracovních dovedností, k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě. Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Koncepce vyučovacího předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Výuka je realizována ve školní dílně, je doplněna projekty a exkurzemi.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu vedou k utváření klíčových kompetencí:

Na úrovni předmětu technické činnosti jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- předkládáme k zhotovení žákům takové výrobky, které propojují poznatky z různých oblastí a na základě toho si žáci vytváří úplný pohled na svět

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům hodnotit výsledky své práce
- podporujeme rozvoj kreativity a samostatnosti při řešení úkolů

Kompetence komunikativní

- předkládáme úkoly vhodné ke kooperaci se spolužáky
- zadáváním krátkodobých projektů vedoucích k využití komunikačních a informačních technologií

Kompetence sociální a personální

- řešením reálných problémů a situací se snažíme o porozumění práci a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci.
- hodnocením práce spolužáků vytváříme prostředí k diskusi, k formulaci vlastních názorů a přijímání a toleranci názorů a myšlenek druhých

Kompetence občanské

- praktickým užíváním různých materiálů vedeme k pochopení základních souvislostí a rozhodování v zájmu ochrany přírody

Kompetence pracovní

- předkládáním přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- praktickým cvičením vedeme k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- při praktických cvičeních dbáme na dodržování technologické kázně a uplatňování zásad hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a k poskytnutí první pomoci
- pořádáním exkurzí orientujeme žáky v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

TECHNICKÉ ČINNOSTI – 6. – 7. ročník		TECHNICKÉ ČINNOSTI – 8. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ používá správné druhy čar pro obrys výrobku, pomocné čáry a osy ▪ technický výkres popisuje technickým písmem ▪ zobrazí krychli, kvádr, jehlan, kužel v pravoúhlém promítání ▪ okótuje základní rozměry výše uvedených těles ▪ zhotoví jednoduchý technický výkres ▪ orientuje se v základním rozdělení materiálů ▪ rozliší fyzikální, chemické a	**technické výkresy** ➢ druhy čar, technické písmo ➢ skladba technického výkresu (popisové pole, rám technického výkresu, měřítko zobrazení) ➢ zobrazování těles pomocí pravoúhlého promítání (nárys, bokorys, půdorys) ➢ kótování základních rozměrů součástí **vlastnosti technických materiálů** ➢ základní rozdělení materiálů – kovy, nekovy ➢ fyzikální, chemické, technologické	▪ používá správné druhy čar pro obrys výrobku, pomocné čáry a osy ▪ technický výkres popisuje technickým písmem ▪ zobrazí složitější tělesa v pravoúhlém promítání ▪ okótuje základní rozměry zobrazených těles ▪ zhotoví technický výkres ▪ vysvětlí základní rozdíl mezi termoplasty a termosety a uvede praktické využití ▪ objasní pojem kompozitní materiál a	**technické výkresy** ➢ druhy čar, technické písmo ➢ skladba technického výkresu (popisové pole, rám technického výkresu, měřítko zobrazení) ➢ zobrazování těles pomocí pravoúhlého promítání (nárys, bokorys, půdorys) ➢ kótování součástí **vlastnosti technických materiálů** ➢ fyzikální, chemické, technologické vlastnosti plastů a kompozitů ➢ druhy plastů (termoplasty, termosety)

technologické vlastnosti materiálů a uvede příklady ▪ stručně vysvětlí výrobu železa a uvede příklady využití v praxi ▪ uvede příklady praktického využití dřeva ▪ rozliší a pojmenuje nářadí pro ruční opracování kovů a dřeva ▪ dodržuje bezpečnost práce s ručním nářadím ▪ ručně obrábí materiál s dodržením technologického postupu	vlastnosti dřeva, kovů ➢ výroba železa, těžba dřeva ➢ využití v praxi kovů a dřeva **pracovní pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování** ➢ nářadí pro ruční opracování dřeva ➢ nářadí pro ruční opracování kovů **jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, důležité technologické vlastnosti** ➢ bezpečnost práce při práci s nářadím pro ruční opracování dřeva, kovů ➢ orýsování výrobku na daný materiál (dřevo, kov) ➢ ruční obrábění materiálů	uvede příklady praktického využití ▪ dodržuje bezpečnost práce s ručním nářadím ▪ ručně obrábí plasty s dodržením technologického postupu ▪ navrhne,sestaví a demontuje model stroje pomocí stavebnice Merkur ▪ navrhne a sestaví funkční model rakety ▪ zapojí elektrický obvod ▪ navrhne, sestaví převod ozubenými koly, vypočítá převodový poměr	➢ využití plastů a kompozitů v praxi **jednoduché pracovní postupy a operace, organizace práce, důležité technologické vlastnosti** ➢ bezpečnost práce při práci s nářadím pro ruční opraccování ➢ opracování plastů ➢ orýsování výrobku na daný materiál ➢ ruční obrábění materiálů **sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž** ➢ konstrukce modelů pomocí stavebnice Merkur ➢ zapojení elektrických obvodů vyskytujících se v domácnosti (elektrický zvonek, osvětlení schodiště atd.) ➢ návrh jednoduchého strojního zařízení a ověření funkčnosti výpočtem

5.10.6 Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – I. a II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodovědný seminář je nabízen ve 4. a 5. ročníku a v 6., 7., 8. a 9. ročníku

Přírodovědný seminář navazuje na vzdělávací oblast Člověk a svět a Člověk a příroda a je zaměřen na prohlubování vědomostí a praktických dovedností získaných v rámci výuky v povinném předmětu. Na II. stupni je rozdělen do tří bloků organizačně rozvržených do výuky v průběhu tří let. Jedná se o přírodopisnou, fyzikální, a chemickou část.

Přírodopisná část předmětu.je zaměřena především na upevnění stávajících vědomostí a dovedností a na jejich další rozvíjení formou laboratorních prací, seminárních prací, prací v terénu, projektů. Důraz je kladen především na vlastní žákovskou aktivitu, na objevování, pozorování a vyvozování závěrů. Cílem výuky je vzbuzení zájmu žáků pochopení přírodních zákonitostí, o poznávání rozmanitosti přírody, motivace k šetrnému zacházení s přírodními zdroji, k respektování práva na život nejen člověka, ale

všech organismů a k uvědomění si jejich významu pro život na Zemi. Metody a formy práce jsou zaměřené na skupinové či individuální úkoly prováděné s podporou vyučujícího, zaměřené na pozorování, popis a vyvozování, dále na práci v terénu a na účast v tématicky zaměřených projektech.

Fyzikální část předmětu se soustředí na prohloubení probíraného učiva a jeho rozšíření o praktické dovednosti, zejména formou měření a fyzikálních pokusů se všemi dostupnými vyučovacími pomůckami. Metody a formy práce jsou zaměřené na praktickou individuální práci nebo práci ve dvojicích. Měření bude probíhat v učebně fyziky vybavené rozvodem elektřiny, eventuálně v počítačové učebně.

Chemická část předmětu bude zaměřena na prohlubování probíraného učiva, získání praktických dovedností při práci v laboratoři. Žáci se seznámí s důležitými chemickými reakcemi a jejich přípravami. Žáci získají informace o bezpečném, účelném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami. Dále budou vedeni k ochraně vlastního zdraví i k ochraně přírody s důrazem na environmentální výchovu. Učební předmět přírodovědná praktika má poskytnout žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti. Aby si uvědomili význam uplatnění chemie v budoucnosti a vyvodili si nezbytnost ochrany životního prostředí i vlastního zdraví.
V hodinách se používají tyto formy výuky: výkladové hodiny, praktický nácvik dovedností v chemické laboratoři. Dále práce na školních projektech, samostatná práce žáků s využitím a vyhledáváním různých zdrojů informací a praktické ověřování získaných teoretických znalostí .

Do vzdělávacího předmětu přírodovědný seminář jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu přírodovědný seminář jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod i tradičních postupů, které jim přiblíží problematiku různých vědních oborů
- předkládáme žákům dostatek spolehlivých informačních zdrojů, vedeme je k jejich pravidelnému využívání a hledání souvislostí pro sebe i společnost
- podporujeme formování komplexního pohledu na přírodní vědy

Kompetence k řešení problémů:

- podněcujeme k hledání různých řešení problému a schopnosti řešení obhájit
- nabádáme žáky k samostatnému pozorování dějů a vlastností látek, provádění experimentů i řešení praktických úkolů, včetně vyhodnocování výsledků svého pozorování, vyvozování závěrů a souvislostí
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování, řešení úkolů a hledání stávajících i objevování nových souvislostí

Kompetence komunikativní:

- vedeme žáky k týmové práci při řešení obsáhlejších úkolů
- zdůrazňujeme nutnost komunikace způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální:

- navozujeme dostatek situací, které vedou k vědomí odlišnosti i jedinečnosti každého člověka a budou rozvíjet pozitivní sebedůvěru a vědomí vlastních možností ovlivňování nejen svého zdraví, ale i zdraví celé zeměkoule
- vytváříme dostatek příkladů k poznání potřeb a vzájemného respektu všech lidských jedinců, národností i států.

Kompetence občanské:

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k pochopení práv a povinností v souvislosti se zdravím a ochranou životního prostředí, a to včetně řešení modelových situací a jejich vlastních zkušeností z běžného života, kdy se jednalo např. o ochranu vod, ovzduší a bezpečnost při práci s různými látkami
- dostatečně varujeme před zneužíváním tísňových linek (lékařské pomoci, policie, hasiči)
- vedeme žáky k ocenění pomoci mezi státy vzhledem ke strategickým energetickým zásobám a nutností spolupráce (ropovod, plynovod, elektrifikace, složiště jaderných odpadů).

Kompetence pracovní:

- nabízíme dostatek možností k nácviku praktických dovedností při zacházení s chemikáliemi, laboratorním náčiním, pomůckami, obsluhou jednoduchých aparatur a přístrojů
- vedeme k osvojení si dovedností spojených s prováděním jednoduchých pokusů, pozorování či vysvětlování podstaty dějů
- dáváme možnost prohloubit teoretické znalosti praktickým skládáním stavebnic a modelů, abychom usnadnili pochopení principů jevů.

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – 4. ročník		PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – 5. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ orientuje se v daném regionu, ▪ pracuje s turistickou mapou místní krajiny ▪ charakterizuje stav životního prostředí v regionu ▪ poznává základní společenství v regionu ▪ zjišťuje současný stav a problémy životního prostředí v ČR ▪ pozoruje přírodniny a přírodní jevy ▪ založí a naplánuje jednoduchý	➢ určování polohy v krajině podle kompasu ➢ obsah, symboly, grafika map ➢ vliv krajiny na život lidí ➢ působení člověka na krajinu a životní prostředí ➢ rostliny a živočichové v regionu ➢ globální problémy životního prostředí ➢ ekologické projekty ➢ přírodovědné vycházky ➢ rovnováha v přírodě ➢ vztah živé a neživé přírody ➢ jednoduché pokusy	▪ vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách lidí na mapách Evropy ▪ vyhledává regionální zvláštnosti přírody ▪ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zajímavosti z vlastních cest ▪ porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ▪ navrhne zlepšení životního prostředí města ▪ jednoduše popíše/vysvětlí příčiny a důsledky největších problémů životního prostředí, vyhledává potřebné informace	➢ obsah, grafika, vysvětlivky ➢ ochrana a tvorba životního prostředí ➢ ochrana rostlin i živočichů ➢ likvidace odpadu ➢ živelné pohromy a ekologické katastrofy

pokus a vyhodnotí jej ▪ ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny, volí správné pomůcky ▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	➢ péče o pokojové rostliny ➢ jednoduché pěstitelské pokusy	▪ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ▪ seznamuje se se základními astronomickými údaji ▪ řeší jednoduché rébusy a úkoly	➢ přírodovědné projekty ➢ ohleduplné chování k přírodě ➢ základní astronomické ➢ údaje, pozorování hvězd ➢ projekty o vesmíru ➢ rébusy, logické úkoly

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – fyzikální část – 6. – 9. ročník		PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – chemická část – 6. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ změří různými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa ▪ najde informace, podle nichž dokáže určit rychlost lidí, živočichů, různých dopravních prostředků	**měření fyzikálních veličin** ➢ měření délky – délková měřidla ➢ měření objemu tělesa – objemová měřidla ➢ měření hmotnosti tělesa – hmotnostní měřidla, měření hmotnosti pevných těles a kapalin ➢ hustota látky – měření hustoty kapalin, hustoměr ➢ měření času – měření času ➢ měření teploty těles - změny objemu pevných, kapalných a plynných těles při zahřívání nebo ochlazování	▪ chová se podle zásad práce v laboratoři ▪ poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři ▪ rozliší a správně použije jednotlivé druhy chemických nádobí a skla	**zásady bezpečné práce** ➢ ve školní pracovně (laboratoři) i běžném životě **první pomoc v laboratoři** **laboratorní sklo**
▪ určí experimentálně i výpočtem přijaté (odevzdané) teplo tělesem $Q = m \cdot c \cdot (t - t_0)$	**energie** ➢ teplo a jeho jednotka - teplo předané tělesu a jeho souvislost se změnou teploty tělesa, s jeho hmotností a měrnou tepelnou kapacitou látky	▪ aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých	**směsi** ➢ směsi různorodé, stejnorodé (roztoky) ➢ složení roztoků – hmotnostní zlomek, koncentrace

▪ vypočítá skupenské teplo tání $L = m \cdot l_t$ ▪ vypočítá skupenské teplo vypařování $L_v = m \cdot l_v$ ▪ je schopen určit, kolik tepla potřebuje těleso na složitější skupenskou přeměn	➢ teplota tání a skupenské teplo tání ➢ teplota vypařování a skupenské teplo vypařování	situací z běžného života ▪ s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků, připraví roztok daného složení ▪ navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě ▪ sestaví jednoduché aparatury k dělení směsí a provede jejich oddělení	➢ příprava roztoků daného složení ➢ vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku ➢ oddělování složek směsi (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
▪ sestaví jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu a nakreslí schéma daného reálného el. obvodu ▪ měří stejnosměrný proud v el. obvodu ampérmetrem ▪ měří el. napětí v el. obvodu voltmetrem ▪ určí výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe z odpovídajících veličin na jednotlivých vodičích	**elektromagnetické jevy** ➢ el. obvod a jeho součásti ➢ výsledné el. napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe – reostat	▪ s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet látkové koncentrace ▪ provede výpočty z chemických rovnic ▪ připraví požadované množství látky chemických reakcí	**laboratorní výpočty** ➢ molární hmotnost, látkové množství ➢ látková koncentrace ➢ výpočty z chemických rovnic ➢ aplikace výpočtů na konkrétní laboratorní přípravy látek
		▪ aplikuje poznatky práce s chemickým nádobím ▪ je schopen dle pracovního návodu provést chemické reakce vedoucí k ověření vlastností látek, k přípravě nových látek	**chemické reakce** ➢ chemické reakce zaměřené na ověřování vlastností chemických prvků a sloučenin ➢ neutralizace ➢ titrace ➢ srážecí reakce ➢ důkazy látek ➢ elektrochemické reakce

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ – přírodopisná část – 6. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ rozezná vybrané druhy rostlin a živočichů lesa ▪ vysvětlí význam lesů v přírodě ▪ rozezná vybrané druhy lesa ▪ vymezí základní rozložení lesů na Zemi a popíše podmínky pro toto rozložení ▪ popíše a porovná život tropických deštných lesů a lesů mírného pásu, tajgy	**les** ➢ rostliny a živočichové lesa ➢ les jako celek, lesní patra ➢ lesy mírného pásu, tajgy, tropické deštné lesy, subtropické vždyzelené lesy ➢ opadávání listů, dormance ➢ hybernace, estivace (zimní a letní spánek), období sucha a dešťů
▪ rozezná vybrané druhy rostlin a živočichů lidských sídel ▪ objasní podmínky vzniku lidských sídel a porovná život v jednotlivých sídlech ▪ vymezí sídla v jednotlivých regionech světa a vysvětlí podmínky vzniku ▪ vyhledá chráněná území na mapě ČR ▪ jmenuje jednotlivé kategorie chráněných území ▪ objasní předměty ochrany v chráněných územích ▪ zdůvodní důležitost ochrany přírody a navrhne způsob řešení ochrany přírody	**lidská sídla a jejich okolí** ➢ rostliny lidských sídel a jejich okolí ➢ živočichové lidských sídel a jejich okolí ➢ lidská sídla a jejich okolí jako celek ➢ vesnice, města, aglomerace, konurbace – jejich výskyt ve vybraných regionech světa **ochrana a rozmanitost přírody** ➢ chráněná území ➢ biosférické rezervace ➢ předmět ochrany přírody ➢ vliv člověka na přírodu ➢ šlechtění rostlin a živočichů, pokojové rostliny, chovaní živočichové (mazlíčci, užitková zvířata)

▪ vyjmenuje cizokrajné ekosystémy a přiřadí k nim plodiny	**cizokrajné ekosystémy** ➢ praktická ukázka a ochutnávka exotického ovoce ➢ koření ➢ léčivé byliny ➢ mořské ryby – foto ➢ zajímavosti exotických zvířat
▪ rozezná vybrané druhy rostlin a živočichů rybníka či jeho okolí ▪ vysvětlí význam rybníka v přírodě ▪ objasní život v mořích a oceánech ▪ porovná sladkovodní a mořské prostředí pro život organismů	**voda** ➢ rostliny a živočichové rybníka či jeho okolí ➢ rybník jako celek, jeho význam ➢ život v mořích a oceánech světa, vznik života, fotosyntéza vlastnosti vody ➢ osmotické jevy
▪ rozezná vybrané druhy rostlin a živočichů travních společenstev ▪ vysvětlí význam travních společenstev v přírodě ▪ vymezí základní rozložení travních společenstev na Zemi ▪ objasní pojmy savany, stepi, popíše klimatické podmínky a vymezí místa výskytu	**louky, pastviny, pole** ➢ rostliny a živočichové travních společenstev ➢ travní společenstva jako celek, jejich význam ➢ půdy ➢ savany, stepi

5.10.7 Vyučovací předmět: SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ – II. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci si rozšiřují znalosti o utváření společnosti a vztazích mezi člověkem a prostředím. Společenskovědní seminář navazuje na vzdělávací oblast Člověk a společnost a je zaměřen na prohlubování vědomostí a praktických dovedností získaných v rámci výuky v povinném předmětu.Učí se orientaci v současném světě a v problematice evropské společnosti s pochopením regionální a místní historie a geografie.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Na úrovní předmětu společenskovědní seminář jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace, pracuje s texty a mapou
- chápe a prostorové souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- podílí se na realizaci a hodnocení úkolů
- vnímá souvislosti historických a současných společenských problémů

Kompetence komunikativní

- žák se učí diskutovat a argumentovat
- využívá dostupné komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje v týmu a učí se sebehodnocení

Kompetence občanské

- seznamuje se s tradicemi a ochranou kulturních a přírodních hodnot

Kompetence pracovní

- žáka vedeme k úctě k životnímu prostředí, kulturním památkám a jejich ochraně

SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ – 6. – 9. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ žák se orientuje na časové ose a v dějepisných mapách	➢ regionální dějiny v průběhu staletí ➢ významné osobnosti vědy a kultury

▪ žák zná místopis a příklady významných památek na našem území i v regionu ▪ žák dokáže na příkladech vysvětlit význam poznatků z historie pro současnost ▪ žák uvede rozdíly mezi formami státního zřízení a vyhledá nově vzniklé státy ve 2. polovině 20. století ▪ žák uvede názvy hlavních mezinárodních politických a hospodářských organizací, zvažuje problémy spojené s globalizací	➢ habsburská monarchie – stát mnoha národů (multikulturní výchova) ➢ Holocaust ➢ historie a kultura Romů ➢ změny na politické mapě světa a nové státy 20. století a současnosti ➢ barevná Evropa (multikulturní výchova) ➢ významné mezinárodní organizace ➢ ochrana památek a kulturního dědictví

5.10.8 Vyučovací předmět: DRAMATICKÁ A LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Dramatické a literární výchova je vyučován ve 3. ročníku jednu hodinu týdně. Základem tohoto vyučovacího předmětu je čtení s porozuměním a následná dramatizace příběhu s upevněním vztahu ke svému mateřskému jazyku.

Náplní vyučovacího předmětu je výchova k literárnímu cítění (vztah ke knize) a divadlu.
- hlasité čtení
- porozumění textu
- sestavování osnovy
- vyprávění dle osnovy
- dramatizace pohádek
- recitace básní

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu základy dramatické a literární výchovy jsou pro utváření a rozvíjení kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- pěstujeme u žáků literární cítění a vkus
- seznámíme žáky s význačnými literárními osobnostmi
- učíme žáky osvojovat si základní čtenářské návyky

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k sebehodnocení
- motivujeme žáky pochvalou, prezentujeme recitací nebo divadelními představeními
- posilujeme žákovskou sebedůvěru, navrhujeme postupy, které by vedly ke zdárnějšímu výsledku jejich práce

Kompetence komunikativní

- učíme žáky komunikovat, stanovujeme se žáky pravidla správné komunikace, učíme žáky naslouchat
- povzbuzujeme žáky, aby se nebáli přiměřenou formou vyjádřit své názory, zapojujeme je do výběru kostýmů na vystoupení

Kompetence sociálně personální

- dohlížíme na to, aby žák při práci ve skupině dodržoval společná a společensky stanovená pravidla
- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními a učíme je oceňovat práci druhých
- učíme je tolerantnímu přístupu k druhým, posilujeme jeho sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke spolupráci při jednotlivých týmových činnostech
- učíme je spolupráci při dramatizaci pohádek

Kompetence pracovní

- vytváříme základní pracovní návyky

DRAMATICKÁ A LITERÁRNÍ VÝCHOVA – 3. ročník	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ plynule přečte jednoduchý text ▪ užívá správný slovní přízvuk ▪ čte s porozuměním nahlas i potichu ▪ orientuje se v textu	**čtení** ➢ praktické čtení /technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu/ ➢ věcné čtení /čtení jako zdroj

▪ soustředěně naslouchá čtenému textu ▪ spojuje obsah textu s ilustrací ▪ učí se pozorně naslouchat ▪ zaznamenává slyšené kresbou ▪ reaguje vhodnými poznámkami ▪ jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými ▪ zvládá základní komunikační žánry /pozdravit, omluvit se poděkovat/ ▪ dodržuje základní společenské chování ▪ vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké projevy ▪ vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy ▪ recituje básně ▪ čte pohádky, knihy o přírodě a vypráví o nich ▪ dramatizuje pohádku i příběh ▪ vypráví pomocí osnov /i obrázkové/ ▪ seznamuje se s pojmy knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel, ilustrátor	informací/ ➢ čtení hlasité a tiché ➢ slovní přízvuk **naslouchání** ➢ praktické naslouchání /zdvořilé vyjádření kontaktu se spolužákem/ ➢ věcné naslouchání /pozorné, soustředěné/ ➢ aktivní – reaguje otázkami ➢ soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy **mluvený projev** ➢ základy techniky mluveného projevu /dýchání, tvoření hlasu, výslovnost/ ➢ vyjadřování dle komunikační situace ➢ dialog na základě obrazového materiálu ➢ základní komunikační pravidla ➢ mimojazykové prostředky řeči **poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného textu, dramatizace ➢ vlastní ilustrace **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: hádanka, báseň, říkanka, pohádka, bajka, povídka ➢ spisovatel, básník – rozdíly ➢ divadelní představení – herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání

6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně při výuce i mimo ni po celý rok. Východiskem pro hodnocení a klasifikaci žáka je zákon 561/2004 Sb., školský zákon, v platném znění, vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků, v platném znění a školní vzdělávací program ve svých východiscích, cílech a klíčových kompetencích a předmětech z hlediska výstupů. Žák je hodnocen podle Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu schváleného pedagogickou radou.

6.1.1 Cíle hodnocení

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o svém životě a svém profesním uplatnění.
Základní otázkou pro hodnocení „úspěšnosti“ žáka je to, nakolik je žák po ukončení základního vzdělání vybaven klíčovými kompetencemi a jak je dokáže v dalším životě využívat. Vzhledem k tomu, že na tuto otázku nelze v době vzdělávání žáka ve škole odpovědět, je cílem hodnocení dosažení dílčích kompetencí, které vedou ke kompetencím klíčovým.
Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získá informace o tom, jak danou problematiku zvládá a jak zachází s tím, co se naučil. Zároveň dostává návod, jak se zlepšit. Součástí hodnocení žáka ve škole je také hodnocení jeho chování a projevu.
Významným cílem pedagogické práce je oslabování vnější motivace, tj. motivace známkou, a posilování vnitřní motivace, jejímž základem je sebehodnocení žáka.
Hodnocení se má stát motivací pro další vzdělávání žáka.

6.1.2 Způsoby hodnocení

Výběr vhodných forem a metod hodnocení žáka je plně v pravomoci učitele. Metody a formy evaluace uvedené u jednotlivých vyučovacích předmětů jsou pro vyučujícího pouze doporučením. Při výběru vhodné formy by měl vyučující vždy zvážit její motivační dopad na žáka s ohledem na jeho individualitu. Žák je hodnocen podle Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu schváleného pedagogickou radou.

Výstupy hodnocení:

- klasifikace
- slovní hodnocení
- kombinace obou způsobů
- sebehodnocení žáka

6.1.3 Pravidla pro hodnocení a klasifikaci prospěchu

- žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku, včetně nepovinných předmětů
- klasifikační stupeň určí učitel příslušného předmětu; klasifikace předmětu nesouvisí s klasifikací chování
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- při hodnocení a klasifikaci učitel sleduje:
    - v jaké míře a kvalitě žák dosahuje konkretizovaných výstupů, očekávaných kompetencí, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání
    - v jaké míře a kvalitě si žák osvojuje poznatky a dovednosti
    - píli žáka a jeho přístup ke vzdělávání
    - jak dovede žák používat získané vědomosti a dovednosti
    - jak žák ovládá základní komunikační prostředky
    - jak se u žáka projevují rysy samostatného myšlení
    - jak ovládá důležité učební postupy a způsoby samostatné práce
    - jak žák chápe a s jakým porozuměním přijímá mravní a občanské hodnoty, s kterými se setkává v průběhu svého vzdělávání a jsou významné pro jeho rozhodování a jednání v dalším životě
    - jak se žák projevuje a jaké má vlastnosti (spolehlivost, odpovědnost, snaha, spolupráce, vstřícnost, tolerance, zachovávání pravidel kulturního chování a soužití)
- obsah zkoušek a písemných kontrolních prací musí odpovídat učivu požadovanému učebními osnovami a tematickými plány pro příslušné období, vyloženému a procvičenému do doby před konáním zkoušky
- jednotlivé zkoušky a písemné kontrolní práce je nutno rovnoměrně rozvrhnout na dobu celého pololetí; písemnou kontrolní práci může žák v jednom dnu konat pouze jednu, vyučující termín předem oznámí žákům a označí jej v třídní knize (písemná práce není orientační zkouška v délce do 20 minut)
- pro hodnocení a klasifikaci se využívá různých druhů a forem zkoušek, jejichž klasifikace má různou váhu, celkové hodnocení žáka tedy nelze určit matematickým průměrem
- počet zkoušek se řídí hodinovou dotací daného předmětu, žák 2. až 9. ročníku musí být během pololetí klasifikován nejméně dvakrát, z toho u teoretických předmětů jednou z ústní zkoušky. Toto ustanovení v plném znění platí pro předměty s jednohodinovou týdenní dotací a v případě dlouhodobé nemoci žáka i v ostatních předmětech; v předmětech s dvouhodinovou týdenní dotací musí být žák klasifikován alespoň dvakrát za čtvrtletí; nejméně jednou za pololetí z ústní zkoušky; v předmětech s vyšší týdenní hodinovou dotací bude počet klasifikovaných zkoušek úměrně vyšší
- zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, není přípustné individuální přezkoušení po vyučování v kabinetech (výjimkou je diagnostikovaná vývojová porucha, kdy tento způsob doporučí ve zprávě z vyšetření psychologa)
- při ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů
- výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací, popř. praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů
- hodnocení průběhů a výsledků vzdělávání musí být jednoznačné, srozumitelné žákovi i jeho rodičům, odpovídat kritériím stanoveným klasifikačním řádem, věcné a všestranné
- učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka
- veškerá klasifikace všech zkoušek je zaznamenávána v evidenci vyučujícího, klasifikace významnějších zkoušek je zaznamenávána do žákovských knížek a v elektronické podobě ve Škole Online

- souhrnná klasifikace za pololetí je zaznamenávána:
  - v evidenci vyučujícího
  - v katalogovém listu žáka
  - na vysvědčení
- o klasifikaci jsou prokazatelným způsobem informováni zákonní zástupci žáka třídním učitelem a učitelem jednotlivých předmětů:
  - průběžně prostřednictvím žákovské knížky a Školy Online
  - před koncem každého čtvrtletí
  - kdykoli na požádání zákonných zástupců žáka
- v případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem

6.1.4 Stupně hodnocení prospěchu

- výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu
  - 1 – výborný
  - 2 – chvalitebný
  - 3 – dobrý
  - 4 – dostatečný
  - 5 – nedostatečný

6.1.5 Kritéria hodnocení

Žákovy výkony jsou posuzovány komplexně, v souladu se specifikací předmětu

- **stupeň 1 – výborný** – žák dosahuje konkretizovaných výstupů, očekávaných kompetencí, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání (dále jen stanovených výstupů) rychle, v určeném nebo kratším čase, s výrazným podílem samostatné práce jen s minimální pomocí učitele, projevuje výrazný zájem o výuku a o pozitivní rozvíjení své osobnosti, řádně se na výuku připravuje a vzorně plní zadané úkoly, při výuce plně využívá svých schopností, možností a rezerv
- **stupeň 2 – chvalitebný** – žák dosahuje stanovených výstupů v určeném čase, jen s malou pomocí učitele, je schopen samostatně pracovat, projevuje zřetelně zájem o výuku a plnění zadaných úkolů vykazují drobné nedostatky, při výuce se snaží plně využívat svých schopností, možností a rezerv
- **stupeň 3 – dobrý** – žák dosahuje stanovených výstupů, ale v delším než určeném čase a s výraznou pomocí učitele, samostatné práce je schopen jen částečně, projevuje částečně zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti, jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů často vykazují výraznější nedostatky, svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen částečně a vykazuje jen malou snahu o zlepšení tohoto stavu
- **stupeň 4** – **dostatečný –** žák dosahuje i přes výraznou pomoc učitele, a za mnohem delší, než určený čas, jen některých stanovených výstupů, samostatné práce není téměř schopen, projevuje malý zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti, jeho příprava na výuku trvale vykazuje výrazné nedostatky, svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen velmi málo, spíše ojediněle, a nejeví téměř žádnou snahu tento stav zlepšit

- **stupeň 5** – **nedostatečný –** žák nedosahuje prakticky žádných stanovených výstupů, ani ve výrazně delším, než určeném čase, a to i přes maximální pomoc a snahu učitele, samostatné práce není schopen, o výuku a rozvíjení své osobnost neprojevuje zájem, na výuku se nepřipravuje, své schopnosti, možnosti a rezervy při výuce nevyužívá; neprojevuje snahu zlepšit tento stav

6.1.6 Zásady pro používání slovního hodnocení

- o slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáků na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem Školské rady a po projednání v pedagogické radě
- třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na jinou školu
- je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání
- u žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka
- výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k jeho věku
- slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet neúspěchům žáka a jak je překonávat

6.1.7 Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 - výborný	ovládá bezpečně
2 - chvalitebný	ovládá
3 - dobrý	v podstatě ovládá
4 - dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 - výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 - chvalitebný	uvažuje celkem samostatně

3 - dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 - dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 - výborný	výstižné a poměrně přesné
2 - chvalitebný	celkem výstižné
3 - dobrý	myšlenky nevyjadřuje příliš přesně
4 - dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 - výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 - chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 - dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 - dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
Píle a zájem o učení	
1 - výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 - chvalitebný	učí se svědomitě
3 - dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 - dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

6.1.8 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a LMP

6.1.8.1 Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze stanovené diagnózy a doporučení školského poradenského zařízení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech
- způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími
- při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl
- při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

- důraz klade učitel na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon
- při klasifikaci hodnotí učitel jevy, které žák zvládl
- klasifikace musí být provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, návodem, jak překonávat mezery, jak prohlubovat úspěšnost atd.
- při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení
- v případě použití slovního hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby zahrnovalo posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka, obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat

6.1.8.2 Hodnocení a klasifikace žáků s lehkým mentálním postižením

- hodnotit žáka podle jeho funkčního stupně možností, nikoliv podle známek
- způsob klasifikace je součástí individuálního vzdělávacího plánu
- stanovit cíle pomocí individuálního vzdělávacího plánu a vytvořit seznam zvládnutých cílů a cílů nutných ke splnění
- spolupráce speciálních pedagogů a učitelů – pravidelné konzultace
- v písemném projevu prodloužení času na vypracování odpovědí
- v ústním projevu umožnit žákovi dostatek času na zpracování odpovědi
- zadání musí být jasné, dobře čitelné a jednoduché
- pro písemné odpovědi žáků je možné využít počítač
- dát žákovi dostatek příležitostí, aby se projevil, prezentoval svoje vědomosti
- vyvarovat se užívání nevhodné zkušební techniky, které žáka zatěžují nebo stresují

6.1.9 Hodnocení a klasifikace žáků nadaných a mimořádně nadaných

- způsob hodnocení a klasifikace je součástí individuálního vzdělávacího programu
- odvíjí se od schopností žáka, důvodů k integraci žáka, specifikace chování a sociálních vztahů

6.1.10 Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků,
- sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků,
- chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení,
- při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál,
- při školní práci je žák veden k tomu, aby se vyjádřil ke svým výkonům a výsledkům,
- známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Podrobně jsou pravidla pro hodnocení žáků zpracována v Pravidlech pro hodnocení výsledků vzdělávání, která jsou součástí Školního řádu.

Příloha č. 1

Multikulturní výchova – projekt

I.stupeň
Očekávané cíle a výstupy:
Žáci
- si uvědomí propojenost současného světa
- najdou a popíší cestu jednotlivých potravin a předmětů k sobě domů
- spolupracují se skupinou
- samostatně tvoří – připravují si doma vlastní práci
- nesou za svou práci zodpovědnost
- dokáží svou práci prezentovat

Metodický přehled

Klíčové kompetence	k učení, k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní
Mezipředmětové vztahy	Člověk a svět, Výtvarná výchova, Český jazyk, Matematika
Výukové metody a formy práce	hra, diskuze, vyprávění, myšlenkové mapování, skupinová práce, samostatná práce
Pomůcky	potraviny nebo předměty z domova, karton, barvy, lepidlo, časopisy

Cílová skupina:
- všichni žáci v průběhu 4. – 5.ročníku

Zadání:
- projekty v rámci předmětu Člověk a svět

Realizace:

- každý má za úkol vybrat si tři potraviny a tři věci z domova a připravit si informace o jejich původu, přinést si také texty z časopisů nebo internetu (možné vyhledat ve škole)
- diskuze ve třídě vybraných potravinách a výrobcích
- odkud pochází
- jejich cesta k nám
- skupinová práce – vypracovat na papír cestu jedné potraviny nebo výrobku
- prezentace práce

II.stupeň
Očekávané cíle a výstupy:

Žáci

- se seznámí s národnostními menšinami na našem území v minulosti i v současnosti, poznají jejich zvyky, kulturu, náboženství
- pochopí možnost vzájemného obohacení různých kultur a etnik
- pracují s literárními texty, novinovými články, dobovými dokumenty, filmovým materiálem, využívají pracovní listy
- se učí rozpoznávat nebezpečí rasizmu, antisemitismu, xenofobie
- se poučí z minulosti – holocaustu

Metodický přehled

Klíčové kompetence	k učení, k řešení problému, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní
Mezipředmětové vztahy	Dějepis, Občanská výchova, Výtvarná výchova, Český jazyk, Matematika, Český jazyk
Výukové metody a formy práce	diskuze, vyprávění, myšlenkové mapování, filmová projekce, skupinová práce, samostatná práce
Pomůcky	potraviny nebo předměty z domova, karton, barvy, lepidlo, časopisy

Cílová skupina:

- všichni žáci 8. tříd

Zadání

- projekt bude mít celkem 10 částí rozdělených do 6. až 9. ročníků
- část se uskuteční formou besed a projektových dnů ve škole
- některé aktivity proběhnou ve formě exkurzí

Realizace:

6. ročník
Slovenský den

- projektový den ve škole
- jazyk, kultura, historie, hudba, kuchyně, geografie, vzájemné vztahy

7. ročník
Den jazyků

- projektový den

8. ročník
Národnostní problematika – dějepis

- střední Evropa a Rakousko – Uhersko
- vztahy Češi – Němci – Židé
- beseda – „Národnostní menšiny u nás" (knihovna Doubravka)
- návštěva synagogy (Plzeň nebo Praha – Židovské vzdělávací středisko)
- v případě zájmu dvoudenní exkurze do Brna – Muzeum romské kultury (pavilon Antropos)

9. ročník
Národnostní problematika - dějepis

- národnostní problematika 1. republiky
- holocaust Židů za druhé světové války (Památník Terezín – exkurze, promítání filmů – Všichni moji blízcí)
- beseda s Policií ČR – extremismus a rasismus

Příloha č. 2

Čtenářské dovednosti

Žák na konci

1. ročníku

- čte jednoduchý text
- pozná větu a intonačně ji vyjádří
- umí odpovědět na jednoduché otázky

2. ročníku

- čte přiměřený text a chápe jeho obsah
- rozpozná nadpis, odstavec, celek
- odpovídá na otázky
- spojuje text s ilustrací

3. ročníku

- čte přiměřený text
- chápe obsah a umí jej interpretovat vlastními slovy
- pracuje s textem (doplňuje slova, určitá slova nahrazuje synonymními výrazy)
- odpovědi formuluje celou větou
- chápe četbu jako zdroj informací

4. ročníku

- čte složitější text, chápe obsah a umí jej interpretovat
- odpovědi formuluje spisovně a celou větou
- vyhledává a třídí informace
- vyjadřuje pocity z četby
- umí použít dramatizace k vyjádření obsahu

5. ročníku

- čte složitější text v kratším časovém úseku
- poznává mezipředmětové souvislosti
- třídí informace, vyhledává klíčová slova, části textu ústně i písemně interpretuje
- užitím dramatické výchovy vyjadřuje pocity z četby
- vyhledá v textu odpověď na otázku a písemně ji zpracuje

6. ročníku

- chápe smysl interpunkce z hlediska čtenářských dovedností (viz věty podle postoje mluvčího, větná melodie)
- odpovídá celou větou na různé typy otázek ústně i písemně, chápe významy všech slov v textu
- vyhledává v textu hlavní myšlenky, obsahově rozliší jednotlivé části textu
- dokáže výstižně a jednoduše popsat sledovaný jev
- je schopen zpracovat a přečíst jednoduchou prezentaci textu na zadané téma (výrazné čtení, odpovídající projev s ohledem na posluchače) a připraví jednoduché otázky

7. ročníku

- přečte souvisle text a s využitím výpisků reprodukuje hlavní myšlenky textu
- je schopen jednoduché prezentace textu na zadané téma, volí vhodné a srozumitelné výrazy
- reaguje na otázky zjišťovací i doplňovací ze strany spolužáků i vyučujícího, dovede tyto otázky sám formulovat a dokáže podat jednoduché vysvětlení
- porozumí jednoduššímu odbornému textu a pracuje s ním na odpovídající úrovni, obvyklejší výrazy cizího původu je schopen nahradit českými synonymy
- sestaví souvislý text s použitím jednodušší odborné terminologie

8. ročníku

- žák čtenářsky zvládá i složitější texty
- dokáže text interpretovat ústně i písemně
- samostatně zpracuje stručný a výstižný zápis, se zápisem i textem samotným je schopen dále pracovat (porovnává různé typy textů a pracuje s nimi)
- k textu dohledá další doplňující informace
- je schopen složitější prezentace textu na zadané téma
- posoudí text z různých hledisek (obsah, styl….)

9. ročníku

- žák čtenářsky zvládá složitější texty krásné a odborné literatury
- je schopen složitější prezentace textu na zadané téma, uvádí prameny, dokáže reagovat na otázky posluchačů, je připraven vysvětlit odborné termíny a význam přejatých slov (práce se slovníky a jinými příručkami)
- dokáže zpracovávat text v časovém limitu a rozlišit podstatné od méně podstatného
- zapojí se, případně řídí diskuzi vztahující se k přečtenému textu

Poznámka:

Zápis do sešitu doporučujeme:

- v 6. a 7.. ročníku opisovat z tabule, samostatně zpracovat dílčí téma zadané učitelem
- v 8. ročníku individuálně vycházet z náročnosti probíraných textů, zohlednit stupeň čtenářské gramotnosti třídy (zápis na tabuli, diktování poznámek)
- v 9. ročníku kombinovat zápis z tabule s výpisky nastudovaného textu, popřípadě doplnit o samostatný záznam výkladu učitele

Příloha č. 3

Metody a formy práce

METODY, FORMY, TECHNIKY	POSTUPY, POZNÁMKY, NÁSTROJE	METODY, FORMY, TECHNIKY	POSTUPY, POZNÁMKY, NÁSTROJE
Informačně-receptivní metoda – vysvětlování – přednáška – vyprávění – instruktáž	▪ učitel předává žákům hotové informace	**Samostatná práce**	▪ aktivizace žáka ▪ podpora samostatnosti žáků
Problémový výklad	▪ dialog se žáky o nových poznatcích ▪ žáci do dialogu vstupují prostřednictvím problémových otázek ▪ žáci řeší úlohy svou osobní aktivitou	**Výzkumná metoda (např. laboratorní práce)**	▪ samostatné hledání řešení úkolu ▪ zápis pracovního postupu
Rozhovor	▪ řízený nebo volný ▪ střídání otázek a odpovědí ▪ aktivita ze strany učitele i žáka	**Exkurze, návštěvy muzeí, divadelních a filmových představení**	▪ názorně-demonstrační metoda ▪ promyšlení tématu a souvislostí ▪ reflexe
Diskuze	▪ vzájemná komunikace při řešení problémů ▪ předpokládá určité vědomosti k tématu ▪ rozvíjí nižší poznávací funkce (analýza, indukce, dedukce…) ▪ posilování sociálních vazeb, vzájemná komunikace	**Metody práce s učebnicí, knihou**	▪ zvýšení učební aktivity žáka ▪ správná práce s textem

Myšlenková mapa	▪ identifikace – třídění – kategorie	**Referáty**	▪ podnět a příprava ▪ realizace a reflexe ▪ veřejné vystoupení
Dotazník	▪ otevřený, polozavřený nebo uzavřený	**Inscenační metoda (metoda hraní rolí)**	▪ simulace situací ▪ vyjádření osobních postojů
Brainstorming (burza dobrých nápadů)	▪ nápady bez zábran a kritiky ▪ třídění a priority ▪ tolerance sdělení druhých ▪ hledání optimálních řešení	**Didaktické hry**	▪ řešení složitějších učebních úloh ▪ silný motivační stïmul
Volné psaní	▪ jedno téma ▪ formulace myšlenek ▪ neškrtat	**Práce s chybou**	▪ detekce a identifikace ▪ interpretace ▪ korekce
Projektová výuka	▪ podnět a příprava projektu ▪ projektování ▪ realizace a reflexe ▪ veřejné vystoupení s projektem	**Sněhová koule**	▪ postupné spojování skupin (např. za účelem rozhodnutí)
Skupinová a kooperativní výuka	▪ pozitivní vzájemná závislost ▪ interakce tváří v tvář ▪ osobní odpovědnost ▪ formování interpersonálních a skupinových dovedností ▪ reflexe skupinové činnosti ▪ sebehodnocení	**Individuální výuka**	▪ s ohledem na možnosti a schopnosti žáka
Výuka podporovaná počítačem	▪ využití výpočetní techniky při získávání nových poznatků a upevňování učiva		

Příloha č. 4

Časové rozvržení evaluačních činností

Vnější evaluace

Co se hodnotí – cíl hodnocení	Ukazatele pro hodnocení, indikátory hodnocení	Prostředky, nástroje hodnocení, kým je hodnoceno	Jak často hodnotit, četnost
1. RVP a ŠVP vzájemný soulad	▪ hodnocení vyučovacích hodin, znalostí a dovedností žáků, práce se žáky se SVP a nadanými žáky – integrace, žákovské písemnosti, vztahy ve škole, plnění tematických plánů, uplatnění žáků	▪ ČŠI – inspekční zpráva z komplexní nebo tematické inspekce ▪ zřizovatel – zápisy z kontrol ▪ krajský úřad – zápisy z kontrol ▪ další kontrolní orgány	▪ škola neovlivní
2. Plnění cílů ŠVP; úroveň pedagogického a výchovného procesu			
3. Řízení – management	▪ organizace školy, otevřenost školy, image, klima, kultura školy, vedení dokumentace		
4. Personální obsazení	▪ složení a úroveň pedagogického sboru, personalistika		
5. Hospodaření	▪ plnění rozpočtu a závazných ukazatelů, rozbor výkazů, smluv		
6. Úroveň BOZP, PO, CO, hygienických podmínek, revize	▪ dokumenty, předpisy, technický stav	▪ revizní a kontrolní zprávy	▪ podle plánů kontrol a revizí, podle předpisů, škola neovlivní
7. Hodnocení práce ředitele školy	▪ výsledky práce, vyžádané podklady	▪ zřizovatel	▪ pololetně
8. Úroveň znalostí a dovedností žáků	▪ výsledky testů	▪ vědomostní a dovednostní testy v 5. a v 9. ročníku (interní a externí)	▪ každoročně

Vnitřní evaluace

Co se hodnotí – cíl hodnocení	Ukazatele pro hodnocení, indikátory hodnocení	Prostředky, nástroje hodnocení, kým je hodnoceno	Jak často hodnotit, četnost
1. Rozbor postavení školy	▪ demografický vývoj, konkurence, prostředí, příležitosti, rizika, analýza	▪ vnitřní audit	▪ 1x za 6 let
2. Zájem o školu	▪ statistika – počet žáků	▪ výkaz o základní škole	▪ každoročně
3. Kultura, klima, vztahy ve škole	▪ výsledky dotazníkového šetření	▪ dotazníky – žáci, rodiče, učitelé, zřizovatel, analýza výsledků	▪ 1x za 5 let
4. Image, propagace školy	▪ výsledky dotazníkového šetření; články v tisku, účast na akcích pro rodiče a ostatní veřejnost	▪ dotazníky – žáci, rodiče, učitelé, zřizovatel, analýza výsledků; vedení evidence (ve 3., 5. a 8. ročníku)	▪ 1x za 5 let
5. Plnění strategického plánu rozvoje	▪ vyhodnocení jednotlivých oblastí	▪ využití různých evaluačních nástrojů podle typu hodnocené oblasti	▪ každoročně
6. Hodnocení práce školy ve školním roce, plnění plánů školy, plnění cílů ŠVP	▪ pedagogický proces – ve výroční zprávě ▪ hospodaření – čerpání rozpočtu, hlavní a doplňková činnost	▪ výroční zpráva o činnosti školy ▪ vlastní hodnocení školy ▪ zpráva o hospodaření školy	▪ každoročně
7. Pedagogický proces – úroveň, práce jednotlivých pracovníků, organizace výuky, využívání postupů výuky v souladu se ŠVP	▪ průběh pedagogického procesu, příprava na výuku, úroveň písemných prací, účast a výsledky v soutěžích, tematické plány, vedení dokumentace, aktivita a iniciativa	▪ předhospitační rozhovor, hospitace, pohospitační rozhovor, ▪ kontroly žákovských písemností ▪ přehledy o soutěžích ▪ přehledy o DVPP ▪ kontroly dokumentace ▪ hodnocení při osobních pohovorech	▪ 2x ročně ▪ 1x ročně ▪ každoročně ▪ 1x ročně ▪ 2x ročně ▪ 1x ročně

8. Úspěšnost žáků	▪ úspěšnost při přijímacích zkouškách (relativní – s ohledem na odpovídající volbu) ▪ úroveň závěrečných prací ▪ úspěšnost v soutěžích (okresní a vyšší kola)	▪ přehledy, zpráva výchovné poradkyně ▪ přehledy – garanti soutěží	▪ každoročně
9. Úroveň vědomostí a dovedností	▪ výsledky srovnávacích testů	▪ testování v 5. a 9. ročníku (interní a externí)	▪ každoročně
10. Výchovné problémy, jejich řešení	▪ neomluvené absence ▪ prevence šikany ▪ prevence kriminality a zneužívání drog	▪ přehledy třídních učitelů a výchovného poradce ▪ dotazník v 5. a 7. ročníku – třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce ▪ dotazník v 8. ročníku – třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce	▪ každoročně ▪ každoročně ▪ každoročně
11. Noví zaměstnanci školy	▪ klady a zápory práce	▪ dotazník ▪ hodnocení uvádějící učitel	▪ 1x ročně ▪ každoročně
12. Úspěšnost školních akcí	▪ hodnotící škála	▪ hodnocení pedagogy, doporučení – nedoporučení akce	▪ 1x ročně

Hodnotící škála – orientační hodnoty:					
+ + + + + -	100 – 90 %	prakticky bezchybný stav	vynikající, příkladný, bezvadný, výborný	vždy	1
+ + + + - -	89 – 70 %	převládající pozitivní zjištění, dílčí chyby	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	často	2
+ + + - - -	69 – 40 %	pozitivní a negativní v rovnováze	průměrný, dobrý	někdy	3
+ + - - - -	39 – 15 %	převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	zřídka	4
- - - - - -	pod 15 %	zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	vůbec	5

Příloha č.5

Nepovinné předměty

Základní nabídka:

- Sborový zpěv
- Atletika
- Rozšířená tělesná výchova
- Absolventská práce
- Technické činnosti – Merkur

Poznámka:

- nepovinné předměty budou vyučovány dle zájmu žáků
- základní nabídku lze rozšířit
- obsah nepovinného předmětu bude stanoven tematickým plánem

Příloha č. 6

Finanční gramotnost

Projekt Rozumíme penězům

Charakteristika vyučovacího předmětu

Projektové dny Finanční gramotnost jsou vyučovány od 6. – 9. ročníku. Žákům poskytují finanční vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium na střední škole, pro orientaci v praktickém životě. Jedno z témat „Svět peněz“ je zahrnuto do výuky Občanské výuky v 9. ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencích

Při projektových dnech projektu finanční gramotnost jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání – připravujeme je na celoživotní učení
- ve výuce rozvíjíme intelektuální schopnost žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku
- rozvíjíme kombinatorické a logické myšlení

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů
- vedeme žáky k provádění rozboru problémové úlohy, návrhu plánu řešení a vyhodnocení řešení
- na modelových příkladech učíme žáky používat správný algoritmus řešení problému
- podporujeme žáky při řešení problému netradičními způsoby

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- učíme žáky využívat při komunikaci internet, odbornou literaturu a jiné komunikační zdroje

Kompetence sociální a personální

- podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování
- učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů týmu

Kompetence občanské

- respektujeme osobnost žáka a jeho práva
- vedeme žáky k utváření přátelské otevřené atmosféry ve třídě

Kompetence pracovní

- důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel
- chválíme kvalitně odvedenou práci

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 6. ročník **Rozumíme penězům**		**FINANČNÍ GRAMOTNOST – 7. ročník** **Rozumíme penězům**	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ odvodí souvislosti a definují pojem finanční gramotnost a pojem domácnost ▪ vybere si, respektuje a charakterizuje roli ve skupině, vytvoří si modelovou domácnost ▪ přispívá ke spolupráci ve skupině, podporuje její identitu ▪ roztřídí druhy potřeb a způsob jejich naplňování ▪ sestaví návrh položek rozpočtu ▪ rozlišuje položky příjmů a výdajů ▪ vysvětlí rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou ▪ vypočítá výši čisté mzdy (používá mzdový kalkulátor) ▪ přiřadí správně typ dávky k situaci zakládající právo na její získání ▪ vyjmenuje základní typy daní a vysvětlí jejich význam ▪ rozliší typy rozpočtu ▪ navrhne strategii hospodaření, plánuje nutná opatření ▪ vymezí pojmy související s tématem dovolená, třídí je podle různých kategorií ▪ odvodí souvislosti mezi plánováním dovolené a finanční gramotností ▪ vysvětlí podstatu půjčování peněz, spočítají skutečnou cenu půjčky	**Hospodaření domácnosti** ➢ pojem finanční gramotnost (domácnost, role ve skupině, druhy potřeb) ➢ sestavování rozpočtu (příjmy, výdaje, hrubá, čistá mzda, výpočet dávek, základní typy daní) ➢ typy rozpočtů (deficitní, přebytkový, vyrovnaný) ➢ základní pojmy z oblasti rozpočtu domácnosti **Dovolená** ➢ základní pojmy týkající se pojmu dovolená (cestovní kancelář, cestovní agentura) ➢ náležitosti cestovní smlouvy ➢ výpočet nákladů na dovolenou	▪ vymezí klíčové otázky související se zodpovědným rozhodováním o koupi auta ▪ prezentuje své návrhy, argumentují, kladou doplňující otázky ▪ vyjmenuje kritéria pro výběr auta ▪ vysvětlí a provede kalkulaci dalších nákladů na provoz auta ▪ vysvětlí podstatu finančních produktů – porovná výhody a nevýhody leasingu a úvěru ▪ navrhne způsoby navýšení příjmů nebo snížení výdajů v souvislosti s nákupem auta ▪ porovnává svá kritéria životní úrovně s předloženými ▪ diskutuje o podmínkách bydlení modelových domácností ▪ promýšlí kritéria posuzování úrovně bydlení ▪ hledá logické souvislosti, formulují argumenty – důvody pro změnu bydlení ▪ zpracuje strategický plán řešení situace spojené s finančním rozhodováním ▪ zvažuje míru rizika svých rozhodnutích ▪ předloží návrh pro úpravu rozpočtu své modelové domácnosti	**Kupujeme auto** ➢ základní pojmy (leasing, půjčka, úvěr) ➢ výpočet nákladů na provoz auta (spotřeba, povinné platby na provoz auta) ➢ orientace v nabídkových katalozích aut **Nové bydlení** ➢ kritéria životní úrovně ➢ bydlení z hlediska vlastnictví (vlastník, nájemce, podnájemník) ➢ kritéria výběru bydlení (lokalita, dispozice bytu, dopravní dostupnost) ➢ financování bydlení (stavební spoření, překlenovací úvěr, hypoteční úvěr)

(úrok) ▪ zodpovědně se rozhoduje při výběru služeb z katalogových nabídek, stanoví si kritéria výběru, zvažují a porovnávají možnosti řešení		▪ vyhodnotí krátkodobé a dlouhodobé dopady svých změn v rozpočtu	

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 8. ročník **Rozumíme penězům**		**FINANČNÍ GRAMOTNOST – 9. ročník** **Rozumíme penězům**	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ analyzuje aktuální stav rozpočtu modelové domácnosti ▪ posuzuje návrhy na řešení finanční situace při zvýšení nákladů na bydlení ▪ vytvoří kalkulaci zvýšení nákladů na bydlení ▪ kriticky vyhodnotí návrhy na úsporná opatření ▪ provede úpravu rozpočtu v položkách výdajů a příjmů ▪ formuluje své osobní představy o významu pojmů zodpovědný spotřebitel, hodnota a cena věcí ▪ vymezí hlavní strategie prodeje a nakupování, porovnává je ▪ stanoví kritéria zodpovědného nakupování ▪ vysvětlí podstatu a úskalí splátkového prodeje, finančních půjček, pyramidového prodeje a prodejních zájezdů	**Náklady na bydlení** ➢ zdražování nákladů na bydlení ➢ úsporná opatření - možnosti (úsporné žárovky, druhy vytápění, solární kolektor, ekologické bydlení) ➢ „Kde hledat úspory“ – návrhy na snížení nákladů na bydlení ➢ změny v rozpočtu **Výhodné nakupování** ➢ vstupní pojmy (cena a hodnota věcí, tvorba ceny) ➢ strategie zákazníka a obchodníka ➢ ochrana spotřebitele ➢ pyramidové hry, prodejní zájezd, splátkový prodej, spotřebitelský test	▪ vyjadřuje své zkušenosti a postoje k dluhům ▪ rozpozná prvky rizikového jednání ▪ vysvětlí výhody a nevýhody úvěrových finančních produktů ▪ porovná možnosti různých řešení v situaci zadlužení ▪ navrhuje kritéria zodpovědného výběru věřitelů ▪ tvoří pravidla na obranu proti závislosti na dluzích ▪ zpracuje získané poznatky do osobního plánu ▪ pojmenuje základní typy smluv ▪ vysvětlí význam smlouvy, uvedou rizika spojená s nesprávným obsahem smlouvy nebo nezodpovědným způsobem jejího uzavírání ▪ vysvětlí, co by měla každá smlouva obsahovat a proč ▪ objasní konkrétní problematiku	**Zodpovědné zadlužování** ➢ dluhy x spoření ➢ pojmy: spoludlužník, ručitel, směnka ➢ doporučení pro dlužníky (konsolidace úvěrů, výběr věřitele, obrana před dluhy) ➢ plán zodpovědného nakládání s penězi **Smlouvy** ➢ rekapitulace společného hospodaření modelové domácnosti ➢ práce na černo ➢ základní typy smluv a jejich rizika (cestovní smlouva, náhrada škody, půjčka, doba ručení, nájemní smlouva, koupě na zkoušku, smluvní pokuta) ➢ příčiny předlužení

▪ navrhuje uplatnění získaných poznatků do rozhodování modelové domácnosti		koupě na zkoušku, náhrady škody, smluvní pokuty, doby ručení a nájemní smlouvy	

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 9. ročník **Rozumíme penězům**	
KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**
▪ formuluje svůj názor na přísloví a citáty na téma šetření peněz ▪ hledá a vysvětluje význam vybraných pojmů z finančního vzdělávání ▪ vyjadřuje své zkušenosti a postoje k úsporám ▪ kalkuluje náklady na sportování, porovnává druhy sportů z hlediska zdravotního dopadu ▪ vytváří návrh na zajištění zvýšených nákladů, hledá finanční rezervy, upravuje rozpočet pro pokrytí svých osobních potřeb a zájmů ▪ posoudí míru osobních investic do svého zdraví, možné budoucí finanční dopady současného životního stylu ▪ rozpoznává finanční produkty vhodné pro vytváření úspor ▪ porovnává možnosti různých řešení investování ▪ reflektuje dodržování etických principů rozhodování	**Spoření, investice** ➢ investice do zdraví („Sportem ku zdraví“) ➢ spoření a investice (stavební spoření, bydlení jako investice, investování financí) ➢ rady investorů (podklady pro finanční rozhodování) ➢ etické principy rozhodování ➢ osobní rozpočet

▪ najde možnosti současných i budoucích úspor	

Příloha č. 7

DOPRAVNÍ VÝCHOVA – 1. stupeň ZŠ

1. Vymezení problematiky dopravní výchovy – charakteristika, cíle

- chodci a cyklisté jsou nejzranitelnější účastníci silničního provozu, proto je třeba zvýšit ochranu dětí a žáků na pozemních komunikacích, je to jedna z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována zvýšená pozornost. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na dlouhou dobu. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná
- problematika je rozdělena do více vzdělávacích oblastí, výuka bude probíhat především v rámci předmětu Člověk a svět
- výstupy na konci prvního stupně se prakticky ověřují v 5. ročníku na dopravním hřišti (čtyři hodiny v průběhu jednoho měsíce)

2. Rozložení učiva a výstupy

ročník	cíl výuky	dílčí výstupy	učivo
1.	▪ seznámit žáky se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu ▪ položit základ pro pochopení bezpečného a ohleduplného chování ▪ poznat nejbližší okolí s ohledem na bezpečnost silničního provozu	**Žák** ➢ v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici ➢ bezpečně překoná silnici ➢ rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem ➢ rozezná a používá bezpečnou cestu do školy	**Silniční provoz** – kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředek) – pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce) **Chodník** – na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) **Silnice** – na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky) **Místo pro hru** – kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) **Přecházení** – přecházení silnice bez přechodu – přecházení silnice po přechodu **Cestování** – jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)

			Prolínající téma – cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace)
2.	▪ vést žáky k pochopení nutnosti bezpečného a ohleduplného chování, k uvědomování si rizik a nebezpečí v silničním provozu	**Žák** ➢ správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy) ➢ rozeznává vybrané značky pro chodce ➢ bezpečně překoná silnici se světelnými signály ➢ rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru ➢ v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky ➢ rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „sám doma“	**Silniční provoz** – vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředek) **Chodník a stezka pro chodce** – na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách) **Silnice** – na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky) – krajnice a její nástrahy **Místo pro hru** – kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) – na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana – přilba a chrániče) **Přecházení** – přecházení silnice bez přechodu – přecházení silnice po přechodu – přecházení silnice po přechodu se světelnými signály **Cestování** – jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup) – cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy) – vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných dopravních prostředcích **Prolínající téma** – cesta do školy (bezpečná cesta do školy, konkrétní situace a nebezpečí)

			– poslouchej, dívej se , přemýšlej (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí
3.	▪ rozvíjet schopnost uvědomovat si rizika a nebezpečí v silničním provozu, vnímat okolní dění všemi smysly a učit se vyvozovat správné závěry pro bezpečné chování ▪ uvědomovat si ostatní účastníky provozu, zejména v roli chodce	**Žák** ➢ reaguje v roli chodce na ostatní účastníky silničního provozu ➢ používá reflexní doplňky a zná jejich dopad ➢ v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně ➢ rozeznává vybrané značky ➢ bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy ➢ ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je ➢ v modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách	**Na chodníku** – pravidla chůze po chodníku (co se smí a nesmí na chodníku) – kdo je chodec (brusle, koloběžka, apod.) – nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách) – značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen) **Silnice** – pravidla chůze po silnici (pravidla pro jednotlivce a skupiny, vidět a být viděn – reflexní doplňky) – nebezpečí na silnici (vozidla s právem přednosti v jízdě, tramvaj) – značky (Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice) **Místo pro hru** – silnice a chodník (vhodná a nevhodná místa ke hře) – hřiště a cesta na něj – obytná zóna a její pravidla – na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana – přilba a chrániče) **Přecházení** – přecházení silnice bez přechodu; přecházení silnice po přechodu; přecházení silnice s více pruhy; přecházení silnice se světelnými signály – přecházení mezi zaparkovanými auty – přecházení po přechodu s jízdním kolem

			Cestování autem – pravidla chování na parkovišti – nástup a výstup; odpovídající místo k sezení; pravidla chování mezi cestujícími v autě; zádržné systémy – autosedačky a poutání **Cesta dopravními prostředky** – druhy dopravních prostředků a jejich specifika – pravidla chování na zastávce **Prolínající téma – cesta do školy** – poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací; posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení
4.	▪ být zodpovědný za svoje chování, uvědomovat si rizika a vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu ▪ hledat řešení krizových situací zejména v roli cyklisty ▪ vnímat všemi smysly, zhodnotit a zpracovat získané informace a vyvodit z nich správné závěry pro bezpečnou cestu	**Žák** ➢ popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě ➢ zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole ➢ (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu; bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty ➢ vybere bezpečné místo pro pohyb na kole ➢ jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola ➢ rozeznává vybrané značky ➢ naplánuje dílčí cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí	**Výbava jízdního kola a cyklisty** – povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, její funkce a použití, reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu) – odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu **Způsob jízdy na jízdním kole** – technika jízdy; přeprava zavazadel **Bezpečná cesta** – místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna) **Cyklista na silnici** – problematika silnice z pohledu cyklisty a značení (základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) – znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění – vedení kola, vyjíždění do silnice – přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu – značky

		rizika cesty ➢ v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci	**Cyklista na křižovatce** – druhy křižovatek a kruhový objezd (zásady přednosti v jízdě, odbočování) – vztahy mezi účastníky silničního provozu **Rodinný cyklistický výlet** – plánování trasy a výbava na cestu – cyklista v dopravních prostředcích – způsob jízdy ve skupině (zásady ohleduplnosti k ostatním účastníkům silničního provozu **V ohrožení** – zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení) **Prolínající téma – cesta do školy** – poslouchej, dívej se, přemýšlej (souvislosti konkrétních situací, posouzení situace, včasné vyvození bezpečného chování, nalezení správného řešení)
5.	▪ upevňovat a rozvíjet získané vědomosti, dovednosti a návyky účastníka silničního provozu – chodce i cyklisty ▪ poznávat vztahy mezi všemi účastníky, uvědomovat si je učit se bezpečnému chování v krizových situacích ▪ seznámit se s první předlékařskou pomocí	**Žák** ➢ bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty ➢ rozeznává další dopravní značky ➢ poznává vztahy účastníků silničního provozu ➢ odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se chovat adekvátně situaci ➢ zná ohleduplné chování a osvojuje si ho ➢ snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní	**Na chodníku** – shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku – vztahy mezi účastníky silničního provozu **Výbava jízdního kola a cyklisty** – potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty a (reflexní doplňky a ostatní doplňky pro bezpečnou jízdu) – odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu **Chodec a cyklista na silnici** – shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování při pobytu na silnici – pravidla chůze po silnici pro skupinu i jednotlivce – pravidla jízdy za snížené viditelnosti

			– základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na sinici) – pravidla pohybu za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek **Bezpečná jízda** – technika jízdy – pravidla jízdy po stezkách a mimo silnici **Cyklista na křižovatce** – pravidla pro bezpečné překonání křižovatky – vztahy mezi účastníky silničního provozu **Volný čas a sportovní aktivity** – druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel (vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit podle lokality ZŠ a obce) **Přecházení silnice** – shrnutí základních pravidel překonání silnice ve městě i mimo něj (vztahy mezi účastníky silničního provozu) **Cesta dopravními prostředky** – shrnutí základních pravidel bezpečnosti při cestování dopravními prostředky – pravidla při jízdě autem (zádržné systémy) – vztahy mezi cestujícími a účastníky hromadné dopravy **Prázdniny** – zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna) **Nebezpečí** – krizové situace (možnosti jejich řešení, důležitá spojení) **Prolínající téma – cesta do školy** – dopravní značky (odpovídající značky pro jednotlivé celky) – v silničním provozu nejsi sám (vnímání tématu v souvislostech zejména vztažených k dané situaci, řešení

			situací, sociální pohled, hledisko sounáležitosti, spolupráce)

Výstupy na konci 1. stupně

Co by měl žák ovládat po ukončení 5. ročníku ZŠ

Chodec

- rozezná účastníky silničního provozu a vztahy mezi nimi
- pozná nebezpečné situace a způsoby jejich řešení
- zvládá pravidla chůze po chodníku a stezkách a uplatňuje je (při akcích školy), uplatňuje bezpečné chování při chůzi po silnici
- používá reflexní doplňky pro svou dobrou viditelnost
- bezpečně přechází přes silnici (bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály, přes dvojpruh)
- bezpečně cestuje v hromadných dopravních prostředcích, chová se s respektem k ostatním cestujícím
- bezpečně cestuje autem, při jízdě používá autosedačku a zádržný systém, zná význam a techniku poutání
- rozeznává a využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje bezpečnou jízdu na in-linech, koloběžce atd., vnímá dopravní situaci všemi smysly, vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry
- zná dopravní značky – Stezka pro chodce –Stezka pro chodce a cyklisty – Stezka pro cyklisty – Podchod nebo nadchod – Přechod pro chodce – Pozor, přechod pro chodce – Pěší zóna – Obytná zóna – Dej přednost v jízdě – Stůj, dej přednost v jízdě – Železniční přejezd – Zákaz vjezdu všech vozidel – Zákaz vstupu chodců – Semafory pro chodce a řidiče

Cyklista

- popíše výbavu jízdního kola a její funkci
- charakterizuje postavení cyklisty v silničním provozu
- zvládá základní techniku jízdy na kole, zvládá základní manévry (změnu směru jízdy, odbočování, předjíždění, objíždění, otáčení, výjezd na silnici)
- volí bezpečnou trasu jízdy (zvládá jízdu přes křižovatku, včetně jízdy po kruhovém objezdu, včetně situací s dalšími účastníky silničního provozu)
- vnímá dopravní situaci všemi smysly (vyhodnotí ji a vyvodí správné závěry pro bezpečnou jízdu)
- ovládá základní postupy při předlékařské první pomoci
- zná dopravní značky – Dálnice – Jednosměrný provoz – Přikázaný směr jízdy vpravo – Hlavní pozemní komunikace

DOPRAVNÍ VÝCHOVA – 2. stupeň ZŠ

Vymezení problematiky dopravní výchovy – charakteristika, cíle

- základním smyslem zařazení dopravní problematiky na 2. stupni je další rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků v oblasti bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, snížení nehodovosti a rizik v silničním provozu a přijetí etických norem chování
- cílem je prohlubovat a upevňovat znalosti a dovednosti z oblasti bezpečnosti v silničním provozu získané na 1. stupni, rozvíjet poznání a obohacovat tuto oblast o další poznatky a etickou stránku problematiky
- výstupy na konci druhého stupně se ověřují pomocí testů při projektovém dni Den zdraví

Rozložení učiva a výstupy

ročník	cíl výuky	dílčí výstupy	učivo
6.	▪ dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu zejména v roli chodce ▪ rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma ▪ soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince ▪ zabývat se zejména vztahy účastníků silničního provozu ▪ zvládat svoje reakce, vlastní agresivitu a reakce a chování ostatních	**Žák** ➢ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi ➢ chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy) ➢ dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání ➢ rozlišuje další dopravní značky a jejich význam ➢ posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu ➢ vysvětlí bezpečné chování z pohledu chodce	**Na chodníku** – pravidla bezpečného a ohleduplného chování na chodníku – vztahy mezi účastníky silničního provozu **Chodec a cyklisty na silnici** – pravidla bezpečného a ohleduplného chování při pohybu na silnici (chůze po silnici jednotlivce a ve skupině, pravidla pohybu na silnici za snížené viditelnosti) – odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu **Volný čas a sportovní aktivity** – volnočasové aktivity související se silničním provozem (vhodné lokality k uskutečnění takových aktivit; konkretizace podle lokality ZŠ a obce) **Přecházení křižovatky** – pravidla překonání ve městě i mimo něj (překonání různých křižovatek, křižovatka řízená příslušníkem policie) – vztahy mezi účastníky silničního provozu **Cesta dopravními prostředky** – pravidla bezpečnosti při cestování dopravními prostředky (pravidla při jízdě autem, zádržné systémy, vztahy mezi

			cestujícími a účastníky hromadné dopravy **Dopravní značky** – odpovídající značky pro jednotlivá témata **Prolínající téma – deník správného chodce** – deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu
7.	▪ dovést žáky k pochopení pravidel bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, zejména v roli cyklisty ▪ rozšířit jejich poznání z nižších ročníků, obohatit výchovně-vzdělávací proces o etické vzdělávání na dané téma ▪ soustředit se na sociální vztahy a způsoby jednání a chování jedince ▪ rozvíjet zejména vztahy mezi všemi účastníky silničního provozu ▪ zvládat svoje vlastní reakce a agresivitu i reakce na chování ostatních	**Žák** ➢ ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí ➢ chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu ➢ odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích) ➢ poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích) ➢ rozlišuje další dopravní značky a jejich význam ➢ vysvětlí bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty	**Výbava jízdního kola a cyklisty** – výbava jízdního kola, výbava cyklisty (doplňky pro bezpečnou jízdu) – odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu (bezpečné a ohleduplné chování na chodníku, vztahy mezi účastníky silničního provozu) **Bezpečná jízda** – technika jízdy a její pravidla mimo silnici **Cyklista na silnici** – pravidla bezpečné jízdy na silnici (pravidla jízdy za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek) **Cyklista na křižovatce** – pravidla pro bezpečné překonání křižovatky – vztahy mezi účastníky silničního provozu křižovatka řízená příslušníkem policie **Prázdniny** – zásady bezpečného chování v době volna a při cestování – specifika lokality školy, obce, prázdninových oblastí pro trávení dnů volna **Krizové situace** – možné krizové situace (jejich řešení, důležitá spojení; oprava jízdního kola) – nejjednodušší základy poskytnutí první předlékařské pomoci **Dopravní značky**

			– odpovídající značky pro jednotlivá témata **Prolínající téma – deník správného cyklisty** – deník správného chodce – etická stránka chování v silničním provozu
8.	▪ pochopit pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu, rizika a důležitost tématu ▪ odhalit včas hrozící nebezpečí a odvodit bezpečné chování ▪ zabývat se všemi účastníky silničního provozu a chovat se zodpovědně a ohleduplně ▪ naučit se zvládat agresivitu svoji i ostatních ▪ poznat další zásady první předlékařské pomoci ▪ dokázat prakticky uplatňovat nejdůležitější prvky témat	**Žák** ➢ vysvětlí souvislosti celkového chování člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých ➢ aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování ritik a nehodovosti v dopravě ➢ charakterizuje souvislosti mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti ➢ vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života	**Chodec** – role chodce v silničním provozu (odpovědnost chodce a jeho chování, vztahy chodce k ostatním účastníkům silničního provozu – přestupky chodců a ukázka legislativy **Cyklista** – role cyklisty v silničním provozu (odpovědnost cyklisty a jeho chování, vztahy cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu) – přestupky cyklistů a ukázka legislativy **Dopravní značky** odpovídající značky pro jednotlivá témata **Prolínající téma – deník správného chodce a cyklisty** – přístup veřejnosti k bezpečnosti v silničním provozu – etická stránka chování v silničním provozu
9.	▪ pochopit vztahy mezi účastníky silničního provozu, být zodpovědný za svoje chování, dokázat rychle a správně vyhodnotit situaci a vyvodit závěry ▪ naučit se potlačit svoji agresivitu a zvládnout agresivitu ostatních ▪ poznat zásady první předlékařské pomoci a seznámit se s legislativou	**Žák** ➢ používá své znalosti a dovednosti v praxi ➢ orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava ➢ interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu ➢ chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných osob – uvědomuje si dopad svého chování a	**Chodec** – zážitkové lekce, projekty a další aktivity **Cyklista** – zážitkové lekce, projekty a další aktivity **Poskytnutí první předlékařské pomoci** – spolupráce s odborníky – návštěva centra záchranářů **Můj první řidičák** – zopakování a upevňování znalostí a dovedností – znalostní testy, závěrečná zkouška

	v oboru silničního provozu ▪ pochopit důležitost tématu, ovládat pravidla bezpečného a ohleduplného chování v silničním provozu i možná rizika ▪ uplatňovat v praxi nejdůležitější prvky témat	koriguje jej podle situace ➢ analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování ➢ aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí života, orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu ➢ aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti ➢ vyřeší testy „řidičský průkaz nanečisto“	

3. Začlenění dopravní výchovy ve ŠVP

– **3.1 Jazyk a jazyková komunikace**
  - Interaktivní řečové dovednosti – 1. stupeň
    - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem
  - Interaktivní řečové dovednosti – 2. stupeň
    - jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích
    - učivo – jednoduchá sdělení (žádost o pomoc, prosba, omluva, poděkování, informace)

– **3.2 Člověk a jeho svět** – 1. stupeň
  - Místo, kde žijeme (1. období)
    - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
    - učivo – domov (orientace v místě bydliště), obec (dopravní síť), Evropa a svět (cestování)
  - Lidé kolem nás (2. období)
    - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci
    - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
    - učivo – soužití lidí (mezilidské vztahy, komunikace), chování lidí (vlastnosti lidí, pravidla slušného chování)
  - Rozmanitost přírody (2. období)
    - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
    - učivo – ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí)

- Člověk a jeho zdraví (1. období)
  - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
  - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- Člověk a zdraví (2. období)
  - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví
  - učivo – péče o zdraví (první pomoc, úrazová zábrana), osobní bezpečí (bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty)

– **3.3 Výchova k občanství** – 2. stupeň
- Člověk ve společnosti
  - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
  - učivo – vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti)
- Stát a právo
  - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
  - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
  - učivo – protiprávní jednání (druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu), právo v každodenním životě (význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající)

– **3.4 Chemie** – 2. stupeň
- Organické sloučeniny
  - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
  - učivo – paliva (ropa)
- Chemie a společnost
  - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka
  - učivo – hořlaviny (význam tříd nebezpečnosti)

– **3.5 Výchova ke zdraví** – 2. stupeň
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
  - posoudí různé způsoby chování lidí na hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
  - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc
  - učivo – auto-destruktivní závislost (návykové látka), dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví (ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, znalost pravidel silničního provozu

Příloha č. 8

Přehled použité a doporučené literatury

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání v platném znění
Kalbrous, Z.: Základy školní didaktiky, UP, Olomouc 1995
Mužík, J.: Andragogická didaktika, Codex Bohemia, Praha 1998
Nezvalová, D.: Pedagogika pro učitele, UP, Olomouc 1997
Petty, G.: Moderní vyučování, Portál, Praha 1996
Skalková, J.: Obecná didaktika, ISV, Praha 1999
Fischer, R.: Učíme děti myslet a učit se. Praha: Portál, 1997
Houška, T.: Škola hrou. Knížka pro učitele a rodiče všech školáků. Praha 1991
Kalous, Z.: Základy školní didaktiky, ÚP, Olomouc 1995
Kalous, Z.,Obst, O.: Školní didaktika, Portál, Praha 2002
Maňák, J., Švec, V.: Výukové metody. Brno 2003. Paido
Pasch, M. a kol.: Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině, Portál, Praha 1998
Kratochvílová, J.: Teorie a praxe projektové výuky, MÚ, Brno 2006
Koten, T.: Škola? V pohodě!, Hněvín, Most 2006

Nakladatelství RAABE:
Evaluace a diagnostika
Svět průřezových témat
Učitelský nápadník
Pedagogická a psychologická diagnostika
Poradce k volbě povolání
Raabík
Problémové žák a hra
Raadce učitele
RVP pro předškolní vzdělávání
RVP ZV

Příloha č. 12

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA

22. ZŠ
Na Dlouhých 49, Plzeň

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu základní školy byl vypracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a při jeho tvorbě byly využity prvky školního vzdělávacího programu pro základní školu – 1. ročník. Základní vzdělávání se stává službou, která vychází z požadavků společnosti, očekávání rodičů a individuálních potřeb žáků. Přípravná třída nabízí možnost dětem s odkladem povinné školní docházky překlenout rok mezi předškolákem a školákem v prostředí základní školy a v malém kolektivu. V přípravné třídě klademe důraz na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů žáka. Převažuje činnostní a praktický charakter vyučování. Jsou voleny metody, které motivují k učení, k aktivitě a k poznávání.

Vzdělávací cíle

- vytvářet prostředí, kde se mohou děti všestranně rozvíjet podle svých individuálních možností a prospívat po stránce fyzické (tělesný rozvoj a zdraví) i psychické (spokojenost a pohoda)
- podněcovat zvídavost dětí, dávat jim prostor způsobem jim vlastním prozkoumávat svět okolo nich a zažít radost z poznávání a učení
- učit děti žít v kolektivu, respektovat pravidla, vnímat a respektovat druhé a poznávat další pozitivní hodnoty pro život ve společnosti
- vést děti k samostatnosti, sebeúctě a sebejistotě

Záměr výchovně – vzdělávacího programu přípravné třídy

- připravit děti k bezproblémovému nástupu do 1. třídy a předcházet neúspěšným začátkům ve vzdělávacím procesu
- cílevědomě a systematicky rozvíjet fyzické, psychické i sociální schopnosti a dovednosti dítěte, a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat aktivně a s uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny, zejména v prostředí rodiny a školy
- přistupovat individuálně ke každému dítěti a přizpůsobit metody a formy práce k vyrovnání nedostatků v rozvoji učení, uspokojovat jejich specifické potřeby – zaměřit výuku na posilování těch nedostatků u konkrétních dětí, které byly příčinou jejich odkladu školní docházky
- úzce spolupracovat s rodinou, zapojit rodiče do výchovně vzdělávacího procesu, navazovat na práci pedagogické poradny a speciálního pedagogického centra
- vést děti k samostatnosti a posilování sebevědomí, k sebeovládání a k prodlužování záměrné pozornosti
- probudit u dětí zájem o prostředí, které je obklopuje, vnímat působení člověka na přírodu a naopak (základy ekologického myšlení)
- vytvářet kladné sociální postoje (prosociální chování), příjemnou atmosféru ve třídě
- podporovat vytváření přátelských vztahů, spolupráce a sounáležitosti s kolektivem

Výchovné a vzdělávací strategie – prostředky, metody

- používat ty, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvídavost a zájem poznávat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti (hry, prožitkové učení, přímé pozorování a experimentování v přírodě, práce s různými materiály, manipulace s předměty)
- vyvážit prostor pro didakticky zacílenou činnost s prostorem pro spontánní nápady a aktivitu dětí
- využívat situační učení založené na využívání a vytváření situací, které dětem poskytují srozumitelné a praktické situace ze života
- uplatňovat princip vzdělávací nabídky – individuální volby dítěte z nabídky činností a příležitostí
- střídat individuální a skupinové činnosti
- využívat aktuální dění v přírodě, vesnici, společnosti…

Ke splnění našich cílů využíváme tyto cesty:

- kladnou motivaci
- svobodnou tvůrčí práci
- vyučování v blocích a tematických celcích
- kooperativní vyučování
- diskuzní kruh
- prvky dramatické výchovy
- didaktické hry
- modelové situace

KOMPETENCE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
1. KOMPETENCE K UČENÍ	
– (umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání)	➢ dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje ➢ všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů ➢ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení ➢ získá elementární poznatky o světě lidí, kultuře, přírodě a technice ➢ klade otázky a hledá na ně odpovědi ➢ učí se spontánně i vědomě ➢ dokáže vyvinout úsilí, soustředit se na činnost a záměrně si zapamatovat; dokončí započatou práci ➢ při zadané práci postupuje podle instrukcí a pokynů ➢ je schopno hodnotit práci svoji i ostatních dětí

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

– (podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)

- vhodnou motivací je podněcováno k řešení problémů
- známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s pomocí
- volí vhodný způsob řešení vedoucí k cíli
- uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- příznivě přijímá pochvalu za úspěch a za vynaložené úsilí

3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

– (vést žáky k všestranné a účinné komunikaci)

- průběžně si rozšiřuje slovní zásobu a aktivně ji využívá
- samostatně vyjadřuje své myšlenky
- vyjadřuje se ve vhodně formulovaných větách
- chápe obsah sdělení a vhodně na něj reaguje
- umí vést dialog, efektivně komunikuje
- vyjadřuje a sděluje své prožitky, pocity a nálady
- využívá i mimoslovní způsob komunikace

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

– (rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých)

- dítě si uvědomuje zodpovědnost za své chování a činy
- umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým
- pomáhá slabším
- odmítá negativní projevy chování
- spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel chování a řídí se jimi
- respektuje druhé, přijímá kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a v neznámých situacích

5. KOMPETENCE OBČANSKÉ

– (připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti)

- plánuje, organizuje a vyhodnocuje své činnosti
- zná své silné a slabé stránky
- svobodně se rozhoduje, je si vědomo své odpovědnosti
- k plnění povinností přistupuje zodpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- aktivně se zajímá se o dění kolem sebe

- chápe základní mravní hodnoty v rodině i ve společnosti
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- chápe význam pojmu „zdravý životní styl"; přijímá zodpovědnost za své zdraví a život
- podílí se na ochraně životního prostředí

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ

– (pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci)

- dítě má kladný vztah k manuálním činnostem
- umí objektivně posoudit výsledek své práce
- pracuje podle stanoveného postupu
- při práci je vytrvalé, soustředěné; zadaný úkol dokončí
- dodržuje zásady bezpečnosti práce
- při kolektivní práci vhodně komunikuje

Podmínky vzdělávání zohledňující speciální potřeby dětí

Přípravná třída je určena pro děti s odkladem povinné školní docházky (školní nezralost, logopedické vady, poruchy pozornosti) nebo pro předškoláky. Děti jsou do přípravné třídy přijímány na základě žádosti zákonného zástupce. Kritéria přijetí dítěte do přípravné třídy určuje a zveřejňuje ředitel školy. Děti i rodiče si mohou po dohodě prohlédnout prostory školy, navštívit vyučovací hodinu (např. při dnech otevřených dveří). Do třídy může docházet maximálně 15 dětí. Ve třídě s dětmi pracuje učitel 1.stupně. Dle aktuálních možností a potřeb může škola zajistit asistenta pedagoga. Pedagog spolupracuje s odborníky z PPP a SPC. Do třídy je možné integrovat i děti se zdravotním postižením, pokud toto postižení umožňuje pobyt v přípravné třídě a neomezuje její činnost.

Třída se nachází v pavilonu školní družiny. Je vybavena nábytkem, pomůckami, hračkami a také audiotechnikou, které splňují požadavky pro vzdělávání děti předškolního věku. Třída má společné šatny a sociální zařízení s žáky mladšího školního věku (v době provozu školní družiny). Prostředí je vkusně a vhodně upravené, odpovídající věku dětí. Děti mohou využívat zrcadlový sál, k pobytu venku prostor školního hřiště a školní zahrady.
Přípravná třída je v provozu od 7:40 hodin do 11:40 hodin. Docházka do přípravné třídy je bezplatná a nezapočítává se do povinné školní docházky. Děti z přípravné třídy mají možnost od 6:00 do 17:00 hodin navštěvovat školní družinu. Zákonní zástupci mohou hradit dětem také stravování (svačina a oběd) ve školní jídelně za poplatek platný pro daný školní rok, který je zveřejněn na webových stránkách školy. Pro děti školní jídelna zajišťuje dopolední svačinu, oběd a pitný režim. Mezi jídly dodržujeme vhodné intervaly. Děti jsou vedeny k základům samostatného stolování a sebeobsluhy. Stolují ve školní jídelně.

Děti se mohou také zapsat do zájmových kroužků otevřených pro žáky nižších ročníků. Tyto kroužky jsou za poplatek. Předpokládají se i nadstandardní aktivity přípravné třídy jako je účast ve školních projektech, návštěva divadelních představení, muzeí, výstav, výlety, plavání a další aktivity.

Denní program

Obvyklý denní program umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Paní učitelka volí skladbu činností s ohledem na biologické procesy, střídá aktivity dětí s relaxací. Časy u obvyklého denního programu jsou pouze orientační, s ohledem na dobu pobytu venku. V denním programu se využívají hlavně řízené činnosti – okruhy učiva a pro relaxaci pohybové aktivity (ve třídě při hrách, ranní cvičení, pobyt venku na hřišti, zahradě nebo v lese).

Obvyklý denní program:

7:40 – 8:15	scházení dětí, přivítání, sebeobsluha, ukládání oblečení, spontánní hry dle zájmu dětí
8:15 – 9:00	skupinová nebo individuální práce s dětmi
9:00 – 9:30	zdravotní cvičení, řízené pohybové aktivity nebo taneční hry
9:30 – 10:00	hygiena, svačina
10:00 – 10:30	skupinová nebo individuální práce s dětmi, hry dle zájmu dětí /okruhy učiva/
10:30 – 11:00	pobyt venku (v případě příznivého počasí a stavu ovzduší), hry dle zájmu dětí, skupinová nebo individuální práce s dětmi (okruhy učiva), četba
11:00 – 11:40	skupinová nebo individuální práce s dětmi, hry dle zájmu dětí (okruhy učiva)
11:40 – 12:00	sebeobsluha, hygiena, oběd, odchod domů nebo do ŠD

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Obsahem vzdělávání je prohlubování návyků sebeobsluhy a hygieny, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, řečového projevu, utváření hrubé i jemné motoriky, cvičení soustředění, naslouchání, paměti, utváření základních matematických představ orientace v čase a prostoru, podpora hudebního, výtvarného projevu a tělesných dovedností. Veškeré aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti, podněcují u dětí radost z učení, zájem poznávat nové, porozumět sobě i světu, který je obklopuje. Způsob pedagogické péče je postaven na zvýšeném individuálním přístupu k jednotlivým dětem. Bude věnováno dostatečné množství času opakování jednotlivých aktivit vedoucích k upevňování poznatků a dovedností u každého žáka. Vzdělávací obsah je rozdělen do jednotlivých vzdělávacích oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní

vzdělávání (Dítě a jeho tělo; Dítě a jeho psychika; Dítě a ten druhý; Dítě a společnost; Dítě a svět). Dle jednotlivých oblastí bude dále plánována konkrétní činnost učitele v tematických plánech. Vzdělávací obsah bude rozdělen do 6 integrovaných bloků, které budou dále strukturovány podle jednotlivých vzdělávacích oblastí Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (viz tabulka Příloha č.1). Každý blok bude mít své téma vycházející z koloběhu roku, vše rozpracované do konkrétního učiva, které vede k formování konkrétních kompetencí žáků. Dle jednotlivých bloků bude dále plánována konkrétní činnost učitele odvíjející se od individuálních pokroků žáků. Bude věnováno dostatečné množství času opakování jednotlivých aktivit vedoucích k upevňování poznatků a dovedností u každého žáka.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Dítě a jeho tělo (biologická)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Fyzický rozvoj a pohybová koordinace 🕮 zachovávat správné držení těla 🕮 zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí 🕮 koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla 🕮 vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru 🕮 ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem	▪ postaví se zpříma a udrží správné držení těla po dobu vnější kontroly ▪ běhá, skáče, udržuje rovnováhu na jedné noze ▪ vyrovnává svalové dysbalance v běžném pohybu ▪ otočí se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace ▪ zvládá nižší překážky, různé druhy lezení ▪ hází a chytá míč, udrží různé náčiní a nářadí ▪ pohybuje se bezpečně ve skupině dětí ▪ pohybuje se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku) ▪ přizpůsobí či provede jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů ▪ pohybuje se dynamicky po delší dobu (např. běhá při hře 2 minuty a více) ▪ je pohybově aktivní po delší dobu v řízené i spontánní aktivitě ▪ doprovází pohyb zpěvem (např. při pohybových	➢ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení) ➢ nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) ➢ jiné činnosti ▪ základní gymnastika ▪ turistika ▪ sezónní činnosti ▪ míčové hry apod. ➢ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem ➢ činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním ➢ zdravotně zaměřené činnosti ▪ vyrovnávací cvičení ▪ protahovací cvičení ▪ uvolňovací cvičení

	hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)	▪ dechová cvičení ▪ relaxační cvičení
Jemná motorika, koordinace ruky a oka 🕮 ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku 🕮 zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály	▪ tužku drží správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím ▪ pracuje se stavebnicemi, skládankami (staví z kostek, navléká korálky, skládá mozaiky) ▪ zaváže kličku ▪ zvládá výtvarné činnosti, provádí jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou) ▪ kreslí, maluje, modeluje, vytrhává, stříhá, lepí, vytváří objekty z přírodních i umělých materiálů ▪ zachází správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji	➢ smyslové a psychomotorické hry ➢ konstruktivní a grafické činnosti ➢ hudební a hudebně pohybové hry a činnosti ➢ jednoduché pracovní činnosti ➢ sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod. ➢ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí ➢ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků ➢ činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí ➢ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů hrozících při ▪ při hrách ▪ pohybových činnostech ▪ dopravních situacích ▪ setkávání s cizími lidmi ➢ příležitosti a činnosti směřující k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
Sebeobsluha 🕮 zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky 🕮 zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony	▪ pečuje o osobní hygienu, samostatně zvládá pravidelné běžné denní úkony (např. používá toaletní papír a splachovací zařízení, myje si a utírá ruce, umí používat kapesník) ▪ samostatně se obléká, svléká, obouvá, zapíná knoflíky, zipy, zavazuje si tkaničky ▪ samostatně jí, používá příbor, nalije si nápoj, popř. polévku, používá ubrousek ▪ udržuje pořádek, zvládá jednoduché úklidové práce	
Zdraví, bezpečí 🕮 pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím,	▪ pojmenuje viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí)	

pohybem a sportem 🕮 rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí 🕮 mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy 🕮 mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí 🕮 chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami	▪ má poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách ▪ zná základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) ▪ uvědomuje si, co je nebezpečné ▪ projevuje bezpečný odstup vůči cizím osobám ▪ chová se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) ▪ zná a dodržuje základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci) ▪ ví, jak se vyhnout nebezpečí (je opatrný, obezřetný), kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat ▪ brání se projevům násilí	

Dítě a jeho psychika (psychologická)

Jazyk a řeč

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání 🕮 správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči 🕮 pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno 🕮 vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky,	▪ spontánně vypráví zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií ▪ vyslovuje všechny hlásky správně a mluví zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládá sílu a intonaci hlasu	➢ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry ➢ hry se slovy ➢ slovní hádanky ➢ vokální činnosti

nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách 🕮 vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat 🕮 domluvit se slovy 🕮 porozumět slyšenému 🕮 sledovat a vyprávět příběh, pohádku 🕮 připravovat se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti	▪ zná většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumí většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů) ▪ má přiměřeně bohatou slovní zásobu ▪ dokáže osvojená slova aktivně uplatnit v řeči ▪ používá větší množství slovních obratů ▪ správně určuje a pojmenovává věci a jevy ve svém okolí ▪ dodržuje pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokáže naslouchat druhým ▪ vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah ▪ dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku ▪ umí komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené) ▪ dorozumí se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty) ▪ předá vzkaz ▪ chápe jednoduché hádanky a vtipy ▪ pozná a najde k sobě slova, která se rýmují, doplní chybějící slovo rýmu ▪ pozná a vyhledá slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma) ▪ vyčlení hlásku na počátku a na konci slova	➢ společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace ▪ vyprávění zážitků, příběhů ▪ vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie ▪ sdělování slyšeného druhým apod. ➢ komentování zážitků a aktivit ➢ vyřizování vzkazů a zpráv ➢ samostatný slovní projev na určité téma ➢ poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů ➢ sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů ➢ vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo ➢ přednes ➢ recitace ➢ dramatizace ➢ zpěv ➢ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen ➢ prohlížení a „čtení“ knížek ➢ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest ➢ činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika

Poznávací schopnosti

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Vnímání 🕮 vnímat a rozlišovat pomocí smyslů 🕮 vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího) 🕮 zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité	▪ zaregistruje změny ve svém okolí (všimne si a rozpozná, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku) ▪ rozliší zvuky a známé melodie, rozliší a napodobuje rytmus ▪ rozliší tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová) ▪ rozpozná odlišnosti v detailech (např. vyhledá a doplní chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalezne cestu v jednoduchém labyrintu, složí puzzle, hraje pexeso, domino, loto) ▪ rozliší známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké) ▪ rozliší hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu)	➢ přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte ➢ rozhovor o výsledku pozorování ➢ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů ➢ určování a pojmenovávání vlastností objektů, jejich charakteristických znaků a funkcí ▪ velikost ▪ barva ▪ tvar ▪ materiál ▪ dotek ▪ chuť ▪ vůně ▪ zvuky ➢ motivovaná manipulace s předměty ➢ zkoumání vlastností předmětů ➢ konkrétní operace s materiálem ▪ třídění ▪ přiřazování ▪ uspořádání ▪ odhad ▪ porovnávání apod. ➢ spontánní hra, volné hry ➢ experimenty s materiálem a předměty ➢ smyslové hry ➢ nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti,
Pozornost, soustředěnost, paměť 🕮 záměrně se soustředit a udržet pozornost 🕮 vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení 🕮 naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si je zapamatovat a vybavit	▪ soustředěně poslouchá pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sleduje pozorně divadelní představení a následně ho reprodukuje), nenechá se vyrušit – neodbíhá od činnosti, pracuje v klidu (např. vyřeší labyrint) ▪ dokončí hru (neodbíhá od ní) i rozdělanou činnost ▪ uposlechne pokynu dospělého a řídí se jím ▪ zapamatuje si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukuje je	

	▪ přijme jednoduchou dramatickou úlohu ▪ zapamatuje si pohádku, děj, příběh a převypráví ho ▪ záměrně si zapamatuje a vybaví si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vypráví zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenuje květiny viděné na procházce) ▪ zapamatuje si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů) ▪ uplatňuje postřeh a rychlost	koncentrace pozornosti apod. ➢ námětové hry a činnosti ➢ hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii ▪ kognitivní ▪ imaginativní ▪ výtvarné ▪ konstruktivní ▪ hudební ▪ taneční ▪ dramatické aktivity ➢ řešení myšlenkových i praktických problémů ➢ hledání různých možností a variant ➢ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti ▪ mechanické a logické ▪ obrazné a pojmové ➢ činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků ▪ vysvětlování ▪ objasňování ▪ odpovědi na otázky ➢ práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod. ➢ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů ▪ písmena ▪ číslice ▪ piktogram ▪ značky ▪ symboly
Tvořivost, vynalézavost, fantazie 🕮 vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických	▪ rozvíjí a obohacuje hru podle své představivosti a fantazie ▪ spontánně vypráví zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného ▪ dokončí příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu) ▪ tvořivě využívá přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech ▪ experimentuje s materiály, poznává a využívá výrazové možnosti ▪ dokreslí chybějící části na obrázku, sestaví části v celek ▪ vytvoří jednoduchý model, stavbu, provede obměnu, tvoří dle vlastní představy, např. stavby z kostek ▪ využívá tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí	

Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování 🕮 zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité 🕮 rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci	▪ pochopí význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku ▪ zná význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.) ▪ sleduje očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenuje objekty zleva doprava, vyhledá první a poslední objekt ve skupině, vede čáru zleva doprava, shora dolů ▪ pozná napsané své jméno, podepíše se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označí své výtvory (např. použije nějaký symbol) ▪ napodobí základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)	▪ obrazce ➢ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině ➢ činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou ▪ číselná řada ▪ číslice ▪ základní geometrické tvary ▪ množství apod. ➢ jejich smysluplné praktické aplikace ➢ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti ➢ přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
Časoprostorová orientace 🕮 chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy 🕮 orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	▪ rozliší vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět ▪ rozliší a používá základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko) a těchto pojmů běžně užívá ▪ orientuje se v řadě (např. první, poslední, uprostřed ▪ orientuje se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) ▪ rozlišuje základní časové údaje, uvědomí si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) ▪ rozlišuje roční období (jaro, léto, podzim, zima) i	

	jejich typické znaky	
Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace 🕮 chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat 🕮 přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit	▪ rozpozná geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník ▪ rozumí a používá základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný) ▪ rozumí a používá základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký) ▪ porovná a uspořádá předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří) ▪ třídí předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídí knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) ▪ orientuje se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenuje ji ▪ chápe, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček) ▪ chápe jednoduché souvislosti, nachází znaky společné a rozdílné, porovná, dle společných či rozdílných znaků (např. vybere všechny předměty vyrobené ze dřeva) ▪ zobecňuje (vybere ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.),	
Řešení problémů, učení 🕮 řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně 🕮 nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným	▪ slovně, výtvarně, technicky vyjádří svoje jednoduché „nápady“, experimentuje, některé problémy řeší cestou pokus – omyl	

🕮 projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film 🕮 vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení 🕮 postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí 🕮 prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	▪ jednoduchý problém vyřeší samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradí, postupuje podle pokynů a instrukcí ▪ projevuje zájem o poznávání písmen a číslic, prohlíží si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela) ▪ přichází s vlastními nápady	

Sebepojetí, city, vůle

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Sebevědomí a sebeuplatnění 🕮 odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory 🕮 uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině 🕮 vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci 🕮 podílet se na organizaci hry, a činnosti	▪ zapojuje se do činností, komunikuje a kooperuje s dětmi i se známými dospělými, odmítne neznámé dospělé ▪ samostatně splní jednoduchý úkol, poradí si v běžné a opakující se situaci, cítí ze své samostatnosti uspokojení (je na ni hrdý) ▪ respektuje a přijímá přirozenou autoritu dospělých ▪ uvědomuje si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektuje je ▪ snaží se uplatnit své přání, obhájí svůj názor ▪ umí kooperovat, dohodnout se s ostatními ▪ přijímá roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč) ▪ nebojí se požádat o pomoc, radu	➢ spontánní hra ➢ činnosti zajišťující spokojenost a radost ➢ činnosti vyvolávající veselí a pohodu ➢ činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné ➢ činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) ▪ samostatné vystupování ▪ vyjadřování ▪ obhajování vlastních názorů ▪ rozhodování ▪ sebehodnocení ➢ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání ➢ cvičení organizačních dovedností

Sebeovládání a přizpůsobivost 🕮 ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování 🕮 uvědomovat si svoje možnosti a limity 🕮 přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se sním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)	▪ reaguje přiměřeně dané situaci (odmítá agresi, přijímá vzory, umí se podřídit) ▪ odhadne, na co stačí, uvědomuje si, co mu nejde, co je pro ně obtížné ▪ hodnotí druhé, sebe hodnotí vzhledem k aktuální situaci a možnostem ▪ přijímá drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umí přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, je schopné se z něho poučit ▪ přizpůsobí se společenství, projevuje zájem o spolupráci	➢ estetické a tvůrčí aktivity ▪ slovesné ▪ výtvarné ▪ dramatické ▪ literární ▪ hudební ▪ pohybové a další ➢ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte ➢ cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrole a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.) ➢ hry na téma rodiny, přátelství apod. ➢ výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) ➢ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností ➢ záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní ▪ fyzické i psychické vlastnosti ▪ dovednosti ▪ schopnosti ▪ city ▪ vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem ➢ dramatické činnosti ▪ předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích ▪ mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod. ➢ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k
Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy 🕮 vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení 🕮 uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky 🕮 prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování 🕮 těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním 🕮 zachytit a vyjádřit své prožitky	▪ odloží splnění osobních přání na pozdější dobu ▪ odhadne, na co stačí ▪ uvědomuje si, co neumí a co se chce naučit (vyhledává příležitosti, umí požádat o pomoc) ▪ přijme povinnost ▪ soustředí se na činnost a samostatně ji dokončí ▪ plní činnosti podle instrukcí ▪ přiměřeně reaguje ve známých situacích, umí se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese ▪ projevuje se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhá druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.) ▪ přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevuje pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek) ▪ umí to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně	

	pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentuje obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.) ▪ rozhoduje sám o sobě (o svém chování)	odlišení od ostatních

Dítě a ten druhý (interpersonální)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Komunikace s dospělým 🕮 navazovat kontakty s dospělým	▪ navazuje kontakty s dospělým (např. s novým učitelem) ▪ spolupracuje s dospělým ▪ respektuje dospělého, komunikuje s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) ▪ obrací se na dospělého o pomoc, radu atd. ▪ rozlišuje vhodnost oslovování i tykání a vykání	➢ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým ➢ sociální a interaktivní hry ➢ hraní rolí ➢ dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry ➢ výtvarné hry a etudy ➢ společenské hry ➢ společné aktivity nejrůznějšího zaměření ➢ kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách ➢ společná setkávání, povídání, sdílení ➢ aktivní naslouchání druhému ➢ aktivity podporující sbližování dětí ➢ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi ▪ kamarádství ▪ přátelství ▪ vztahy mezi oběma pohlavími
Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech 🕮 přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem 🕮 spolupracovat s ostatními	▪ aktivně komunikuje s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vypráví, povídá, poslouchá, naslouchá druhému) ▪ chápe a respektuje názory jiného dítěte, domlouvá se, vyjednává ▪ vyhledává partnera pro hru, domlouvá se, rozděluje a mění herní role, hru rozvíjí a obohacuje ▪ spolupracuje při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, je ostatním partnerem ▪ vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí,	

	domluví se na společném řešení /4.7. ▪ využívá neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)	▪ úcta ke stáří apod. ➢ hry ➢ přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
Sociabilita 🕮 uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je 🕮 uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou 🕮 respektovat potřeby jiného dítěte 🕮 chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené 🕮 odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná	▪ obhajuje svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímá také názor druhého, dohodne se na kompromisním řešení ▪ všímá si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělí se s jiným dítětem o činnost, počká, vystřídá se) ▪ chápe, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené ▪ k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chová citlivě a ohleduplně (neposmívá se mu, pomáhá mu, chrání ho) ▪ nepříjemný kontakt a komunikaci dokáže odmítnout ▪ brání se projevům násilí jiného dítěte (nenechá si ubližovat, nenechá se šidit, brání se posmívání, ohradí se proti tomu) ▪ uvědomí si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří) ▪ nabídne pomoc	➢ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě ➢ hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. ➢ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina ▪ funkce rodiny ▪ členové rodiny a vztahy mezi nimi ▪ život v rodině ▪ rodina ve světě zvířat ▪ mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) ➢ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých ➢ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Dítě a společnost (sociálně – kulturní)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Společenská pravidla a návyky 🕮 uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi 🕮 utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat 🕮 uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování	▪ umí ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci, ▪ chápe podstatu hry a její pravidla, dodržuje pravidla her a jiných činností, hraje spravedlivě, nepodvádí, umí i prohrávat ▪ zachází šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby ▪ rozlišuje společensky nežádoucí chování, vnímá co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy ▪ pochopí funkci rodiny a jejich členů	➢ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování ➢ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě ➢ různorodé společné hry a skupinové aktivity ➢ přípravy a realizace společných zábav a slavností ▪ oslavy výročí ▪ slavnosti v rámci zvyků a tradic ▪ sportovní akce, kulturní programy apod. ➢ tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. ➢ činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dítěte ➢ receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti ▪ poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní ▪ sledování dramatizací, divadelních scének ➢ setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo školu ➢ hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí ▪ dítě ▪ dospělý ▪ rodič ▪ učitelka
Zařazení do třídy (do skupiny) 🕮 pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat 🕮 začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti 🕮 adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy	▪ orientuje se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umí jim přizpůsobit své chování ▪ vnímá odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobí i své přístupy ▪ navazuje s dětmi vztahy, má ve skupině své kamarády, udržuje a rozvíjí s nimi přátelství ▪ cítí se plnohodnotným členem skupiny ▪ projevuje ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, váží si jejich práce i úsilí ▪ je schopné přistoupit na jiný názor porozumí potřebám druhých, přijme společné návrhy, podřídí	

	se rozhodnutí skupiny a přizpůsobí se společnému programu	▪ žák ▪ role dané pohlavím ▪ profesní role ▪ herní role ➢ hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce ➢ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost
Kultura a umění 🕮 vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky 🕮 zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik 🕮 vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální	▪ pozorně poslouchá a sleduje se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební) ▪ vyjádří a zhodnotí prožitky v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění ▪ vyjádří se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností	

Dítě a svět (environmentální)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY	VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA
Poznatky, sociální informovanost 🕮 orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí 🕮 osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi 🕮 mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte 🕮 vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý	▪ orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště) ▪ mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno ▪ mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné	➢ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety ➢ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů) ➢ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit ▪ dopravní situace

a pozoruhodný	svátky a události) ▪ mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur ▪ chápat základní pravidla chování pro chodce	▪ manipulace s některými předměty a přístroji ▪ kontakt se zvířaty ▪ léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky ▪ technické přístroje ▪ požár, povodeň a jiné nebezpečné situace ➢ hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích ➢ praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek ➢ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí ➢ sledování rozmanitostí a změn ➢ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem ➢ využívání encyklopedií a dalších médií ➢ praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ➢ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů ▪ les ▪ louka ▪ rybník apod.) ➢ pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti ➢ činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
Adaptabilita ke změnám 🕮 všímat si změn a dění v nejbližším okolí 🕮 porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim	▪ zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování ▪ vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat ▪ ctít oslavy narozenin, svátků, slavností	
Vztah k životnímu prostředí 🕮 rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat 🕮 mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí 🕮 pomáhat pečovat o okolní životní prostředí	▪ znát, co je škodlivé a nebezpečné, co může ohrožovat zdravé životní prostředí ▪ uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) ▪ všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod. ▪ spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně) ▪ být citlivý k přírodě	

INTEGROVANÉ BLOKY

Hrajeme si na školu

Charakteristika bloku

- hlavním tématem tohoto bloku je adaptace dětí na prostředí základní školy a postupné seznamování se vším, co je obklopuje při vstupu do neznámého prostředí

Hlavní cíle

- odstraňovat zábrany – trpělivé a laskavé zvládání adaptačního procesu
- vytvářet základní pravidla pro společnou práci
- posilovat prosociální chování ve vztahu k ostatním, ochrana soukromí
- osvojovat si poznatky hygieny a sebeobsluhy

Když fouká ze strnišť

Charakteristika bloku

- tento blok je zaměřen na podzimní období – děti se na základě vlastního pozorování nejbližšího okolí a přírodního prostředí seznamují s charakteristickými rysy podzimního období, získávají poznatky o přírodě a jejích proměnách, osvojují si poznatky o ochraně životního prostředí

Hlavní cíle

- vytvářet povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti a proměnách
- chápat důležitost ochrany přírody – zasahování člověka do přírodních dějů
- rozvíjet řečové schopností a jazykové dovedností – vnímání, naslouchání, vytváření pojmů, vyjadřování se

Když vločky tančí

Charakteristika bloku

- tento blok je zaměřen na vnímání kouzla zimní přírody, upevňování kladného vztahu k přírodě, ke zvířatům v lese
- část bloku zaujímají vánoční tradice – důraz na mezilidské vztahy

Hlavní cíle

- rozvíjet mravní a estetické vnímání, cítění a prožívání
- rozvíjet schopnosti přizpůsobit se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- osvojovat si poznatky o těle, jeho zdraví, významu pohybových činností

Když všechno kvete

Charakteristika bloku

- tématem tohoto bloku je počátek jara – velké probuzení přírody, proměny v přírodních společenstvech – mláďata, rodina, děti se seznamují s jarními svátky, tradicemi - Velikonoce

Hlavní cíle

- přiblížit dětem jarní období – pozorování rostlin, návrat ptáků, mláďata
- seznamovat děti s jarními svátky – Velikonoce
- upevňovat pocit sounáležitosti s rodinou, s okolím ase společností.

Když sluníčko září

Charakteristika bloku

- tento blok zahrnuje konec jara a počátek léta, zaměřuje se na pozorování světa kolem nás – co děláme celý den, dopravní prostředky, bezpečnost při hrách

Hlavní cíle

- osvojovat si návyky zdravého životního stylu
- upevňovat kladný vztah k matce – Svátek matek
- prohlubovat poznatky o bezpečnosti při sportech, v dopravě

Brzy budou prázdniny

Charakteristika bloku

- tento blok je zaměřen na vnímání okolního světa – země, ve které žiju ČR – vlajka, hymna), prázdninová cestování, rozdíly

Hlavní cíle

- seznámit se s místem, prostředím, ve které dítě žije
- upevňovat poznatky o ČR, o cizích zemích, které děti navštívily na dovolených
- pozorovat neživou přírodu
- uvědomovat si rozdíly mezi městem a vesnicí

PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA ROZVOJE A UČENÍ DÍTĚTE (EVAULAČNÍ SYSTÉM)

Žáci přípravné třídy nejsou klasifikováni způsobem běžným na základní škole (stupně hodnocení prospěchu a chování, výchovná opatření apod.). Je kladen důraz na pozitivní motivaci a průběžné sledování a hodnocení individuálního vzdělávacího pokroku. Pedagog dětí průběžně diagnostikuje a hodnotí, aby při vyrovnávání případných nedostatků v rozvoji a učení dítěte bylo plně využito jeho individuálního potenciálu. Provádí vstupní, průběžnou a výstupní diagnostiku žáka, při níž sleduje, popisuje a vyhodnocuje rozvoj žákovy osobnosti a jeho vzdělávací pokroky. Dle získaných poznatků navrhuje a v průběhu přípravné třídy realizuje potřebná pedagogická opatření. Hlavním nástrojem diagnostikování je pravidelně zpracovávaný Záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci s dítětem v přípravné třídě ZŠ, který slouží jako pozorovací schéma a poskytuje po celou dobu docházky dítěte do přípravné třídy dobrý přehled o jeho rozvoji a učení – viz Příloha č. 2. Mezi další diagnostické metody patří pozorování žáka, rozhovor, analýza žákových prací, didaktické hry a projekty. Každý žák má své portfolio, ve kterém učitelka shromažďuje jeho vytvořené práce. Přípravný ročník se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. Za 1. a 2. pololetí obdrží slovní hodnocení své práce, na konci školního roku ještě pochvalný list. O úspěších a pokrocích dětí jsou rodiče informováni na třídních schůzkách nebo při osobních konzultacích.

.

Příloha č. 1

Měsíc:		**Téma:**
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY**	**OKRUHY ČINNOSTÍ**
Dítě a jeho tělo		
Dítě a jeho psychika		
Dítě a ten druhý		
Dítě a společnost		
Dítě a svět		

Příloha č. 2

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v přípravné třídě základní školy (podklad pro cílenou podporu vzdělávacích pokroků dítěte z pohledu jeho školní způsobilosti)

Jméno a příjmení:	**Datum narození**:	**Dítě navštěvovalo MŠ**: ANO NE
Data jednotlivých záznamů:	**Jméno učitelky**:	
Dítě má odloženou školní docházku: ANO NE	**Vyšetření v poradně – kdy a kde**:	
Závěr z poradny:		
Doporučení:		

Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá. **Hodnotíme podle stupnice 1 – 4.** Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, dosud mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

1 − dosud nezvládá (má vážnější obtíže)
2 − zvládá s vynaložením maximálního úsilí
3 − přetrvávají problémy (občasné, dílčí)
4 − zvládá spolehlivě, bezpečně
N − není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)

Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
je dostatečně fyzicky vyspělé					
jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
samostatně se obléká					
je samostatné při jídle					
je samostatné při zvládání pravidelných denních úkonů osobní hygieny					
udržuje kolem sebe pořádek (je schopné samostatně připravit či uklidit pomůcky, srovnat hračky apod.)					
dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, nalije si nápoj, utře rozlitý čaj, zalije květiny apod.)					
dokáže se postarat o své věci					

Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
dovede vyřídit drobný vzkaz					
dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
zvládá odloučení od rodičů (po určitou část dne)					
vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů nálad					
reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					
dovede odložit přání na pozdější dobu					
dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

Sociální samostatnost (soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte					
dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
dokáže vyjednávat a dohodnout se					
dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, úroveň komunikace

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
vyslovuje správně všechny hlásky					
mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
mluví gramaticky správně					
rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí					
má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dříve, později, včera, dnes atd.)					
užívá správně uvedených časoprostorových pojmů					
zná bezpečně pojmosloví tvarů a správně jich užívá					
dokáže správně pojmenovat barvy					

běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté					

Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji					
tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (popř. písmena)					

Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					

dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat slabiky)					
dokáže najít rozdíly mezi dvěma obrázky či mezi dvěma podobnými slovy					
dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
postřehne změny ve svém okolí					

Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
dovede třídit předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					
přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					

Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 − 15 min.), neodbíhá od nich					
soustředí se i na ty činnosti, které pro ně nejsou aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si to po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
dokáže přijmout úkol či povinnost					
dokáže postupovat podle pokynů					
zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					

dovede odlišit hru od systematické práce					
„nechá“ se získat pro záměrné učení					
neruší v práci ostatní					

Pracovní poznámky učitelky – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě

Příloha č. 10

Úprava očekávaných výstupů předmětu tělesná výchova

Platnost od 1. září 2017

TĚLESNÁ VÝCHOVA – 3. a 4. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**Poznámky**
🕮 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti 🕮 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchovy a bezpečnosti	▪ zúčastní se základní plavecké výuky ▪ dodržuje hygienu plavání ▪ zvládá základní plavecké dovednosti ▪ umí pojmenovat základní činnosti (plavecké způsoby) ve vodě ▪ uvědomuje si, že nejnebezpečnější je plavání v neznámé vodě a přeceňování vlastních sil	➢ hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti ➢ jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchovy (plavání probíhá na 1. ZŠ Plzeň – škola má vlastní ŠVP pro plaveckou školu)	– základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu výuky nejméně 40 vyučovacích hodin – plavání probíhá ve 3. a 4. ročníku, vždy 1 pololetí školního roku – žák absolvuje plavecký výcvik v obou ročnících

Dodatek č. 1

Č. j.: 22ZS/0680/2020

Dodatek č. 1 ke ŠVP č. j. 22ZS/788/2016

Dne 10. 3. 2020 nařídilo Ministerstvo zdravotnictví ČR mimořádným opatřením č. j. MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN s účinností od 11. března 2020 zákaz osobní přítomnosti žáků a studentů na základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

V důsledku vyhlášení mimořádného opatření probíhalo od 11. 3. 2020 distanční vzdělávání. Základní výstupy byly naplňovány.

Úroveň výstupů u jednotlivých žáků je rozdílná i s ohledem na technické možnosti jejich zákonných zástupců žáků nebo možnost vyzvedávat si tištěné materiály ve škole.

Během měsíce září 2020 ve školním roce 2020/2021 bude probíhat opakování učiva probíraného v době distančního vzdělávání – projednáno pedagogickou radou 16. a 17. 6. 2020.

7. 7. 2020

Mgr. et Mgr. Božena Světlíková

ředitelka školy

Dodatek č. 2

Vyučovací předmět: FRANCOUZSKÝ JAZYK

Francouzský jazyk je vyučován od 7. do 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2

Francouzský jazyk je od školního roku 2020/21 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je nabízen žákům, kteří nemají rozšířenou výuku cizích jazyků jako další cizí jazyk (možnost výběru z francouzského jazyka, německého jazyka, ruského jazyka a konverzace v anglickém jazyce). Škola zařazuje francouzský jazyk od 7. ročníku v časové dotaci 6. hodin výuky. Vzhledem k posilování významu vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky-viz tabulka). Je kladen důraz na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového podvědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům. Žáci při hodinách procvičují všechny jazykové dovednosti (mluvení, poslech, čtení, psaní). Více jsou využívány počítače a internet především k procvičování dané látky.

Ve vyučovacím předmětu francouzský jazyk jsou realizovány tematické okruhy průřezových témat (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí

Na úrovni předmětu cizí jazyk jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k experimentování s různými učebními styly (způsob zpracování slovní zásoby) tak, aby žák nalezl samostatně ten nejúčinnější
- žáci spolupracují na projektech se žáky z jiných zemí, při těchto aktivitách používají francouzštinu jako reálný prostředek komunikace
- vedeme žáky k účasti na různých soutěžích, olympiádách, besedách, kdy žáci mají možnost prakticky uplatnit svoje znalosti a motivují se k zdokonalování
- pozitivně motivujeme žáky k stanovení vlastních cílů, k jejich dosažení
- motivujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci pracují s knihami s francouzskými instrukcemi, které učitel nepřekládá, žáci musí sami pochopit význam sděleného
- žáci řeší úkoly, ve kterých musí zjistit od jiných dílčí údaje tak, aby je mohli ve výsledném dialogu (scénce) použít
- žáci pracují na projektech, kde řeší samostatně nebo ve skupině reálné problémy, výsledky porovnávají se žáky z jiných zemí

Kompetence komunikativní

- vybíráme cvičení, ve kterých žáci procvičují různé způsoby komunikace ve francouzském jazyce, simulují reálné situace ze života
- umožňujeme žákům komunikovat prostřednictvím Internetu, žáci si pravidelně dopisují e-mailem, chatují s vrstevníky ze zahraničí
- žáci pracují s různými typy textů (čtení, poslech), ve kterých rozvíjejí své řečové dovednosti

Kompetence sociální a personální

- žáci řeší úkoly simulující reálné prostředí a životní situace, ve kterých musí spolupracovat s ostatními ve dvojicích nebo menších skupinách, uplatňují své dovednosti, zodpovídají za svou práci celému kolektivu
- navozujeme při výuce přátelskou a kooperativní atmosféru, vedeme žáky k vzájemné pomoci při vypracovávání zadaných aktivit, k naslouchání a respektování druhých
- žáci připravují prezentace pro různé aktivity, učitel podporuje sebevědomé vystupování, vede žáky k aktivní diskuzi, pozitivní kritice ostatních, hájení vlastního stanoviska

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k otevřenosti, podporujeme jejich zájem a reagujeme kladně na dotazy s cílem, aby se žáci nebáli zeptat, vede je k toleranci postupů jiných, úctě a respektu
- žáci se při spolupráci na mezinárodních projektech učí toleranci a respektu vůči jiným názorům, postojům a národnostem
- při práci na projektech žáci vnímají odlišné kulturní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití svých znalostí a zkušeností v reálném životě
- zadáváme úkoly z reálných životních situací
- žáci diskutují na záměrně zvolená témata, ve kterých řeší otázku vlastního profesního zaměření

FRANCOUZSKÝ JAZYK – 7. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 📖 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ napodobuje správnou výslovnost ▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a francouzskou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - rodina, domov, - volný čas, sport	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách)

		- škola, tradice, zvyky - recyklace a ekologie - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - rodina, domov - volný čas, sport - škola - tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok -dny v týdnu, měsíce, ekologie a recyklace) + lexikální výrazy učebnicového souboru básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje - texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem **<u>gramatické jevy:</u>** <u>Syntax:</u> - slovosled ve větě oznamovací, tázací <u>Slovesa:</u> - časování sloves v přítomnosti, slovesa zakončená na -er - slovesa avoir a être - zápor	**EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam němčiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá německý jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Čtení s porozumění 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou ▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech		
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ používá jednoduché obraty a věty, aby popsal lidi, které zná a sdělil, kde bydlí ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ zazpívá písničku, říká básničku		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat	▪ orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)		

		<u>Podstatná jména</u> - člen určitý/neurčitý <u>Přídavná jména</u> - rod přídavných jmen, tvar množného čísla <u>Zájmena</u> - on = nous <u>Číslovky</u> - základní číslovky 0-100	

FRANCOUZSKÝ JAZYK – 8. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 🕮 žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	▪ žák rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ žák vyslovuje problematické hlásky správně ▪ žák reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ žák rozlišuje rozdíly mezi českou a francouzskou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ žák poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - lidské tělo, rodina, média, oblečení, jídlo, bydlení, nákupy, orientace a popis cesty - kalendářní rok (svátky, roční období, hodiny) - důležité zeměpisné údaje +	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na projektech) **MKV**
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a	▪ žák čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou		

orientačním pokynům 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	▪ žák čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech ▪ používá základní čtenářské strategie	texty z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - lidské tělo, rodina, média, oblečení, jídlo, bydlení, nákupy, orientace a popis cesty - kalendářní rok (svátky, roční období, hodiny) - důležité zeměpisné údaje + texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (lidské tělo, zdraví, jídlo, bydlení, nákupy, orientace a popis cesty, kalendářní rok – svátky, roční období, hodiny) + lexikální výrazy učebnicového souboru - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru - práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Syntax:</u> zdvořilostní vazby (použití *tu/vous*) <u>Slovesa:</u> - zvratná slovesa - sloveso avoir, mettre, faire, prendre - časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase	**kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam francouzštiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá francouzský jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Mluvení 🕮 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 🕮 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	▪ žák sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ žák reaguje adekvátně v běžných každodenních situacích ▪ žák užívá vhodné fráze a ustálené výrazy v daných situacích ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ žák dokáže používat jednoduché izolované fráze a věty o sobě, rodině, volném čase a dalších každodenních tématech.		
Psaní 🕮 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 🕮 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat 🕮 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	▪ žák rozlišuje francouzské grafémy ▪ žák se orientuje bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ žák používá dvojjazyčný slovník ▪ žák vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ žák napíše věty v daných gramatických časech ▪ žák používá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)		

		- rozkazovací způsob Podstatná jména: - člen určitý/neurčitý/dělivý Zájmena: - zájmena ukazovací nesamostatná, zájmena přivlastňovací Předložky: - předložky času a místa	

FRANCOUZSKÝ JAZYK – 9. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, PŘESAHY, MPV**
Poslech s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 🕮 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí každodenním výrazům a jednoduchým větám ▪ napodobuje správnou výslovnost ▪ reaguje na oslovení, osloví, pozdraví, rozloučí se, představí se, omluví se a reaguje na omluvu ▪ rozlišuje rozdíly mezi českou a francouzskou spodobou znělosti v souvislé řeči ▪ poslouchá s porozuměním jednoduché věty, často používaná slovní spojení a rozumí jim, když se to vztahuje na tyto tematické okruhy	➢ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovností návyky ➢ specifické problémy českých žáků v rovině výslovnosti ➢ jednoduchá sdělení – oslovení, pozdrav, přivítání, představování, omluva ➢ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **<u>poslechová cvičení k tématům</u>** - oblékání a barvy, jídlo, dopravní prostředky, město, lidské tělo, povolání - volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje	**OSV** **seberegulace a sebeorganizace** organizuje vlastní čas plánováním učení a studia **kreativita** rozvíjí kreativitu při práci na společných projektech **komunikace** rozvíjí komunikaci v cizím jazyce v běžných situacích **kooperace a kompetice** rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (práce ve dvojicích a ve skupinách) **EGS** **Evropa a svět nás zajímá** poznává jiné kultury porovnává tradice a zvyky (práce na
Čtení s porozuměním 🕮 žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a	▪ čte foneticky správně krátký text se známou slovní zásobou		

orientačním pokynům 📖 žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 📖 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	▪ čte s porozuměním známé výrazy a jednoduché věty, např. na plakátech či prospektech	- texty z učebnicového souboru **<u>čtení s porozuměním k tématům</u>** - oblékání a barvy, jídlo, dopravní prostředky, město, lidské tělo, povolání volný čas, nákupy - škola, tradice, zvyky - důležité zeměpisné údaje - texty z učebnicového souboru **<u>slovní zásoba</u>** - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (domov, rodina, volný čas, škola, tradice a zvyky, kalendářní rok -dny v týdnu, měsíce) + lexikální výrazy učebnicového souboru, básničky, písničky - vyplní ve formuláři základní údaje, texty z učebnicového souboru, práce se slovníkem **<u>Gramatické jevy:</u>** <u>Syntax</u> – slovosled ve větě oznamovací, tázací, tázací výrazy - vazby *faire de/à, jouer de/à, aller à, venir de* <u>Slovesa:</u> časování sloves v přítomnosti - sloveso vouloir a pouvoir - blízká budoucnost - minulý čas složený <u>Zájmena</u> – on=tout le monde - COD/COI <u>Číslovky</u> – 0-milion, výrazy množství <u>Předložky</u>: předložky v časových a místních údajích	projektech) **MKV** **kulturní diference** poznává život v jiných zemích na základě mezinárodních projektů chápe význam francouzštiny jako prostředku mezinárodní komunikace a studia **MV** **fungování a vliv médií na společnost** využívá francouzský jazyk při práci na PC a Internetu a naopak
Mluvení 📖 žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 📖 žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 📖 žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	▪ sestaví se spolužákem rozhovor na dané téma, předvede konverzaci ▪ používá jednoduché obraty a věty, aby popsal lidi, které zná a sdělil, kde bydlí ▪ žák prokáže porozumění krátkým textům, které se vztahují k tématům z běžného života ▪ zazpívá písničku, říká básničku		
Psaní 📖 žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 📖 žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času	▪ rozlišuje francouzské grafémy ▪ orientuje se bezpečně ve slovníku učebnicového souboru ▪ používá dvojjazyčný slovník ▪ vyhledá i další gramatické jevy dle probíraného učiva ▪ mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)		

Dodatek č. 3

Č. j.: 22ZS/0840/2021

Úprava učebního plánu - 1. stupeň, od 1. 9. 2021

Učební plán pro 1. stupeň byl upraven po vyhodnocení výstupů z jednotlivých předmětů zejména v souvislosti s předchozím distančním vzděláváním žáků. Z důvodu častější nezralosti dětí v oblasti jazykové a sociální nebude vyučován v 1. a ve 2. ročníku předmět Anglický jazyk a informatika. O tyto dvě vyučovací hodiny je posílen počet vyučovacích hodin českého jazyka (1. ročník – 1 vyučovací hodina, 2. ročník – 1 vyučovací hodina přidali do učebního plánu českého jazyka).

V předškolním věku je důležitý rozvoj fantazie pro citovou a rozumovou rovnováhu a jazykovou schopnost dítěte. Socializace dítěte předškolního věku probíhá zejména v rodině. Dítě si v tomto prostředí osvojuje základní normy chování. Škola je první významnou institucí, do které se dítě dostává a s nástupem do školy je ovlivňován rozvoj dětské osobnosti. Získává nové zkušenosti, než doposud získalo v rodině.

V posledních letech narůstá počet dětí, které přichází do školy s problémy nejen socializačními, ale hlavně s problémy v jazykové oblasti – ve výslovnosti hlásek a slov.

Častěji se setkáváme s dětmi, které mají různé logopedické vady např. dyslálie (porucha artikulace), dysfázie, rhinolálie (huhňavost), breptavost, koktavost.

Tyto problémy u dětí nastávají již v raném věku v rodinném prostředí. Děti v předškolním věku často postrádají správný řečový vzor. Dětem chybí předčítání pohádek, každodenní povídání, vyprávění, vymýšlení příběhů a tím spojený rozvoj představivosti. Činí jim problém nejen vyslovovat jednotlivé hlásky, slova, ale hlavně srozumitelně formulovat své zážitky, vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu obsahově i formálně s dostatečnou přesností.

V nižších ročnících při hodinách českého jazyka se chceme zaměřit na správnou výslovnost hlásek, sluchovou analýzu a syntézu slov, rozvoj fantazie. Zlepšit vyjadřovací schopnosti žáků, komunikační dovednosti, porozumění řeči a soustředěné naslouchání. Také se zaměříme na kvantitu osvojování nových slov, prohlubování a zpřesňování obsahu těchto slov a tím spojené rozšiřování slovní zásoby. Osvojená slova pak aktivně uplatnit v řeči. Větší důraz bude kladen i na rozvoj čtenářské gramotnosti.

Ve 2. ročníku byla posílena výuka matematiky o 1 vyučovací hodinu z dotace na volitelný předmět Sportovní a pohybové hry. K této změně bylo přistoupeno po vyhodnocení distanční výuky v matematice, kde byly zjištěny významné nedostatky ve výstupech žáků.

Tabulace učebního plánu pro I. stupeň
Tabulace učebního plánu pro I. stupeň – běžná třída

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	I.st.	1.	2.	3.	4.	5.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	10	10	8	7	7	33	9	42
	Anglický jazyk	9			3	3	3	9		9
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	5	4,5	5	5	20	3,5	23,5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			0,5	0,5	0,5	1	0,5	1,5
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	12	2	2	2	3	3	12		12
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5		5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7		7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví									
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	5	1	1	1	1	1	5		5
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	16			1	1	1		3	3
Počet hodin týdně		**118**	**21**	**22**	**24**	**25,5**	**25,5**	**102**	**16**	**118**

Poznámky k učebnímu plánu**:**

- výuka Informatiky probíhá ve 3., 4. a 5. ročníku jednu hodinu jednou za 14 dní (sudé a liché týdny), ve 3. ročníku se střídá s matematikou
- volitelný předmět je nabízen od 3. ročníku 1 hodinu týdně a je realizován takto:
  - 3. a 4. ročník – celá třída
  - 5. ročník – skupina, která nemá rozšířenou výuku cizích jazyků

Tabulace učebního plánu pro I. stupeň – rozšířená výuka cizích jazyků

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY	I.st.	1.	2.	3.	4.	5.	H	DČD	CELKEM
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	10	10	8	7	7	33	9	42
	Anglický jazyk	9			4	4	4	9	3	12
Matematika a její aplikace	Matematika	20	4	5	4,5	5	5	20	3,5	23,5
Informační a komunikační technologie	Informatika	1			0,5	0,5	0,5	1	0,5	1,5
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	12	2	2	2	3	3	12		12
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1	5		5
	Výtvarná výchova		1	1	1	2	2	7		7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10		10
	Výchova ke zdraví									
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	5	1	1	1	1	1	5		5
Disponibilní časová dotace	Volitelný předmět	16								
Počet hodin týdně		**118**	**21**	**22**	**24**	**25,5**	**25,5**	**102**	**16**	**118**

Poznámky k učebnímu plánu

- výuka Informatiky probíhá ve 3., 4. a 5. ročníku jednu hodinu jednou za 14 dní (sudé a liché týdny), ve 3. ročníku se střídá s matematikou
- ve 3. – 5. ročníku je počet hodin výuky anglického jazyka zvýšen na 4 hodiny týdně (z disponibilní časové dotace)

Poznámka ke všem učebním plánům
Tematický okruh Zdravotní tělesná výchova je realizován jako povinný předmět Zdravotní tělesná výchova pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení, je vyučován 2 hodiny týdně napříč všemi ročníky

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	10	10	8	7	7	5	4	4	4

Zahrnuje očekávané výstupy daného oboru stanovené RVP a také výstupy obsažené v oblasti průřezových témat. Podporuje rozvoj dorozumívání, schopnost vyjadřování a porozumění jazykovým sdělením. Stává se předmětem poznávání.

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura má v 1. ročníku komplexní charakter. Od 2. do 9. ročníku je členěn do tří složek:

- **Komunikační a slohová výchova -** žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, třídit je a kriticky posuzovat jejich obsah. V této složce předmětu se učí žáci vytvářet vlastní texty, jsou vedeni k analýze textů a jejich hodnocení
- **Jazyková výchova –** prohlubuje osvojování spisovné podoby českého jazyka; připravuje žáka na adekvátní využívání znalostí různých jazykových rovin a prostředků. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení a ke srozumitelnému vyjadřování
- **Literární výchova** – učí žáka rozlišovat základní literární druhy na základě četby, získávat a rozvíjet čtenářské návyky a formulovat vlastní názor o přečteném díle. Literární výchova ovlivňuje žákovy postoje a hodnoty. Komunikace verbální i nonverbální může být též rozvíjena pomocí prvků dramatické výchovy.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Do vzdělávacího předmětu český jazyk jsou začleněna průřezová témata (viz přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí
Na úrovni předmětu český jazyk a literatura jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládáme žákům možnosti používat osvojených dovedností v jiných oblastech
- vedeme žáky k systematickému řazení a ukládání informací
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny, které souvisejí s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému formulování pravidel, kterými se probírané mluvnické jevy řídí
- podporujeme schopnost nalézt chyby v textu a odůvodňovat správné řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraným literárním textům
- rozšiřujeme slovní zásobu žáků pomocí literárního i gramatického učiva
- vedeme žáky ke správné a srozumitelné stavbě větných celků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k diskuzi v malých skupinách i v rámci celé třídy
- stanovíme pravidla pro práci ve skupině i pro práci samostatnou a dbáme na jejich dodržování
- předkládáme žákům přiměřeně náročné úkoly a tím jim umožňujeme dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- podporujeme v žácích schopnost pomoc poskytnout i o ni požádat
- seznamujeme žáky s naším kulturním dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu kultivovaného literárního projevu, četby, celoživotního vzdělávání

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení i psaní, k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

ČESKÝ JAZYK – 1. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**ČASOVÉ ROZPĚTÍ, MPV, POMŮCKY, POZNÁMKY**
Komunikační a slohová výchova: 🕮 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 🕮 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 🕮 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 🕮 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 🕮 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 🕮 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 🕮 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 🕮 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 🕮 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním 🕮 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	▪ mluví srozumitelně ▪ orientuje se v textu učebnice ▪ provádí přípravná cvičení sluchová a zraková ▪ skládá a rozkládá slova podle sluchu ▪ pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám ▪ rozlišuje písmo tiskací a psací ▪ skládá a čte všechny druhy slov ▪ pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost ▪ plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem ▪ čte správně dlouhé a krátké samohlásky ▪ používá znaménka ve slovech i větách ▪ rozpozná členění textu ▪ naslouchá ostatním pozorně, soustředěně, neskáče druhému do řeči ▪ učí se správnému dýchání ▪ vyslovuje pečlivě a správně všechny hlásky ▪ umí vyjádřit své přání, dokáže se omluvit, pozdravit, poprosit o pomoc, poděkovat, vyřídit jednoduchý vzkaz ▪ uvolňuje si ruku, nacvičuje správné	**čtení** ➢ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) ➢ práce a hry se jmény dětí ➢ podněcování k vyjádření vlastního názoru ➢ rozvoj znělého hlasu, artikulování ➢ písmena malá, velká, tiskací, psací ➢ slova, uspořádání slov ve větě ➢ hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací ➢ interpunkční znaménka ➢ délka samohlásek ➢ čtení textu s prvky kritického myšlení ➢ práce s textem ➢ myšlenkové mapy ➢ zážitkové čtení **naslouchání** ➢ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ➢ porozumění přečteným větám ➢ poslech ➢ smysluplné čtení ➢ hravé formy výrazových prostředků **mluvený projev**	**Soubor učebnic pro genetickou metodu nakladatelství Fraus** **Září** rozmluvení, diagnostika, adaptace naslouchání, sluchová diferenciace sdělení myšlenky, tvoření vět zápis jména zraková diferenciace, orientace v ploše prostorová orientace, pravolevá orientace nácvik velkých tiskacích písmen psaní: hygiena psaní, uvolňovací cviky naslouchání **Říjen** artikulace, sluchová a zraková diferenciace dlouhé samohlásky nácvik velkých tiskacích písmen nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti rozlišování zvukové a grafické stavby slova psaní: hygiena psaní, uvolňovací cviky naslouchání **Listopad** artikulace, sluchová a zraková diferenciace nácvik čtení textu s porozuměním

🕮 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	držení těla, držení psacího náčiní ▪ píše čárky, oblouky, zátrhy, vlnovky ▪ rozlišuje písmo psací a tiskací ▪ dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova ▪ dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky ▪ píše podle diktátu písmena a krátká slova ▪ opíše krátký text ▪ dbá na úpravu sešitu	➢ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ➢ vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba ➢ vyprávění, dramatizace ➢ recitace ➢ tvorba krátkého mluveného projevu ➢ vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➢ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru **písemný projev** ➢ základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) ➢ příprava na psaní ➢ písmo psací a tiskací ➢ psaní – písmeno, slovo ➢ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ➢ volné psaní	přiměřené náročnosti rozlišování zvukové a grafické stavby slova psaní: hygiena psaní, uvolňovací cviky naslouchání nácvik velkých tiskacích písmen **Prosinec** artikulace, sluchová a zraková diferenciace procvičování velkých tiskacích písmen nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti rozlišování zvukové a grafické stavby slova psaní: hygiena psaní, uvolňovací cviky naslouchání **Leden** artikulace, sluchová a zraková diferenciace nácvik čtení malých tiskacích písmen nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti psaní: tvary psacího písma naslouchání
Jazyková výchova: 🕮 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 🕮 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená	▪ vyjadřuje se spisovně z hlediska správnosti a kultury mluveného projevu ▪ rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ▪ uvědoměle čte ▪ rozlišuje hlásku a písmeno, písmeno	**zvuková stránka jazyka** ➢ sluchové rozlišení hlásek ➢ výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin ➢ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ➢ rozlišení spisovné a nespisovné výslovnosti	**Únor** nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti psaní: tvary psacího písma naslouchání **Březen**

a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	malé a velké, tištěné a psané ▪ umí určit hlásku na začátku a na konci slova ▪ přiřazuje obrázky ke slovům ▪ utváří si správné čtecí návyky ▪ uvědoměle čte text	**slovní zásoba a tvoření slov** ➢ slova a pojmy ➢ poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám ➢ význam slov ➢ rozšiřování slovní zásoby pomocí her	nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti psaní: tvary psacího písma naslouchání **Duben** nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti psaní: tvary psacího písma naslouchání
Literární výchova: 🕮 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 🕮 vyjadřuje své pocity z přečteného textu 🕮 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 🕮 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ naslouchá pohádkám, příběhům ▪ vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje ▪ recituje básničku, zná říkadla, rozpočitadla ▪ orientuje se v textech známých knih ▪ všímá si ilustrací ▪ nakreslí ilustraci k příběhu ▪ vypravuje krátký příběh nebo reprodukuje čtený text ▪ hodnotí charakterové vlastnosti literárních postav ▪ rozlišuje pojmy básnička, říkadlo, pohádka, spisovatel, kniha, časopis, ▪ zná pojmy loutkové a maňáskové divadlo	**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** **tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu ➢ dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ➢ poslech literárních textů pro děti **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka; spisovatel, přísloví, pořekadla, pranostiky ➢ básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání	**Květen** praktické a věcné čtení, mluvení a naslouchání nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti psaní: tvary psacího písma naslouchání **Červen** praktické a věcné čtení, mluvení a naslouchání nácvik čtení textu s porozuměním přiměřené náročnosti, naslouchání opis, přepis, diktát **Listopad – červen** poslech literárních textů zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s literárním textem základní literární pojmy

ČESKÝ JAZYK – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**ČASOVÉ ROZPĚTÍ, MPV, POMŮCKY, POZNÁMKY**
Komunikační a slohová výchova: 🕮 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 🕮 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 🕮 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru 🕮 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost 🕮 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči 🕮 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích 🕮 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev 🕮 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 🕮 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	▪ plynule přečte jednoduchý text ▪ užívá správný slovní přízvuk ▪ čte s porozuměním nahlas i potichu ▪ orientuje se v textu ▪ soustředěně naslouchá čtenému textu ▪ spojuje obsah textu s ilustrací ▪ učí se pozorně naslouchat ▪ zaznamenává slyšené kresbou ▪ reaguje vhodnými poznámkami ▪ jedná zdvořile při komunikaci se spolužáky a s dospělými	**čtení** ➢ praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) ➢ věcné čtení (čtení jako zdroj informací) ➢ čtení hlasité a tiché ➢ slovní přízvuk **naslouchání** ➢ praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) ➢ věcné naslouchání (pozorné, soustředěné ➢ aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ➢ soustředěný poslech čtených textů, poezie a prózy **mluvený projev** ➢ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ➢ vyjadřování závislé na komunikační situaci ➢ komunikační žánry	**Pomůcky a učebnice – září – červen** - Český jazyk - Čítanka - Pracovní sešit s písankou 1. – 4. díl - Pracovní sešit český jazyk 1. a 2-. díl **Mimočítanková četba** 2 knihy za rok dle výběru vyučujícího – společně ve škole **Září – listopad** písmena psací interpunkční znaménka psaní – písmeno, slovo technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) Opakování, vlastní jména osob, rozhovor, vypravování, věta, druhy vět, naslouchání Význam slova, slova významem nadřazená, podřazená a souřadná, popis věcí, významové vztahy ve slovní zásobě Přehled hlásek, dvojhlásky, psaní ú,ů, čtení s porozuměním, pravopisně tvrdé souhlásky a skupiny s nimi

	▪ zvládá základní komunikační žánry – pozdravit, omluvit se, poděkovat ▪ dodržuje základní společenská pravidla chování v prostorách školy ▪ dodržuje základní hygienické návyky ▪ píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti ▪ píše písmena podle tvarových skupin ▪ dodržuje sklon písma ▪ správně spojuje písmena a slabiky ▪ používá znaménka ve slovech i větách ▪ opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá velká písmena ve slovech i ve větě	➢ dialog na základě obrazového materiálu ➢ základní komunikační pravidla ➢ mimojazykové prostředky řeči **písemný projev** ➢ základní hygienické návyky ➢ technika psaní ➢ tvary písmen abecedy ➢ spojování písmen, slabik ➢ umísťování diakritických znamének ➢ žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin ➢ jednoduchý popis ➢ písmena psací ➢ interpunkční znaménka ➢ psaní – písmeno, slovo ➢ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) ➢ písemné vyjádření vlastních myšlenek	**Prosinec** Pravopisně měkké souhlásky a skupiny s nimi, naslouchání, vzkaz, SMS **Leden** skupiny dě, tě, ně, vypravování, skupiny bě, pě, vě, tvary slov **Únor** skupina mě, slabikotvorné r,l, význam slabiky pro dělení slov, dopis, popis zvířete **Březen** psaní velkých písmen, slovní druhy, věta, souvětí, spojky **Duben** abeceda, slovesa, slova citově zabarvená, popis **Květen** párové souhlásky – ztráta a spodoba znělosti, podstatná jména, vypravování, vzkaz, SMS
Jazyková výchova: 🕮 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 🕮 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená 🕮 porovnává a třídí slova podle	▪ vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké projevy, píše jednoduché věty ▪ člení věty na slova, slova na slabiky a hlásky ▪ dělí slova na konci řádku	**zvuková stránka jazyka** ➢ sluchové rozlišení hlásek ➢ výslovnost samohlásek, souhlásek i souhláskových skupin ➢ modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) **slovní zásoba a tvoření slov** ➢ slova a pojmy ➢ význam slov	

zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost 📖 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 📖 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky 📖 odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▪ rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací ▪ řadí věty podle děje ▪ určuje nadřazenost a podřazenost slov ▪ řadí slova ve větě podle smyslu ▪ rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách ▪ vyjmenuje řadu písmen po sobě jdoucích, řadí slova dle abecedy ▪ zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov: b-p, d-t, ď-ť, z-s, ž-š, v-f, h-ch ▪ dělí slova na konci řádku podle stavby slova ▪ používá v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ▪ rozlišuje obecná a vlastní jména osob a zvířat	**tvarosloví** ➢ tvary slov ➢ věta jednoduchá, souvětí ➢ druhy vět ➢ pořadí vět v textu ➢ slova nadřazená a podřazená ➢ pořádek slov ve větě ➢ slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení hlásek ➢ abeceda ➢ znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov ➢ význam slabiky pro dělení slov ➢ písmeno ě ve slovech **pravopis** ➢ lexikální ➢ vlastní jména osob a zvířat	**Červen** Předložky, čtení s porozuměním, zdvořilost **Září – červen:** **Čtení** (praktické, věcné, hlasité, tiché, slovní přízvuk) **Naslouchání** (praktické, věcné, aktivní, soustředěný poslech) **Mluvený projev** (viz konkretizované učivo) **Písemný projev** (viz konkretizované učivo) **Poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** **tvořivé činnosti s literárním textem** **Základní literární pojmy**
Literární výchova: 📖 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku 📖 vyjadřuje své pocity z přečteného textu 📖 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od	▪ vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy ▪ recituje básně ▪ čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich ▪ dramatizuje pohádku ▪ vypravuje pomocí obrázkové osnovy	**poslech literárních textů** **zážitkové čtení a naslouchání** **tvořivé činnosti s literárním textem** ➢ přednes vhodných literárních textů ➢ tvořivá práce s literárním textem podle pokynů učitele ➢ volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace	

ostatních vyprávění 🕮 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ seznamuje se s pojmy – knihovna, knihkupectví, čtenář, básník, spisovatel	➢ vyjádření pocitů z přečteného textu ➢ vlastní výtvarný doprovod ➢ řazení ilustrací podle dějové posloupnosti **základní literární pojmy** ➢ literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka ➢ spisovatel, básník ➢ kniha, čtenář, knihovna, knihkupectví ➢ divadelní představení, herec, režisér ➢ verš, rým, přirovnání	

Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět matematika je vyučován od 1. – 9. ročníku v této časové dotaci:

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	4	5	4,5	5	5	4	4	4	4

Předmět matematika je na 1. stupni posílen o 0,5 hodiny týdně z disponibilních hodin časové dotace a na 2. stupni (s výjimkou tříd s rozšířenou výukou jazyků a informatiky) je vyučován 1 hodinu týdně v rámci povinně volitelného předmětu. Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. Předmět je již svou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, ne znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, didaktické hry.
Ve třetím ročníku se vyučuje pátá vyučovací hodina jen jednou za 14 dní (střídá se s hodinou informatiky).

Vzdělávací obsah je rozdělen na 4 tematické okruhy:
tematický okruh: **Čísla a početní operace** na 1. stupni prohlubuje na 2. stupni tematický okruh **Čísla a proměnná**
tematický okruh: **Závislosti, vztahy a práce s daty**
tematický okruh: **Geometrie v rovině a prostoru**
tematický okruh: **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Do vzdělávacího předmětu matematika jsou začleněna průřezová témata (viz. přehled průřezových témat v Charakteristice ŠVP).

Práce s žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky je zmíněna v Charakteristice ŠVP.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí
Na úrovni předmětu matematika jsou pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí využívány následující postupy:
Kompetence k učení
zařazujeme do vyučování úlohy z praktického života
nabízíme různé metody práce, rozmanité pomůcky a tím dosahujeme zajímavosti výuky
vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početní operace, algoritmy, matematické symboly, termíny), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe.
Kompetence k řešení problémů
nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů z reálného života

podporujeme nalézání různých variant řešení zadaných úloh, možnost diskuse řešitelnosti daných úloh
umožňuje žákům hodnotit výsledky své práce, hovořit o nich, reagovat na upozornění učitele
podporujeme rozvoj kreativity při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

předkládáme žákům úlohy s využitím matematické symboliky
nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
pracujeme s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů vedeme žáky k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
stanovíme pravidla pro práci skupiny a samostatné práce a dbáme na jejich dodržování

Kompetence občanské

Na úrovní předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení těchto klíčových kompetencí využívány následující postupy:
vedeme žáky ke schopnosti pomoci druhým při řešení problémových úloh
zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

zařazujeme vhodné činnosti pro dosažení zručnosti žáků
vyžadujeme od žáků zodpovědnost a bezpečnost v přístupu k zadaným úkolům

MATEMATIKA – 2. ročník			
HLAVNÍ OKRUHY, OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA	**KONKRETIZOVANÉ VÝSTUPY ŽÁKA**	**KONKRETIZOVANÉ UČIVO**	**ČASOVÉ ROZPĚTÍ, MPV, POMŮCKY, POZNÁMKY**
Číslo a početní operace: 🕮 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků 🕮 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 🕮 užívá lineární uspořádání, zobrazí čísla na číselné ose 🕮 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 🕮 řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9,…) ▪ spočítá prvky souboru do 100 (včetně) ▪ vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100 ▪ sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku ▪ užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh ▪ řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 ▪ řeší slovní úlohy s využitím vztahů: o x méně, o x více, v oboru do 100 ▪ řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 ▪ orientuje se na číselné ose ▪ porovná čísla do 100, používá symboly ▪ užívá spoje násobilek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ▪ dělí v oboru násobilek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ▪ chápe násobek jako opakované sčítání ▪ řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání)	**přirozená čísla, vlastnosti početních operací s čísly** ➢ čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 ➢ součet a rozdíl čísel ➢ sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 ➢ sčítání a odčítání násobků deseti ➢ řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání ➢ počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny, finanční gramotnost ➢ sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky ➢ rozdíl čísel s přechodem desítky **číselná osa** ➢ řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel **násobilka, písemné algoritmy početních operací** ➢ názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů ➢ násobení jako opakované sčítání ➢ násobek, činitel, záměna činitelů ➢ násobilky 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10,	**Učebnice a pomůcky:** Pracovní učebnice Matematika 1.- 3. díl, karty s čísly 0 – 20, geometrické tvary, hrací kostky, drobné předměty, papírové peníze, pěnové krychličky, dřívka, čtvercová síť, krokovací pás **Září** sčítání a odčítání v oboru do 20 s - přechodem desítky rozdíl čísel s přechodem desítky počítáme do 25 evidence dat získávání zkušenosti s náhodou slovní úlohy závislosti a vztahy jednoduché geometrické tvary sčítání a odčítání do 25 **Říjen** počítáme do 30 dvojnásobek a polovina geometrie v rovině závislosti a vztahy evidence, tabulka **Listopad** počítáme do 40 orientace v čase závislosti a vztahy

	▪ řeší slovní úlohy na násobení a dělení ▪ řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy x – krát více, x – krát méně ▪ rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda ▪ čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídaně, oběda, večeře, délku	automatizace násobilek, řady násobků daného čísla, dělení v oboru těchto násobilek ➢ vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobilek ➢ řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobilek ➢ řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x-krát, x-krát více ➢ orientace v čase, den - 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1minuta – 60 sekund	geometrie – krychle, stavby z krychlí **Prosinec** počítáme do 60 geometrie - zákl. útvary v prostoru násobení jako opakované sčítání, práce s tabulkou násobení **Leden** počítáme do 80 slovní úlohy, evidence, tabulka rýsování a měření propojení sčítání a násobení
Závislosti a vztahy: 🕮 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času 🕮 popisuje jednoduché závislosti z praktického života 🕮 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	▪ doplňuje tabulky, pracuje s daty ▪ orientuje se v čase - hodiny ▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života	➢ jednoduché tabulky, práce s daty ➢ orientace v čase ➢ statistika	**Únor** počítáme do 90 řešení a vytváření slovních úloh násobení jako opakované sčítání, dělení poznávání obsahu obdélníku, čtvercová síť statistika orientace v čase **Březen** počítáme do 100, porovnávání čísel násobení jako opakované sčítání, dělení slovní úlohy o penězích geometrie v rovině
Geometrie v rovině a v prostoru: 🕮 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci 🕮 porovnává velikost útvarů, měří a	▪ kreslí křivé a rovné čáry ▪ pracuje s pravítkem ▪ rozezná geometrická tělesa v praxi	**základní útvary v rovině** ➢ práce s pravítkem ➢ úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar ➢ útvary osově souměrné	**Duben** počítáme do 100 práce se sčítací tabulkou násobení jako opakované sčítání, dělení slovní úlohy, tabulka, práce s daty,

odhaduje délku úsečky 🕮 rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	▪ sestrojí model krychle, kvádru, koule, válce ▪ narýsuje úsečku ▪ změří délku úsečky (m, dm, cm)	➢ rozezná, pojmenuje a popíše základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) **základní útvary v prostoru** ➢ kvádr, krychle, jehlan, kužel, válec ➢ modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy **délka úsečky** ➢ rýsování úseček ➢ jednotky délky a jejich převody (centimetr, decimetr, metr) ➢ délka úsečky, měření délky úsečky, porovnávání úseček ➢ označení bodů a úseček	statistika geometrie v rovině, prostoru orientace v čase **Květen** numerace do 100 orientace v čase číselné řady evidence tabulkou slovní úlohy násobení, dělení délka úsečky **Červen** numerace do 100 procvičování násobení a dělení slovní úlohy délka úsečky